NILSSON

on

Country & western

16 artiklar från Kountry Korral Magazine

2008 till 2013

Anders N. Nilsson om country & western i Kountry Korral Magazine 2008 till 2013

INNEHÅLL

1. Från Älvsbyn vid Piteälven till Topeka by the Kansas River [2008(4):42-43]
2. Goodnight vs. Good Morning. Steve Goodmans sång ”City of New Orleans” som exempel på en sångtexts utveckling [2010(3):06-10]
3. ”Pancho and Lefty” – två simpla videobanditer eller Jesus och Judas drar från Överum? [2011(1):6-10]
4. En borttappad vers bland ett 50-tal olika röster. Ett halvsekel med sången ”Silver Threads and Golden Needles” [2011(3):06-10]
5. Save the last dance for me. En omvänd crossover och mer därtill [2011(4):12-15]
6. Connie Smith möter Reno Kid [2012(1):36-36]
7. På jakt efter Robinson. Om den svenska joddlingens paradnummers dunkla ursprung [2012(2):10-13]
8. Even cowgirls get the blues. Kultboken som inspirerade till både sång och film [2012(3):12-16]
9. Be always sure you are right, then go ahead! Davy Crockett som historisk person och kulturikon [2012(4):06-15]
10. Ol' Hanks sista natt i serieform [2013(1):30]
11. Bars, booze & beer. En studie av ett urval av svensk countrys LP-omslag [2013(1):41-47]
12. Svensk countrymusik - en diskografi. Del 1, vinyl LP [2013(2):37-44; med Ole Romin]
13. CM & MC. Harley-Davidson förenar musiken och motorcyklarna [2013(3):26-28]
14. Om countrymusik, skönlitteratur och Kjell E. Genberg [2013(3):41-43]
15. The Wreck on the Highway. När ingens bön inte hördes [2013(4):22-27]
16. Svensk countrymusik - en diskografi. Del 2, 45-varvs vinylskivor [2013(4):38-43; med Ole Romin]

***

FRÅN ÄLVSBYN VID PITEÄLVEN TILL TOPEKA BY THE KANSAS RIVER

AV ANDERS NILSSON

Orten Älvsbyn ligger i Norrbotten ca fem mil upp längs Piteälven. Orter av detta slag omnämns inte ofta i populärmusikens sångtexter. Därmed var det lite förvånande när Turid Lundqvist på sin skiva "Tistlar från tundran" från 1980 hade med en låt vid namn "På väg", vars text faktiskt utspelar sig just i Älvsbyn. Enligt texten på skivans innerpåse rör det sig om "En ömsint lägesrapport från den svenska tundran" med text av "Fransisca" och musik av Turid själv. Neoproggbandet Svenska Musikrörelsen spelade 2001 in en cover av låten, och på deras skiva framgår det att det är Jan Hammarlund, som döljer sig bakom pseudonymen Fransisca, och som därmed skrivit följande text.

Det finns dom som reser till Paris för att få en ny frisyr,
eller till Mallorca för att få ett semesteräventyr.
Och de dansar tango-hustle på alla innediskotek.

Men häruppe i Älvsbyn går en annan och trälar.
Hunden skäller och ungarna grälar.
En har börjat gå och två bara krälar, och en är på väg.

Jag läste att Liv Ullman ska göra film i Hollywood,
och att Lill Babs' nya folkparksshow är det bästa hon nånsin gjort.
Visst är jag glad för deras skull fast jag drunknar i mitt kneg.

Häruppe i Älvsbyn är myggen en plåga.
Kaffet kokar över och ungarna bråkar.
Två bara slåss och en bara frågar och en är på väg.

"Hör ni ungar, låt bli det där!
Vad höll jag på med...
Åh, nu ringer det igen!
- Hallå? Hej, älskling... vad sa' du?
Jaha, du tar med några polare hem.
Va' sa du? Ringer du från krogen?
Gå därifrån!
Nej, inte du, älskling - jag sa till ungarna ...
Det ringer på dörr'n, vänta...
Du kan du stanna vid Konsum och...
Hallå? Hallå? ... Nää!"

Och tjejerna i Stockholm demonstrerar för jämlikhet,
för likalön och kvinnohus och jag önskar jag var med!

De kanske kan förändra alltihopa steg för steg.

Men häruppe i Älvsbyn är allt som det brukar.
Regnet öser ner och ungarna är sjuka.
Blöjor som ska bytas och en måste snytas, och en är på väg.

Och bara det inte blir tvillingar nu igen ...

På innerpåsen till Turids LP-skiva finns även ett verkligt understatement: "Inspirerad av countrytradition". I själva verket rör det sig om en svensk översättning av Loretta Lynns hit från 1971 "One's on the way", skriven av Shel Silverstein och producerad av Owen Bradley. Kopplingen till Shel Silversteins text uppmärksammades tämligen omgående (Eriksson 1981), och omnämns senare av bl a Gurell (1996) och Eriksson & Eriksson (2005). I Bengt Erikssons intervju från 1981 ville Turid först inte kommentera likheten med Loretta Lynns hitlåt "eftersom jag inte gjort texten". Nåväl, men det går ju inte helt att komma ifrån att även melodin uppvisar stora likheter med det amerikanska originalet. I mina ögon förefaller det otroligt att Turid inte skulle ha hört Lorettas version innan hon spelade in sin egen!

Översättningen ligger innehållsmässigt mycket nära originalet. En del namn har bytts ut och Älvsbyn har fått ersätta Topeka, delstaten Kansas huvudstad. Det var för övrigt vid en bibelskola i Topeka 1901 som tungomålstalet uppstod och den pentakostala väckelsen drog igång, och så småningom kom till Sverige i form av pingströrelsen. Jag återger här Shel Silversteins originaltext:

They say to have her hair done, Liz flies all the way to France,
and Jackie's seen in a discothèque, doin' a brand new dance.
And the White House social season, should be glitterin' 'n gay.

But here in Topeka, the rain is a fallin'.
The faucet is a drippin' and the kids are a bawlin'.
One of 'em a-toddlin' and one is a crawlin', and one's on the way.

I'm glad Raquel Welch just signed a million dollar pact,
and Debbie's out in Vegas workin' up a brand new act.
While the TV's showin' Newlyweds, a real fun game to play.

But here in Topeka, the screen door's a bangin',
the coffee's boilin' over and the wash needs a hangin'.
One wants a cookie and one wants a changin',
and one's on the way.

Now, what was I doin', Jimmy get away from there,
darn, there goes the phone.
Hello honey, what's that you say?

You're bringin' a few ole buddies home?
You're callin' from a barn?
Get away from there! No, not you honey, I was talkin' to the baby.
Wait a minute, honey, the door bell,
Honey, could you stop at the market and...Hello?
Hello? Well I'll be.

The girls in New York City, they all march for women's lib,
and Better Homes and Garden shows, the modern way to live.
And the pill may change the world tomorrow, but meanwhile, today.

Here in Topeka, the flies are a buzzin',
the dog is a barkin' and the floor needs a scrubbin'.
One needs a spankin' and one needs a huggin',
Lord, one's on the way.

Oh gee, I hope it ain't twins again!

Shel Silversteins text är smått genialisk och förstärkte säkert Loretta Lynns rykte som Nashvilles svar på Womens Lib. Den fattiga flerbarnsmammans slitsamma vardag kontrasteras mot kändisvärldens glitter samtidigt som mannen är ute och röjer med polarna. Hoppet om ett bättre liv får repre-

Shel Silverstein 1932-1999

senteras av att kvinnorna i storstan börjat protestera, att ett mer välbeställt medelklassliv i någon förort är inom räckhåll, och att p-pillrets större frihet står för dörren. Även om Loretta 1971 redan var en etablerad stjärna, hade hon fött och tagit hand om fyra barn redan som tonåring. Hon visste verkligen vad det handlade om.

Det är hedrande för lilla Älvsbyn att jämföras med Topeka med sina 150 000 invånare. Man kan inte låta bli att undra varför Jan Hammarlund valde att förlägga texten till Älvsbyn? Låten låg tio veckor på Svensktoppen 1980, varvid Turid fick hård kritik från några politiskt medvetna kvinnor i Älvsbyn. Det var sannerligen inte bara i Fjollträsk det fanns medvetna kvinnor.

Även om Svenska Musikrörelsen på sin skiva anger Jan Hammarlund som textförfattare, verkar de vara helt omedvetna om låtens egentliga ursprung, och de skriver i sin kommentar till texten bl a att: "Turid gjorde den som amerikansk country. Vi har försökt göra om den till svensk folkmusik." Även om deras cover huvudsakligen följer Hammarlunds text så har man bytt ut det talade telefonsamtalet från krogen. Här har man gjort en poäng av att det är en av bandmedlemmarnas fru som sjunger, Eva Zetterberg Pihl. Hon ger beska kommentarer till den presentation av bandets medlemmar som hennes man lämnar från krogen. Hennes slutkommentar handlar inte heller om rädslan för tvillingar, utan istället oroar hon sig för att "det blir väl en rockmusiker som pappan ..."

Artisten Turid Lundqvist skildras i detalj i Hillevi Ganetz avhandling från 1997, "Hennes röster". Enligt Ganetz diskografi över Turid är "På väg" hennes enda sång med direkt countryanknytning. Turid har liknats vid amerikanska singer-songwriters som Melanie och Joni Mitchell. Hennes skivproduktion från 70-talet tillhör den svenska proggen. Även om proggen oftast var direkt fientligt inställd mot den "reaktionära" amerikanska countrymusiken, så känns det lite långsökt att tro att hennes enda countrylåts sanna ursprung skulle ha utelämnats av ideologiska skäl.

LP:n "På väg" var dessutom den första skivan som Turid släppte på Metronome efter att hon lämnat det proggigare bolaget Silence. Hon fick hård kritik för detta "svek mot musikrörelsen" i tidningen "Musikens Makt", speciellt som Metronome då just köpts upp av den amerikanska multikoncernen Warner. Kanske ville man inte strö salt i såren genom att dessutom visa att man hade med en amerikansk countrylåt på skivan.

En annan, minst lika sannolik, förklaring till mörkläggningen kan vara att det var något krångel med rättigheterna till Silversteins låt. En viktig ledtråd är nog att Shel Silverstein, som Thomas Johansson skrev i KK 1986, vid den aktuella tidpunkten inte godkände att översättningar gjordes av hans alster. Ewert Ljusbergs översättningar för sina egna skivor och för Rankarna, av bl a "Put another log on the fire", utgör lysande undantag.

Det är inte många av Loretta Lynns stora hits som har spelats in av svenska artister. Förutom den som behandlas ovan kan jag bara komma på Anna-Lena Brundins inspelning av "You Ain't Woman Enough" som på svenska fått heta "Du är inte kvinna nog att ta min man". Kanske är "Coal Miner's Daughter" svår att anpassa till svenska förhållanden, men "Don't Come Home a Drinkin (With Lovin' on Your Mind)" och "The Pill" borde ha haft sina givna platser i den svenska vardagen.

Loretta Lynn

Att Jan Hammarlund var väl insatt i Loretta Lynns låtar framgår tydligt i hans artikelserie om ”Kvinnor i countrymusiken” publicerad i den svenska proggrörelsens musiktidskrift ”Musikens Makt” 1979. De två delar som trycktes handlar främst om Carter Family och Hazel Dickens, och då jag inte har lyckats hitta den 3e och avslutande delen som skulle ha handlat om Loretta, misstänker jag att den aldrig trycktes. I den inledande artikeln skriver han i alla fall följande om henne:

”Hon är en kommersiellt oerhört framgångsrik countryartist som samtidigt har en stark och fängslande sanningshalt i sina texter – hon är dotter till en fattig gruvarbetare.”

Det kan även noteras att Jan Hammarlund själv spelat oldtime, bl a i gruppen Maces Springs, uppkallad efter A.P. Carters födelseort. På Hammarlunds första LP från 1972 ”Befriade från skolan” finns även med en fin version av Carter Familys låt ”The Canon Ball”.

***

Källor

Brundin, A.-L. 1998: Se ut som du gör. CD, Bakhåll BAKCD 9818.

Eriksson, B. 1981: Hifi & Musik intervjuar Turid. HiFi & Musik 1981(1): 22-24.

Eriksson, B. & Eriksson, J. 2005: Svenska sång- och rockpoeter 1. BJT förlag.

Ganetz, H. 1997: Hennes röster. Rocktexter av Turid Lundqvist, Eva Dahlgren och Kajsa Grytt. Symposion.

Gurell, L. 1996: Svensktoppen i våra hjärtan. Premium Publishing.

Johansson, T. 1986: Country Road. Kountry Korral 19(1):52.

Lahger, H. & Ermalm, L. 2007: De legendariska åren – Metronome Records. Premium Publishing.

Lynn, L. 1971: One's on the way. Singel Decca 32900; LP 1972, Decca 75334.

Sneum, J. 2007: Bonniers rocklexikon. Tredje helt omarbetade och utvidgade upplagan. Bonniers.

Statens ljud- och bildarkiv, 2008: Svensk mediedatabas, http://www.slba.se.

Svenska Musikrörelsen, 2001: Musikens makt. CD, Living in the Past Records, LIPCD 01.

Turid [Lundqvist]. 1980: Tistlar från tundran. LP, Metronome MLP 15.661.

Wikipedia, 2008: Svensktoppen, http://sv.wikipedia.org/wiki/Svensktoppen_1980.

Hammarlund, J. 1979: Kvinnor i countrymusiken. Musikens Makt 5/6:14-15 & 8:3-4.

♥♥♥

GOODNIGHT VS. GOOD MORNING

STEVE GOODMANS SÅNG "CITY OF NEW ORLEANS" SOM EXEMPEL PÅ EN SÅNGTEXTS UTVECKLING

Anders N. Nilsson

Sångtextens betydelse

Ett av countrymusikens kännetecken anses ju vara sångtexternas stora betydelse. Är det en countrysång förväntar vi oss att rösten ska ligga långt fram i ljudbilden så att orden kan avläsas av lyssnaren. Det är inget man bara har som bakgrundsmusik, utan något man verkligen lyssnar in. Texten berättar ofta en liten historia med början och slut. Samtidigt som texten är betydelsefull och är författad av en eller flera personer med upphovsrätt är den också variabel, d.v.s. varje framförande innehåller sina kapade, tillagda eller utbytta ord. I de flesta fall är dessa variationer triviala och inte betydelsebärande. Men det kan räcka med att ett enda litet ord byts ut för att betydelsen ska ändras dramatiskt. En vanlig orsak till sådana medvetna ändringar i texten är att en sång övergår från en manlig till en kvinnlig röst eller tvärtom. Ett bra exempel är Sammi Smiths tolkning av Kris Kristoffersons "Help Me Make It Through the Night", av några utsedd till den bästa countrysingeln genom tiderna. Sammi sjunger här "Take the ribbon from my hair" istället för den manliga röstens "your hair" och genast är könsrollerna utbytta, vilket i detta fall ledde till viss moralisk indignation vid 1970-talets start. En countrysång förväntades då inte av alla låta en kvinna med nöje förföra en man. Det är i efterhand förstås svårt att veta vilka ändringar i sångtexten som är medvetna eller ej. Även små men betydelsefulla ändringar kan förstås vara omedvetna. Men om man studerar en sång som många artister spelat in under årens lopp och finner att samma typ av artister har gjort samma ändringar, då bör detta kunna tolkas som medvetna ändringar vilka kan användas för att kännetecknа en viss tradition eller subgenre.

*Tåget "City of New Orleans" går från Chicago, Illinois över bl.a. Memphis, Tennessee ned till New Orleans i Louisiana.. Tåget spelade stor roll i de svartas utflyttning från sydstaterna till Chicago eftersom detta var en snabb och billig transport. På bilden tagen av Otto Perry den 24 juni 1951 passerar tåget Wickliffe i Kentucky. När Amtrak 1971 tog över den då tynande järnvägstrafiken försvann tågnamnet, men återinsattes igen 1974 eftersom låten om tåget blivit så populär. Resan tar i dag drygt 19 timmar./**LKJ***

City of New Orleans – ett tåg och en sång

En sång som finns i många olika inspelningar och har en signifikant variation i textens lydelse är Steve Goodmans "City of New Orleans", enligt John Prine "the best damn train song I ever heard." I detta fall är det inte könet på den sjungande kroppen som är intressant, utan snarare värderingar hos manliga artister verkande inom olika traditioner och därmed bärare av olika värderingar. Just sånger som finner sin plats inom olika musikgenrer kan förväntas uppvisa betydelsebärande förändringar av texten, och Steve Goodmans låt kan sägas ha sin uppkomst i amerikansk folkmusik för att snabbt finna sig en plats även i countryn.

Steve Goodman 1948 – 1984

Steve Goodman föddes i Chicago 1948. När han var 20 år gammal fick han veta att han drabbats av leukemi, en sjukdom som vid den tiden ansågs mer eller mindre obotlig och förknippad med en mycket snar död. Mot alla odds fick han leva i 16 år med sin sjukdom och dog i september 1984. Han gifte sig med Nancy Pruter 1970, och de fick tre döttrar, varav den första adopterades redan 1972. Clay Eals' omfattande och mycket läsvärda biografi utgör en oerhört rik källa till kunskap om Goodmans liv och musik.

"City of New Orleans" är namnet på Goodmans mest kända låt hämtat från en tåglinje som förband Chicago och New Orleans som en del av "Illinois Central Railroad" systemet. Redan när Goodman började studera vid University of Illinois i Champaign/Urbana åkte han med detta tåg, och vid ett tillfälle 1967 åkte han ensam hela sträckan. Redan efter denna tidiga tur med tåget började han skriva ett utkast till den aktuella låten, även om den inte skrevs färdigt förrän efter den resa han och Nancy gjorde 1970 för att besöka hennes släkt i Mattoon, tre timmars resa söderut från Chicago. Goodman hade då fått veta att tåget var nedläggningshotat, och det kom senare att tas

Tågets logo

ur trafik i november 1971. I maj 1970 fick Goodman rättigheterna till sången publicerade via Dick Boyells förlag Nuance Productions varefter en 45 varvs vinyldemo framställdes i 50 exemplar. Ingen nappade dock på demon och 1971 fick Goodman med sin låt på samlingsalbumet *Gathering at the Earl of Old Town* i en inspelning från 23 mars. Detta album som innehöll ett smakprov från Chicagos dåtida folksångarscen fick dock en relativt begränsad spridning.

Paul Anka och Kristofferson

Med hjälp av den osannolika kombinationen Kris Kristofferson och Paul Anka fick Goodman 1971 kontrakt med skivbolaget Buddah Records, och i augusti samma år spelades så hans första egna album in i Quadrafonic Sound studion i Nashville. Goodman kompas på skivan av ett stort antal av Music Citys bästa studiomusiker. På spåret med ”City of New Orleans” hörs bl a de fyra gitarristerna Stephen Bruton, Pete Wade, Bucky Wilkin och Billy Sanford, men märkligt nog inte Goodman själv, trots att han var en utomordentlig gitarrist. Enligt Eals’s biografi gjorde Goodman ett försök att själv ersätta Sanfords förstagitarr, men gav upp då han inte tyckte att han kunde förbättra den befintliga versionen. Goodmans debutalbum släpptes i november. Här återges texten till sången som den trycktes på skivomslaget:

Ridin’ on the City of New Orleans
Illinois Central Monday Morning Rail
15 cars and 15 restless riders
3 conductors, and 25 sacks of mail

All out on a southbound odyssey
The train pulls out of Kankakee
Rolls past the houses, farms, and fields
Passin’ towns that have no name
And freightyards full of old black men
And the graveyards of rusted automobiles, singing ...

Good morning America How are you?
Don’t you know me, I'm your native son?
I’m the train they call the City of New Orleans
And I’ll be gone 500 miles when the day is done

Dealin cards to the old men in the club car
Penny a point and no-one’s keepin’ score
Pass the paper bag that holds the bottle,
You can feel the wheels grumblin’ neath the floor

The sons of Pullman porters, and the sons of engineers
Ride their father’s magic carpet made of steam
And mothers with their babes a sleep are rockin’
to the gentle beat, the rythm of the rails is all they dream

Good morning America how are you ...

Nightime on the City of New Orleans
Changin’ cars in Memphis, Tennesse
Halfway home and we’ll be there by morning
Thru the Mississippi darkness rollin’ to the sea

But all the towns and people seem to fade into a bad dream; the steel rail hasn’t heard the news.
The conductor sings his song again, its passengers
will please refrain; this train’s got the disappearin’ railroad blues

Goodnight America, etc.

Att trygga sin familjs framtid

Med familj att försörja och dödshotande leukemi är det naturligt att Goodman ägnade många tankar åt hur han skulle dra in pengar på sin musik. Hans egen skiva var förstås en möjlig inkomstkälla, men mer sannolikt skulle pengar rulla in om någon riktigt känd artist kunde förmås att spela in någon av hans låtar och då i första hand ”City of New Orleans”. I mars 1971 fick Goodman spela sin låt för Arlo Guthrie, som då besökte Chicago, och Guthrie i sin tur tycks ha spelat låten för John Denver i september samma år i Hollywood. Denver gillade låten så bra att han tog med den på sitt andra album *Aerie*, och med ingen mindre än Toots Thielemans på munspel. Goodman hade ändå svårt att vara riktigt nöjd då Denver dels gjorde omfattande ändringar i texten och dels fick med sitt eget namn som författare till låten. Denvers ändringar av texten tycks huvudsakligen ha motiverats av kommersiella skäl. Sista versen skars ner till fyra rader för att fungera som stick med följande text:

But it’s twilight on the City of New Orleans
Talk about your pocket full of friends
Halfway home and we’ll be there by morning
With no tomorrow waitin’ round the bend

Dessutom ändrades slutet på andra versen till det mer intetsägande:

And the days are full of restless
And the dreams are full of memories
And the echoes of the freight train’s whistle’s squeal

John Denver

Som krona på verket ändrades originalets ”freight yards full of old black men” till ”grey men” för att inte riskera att degradera afroamerikaner, samtidigt som första delen av den på slutet omtagna refrängen gjorts om till det mer patriotiska: ”Goodnight America, I love you”. Denna version av refrängen är det få andra artister som har följt, men ett tidigt exempel är den version som finns på Country Gentlemens LP från 1973. Tillsammans med Denvers eget namn under sången bredvid hans eget var detta beska piller för Goodman att svälja. Men den som reagerade starkast på Denvers inspelning var Arlo Guthrie. Förutom att han upprördes över behandlingen av Goodman tycks även det faktum att Guthrie själv tänkt spela in låten ha betytt en del för hans häftiga reaktion. Efter att Guthrie skällt ut Denver efter noter i San Francisco i februari 1975 plockade Denver bort låten från sina live-sets. Men Denver kom 1997 att ta med låten i en ny inspelning, vilken textmässigt är mer trogen Goodmans ursprungliga text och med Goodman som ende upphovsman, som avslutande spår på barnskivan *All Aboard*. Ironiskt nog blev detta det sista skivspår som släpptes under Denvers liv då han omkom i en tragisk flygolycka endast 47 dagar efter att skivan släppts.

Arlo Guthrie får en hit

Både Goodmans och Denvers versioner av ”City of New Orleans” kom att ges ut på singlar, Goodmans som A-sida i januari 1972 och Denvers som

B-sida till Buddy Hollys ”Everyday” i februari samma år. Ingen av dessa singlar kom att sälja särskilt bra. Det blev istället Arlo Guthrie som förde upp Goodmans mästerverk på hitlistorna, efter att låten valts ut till A-sida på den första singeln från albumet *Hobo's Lullaby*, sommaren 1972. Äntligen började ”City of New Orleans” att dra in de pengar som Goodmans familj så väl kom att behöva, även om han mot alla odds då hade 12 år kvar att leva. Även Guthrie petade en del i sångtexten innan han sjöng in den. Goodmans namnlösa städer gjordes om till namnlösa tåg, ”cards” blev till ”card games”, ”grumblin'” förkortades till ”rumblin'”, och andra versens slutrim steam/dream byttes ut mot steel/feel. Viktiga var även några musikaliska ändringar i form av flyttade betoningar och det långsammare tem-

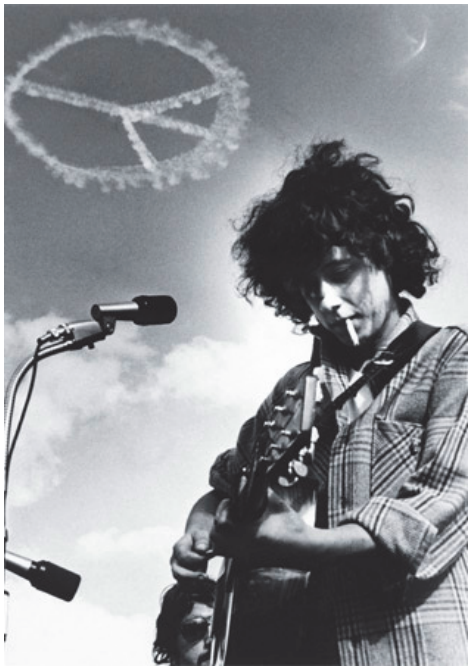

Arlo Guthrie föddes 1947 och är son till Woody Guthrie

pot. Den här gången hade Goodman inga invändningar. Goodman spelade senare gitarr på Judy Collins inspelning av låten från 1975, som både musikaliskt och textmässigt blandade drag från Goodmans och Guthries olika versioner. Collins avslutade dock låten med den egna raden: ”I'll be gone a million miles when the race is done.”

Från folkmusik till country

Arlo Guthries framgångsrika inspelning av ”City of New Orleans” bidrog starkt till att göra låten känd och enligt Clay Eals spelade inte mindre än 25 olika artister in den 1973-1974. The Seldom Scene gjorde en tidig bluegrassversion av låten som även togs upp av en rad countryartister. Sångerskorna Lynn Anderson och Sammi Smith spelade båda in låten redan 1972 även om deras respektive album inte släpptes förrän under 1973. Texten kunde utan ändringar framföras av en kvinnlig röst och båda sångerskorna ligger mycket nära Goodmans originaltext med Guthries modifieringar. Första manliga countrysångare att spela in låten tycks ha varit Hank Snow i januari 1973 och hans version finns med både på *Grand Old Opry Favorites* och den senare samlingen *All About Trains* från 1975. Textmässigt följer Snow med ett viktigt undantag Arlo Guthries version. Skillnaden ligger i den avslutande refrängen, i vilken ”Goodnight America” ersatts av de tidigare refrängernas ”Good morning America”. Det är intressant att notera att orden ”Good morning America” redan hade uppmärksammats i en radioutsändning i vilken astronauterna ombord på Apollo 17 i december 1972 väcktes upp med John Denvers version av Goodmans refräng. En av astronauterna som var country-fan önskade vid samma tillfälle höra Hank Snows tågsång ”Golden Rocket”, vilken dock inte fanns tillgänglig varför istället Goodmans refräng spelades en andra gång. Det skulle kunna ha varit denna koppling mellan Snow och ”City of New Orleans” som gjorde att ”Good morning America” fick en större tyngd och därför fick kvarstå även i den sista refrängen, men det kan även ha funnits andra skäl som t ex patriotism i någon form. Det kan inte heller helt uteslutas

Hank Snow runt 1971

att ändringen kan vara en omedveten missuppfattning eller felsägning.

Good Morning America (GMA) är även ett amerikanskt morgonprogram och talkshow som sänds på det nationella nätverket ABC sedan 3 november 1975. Det har på många ställen antytts att programmets namn har hämtats från Goodmans sång, men Clay Eals avvisar i sin biografi dessa påståenden. Istället hänvisar en av grundarna till en diktsamling av Carl Sandburg från 1928 med samma namn som huvud-

saklig källa.

Johnny Cash sent in på banan

En annan countrysångare med känsla för tågsånger är förstås Johnny Cash. Enligt Clay Eals blev Cash redan i mitten av 1971 uppmanad av Kris Kristofferson att spela in Goodmans låt, vilket Cash även omnämner på tre olika ställen i sin självbiografi. Men Cash var då mitt uppe i förberedelserna av sin film *Gospel Road* med tre veckors filmande i Israel, och hade då inget större intresse för ytterligare en tågsång. Istället dröjde det till 1973 innan Cash tog med låten på LP:n *Johnny Cash and His Woman.* Låten användes även av Johnny Cash i en TV-special från 1974, där den fick illustrera hur tågen kom att ersättas av flygplan och lastbilar. Cash sjunger i princip samma textversion som Hank Snow, utan ”Goodnight America”, men sätter sin prägel på låten genom

att helt omotiverat minska ner antal postsäckar som tåget fraktar från 25 till 24. Den som endast lyssnat till Cash's version skulle därmed med största sannolikhet avge fel svar när frågan senare dök upp i sällskapsspelet Trivial Pursuit.

Willie Nelsons superhit

Samma år som Steve Goodman avlider i september, 1984, släpper Willie Nelson på sommaren sin 40e LP med samma namn som titellåten *City of New Orleans*. Nelsons album toppar Billboards countrylista endast nio dagar efter Goodmans död för att sedan stanna på förstaplatsen i hela 12 veckor. Även Nelsons singel med "City of New Orleans" sålde bra och ledde till en Grammy Award i februari 1985 för föregående års bästa countrysång. Enligt Clay Eals uppger Willie att han inspirerats av Sammi Smiths version från 1973. Jämfört med Arlo Guthries tidigare hit är Nelsons version snabbbare, kraftfullare och med en mer positiv framtoning. I den intervju från år 2000 som Eals citerar säger Nelson att det är en nationalsång och:

"It's a great patriotic song, to me, and it's a very Native American song. It just feels that way: 'Don't you know me, I'm your native son?' And the greatest line in there, other than 'I'm your native son,' is 'Good morning, America, how are you?' It's a very positive statement."

Det är inte förvånande att Willie Nelson, i likhet med Hank Snow och Johnny Cash, inte vill förmörka de känslor som sången frambringar med något olycksbådande "Goodnight America". En annan countrysångare som senare kan inordnas i samma tradition är Randy Scruggs, som har med låten på sin CD från 1998.

Även på svenska

En svensk cover återfinns på LP:n *Harpin' for John and Charlotte* från 1981 med munspelaren Björn Alriksson och gruppen Country Road. Det är huvudsakligen en instrumentalversion på vilken Lennart Tybell sjunger endast refrängen en gång. De tre andra svenska inspelningar jag hittat nyttjar Ingela Forsmans svenska text "God morgon, världen": Ann-Christine Bärnsten på LP:n *Kom och sjung en countrysång* från 1976, Örjan Englund på samlingsskivan *Lone Star Special Vol. 1* från 1985, och gruppen Wildwood på LP:n *Dawn* från 1987. Även om Forsmans svenska översättning beskriver en tågresa, kan den på intet sätt sägas göra Goodmans originaltext rättvisa.

Steve Goodman 1983

Till sist kan även nämnas att Paul Bogart hade med "City of New Orleans" på sin andra LP utgiven av "Big" Bengt Erlandsson på etiketten High Chaparall 1978, och att denna version textmässigt följer John Denvers reviderade text förutom att Bogart genomgående sjunger "Good morning America".

Tolkningar

En dödsmärkt singer/songwriter skriver en låt om ett dödsmärkt tåg. Tåget namnges varefter vi får veta att det är 15 vagnar långt men har illavarslande nog endast 15 passagerare, vilket blir endast en i varje vagn om de sprider ut sig. Tåget rullar iväg söderut och den apokalyptiska stämningen byggs upp via namnlösa städer, bangårdar fulla av svarta gamlingar och kyrkogårdar fulla av bilvrak. I Mississippis mörker försvinner allt folk och alla städer och resan förvandlas sakta till en ond dröm, den försvinnande järnvägsmardrömmen utmynnande i avskedshälsningen "Goodnight America, how are you?" Sången har utnämnts till den sista tågsången, och får därmed beteckna slutet på en era. Men sången erbjuder förstås, som riktigt stora sånger i allmänhet gör, en rad andra, och mer positiva tolkningsmöjligheter, vilket framgår inte minst av Willie Nelsons uttalande ovan. Olika tolkningar driver texten i olika riktningar och det är svårt att särskilja rent kommersiella motiv från de olika tolkarnas rent personliga övertygelser.

Min uppfattning är att Hank Snow och Johnny Cash mycket väl kan ha vägrat att sjunga orden "Goodnight America" av patriotiska skäl, och att denna inställning senare befästes inom den manliga countrytraditionen. För Willie Nelson stärker denna ändring sångens positiva innebörd och stärker därmed lyssnarnas känsla av samhörighet, eller som han säger i Chris Willams bok *Rednecks & Bluenecks* "So I do what I can do without trying to offend anybody. As I look at it, my job is to bring people together – you know, hold it together and sing 'Amazing Grace' ..."

Några andra liknande fall

En annan av Steve Goodmans låtar som överfördes till countryn var "You Never Even Call Me by My Name", som blev en hit för David Allan Coe 1975. Även denna låttext kom att utvecklas med tiden och uppvisar därmed en del paralleller med "City of New Orleans". I sammanhanget kan nämnas även John Prines låt "Sam Stone" och refrängens rad "Jesus Christ died for nothin' I suppose", vilken Johnny Cash vid sitt framförande av låten på Austin City Limits 2005 bytte ut mot "Daddy must have hurt a lot back then, I suppose." Kanhända ingår dessa exempel i ett större mönster enligt vilket formuleringar som strider mot patriotiska, kristna eller moraliska värderingar förknippade med countrymusiken byts ut när sånger byter genre från folkmusik till country. Läsare som har fler exempel på lager får gärna höra av sig!

Ett stort tack till Thorstein Bergman för att han uppmärksammade mig på de små, men betydelsefulla, varianterna som återfinns i olika artisters tolk-

ning av ”City of New Orleans”. Tack även till Clay Eals för många intressanta kompletteringar till hans Goodman-biografi.

Källor

Texter
Cash, Johnny & Patrick Carr, *Cash. Självbiografin* (Reverb, 2005; orig. 1997)
Eals, Clay, *Steve Goodman, Facing the Music* (ECW Press, 2007)
Horstman, Dorothy, *Sing Your Heart Out, Country Boy* (New York, 1976)
Nilsén, Rolf, Steve Goodman är död, *Kountry Korral Magazine* 1984 (17), 4, s. 46
Willman, Chris, *Rednecks & Bluenecks. The Politics of Country Music* (New York, 2005)

LP- och CD-skivor

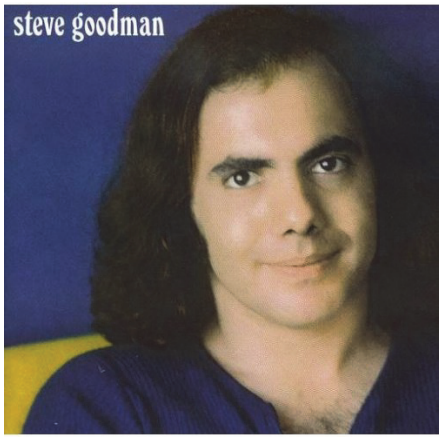

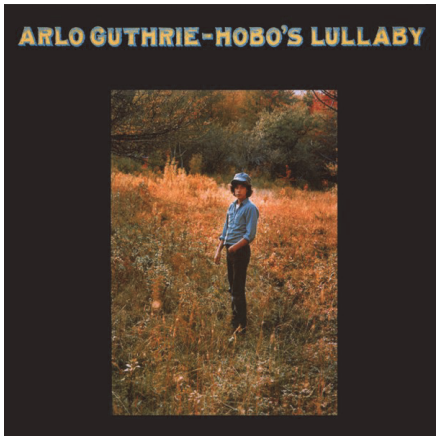

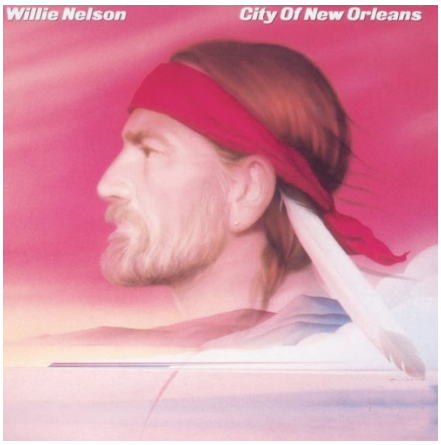

1971, *Gathering at the Earl of Old Town*, Dunwich 760 (insp. mars 1971), blandade artister
1971 nov., Steve Goodman/ *Steve Goodman*, Buddah 2318 053 (insp. aug. 1971), B1 03:52
1971 dec., John Denver/ *Aerie*, RCA LSP-4607 (insp. okt. 1971), A4 03:16
1972, The Seldom Scene/ *The Seldom Scene Act 1*, Rebel SLP 1511, B1 02:59
1972, Arlo Guthrie/ *Hobo's Lullaby*, Reprise MS 2060, A2 04:31
1973 jan., Lynn Anderson/ *Keep Me in Mind,* Columbia KC-32078 (insp. sept. 1972), B1 04:05
1973 maj, Hank Snow/ *Grand Old Opry Favorites*, RCA Victor APL1-0162 (insp. jan. 1973), A3 03:20
1973 mars, Sammi Smith/ *The Toast of '45*, MEGA M31-1021 (insp. 1972), B3 04:15
1973 aug., Johnny Cash & June Carter Cash/ *Johnny Cash and His Woman*, Columbia KC-32443 1973, B1 03:45
1973, Country Gentlemen/ *Country Gentlemen*, Vanguard VSD 79331
1975 mars, Jerry Reed/ *Mind Your Love*, RCA Victor APL1-0787 (insp. feb. 1975), A2 03:44
1975 mars, Judy Collins/ *Judith*, Electra 6E-111, B3 04:07
1975, Hank Snow & Jimmie Rogers/ *All About Trains,* RCA Victor ANL1-1052 (reissue)
1978, Paul Bogart/ *Paul Bogart at High Chaparral 2. Summerfeelings*, High Chaparral HCR LP 70003
1984, Willie Nelson/ *City of New Orleans*, CBS 26135, A1 04:48
1997, John Denver/ *All Aboard*, Sony Music
1998, Randy Scruggs/ *Crown of Jewels*, Warner 46930
2003, PJ Proby/ *Sentimental Journey*, ?, 1 05:04
2004, David Hasselhoff/ *Sings America*, Silva America 0154422, 1 03:30
2006, Lizzie West/ *I Pledge Allegiance to Myself*, Appleseed 1094, 13 06:26
2007, Joseph Cipriano/ *Janitor*, Boogie Man, 11 04:23

DVD

Cash, Johnny, *Ridin' the Rails. The Great American Train Story*, Warner Music Vision & Rhino Home Video 0349 70410-2 (orig. 1974)

Websidor

http://www.lpdiscography.com, mars 2010
Daley, Dan, Classic Tracks: Arlo Guthrie's "City of New Orleans, http://mixonline.com/recording/interviews/audio_arlo_guthries_city, mars 2010
Eals, Clay, http://www.clayeals.com, april 2010 ♥♥♥

Anders Nilssons uppsatser om Mats Rådberg och Alf Robertson kan rekvireras som PDF fil från KK.
Sänd ett mail till oss på kountry@mailbox.as
så sänder vi dem.

"PANCHO AND LEFTY"
– TVÅ SIMPLA VIDEOBANDITER ELLER JESUS OCH JUDAS DRAR FRÅN ÖVERUM?

Anders N. Nilsson

Introduktion
Jag har tidigare i KK skrivit om Steve Goodmans sång ”The City of New Orleans” med tonvikt på hur sångtexten förändrats i samband med byte av musikgenre. I föreliggande text ämnar jag titta närmare på en sång som uppvisar många paralleller med den tidigare behandlade, men också påtagliga skillnader. Jag tänker här på Townes Van Zandts sång ”Pancho and Lefty”, som han själv spelade in på skiva första gången 1972, bara ett år efter Goodmans första egna LP. Viktiga likheter med Goodmans sång är att den erbjuder många olika tolkningar av innehållet, att den övergick från folkmusik till country, och att det var Willie Nelson, denna gång tillsammans med Merle Haggard, som gjorde den till en megahit. En viktig skillnad är att det i detta fall inte främst rör sig om en anpassning av sången via ändringar av textens ordalydelse, utan snarare om en krympning av lyssnarnas tolkningsramar via visuella tillägg till själva sången.
Townes Van Zandt (1944-1997) var en legendarisk singer-songwriter från Fort Worth i Texas, vars liv och musik nu behandlats i två biografier av John Kruth (2007) och Robert Earl Hardy (2008). Med Lightnin’ Hopkins och Hank Williams som viktiga ledstjärnor levde Van Zandt ett hårt liv av missbruk och kringflackande. Hans musik spände över gränslandet mellan blues, folkmusik och country, och täcks därmed väl in av den lite diffusa beteckningen ”amerikana”. Även om hans egna skivor aldrig blev några storsäljare har ett flertal av hans sånger spelats in av en rad namnkunniga artister och därmed nått en större spridning. Hans två mest kända sånger torde vara

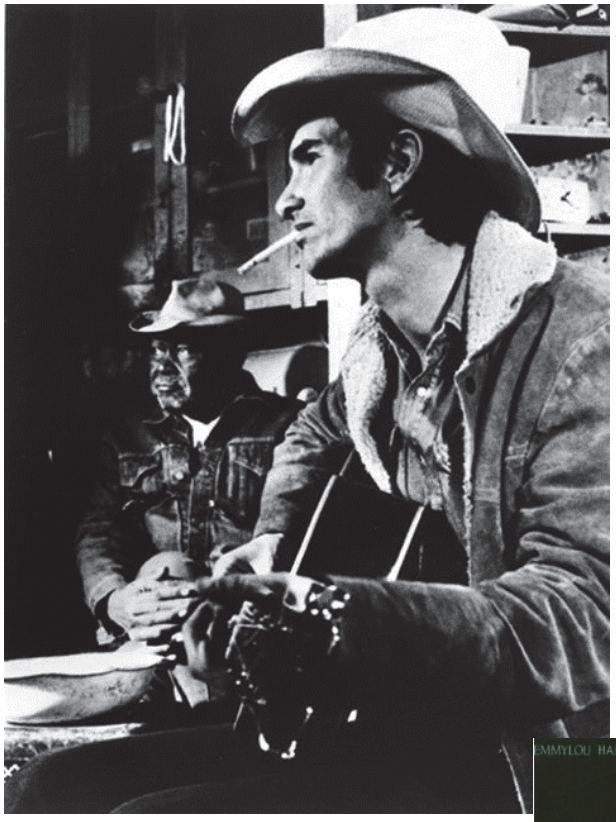

Townes Van Zandt

”If I Needed You” och ”Pancho and Lefty”.
Van Zandts första insjungning av ”Pancho and Lefty” återfinns på hans sjätte LP, inspelad 1972 och släppt 1973, med den tragikomiska titeln *The Late, Great Townes Van Zandt*. Titeln uppges syfta på att han efter en överdos före inspelningen tillfälligt varit livlös en eller två gånger och därefter mirakulöst nog överlevt. Enligt Kevin Eggers, som producerat albumet tillsammans med Jack Clement var en annan orsak till namnet att: ”nobody was interested in Townes Van Zandt. Absolutely nobody.” (Kruth, s. 152). En live-version av sången från 1973 återfinns senare på dubbel-LP:n *Live at the Old Quarter*, utgiven 1977.
YouTube kan idag erbjuda en rad olika videosnuttar med Townes Van Zandt framförande ”Pancho and Lefty”, och min egen favorit från 1975 är från bonusmaterialet till James Szalapskis underbara dokumentärfilm *Heartworn Highways*.
Första andra artist att spela in ”Pancho and Lefty” blev Emmylou Harris, som har med sången på albumet *Luxury Liner*, som släpptes i början av 1977 och snabbt klättrade upp på Billboards första plats. Sången hade förmedlats av Rodney Crowell, som då ingick i

”The Late, Great Townes Van Zandt” Poppy Records (1973)

Emmylou Harris ”Luxury Liner” Warner Bros BS-2998 (1977)

Hoyt Axton "Snowblind Friend" MCA-2263 (1977)

hennes band och umgicks i Van Zandts kretsar.
Senare samma år fanns sången med på Hoyt Axtons album *Snowblind Friend*, vilket verkligen uppskattades av Van Zandt, som enligt egen uppgift lärt sig fingerplock på gitarren från Axtons skivor. Sången kom att spelas in av många andra artister under årens lopp, men majoriteten av de som hört sången lär ha lyssnat till hitversionen med Merle Haggard och Willie Nelson, vilken toppade Billboards

Merle Haggard & Willie Nelson "Poncho & Lefty" Epic FE-37958 (1983)

countrylista 1983 och höll sig kvar på listan i hela 21 veckor.
Albumet med samma namn uppnådde en ännu mer långvarig försäljningsframgång. Bob Dylan uppges återkommande ha med "Pancho and Lefty" i sina live-sets sedan 1989 och den lär även förekomma på någon bootlegutgåva med honom. Brad Paisley drömmer i sången "Better Than This" från 2007 om att sitta kring lägerelden med Merle och Willie och sjunga "Poncho and Lefty". Att en sång börjar refereras till i andra sånger är ett säkert tecken på att den är på väg att kanoniseras.

Märkligt nog har sången felaktigt fått heta "Poncho and Lefty" på både Emmylou Harris och Hoyt Axtons album från 1977, även om den tryckta sångtexten som följer med det förra använder den rätta stavningen "Pancho". Då sången uppges ha nått fram till Willie Nelson genom att hans dotter Lana gav honom Emmylous album, är det inte konstigt att felet fördes vidare på hans duettalbum med Merle Haggard. Efter att ha fått synpunkter från Townes Van Zandt rättades dock namnet på såväl albumet som låten från och med andra pressningen av skivan. Man fortsatte dock att sjunga Poncho istället för Pancho.

Sångtexten
Texten till "Pancho and Lefty" är uppbyggd av fyra verser med åtta rader vardera och en fyrradig refräng vars tredje radslut varieras. Medan första versens tilltal är i du-form, hålls de resterande versernas tilltal i tredje person. Texten återges här i sin helhet som Townes Van Zandt sjunger den 1972:

Living on the road, my friend
Was gonna keep you free and clean
Now you wear your skin like iron
And your breath's as hard as kerosene
You weren't your mama's only boy
But her favorite one, it seems
She began to cry when you said goodbye
And sank into your dreams

Pancho was a bandit, boys
His horse was fast as polished steel
He wore his gun outside his pants
For all the honest world to feel
Pancho met his match, you know
On the deserts down in Mexico
And nobody heard his dyin' words
Oh, but that's the way it goes

And all the federales say
They could have had him any day
They only let him hang around
Out of kindness, I suppose

And Lefty he can't sing the blues
All night long like he used to
The dust that Pancho bit down south
Ended up in Lefty's mouth
The day they laid poor Pancho low
Lefty split for Ohio
Where he got the bread to go
Oh, there ain't nobody knows

And all the federales say
They could have had him any day
They only let him slip away
Out of kindness, I suppose

Well, the poets tell how Pancho fell
And Lefty's livin' in a cheap hotel
The desert's quiet and Cleveland's cold
So the story ends, we're told
Pancho needs your prayers, it's true
But save a few for Lefty too
He just did what he had to do
And now he's growing old

A few gray federales say
They could have had him any day
They only let him go so wrong
Out of kindness, I suppose

A few gray federales say
They could have had him any day
They only let him go so wrong
Out of kindness, I suppose

Sångaren tilltalar i första versen, vilken kan ses som en slags prolog, en manlig vän. Andra versen beskriver banditen Pancho och hur hans liv slutade. I tredje versen introduceras den andra karaktären Lefty och vi får veta något om hans förhållande till Pancho. Fjärde versen är lite av en retrospektiv betraktelse av tiden efter Panchos död. Refrängen får markera tidens gång, speciellt genom att de "federales" som omnämns grånat mot slutet. Männen skryter över sin förmåga, samtidigt som sångarens kommentar ironiserar över deras faktiska oförmåga. Refrängens varierade ord "hang around", "slip away" och "go so wrong" framstår som dubbelbottnade.

Det är värt att notera att "hang around" utgått i de tre andra versionerna jag studerat. Orden finns med i den tryckta texten som medföljer Emmylous album, men nedskrivna på ett komprimerat och därmed otydligt sätt som alternativ till "slip away", och hon sjunger dem inte heller själv. Hoyt Axton sjunger, troligen förledd av Emmylous komprimerade text, inte refrängen mellan tredje och fjärde versen även om den finns med i tryck på det medföljande textbladet. Hos Nelson och Haggard finns den kvar, men de sjunger "slip away" i båda de två första refrängerna. Enligt den TV-intervju med Van Zandt som finns på townesvanzandt.com bör "hang around" tolkas som att Pancho blev hängd, och alltså inte bara som en simpel variation på "slip away". Refrängalternativet "go so wrong" används av Axton, men har hos Harris och Haggard/Nelson ersatts med "go so long". De konstaterade förändringarna av refrängens ordalydelse tycks reducera tolkningsmöjligheterna då "slip away" tillsammans med "go so long" enkelt

kan tolkas som att Pancho bara hållit sig undan.

Versernas text är relativ konstant i de studerade versionerna, med undantag för att olika småord som ”and” och ”well” läggs till eller tas bort i radernas början. Axton har dock i andra versen ersatt radsluten ”boys” och ”pants” med ”bold” respektive ”clothes” vilket kan förskjuta betydelsen. Sångens harmoniska uppbyggnad har analyserats av bl a Dick Stephen i tidskriften *Acoustic Guitar* 1997.

Tolkningar

Att ”Pancho and Lefty” öppnar upp för många alternativa tolkningsmöjligheter, kan bl a ses på de många diskussionstrådar på internet som behandlar dess innehåll, och John Kruth kallar den i sin biografi för ”sonic Rorschach test” (s. 154) med tanke på att alla tycks ha en egen tolkning av sången. Townes Van Zandt själv tycks mena att sången kom till honom ut ur det blå och att den sen i efterhand kan ges olika meningar. Denna inställning matchar väl ett uttalande av Van Zandt, som John Kruth citerar (s. 171): ”I’d like to write some songs that are so good nobody understands them, including me.” I hans introduktion till sången på *Heartworn Highways* säger han t ex att den handlar om två mexikanska banditer som han sett på TV två veckor *efter* han skrev sången. Enligt en annan anekdot kopplas sången till två poliser som stoppat Van Zandts bil mellan Houston och Austin och som visar sig ha smeknamnen Pancho och Lefty.

Pancho Villa

Flera tolkningar kopplar ihop sången med den mexikanske upprorsledaren Pancho Villa (1878-1923), och Van Zandt har vid något tillfälle förnekat detta och någon annan gång hänvisat till detaljer som visat sig stödja denna tolkning. Engelska Wikipedia skriver något motsägelsefullt att sången ”is often associated with Pancho Villa (although the song does not deal with Pancho Villa)”. Beteckningen ”federales” användes periodvis på den reguljära arméns soldater under Villas tid, vilket kan leda tankarna i den riktningen. Dock har termen även en modernare användning kopplad till Mexikos federala polis, vilken brukats i flera filmer som t ex Sam Peckinpahs *The Wild Bunch*. En långfilm om Pancho Villas hämndattack på en militärpostering i USA 1916 med Telly Savalas (1922-1994) i huvudrollen släpptes 1972 i regi av Eugenio Martín. Notabelt är att filmens titel *Pancho Villa* eller *Vendetta* i Sverige översattes till *Pancho – banditen*. I filmen blir Villas högra hand, amerikanen Scotty, lurad av en opålitlig vapenhandlare i en planerad affär, som därmed blir inställd och väcker Villas hämndbegär. Filmen bör ha visats på amerikanska biografer ungefär samtidigt som Van Zandt skrev sin sång, och jag finner det inte otroligt att han kan ha hämtat inspiration från den. Flera av replikerna i filmens senare del kan lätt kopplas till innehållet i sången ”Pancho and Lefty”, som när den amerikanske generalen, vars mål är att fånga och hänga Villa, säger till honom att ”every great man was once a bandit.” I filmens slut sjunger Savalas sången ”We all end up the same” vars innehåll kan vara av intresse i sammanhanget med rader som ”In your final hour you look back and wonder/ And all you see, you will sigh and say: What did it all mean?” och ”We all start with a name, and we all end up the same.” Savalas var främst känd för sin medverkan i TV-serien Kojak och sjöng även in några skivor.

En viktig grund för tolkningen av sångens betydelse är frågan om i vilket förhållande Pancho och Lefty står till varandra. Är de två olika personer eller bara två olika skepnader av samma fysiska person? De båda förekommer aldrig tillsammans i sången och dog verkligen Pancho på riktigt om ingen hörde hans sista ord? Dammet som fördes vidare från Panchos till Leftys mun kan även det stödja tanken att de utgör två olika stadier i samma persons liv. ”Bit the dust” innebär att man faller död till marken, och blir på svenska att ”bita i gräset”. En möjlig tolkning blir här att Pancho iscensatte sin egen död för att sen leva vidare i säkerhet i norr med den nya identiteten Lefty. En annan tolkning, som Robert Earl Hardy förespråkar i *A Deeper Blue* (s. 125 f.) är att Pancho och Lefty representerar två olika sidor av författaren själv, den gode och den onde Townes Van Zandt. Denna tolkning bygger på att prologen betraktas som självreflekterande och att bandithistoriens roll är att utgöra en bakgrund till hans bearbetning av sin egen skuld och sina ångerkänslor.

De tolkningar som utgår från att Pancho och Lefty är två olika personer betonar den senares förmodade svek, vilket belönas med pengar. John Kruth anför en källa enligt vilken Van Zandt själv sagt att sången handlar om Jesus och Judas (s. 155). Den senare fick enligt Matteusevangeliet ”trettio silverpengar” (Matt. 26:15) i belöning för sitt förräderi. Till skillnad från Lefty så slängde dock Judas bort sina pengar och hängde sig när han väl sett konsekvenserna av sitt förräderi (Matt. 27:5). Men raden ”He just did what he had to do” är helt i linje med att Judas svek utlöses av att djävulen tagit honom i besittning ”Då, när denne hade tagit emot brödstycket, for Satan in i honom. Och Jesus sade till honom:

’Gör snart vad du gör.’ ” (Joh. 13:27). Varken Judas eller Lefty tycks alltså ha haft något val, men där tar i mångt och mycket likheterna slut och den bibliska tolkningen av sången bör nog betraktas som ännu ett av Van Zandts vilseledande spår. Hans son minns dock enlig Kruth (s. 178) att Townes läst bibeln mer än en gång och tror att hans far ”took his own ideas from the Bible.”

Första versens rad ”You weren’t your mama’s only boy” har även anförts som stöd för tanken att Pancho och Lefty var bröder, och med tillägget ”met his match” att de t o m var tvillingar. I ett diskussionsinlägg jag sett får tvillingarnas likhet ligga som grund till tolkningen att Pancho dödar Lefty och sen tar över hans identitet. Denna tolkning hämtar stöd från bl a raden om ”the dust” som jag diskuterat ovan.

I samband med att de förkastat felstavningen ”Poncho” har såväl Townes själv som hans ex-fru Jeanene sagt att Pancho är den mexikanska motsvarigheten till namnet Frank. Med tanke på att Pancho är en smeknamnsform för Francisco, äger kopplingen sin korrekthet. Van Zandt säger sig enligt Kruth (s. 160 f.) ha haft sin gode vän och klasskamrat Frank Greer i tankarna när han skrev sången. De två var även intagna på samma mentalsjukhus i Galveston samtidigt och Franks far hette Pancho och ägde en ranch i Mexiko. Man kan fråga sig om detta är ännu en av Townes efterkonstruktioner eller en tråd som är värd att följas upp?

På svenska

Den enda svenska artist jag vet som spelat in ”Pancho and Lefty” är Totta Näslund. På sin CD från 1995 sjunger han Dan Hylanders svenska text till Van Zandts melodi med titeln ”Bibelord i hyresrum”. Även om en del överensstämmelser med originaltexten finns, så måste man här tala om en nytextning snarare än en översättning. Texten tilltalar en icke namngiven man i andra person. Den gråtande modern finns kvar, men även en skrikande fader. Till skillnad från Pancho är mannen enda barnet, som lämnar gården i Överum för att föra ett kringflackande liv som spelare. Men äventyret förvandlas till rutin och ensamheten föder bitterhet ”där Jesus ger och Satan tar dom drömmar du har kvar ...” Några gendarmer syns inte till. Om detta är Dan Hylanders tolkning av

Totta Näslund ”Totta” 1995

Van Zandts intentioner när han skrev sin låt överförd till Sverige eller ej är svårt att säga. Skuldmotivets frånvaro liksom den utelämnade spänningen mellan två olika skepnader talar för att Hylander skrivit sin egen historia med endast vissa underordnade drag hämtade från Van Zandts original. Om så är fallet kan ”Bibelord i hyresrum” inte heller vara till någon hjälp vid tolkningen av ”Pancho and Lefty”.

Visuell videotolkning

Merle Haggards och Willie Nelsons duettalbum ”Pancho and Lefty” har ett omslagsfoto, som leder lyssnaren in mot tolkningen att sången verkligen handlar om mexikanska banditer. Till albumet gjordes även en video för CMT med samma namn, vilken kom att fixera sångens innehåll genom sin bildmässiga förmedling. Videon, som regisserats av Willies dotter Lana Nelson, inleds av att Willie i rollen som Pancho rider in i bild till synes allvarligt skadad. Han är utklädd till mexikansk bandit med samma sombrero han bar i filmen *Barbarosa* från 1981. Efter en glimt i bakgrunden av Merle i rollen som Lefty iklädd svart kostym och hatt, byts scenen till ”Federales” kontor där kaptenen är ingen mindre än Townes Van Zandt själv. Mannen dricker tequila och visar upp en efterlysning med Panchos bild på. Den utfästa belöningen för hans infångande är 5000 pesos. Pancho betraktas därefter av Lefty och de uniformerade männen när han faller ihop över hästryggen. Lefty rider så iväg efter att ha tagit sig en titt på efterlysningen och fått sig tillstuckit något från en av gendarmerna. Tittaren leds här till att tro att Lefty här får sin belöning för att ha möjliggjort oskadliggörandet av Pancho, vars kropp nu täckts av sten och försetts med ett enkelt träkors. Nästa scen är filmad inifrån en bil genom vars fönster en skylt med namnet ”Cleveland” skymtar förbi i nattmörkret, samtidigt som Lefty tar över sången. Liggande på sängen i sitt hotellrum tittar han åter på efterlysningen, varefter han lägger ner den i en låda över Panchos gamla hatt. I nästa sekund skakar han till som av snyftningar och hostar. Slutscenen tycks förflyttad till nutid på en bar med två bord samtidigt som Willie återtar sången. Vid det ena bordet spelar Willie och Merle kort, medan vid det andra Townes sjunger till gitarr för sina dominospelande vänner vars bord täcks av ölflaskor och Merle och Willies LP-konvolut. Man gissar att det är ”Pancho and Lefty” Townes framför, som en sång i sången.

Videon kan sägas ge sången en westerntolkning baserad på temat svek och lämnar inget utrymme för att se Lefty och Pancho som en och samma person. Lefty förrådde sin förmodade vän för snöd ekonomisk vinning och kanske även för fri lejd. Priset han fick betala var att han fick leva med sitt svek. Filmen för oss direkt in i dramats upplösning varför hela första versen i stort sett lämnas därhän. Vi får veta hur Lefty fick pengar till sin resa, men

många frågor lämnas obesvarade. Om nu gendarmerna tyckte sig kunna fånga in Pancho när de ville, varför var de då beroende av Leftys hjälp? Vilken var drivkraften till Leftys svek, och varför var han med när de dödade och begravde Pancho?

Även om Nashville med tiden lärde sig utveckla en egen filmestetik, skild ifrån rockens och popens, var ändå inkorporeringen av musikvideon i countrymusiken ett närmande till populärmusikens mainstream. Ett närmande som enligt Mark Fenster i sig kan ha medfört en uppluckring av äkthetsanspråken. Medan i den rena ljudåtergivningen autenticiteten måste föreligga i den sjungande röstens möte med texten, adderar videomediet en visuell dimension som kan såväl förstärka som rasera det äkthetskontrakt som måste upprättas med publiken. Enligt Lawrence Grossberg är synsinnet mer förutsägbart när det gäller den direkta tolkningen av källan, medan musiken öppnar för en dekonstruktion av mening och känslor, och därmed möjliggör en mer kraftfull konstruktion av autenticitet. Det föreligger alltså en risk för att musikvideons intåg i countrymusiken med tiden kan komma att luckra upp dess äkthetsanspråk, och i förlängningen därmed ytterligare otydliggöra genregränserna gentemot popen.

Slutdiskussion

Min egen uppfattning är att videon bidragit till att trivialisera sången ”Pancho and Lefty” och gjort den till en mer standardiserad skuldhistoria som är relativt enkel att ta till sig. Denna krympning av tolkningsramarna har genom de rörliga bildernas tolkningsföreträde kunnat göras utan mer omfattande ändringar i själva sångtexten. Då countrymusikens texter ofta berättar en komprimerad historia blir sångerna som regel relativt lätta att visualisera via omarbetning till filmmanus. Men problem kan uppstå om sångtexten är mångbottnad och använder sig av mycket symbolik, samtidigt som det endast är det som till synes ske som visas upp på videon. Resultatet kan då lätt bli en förenkling som inte gör själva sången full rättvisa. Vi möter här en generell problematik som alltid finns närvarande så fort text ska adapteras till film.

Efter att ha tagit del av och jämfört alla kommentarer som fällts kring sången lutar jag själv åt att det är mest fruktbart att se Pancho och Lefty som symboler för olika drag i författarens egen person och karriär. Därmed tror jag Robert Earl Hardy är inne på rätt spår och vill även framhålla den Fort Worth-relaterade bloggen *DFW Renaissance*, vars redaktör insiktsfullt skrivit att ”Lefty was someone who dreamed about Poncho’s death and mourned about his own obscurity”. Denna tanke utvecklades i den påföljande diskussionstråden av signaturen ”John” (2 januari 2010), som tar sin utgångspunkt i Van Zandts dubbla roll som ”singer” och ”songwriter” vars framgångar inte matchar hans egna förhoppningar varvid Pancho och Lefty får representera ”his fondest musical dreams and his adult career reality.” Från denna synvinkel är det då möjligt att se ”Federales” som en omskrivning för musikindustrins företrädare. Jag tackar ”John” för hans insiktsfulla kommentarer och låter hans ord få avsluta min djupdykning i denna sång, väl värd ytterligare studier. Även de mest begåvade låtskrivarna kan tappa tron på sig själv när framgångarna uteblir.

Townes created and used Lefty to kill off Pancho in a form of career suicide, selling himself out and assuming the persona of Lefty thereafter. But he’s still left with the haunting memories of his childhood dreams, and how they died. He did it to himself before others did it for him. And he did make some money along the way. But it’s not what he really wanted, deep down.

Källor

Tryckta verk

Bibeln eller den heliga skrift, stadfäst av knungen år 1917, ”Nya testamentet” (Malmö, 1929)

Fenster, Mark, ”Genre and form. The development of the country music video”, i: Frith, Simon, Goodwin, Andrew & Grossberg, Lawrence (red.), *Sound and vision. The music video reader* (London, 1993), s. 109-128

Grossberg, Lawrence, ”The media economy of rock culture. Cinema, post-modernity and authenticity”, i: Frith, Simon, Goodwin, Andrew & Grossberg, Lawrence (red.), *Sound and vision. The music video reader* (London, 1993), s. 185-209

Hardy, Robert Earl, *A deeper blue. The life and music of Townes Van Zandt* (Denton, Texas, 2008)

Kruth, John, *To Live’s to Fly. The Ballad of the Late, Great Townes Van Zandt* (New York, 2007)

Nilsson, Anders N., ”Goodnight vs. Good Morning. Steve Goodmans sång ’City of New Orleans’ som exempel på en sångtexts utveckling”, *Kountry Korral Magazine,* 2010, 43(3), s. 6-10

Stephen, Dick, ”Song Craft. Inside a Classic Song. How Harmony Builds Mood and Meaning in Townes Van Zandt’s ’Pancho and Lefty’ ”, *Acoustic Guitar*, 1997, 8(1), s. 39-41

Fonogram

Axton, Hoyt, *Snowblind Friend*, LP, MCA-2263, 1977 (”Poncho and Lefty”, B3, 03:06)

Harris, Emmylou, *Luxury Liner*, LP, Warner Bros., BS 2998, 1977 (”Poncho and Lefty”, A2, 04:50)

Haggard, Merle & Willie Nelson, *Poncho and Lefty* [fr o m pressning 2 *Pancho and Lefty*], LP, Epic FE-37958, 1983 (”Pancho and Lefty”, A1, 04:47)

Näslund, Totta, *Totta Näslund*, CD, EMI/Hi Fidelity 4751482, 1995 (”Bibelord i hyresrum”, 8, 04:15)

Paisley, Brad, *5th Gear*, CD, Arista 07171, 2007 (”Better Than This”, 11, 03:12)

Van Zandt, Townes, *The Late, Great Townes Van Zandt*, LP, Poppy Records, LA004-F, 1973 (”Pancho and Lefty”, B2, 03:40; inspelad 1972) Senare återutgiven av Tomato Records

Van Zandt, Townes, *Live at the Old Quarter, Houston, Texas*, 2-LP, 1977, Tomato Records, TOM-2-7001 (”Pancho and Lefty”, 1A1, 04:08; inspelad 1973)

Video

Intervju med Townes Van Zandt, http://www.townesvanzandt.com/av.html, januari 2011

Martín, Eugenio, *Pancho Villa*, Granada Films (Hollywood, 1972; sv. titel *Pancho – Banditen*, premiär 16 april 1973)

Nelson, Lana, *Pancho and Lefty*, CMT, 1983, http://www.cmt.com/videos/willie-nelson/26453/pancho-and-lefty.jhtml

Schepisi, Fred, *Barbarosa*, DVD, Artisan 13822 (Hollywood, 1981)

Szalapski, James, *Heartworn Highways*, DVD, Navarre Corporation (New Hope, Minnesota, 1981)

Blog

DFW Renaissance, http://www.fwrenaissance.com/meditation-on-pancho-and-lefty-by-fort-worth-songwriter-townes-van-zandt/ upplagd 22 mars 2009

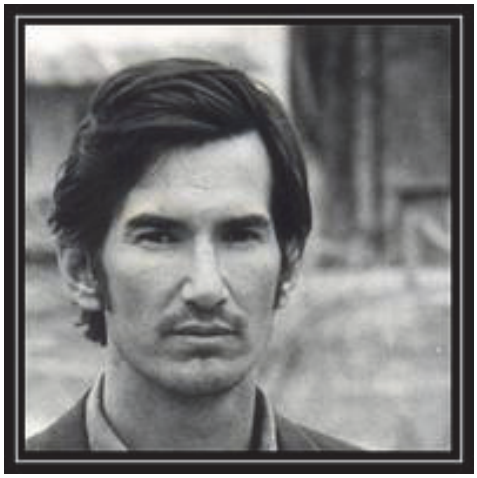

BLUE YODEL
JIMMIE RODGERS

EN BORTTAPPAD VERS BLAND ETT 50-TAL OLIKA RÖSTER: ETT HALVSEKEL MED SÅNGEN "SILVER THREADS AND GOLDEN NEEDLES"

AV ANDERS N. NILSSON

Först ut var Wanda
Låten "Silver Threads and Golden Needles" sjöngs in för första gången av en ung Wanda Jackson 1956 och släpptes på både 78-varvare och vinylsingel, som baksida till hennes rockabillyhit "Hot Dog! That Made Him Mad". Skivbolaget var Capitol, som samma år flyttade in i sitt runda torn i Hollywood, året innan de köptes upp av brittiska EMI. Kompgitarrist vid inspelningen var Buck Owens som för denna insats förtjänade hela 41 $ (Sisk 2010:27). Att låten hamnade på Wandas skiva var troligen ett resultat av att Jack Rhodes som skrev låten hade en bra kanal in till Ken Nelson, som ansvarade för Capitols countryutgivning. Som upphovsman till låten brukar även anges Dick Reynolds, som Capitol anlitade som arrangör och musiker, och samarbetade med såväl Beach Boys som The Freshmen. Även om Jack Rhodes (1907-1968) som låtskrivare är mest känd för sina insatser inom rockabillyn med tidiga låtar till bl a Gene Vincent, skrev han flera countryhits som bl a Porter Wagoners "A Satisfied Mind". Rhodes blev efter sin död invald i Nashville Songwriters Associations Hall of Fame 1972.

Silver Threads and Golden Needles
som Wanda Jackson sjöng den 1956

V1: I don't want your lonely mansion,
with a tear in every room
I just want the love you promised
beneath the haloed moon
But you think I should be happy,
with your money and your name
And pretend that I don't notice
while you play your cheating game

R: Silver threads and golden needles
can't patch up this heart of mine
And I'll never drown my sorrows
in the warm glow of your wine
You can't buy my love with money
for I never was that kind
Silver threads and golden needles
can't patch up this heart of mine

V2: I grew up in faded gingham,
where love is a sacred thing
You grew up in silk and satin,
where love's a passion game
I know now you never loved me
and I know I was a fool
To think your pride would let you
live by the golden rule

R: Silver threads and golden needles ...

En tolkning av texten
Som jag tolkar texten är det en ung kvinna av enkel börd som kommer till tals. En rik herre har fattat tycke för henne, förklarat henne sin kärlek, tagit henne till sin brud, förlustat sig med henne, och därefter tröttnat på henne och börjat träffa andra kvinnor i smyg. Trots den rikedom hon nu kan omge sig med kan hon inte känna någon lycka utan hans kärlek. Några barn förefaller inte ha avlats, vilket kan ses som ett tecken på att relationen blivit kärlekslös. Hon känner sig lurad men tänker inte ta till flaskan. De två alternativ som aldrig nämns, men ändå finns där i bakgrunden, är att hon lämnar honom eller tar sitt eget liv. Då det förra alternativet skulle innebära en vanära i förhållande till den heliga kärlek hon uppfostrats till, och hennes trasiga hjärta ej kan helas ens med silvertråd i en gyllene nål, förefaller ett stundande självmord inte helt osannolikt. Hon lurades att tro att han som fint folk skulle vara ärlig och följa den gyllene regeln som Jesus så vackert formulerade i sin bergspredikan: "Därför, allt vad I viljen att människorna skola göra eder, det skola I och göra dem" (Matteus 7:12). Finns här några lärdomar att ta till sig är det att sann kärlek är värdefullare än gods och guld, och återfinns som regel bland enkla men hederliga människor. I förlängningen innebär detta att det andliga är viktigare än det materiella, en insikt väl förenlig med själens längtan hem till himmelriket. Det är inte underligt att Wanda darrar på rösten i slutet av refrängen.

Dusty gör den populär som folkpop
Efter Wandas inspelning låg "Silver Threads" i träda fram tills 1962, när den blev en hit i USA med folkpopgruppen The Springfields. Gruppen, som bildades 1960, bestod ursprungligen av Tim Field tillsammans med syskonen Dion och Mary O'Brien, med artistnamnen Tom och Dusty Springfield. Deras blandade repertoar kan bäst beskrivas som trallvänlig folkpop och enligt en senare kommentar från Dusty var de "pseudo-everything and we knew it" (Leeson 2001:16). Gruppen hade en LP

bakom sig när deras singel med ”Silver Threads” slog i USA efter att ha passerat relativt obemärkt hemma i England. Framgången i USA ledde till skivinspelning i Nashville under Shelby Singletons ledning och resulterade i LP:n *Folk Song from the Hills* 1963. Skivan ledde dock ingen vart och gruppen upplöstes något år senare varefter Dusty Springfields egna framgångsrika karriär inom pop och soul snabbt tog fart.

En försvunnen andra vers

Det mest anmärkningsvärda med The Springfields version av ”Silver Threads” är att sångens andra vers helt utelämnats, vilket kan kopplas till gruppens, enligt Dustys egna ord, glättiga framtoning: ”We were successful because there was nobody else around like us then. We were jolly and we looked cheerful and that was it”, ”It was extremely important to be cheerful.” (Leeson 2001:16). Sångjagets fattiga uppväxt, som omnämns i andra versen, fördjupar sångens klassperspektiv och kombineras här med omdömen om överklassens svekfullhet. Möjligen kände Dusty även tvekan inför ordet ”gingham”, namn på ett billigt rutigt bomullstyg liknande flanell, troligen okänt för 1960-talets britter. Detta tygnamn verkar även ha skrämt Ann-Christine Bärnsten, som i sin version från 1977 bytt ut det mot det mer välbekanta ”denim”. The Springfields introducerade även en del ändringar i textens ordalydelse, vilka kom att tas upp av flertalet efterföljare. Viktigast är här nog bytet från ”can’t patch up” till ”cannot mend this heart of mine”. Kanske är det ändå främst det poppiga mellanspelet på gitarr i kombination med den närmast triumfatoriska stegringen av sången i slutet av sista refrängen som gör att The Springfields inspelning förleder lyssnaren till att tro att det är en glad sång som de framför. Själva förpackningen överglänser innehållets egentligen djupt tragiska innebörd så väl att det är ordet ”happy” vi minns samtidigt som möjligheten till ”happy end” plötsligt ter sig minst sagt sannolik.

Vid sidan av Wanda själv har jag hittat endast fyra artister som valt att ta med sångens andra vers, vilken alltså helt sonika kapades bort av The Springfields redan 1962. Då alla dessa fyra versioner är relativt okända utgår jag ifrån att de aktuella artisterna utgått direkt efter någon av Wandas inspelningar: Jean Shephard 1974, Country Five 1974, Dianne Sherrill 1976 och Ann-Christine Bärnsten 1977. Förutom bytet av ”gingham” mot ”denim” är Bärnstens version mer eller mindre identisk med Wandas livesinspelning från 1969. Även Country Fives version är trogen Wanda och skiljer sig främst genom att i refrängen ”can’t patch up” bytts ut mot det unika ”can adjust”, vilket torde bero på problem med att höra vad Wanda egentligen sjunger. Shepard utmärker sig genom att kasta om andra versens första två par av rader, och dessutom ändrar hon ”faded” till ”tacks of gingham”. Att Shepard lyssnat på fler versioner av sången än Wandas framgår bl a av att hon konsekvent sjunger ”cannot mend” istället för ”patch up” i refrängen. Även Dianne Sherrills version skiljer sig på ett flertal punkter från Wandas, och i likhet med flertalet andra versioner finns ett helt korus mellanspel efter första refrängen, delat i en första halva med steel och gitarr samt en andra halva med fiddle. Istället för Wandas ”pretend that I don’t notice” sjunger hon ”hide my head in sorrow” i första versens näst sista rad, en ändring jag annars endast noterat hos The Cowsills 1970. Standard är där annars The Springfields ”hide my tears in sorrows”. Sherrill har även ändrat friskt i andra versens ordalydelse.

Även för manliga röster

Efter att The Springfields gjort sången känd för en större publik blev den snabbt en standard som såväl folkmusik- som countryartister frekvent tog med på sina album. Förutom att sången på detta sätt återkommande rörde sig över genregränsen passerade den även könsgränsen och sjöngs tidigt in av countrysångare som Cowboy Copas, Bobby Helms, Hawkshaw Hawkins och Ferlin Husky. Av dessa versioner har jag hört endast de två senare, och kan konstatera att bytet från en kvinnlig till en manlig röst i dessa fall inte medfört några avgörande ändringar i sångtexten. Dock har Ferlin Husky bytt ut ”your name” mot ”your fame”, då mannen vid äktenskap på den tiden inte kunde få kvinnans efternamn. Det kom att bli The Everly Brothers som 1963 sjöng in en mansanpassad text, vilken även inspirerade Roy Clark senare samma år och längre fram även The Smothers Brothers 1966. Mannens ekonomiska dominans säkras här genom att det blir ”this” istället för ”your mansion” och ”my” istället för ”your money and your name”. Vidare handlar det inte längre om att lappa ihop sångjagets trasiga hjärta utan istället ”tie your heart to mine”. Även om sångens

The Everly Brothers

ursprungliga roller på detta sätt delvis bibehålls så blir det en helt ny situation när det plötsligt är mannen som är nere för att han inte längre får den svekfulla kvinnans kärlek. Från den rike mannens lek med den unga fattiga flickan vrids perspektivet om till den beräknande unga kvinnan som bara är ute efter hans pengar.

Country, folk och mer eller mindre pop

Att ”Silver Threads” direkt efter The Springfields framgångar togs upp i folkmusikkretsar framgår bl a av Janis Joplins insjungning från 1963. Som en illustration till denna version kan Janis ses sjungande ”Silver Threads” och spelande autoharp på Threadgill’s i Austin i Jack Jacksons seriealbum *Threadgill’s Comic Book* från 1996 (Reimerthi 2005:46). Bluegrass Hillbillies inspelning från 1963 visar även att ”Silver Threads” snabbt inkorporerades i bluegrassbandens repertoar med tillhörande tempoökning. En stillsammare skönsjungande variant av folkmusik kom att representeras av The Pozo-Seco Singers 1966, med bl a Don Williams som medlem. Gruppens sångerska Susan Taylor kom senare att tillsammans med brittiska Shaw Brothers 2000 att återskapa den spröda ljudbilden. Det skulle inte förvåna mig om det var Pozo-Seco Singers version som

Janis Joplin började sin karriär på folkmusikklubben Threadgills med att bl.a. sjunga ”Silver threads and golden needles”

kom att inspirera den brittiska folkrockens okrönta drottning Sandy Denny och hennes grupp Fortheringay till att 1970 spela in den mest saktmodiga och drömskt melankoliska versionen av ”Silver Threads” nånsin. Även Dennys senare inspelning från 1977 med skönklingande mässingsblås från The Silver Band fångar samma stämningsläge, vilket kan sägas återföra sången till sin djupt tragiska innebörd. Man kan verkligen inte säga att ”Silver Threads” många versioner kan delas in i en mer allvarsam countrytradition kontra en mer glättig folkmusik dito, utan sången rör sig inom båda dessa genrer från det mer allvarsamma till det glättiga beroende på hur långt framförandet dragits mot det lättlyssnade popstuket.

Bland countrysångerskorna var Skeeter Davis, Jody Miller, Norma Jean och Rose Maddox alla tidigt ute med att sjunga in

Rose Maddox

”Silver Threads” i kölvattnet efter The Springfields framgångar. Av dessa versioner är det Rose Maddox från 1964 som står ut genom sitt uppdrivna tempo och glödande intensitet, och man förstår verkligen att hon inte tänker ta nån mer skit från sångens svekfulle välgörare. Möjligen finns här ett samband med sångerskans drogberoende från denna tid, vilket påtalats av producenten Ken Nelson (2007:160), som menar att han ofta fick skicka hem Maddox från de inplanerade inspelningssessionerna. Hon sjunger dock minst lika snabbt på en senare bluegrassversion av låten från 1977, och som lyssnare tvekar man inte en sekund på att hon kommer att sko sig på skilsmässan och därefter hitta sig en ny och sannare kärlek. Den enda andra sångerska som kommer i närheten av Maddox bestämda tonfall och tempo är Brenda Lee i en upprockad live-version från 1978.

Linda rockar upp den på listorna igen

Andra gången ”Silver Threads” hamnade på hitlistorna var det Linda Ronstadt som sjöng. Hon hade med låten i en första version redan på LP:n *Hand Sown ... Home Grown* från 1969, men det var den lite rockigare versionen från hennes första album på Asylum, *Don’t Cry Now* från 1973, som kom att bli en hit. Ronstadts framgång med låten ledde till en ny våg av inspelningar med countrysångerskor, som t ex Jean Shephard, Billie Joe Spears, Lynn Anderson och Melba Montgomery. Senare lyckades supertrion Loretta Lynn, Dolly Parton och Tammy Wynette få in låten på listorna en tredje omgång genom att ta sig an den på det gemensamma albumet *Honky Tonk Angels* från 1993. Tammy får sjunga versen medan alla tre ”countrydrottningarna” hjälps åt med refrängen. De släppte även en video till sången i vilken trion i sin loge tar emot presenter från en rad manliga sångare, inklusive Elvis, samtidigt som de vägrar släppa in dem. Endast Chet Atkins är välkommen in när han väl lyckats ta sig förbi den envisa vakten. Videoclips utlagda på YouTube visar att så-

Linda Ronstadt

väl Loretta som Dolly brukar sjunga ”Silver Threads” live var för sig, och under en av Dollys TV-shower hjälper Emmylou Harris och Linda Ronstadt henne med slutet av sången. Vid detta tillfälle säger Dolly att låten är en av henner favoriter ”because it’s just so happy”. Är det arvet från de alltid lika lyckligt leende The Springfields som Dolly förvaltar, fast inom countrytraditionen?

Sex svenskars engelska versioner

Den förste svensk som tog sig an ”Silver Threads” var trubaduren Thorstein Bergman, som har med den på sin LP från 1966 *Have You Ever Been Lonely*, av några ansedd som den första riktiga svenska countryplattan. Enligt Bergman själv var

det främst Ferlin Huskys version han lyssnat in sig på. Att så verkligen är fallet, framgår tydligt av likheter i låtens struktur liksom av den unika markören ”your fame” i första versen, istället för alla andra versioners ”your name”. Ett bluesigt munspel i kombination med Bergmans lite bittra röst bidrar till den karga stämningen, och som lyssnare tvekar man aldrig om att sångaren kommer att lämna den rika men svekfulla kvinnan bakom sig. Efter Bergman föreligger fem svenska inspelningar av den engelska originaltexten, alla med ett kvinnligt sångjag: Country Five med Marianne Edlund 1974, Jesper Lindberg & Hounds of Heaven med Lena Ullman 1975, Ann-Christine Bärnsten 1977 och Ragnhild [Tyrfors] 1983, Ann-Christine Bärnsten 1977, Ragnhild [Tyrfors] 1983 och Gunilla Åsell 1987.

Då både Country Five och Bärnsten har med den andra versen har de säkert utgått från någon version av Wanda Jackson, medan de övriga två i grova drag båda följer Linda Ronstadts hitversion från 1973.

En ny svensk text per inspelning

”Silver Threads” finns även översatt till svenska och det märkliga är att de tre olika inspelningarna jag hittat alla använder sig av olika översättningar. Först ut var Liliane Håkansson som sjunger sin egen översättning ”Silvertråd och gyllne nålar” på LP:n *Illusioner* från 1973. Därefter kom dansbandet Monte Carlo från Nordmaling som använde Lasse Bergha-

gens översättning med samma namn som titelmelodi på sitt album från 1979. Till sist hade Christina Lindbergs med den på albumet *Sången till livet* från 1994 som ”Du behöver inte silver, du behöver inte guld” med svensk text av Peter Stedt. Här rör det sig om en ren nytextning med innebörden att äkta kärlek klarar sig utan dyra smycken. Håkanssons översättning, vilken återges här, har till skillnad från Berghagens med båda verserna, och ligger innehållsmässigt mycket närmare originaltexten. Vid en jämförelse ter sig Berghagens översättning helt överflödig.

Jag vill inte ha din herrgård
som har sorg i varje vrå
Jag vill bara ha den kärlek
du lovade just då
Och du tror jag ska bli lycklig
med ditt namn och med ditt guld
Och gömma mig i tystnad
när du leker utan skuld

Silvertråd och gyllne nålar
kan ej hela mina sår
Och ditt vin kan inte dränka
sorgen som du ej förstår
För du tror jag ska bli lycklig
med ditt namn och med ditt guld
Och gömma mig i tystnad
när du leker utan skuld

Jag vill inte ha din kärlek
som ett tack för att jag ler
Jag vill bara ha ett liv
där båda tar och båda ger
Jag kan inte fås för pengar
även om min nöd är svår
Silvertråd och gyllne nålar
kan ej hela mina sår

Wanda håller stilen

Wanda Jackson har sjungit in ”Silver Threads” minst fyra gånger, varav två live och två i studion. Hon har hela tiden använt samma struktur i låten med vers 1, refräng, vers 2, refräng, och utan något egentligt mellanspel. Även ordalydelsen i texten har förblivit oförändrad. På de tre senaste inspelningarna har hon dock lagt till en ny avslutning baserad på en upprepning av de två sista raderna, och här har hon som en gest till de som förändrat texten bytt ut det ursprungliga ”patch up” mot ”cannot mend this heart of mine”. Denna avslutning infördes redan av The Springfields 1962 och har funnits med i alla utom en handfull av därpå följande versioner, bl a de med Ferlin Husky och Thorstein Bergman.

Men hur ska den sjungas?

Det 50-tal olika versioner av ”Silver Threads” jag studerat, utspridda över nästan lika många år, skiljer sig alla åt på många punkter. Totalt har jag dokumenterat 15 förändringar relaterade till låtens själva struktur, dvs olika kombinationer av verser, refränger och mellanspel. Till detta kan läggas ett 50-tal olika ändringar av sångtextens ordalydelse, och det är ingen överdrift att säga att varje inspelad version utgör en unik kombination av alla dessa variabler. Även om det förstås finns ett original insjunget av Wanda Jackson 1956 går det aldrig att säga vad som är rätt och fel, och varje artist som tänker ge sig på låten på nytt tvingas inse att det är många val som måste göras, medvetna eller omedvetna. Tydligt är att de versioner som klättrat upp på hitlistorna blivit stilbildande och följts av många snarlika, men i vissa detaljer ändå olika, versioner. Lite förenklat kan man även säga att det är några av upptempo-versionerna som blivit populära medan sångens djupare själfulla innebörd odlats i skymundan.

Det är många olika faktorer som bidrar till att ”Silver Threads” kan uppvisa så stor variation som den faktiskt gör. En förutsättning är att den förblivit aktuell under en så pass lång period som 50 år, och återkommande klättrat upp på försäljningslistorna med åtföljande radioexponering. Stora delar av variationen sammanhänger med de olika gränser sången färdats över. Viktigast är här troligen genregränser, som den mellan country och folk, men även byte av sångjagets kön liksom geografisk spridning till nya kontinenter och länder har bidragit med förändringar. Jag har ändå begränsat mig till USA, Storbritannien och Sverige, och jag föreställer mig att en breddning av det geografiska perspektivet skulle resultera i minst lika många versioner till och massor av nya varianter och därmed förknippade frågor. Ta bara frågan varför norska countrydrottningen Heidi Hauge 2004 sjunger sången nästan exakt som Hawkshaw Hawkins gjorde redan 1962, strax innan han dog i den tragiska flygolyckan 1963 tillsammans med Patsy Cline och Cowboy Copas?

Källor

Tryckta verk
Leeson, Edward, *Dusty Springfield. A life in music* (London, 2001)
Medley, Robert, *Wanda Jackson Story. Berättelsen om rockens första kvinnliga världsstjärna, byggd på intervjuer genomförda av Robert Medley* (Arboga, 1994)
Nelson, Ken, *My first 90 years plus 3* (Pittsburgh, 2007)
Reimerthi, Claes, *Jack Jackson. En seriemonografi* (Malmö, 2005)
Sisk, Eileen, *Buck Owens. The Biography* (Chicago, 2010)

Ljudinspelningar
Spåruppgifter inom parentes avser sången ”Silver Threads and Golden Needles” om ej annat anges. Listan innehåller alla amerikanska, engelska och svenska utgivna inspelningar av sången jag känner till, och ej studerade skivor har markerats med *.

Anderson, Lynn, *Memories and Desires*, LP, Era, 5230, 1982 (A4, 02:19)
Bergman, Thorstein, *Have You Ever Been Lonely*, LP, His Master’s Voice, SCLP 1046, 1966 (A6, 02:25)
*Bluegrass Hillbillies, *Pickin' 'n' Grinnin'*, LP, ABC Paramount, S 446, 1963 (A5, ?)
*Boone, Pat, *All in the Boone Family*, LP, Lion, LN 1008, 1972 (B1, ?)
Brothers Four, *The Big Folk Hits*, LP, Columbia, CS88331963 (A1, 02:09)
Bärnsten, Ann-Christine, *Country Style*, LP, T-Bone Records, TBLP 1013, 1977 (B5, 02:29)
Christina Lindbergs orkester, *Sången till livet*, CD, Frituna, 0290 2, 1994 (”Du behöver inte silver, du behöver inte guld”, 14, 02:55)
Clark, Roy, *Sings the Tip of My Fingers*, LP, Capitol, ST-1972, 1963 (A6, 02:00)
Corey & Trina, *Corey & Trina III*, LP, QUAY, CS 8020, 1980 (A6, 02:51)
Country Five, *Country Five*, LP, GMP, GLP 747, 1974 (A3, 02:21)
Cowsills, *II x II*, LP, MGM, SE-4639, 1970 (B1, 03:00)
*Cowboy Copas, *Country Music Entertainer No. 1,* LP, Starday, SLP 208, 1962 (B6, ?)
Davis, Skeeter, *The End of the World*, LP, RCA, LSP 2699, 1963 (A2, 02:13)
Dean, Al, *Mr. Cotton Eyed Joe (Plays for Urban Cowboys)*, LP, KIK-R, 10013, 1980 (A6, 02:19, instr.)
Denny, Sandy, *Rendezvous*, LP, Island Folk, ILPS9433, 1977 (B3, 03:43)
Everly Brothers, The, *Sing Great Country Hits*, LP, Warner Bros., WM8138, 1963 (B3, 02:18)
Fortheringay, *2*, CD, Fledg'ling, 3066, 2008/1970 (9, 04:28)
Foster & Allen, *Sing the Country Hits*, CD, Ronco, CDSR156, 2000 (2, 02:14)
*Garrison, Glen, *If I Lived Here*, LP, Imperial, 12378, 1968 (B4, ?)
Gayle, Crystal, *Best Always*, CD, Branson, BRD9307, 1993 (4, 02:17)
*Grateful Dead, The, *Rare Cuts & Oddities 1966*, CD, Rhino, 282, 2005/1966 (9, ?)
Hawkins, Hawkshaw, *All New*, LP, King, 808, 1962 (A2, 02:05)
*Helms, Bobby, *The Best of Bobby Helms*, LP, Columbia, CS-8860, 1963 (A3, ?)
Husky, Ferlin, *Heart and Soul of Ferlin Husky*, LP, Capitol, ST-1885, 1963 (A6, 02:02)
Håkansson, Liliane, *Illusioner*, LP, Polydor, 2379 028 , 1971 (”Silvertråd och gyllne nålar”, B4, 03:04)
Jackson, Wanda, *Hot Dog! That Made Him Mad/ Silver Threads and Golden Needles*, singel, Capitol, F3575, 1956 (B1, 02:36, inspelad 20 september 1956, utgiven november 1956)
Jackson, Wanda, *In Person. Recorded at “Mr. Lucky’s” in Phoenix, Arizona*, LP, Capitol, ST 345, 1969 (B1, 02:35)
Jackson, Wanda, *Good Times*, LP, Deep Sea Music, DSM001, 1980 (B1, 02:48)
Jackson, Wanda, *Live in Scandinavia*, LP, TAB Records, TAB-LP-8902, 1989/1984 (A1, 02:37)
Jean, Norma, m fl, *The Porter Wagoner Show*, LP, RCA Victor, LSP-2650, 1963 (A3, 02:05)
*Jerry Lewis Singers, *Yesterday and Other Folk Rock Hits*, LP, DOT, DLP 3664, 1965 (A6, ?)
*Joe & Eddie, *Walkin' Down the Line*, LP, GNP

Crescendo, GNPS 2014, 1965 (B3, ?)
Joplin, Janis, *Janis (Original Soundtrack)*, LP, Columbia, PG 33345, 1975 (II:A3, 02:26)
Lee, Brenda, *Greatest Hits Live*, CD, K-Tel, 3077, 1992/1978 (2, 02:35)
Lindberg, Jesper & Hounds of Heaven, *Saturday Nite Special*, LP, SMA, SMA3006, 1975 (A1, 02:12)
Lynn, Loretta, Dolly Parton & Tammy Wynette, *Honky Tonk Angels*, LP, Columbia, CK-53419, 1993 (A3, 02:24)
Maddox, Rose, *Silver Threads and Golden Needles,* singel, Capitol , F5263, 1964 (A1, 01:49)
Maddox, Rose, *This is Rose Maddox*, LP, Arhoolie, 5024, 1977 (B4, 01:57)
*McCoy, Charlie, *The Nashville Hit Man*, LP, Monument, KZ-32922, 1974 (A1, ?, instr.)
Miller, Jody, *Queen of the House*, LP, Capitol, ST-2349, 1965 (B1, 02:02)
Monte Carlo, *Silvertråd och gyllne nålar*, LP, GMP, GLP 7910, 1979 (”Silvertråd och gyllne nålar”, A1, 02:28)
Montgomery, Melba, *I Still Care*, LP, Phonorama, PR-5627, 1983 (A1, 02:40)
Pozo-Seco Singers, The, *Time*, LP, Columbia, CS-9315, 1966 (B2, 02:21)
Ragnhild, *Ragnhild*, LP, TAB, TAB-LP-8301, 1983 (B4, 02:22)
Rivers, Johnny, *Meanwhile Back at the Whisky á Go-Go*, LP, Imperial, 9284, 1965 (A4, 03:04)
Ronstadt, Linda, *Hand Sown ... Home Grown*, LP, Capitol, ST 208, 1969 (A2, 02:19)
Ronstadt, Linda, *Don't Cry Now*, LP, Asylum, SD 5064, 1973 (A3, 02:25)
*Rose, Rita, *Potter County, Pennsylvania*, CD, Jewel, 53120, 2002 (8, ?)
Shaw Brothers & Susan Taylor, *Something Special*, CD, Folk Era, 1453, 2000 (5, 02:53)
Shephard, Jean, *I'll Do Anything It Takes*, LP, United Artists, UALA 307F, 1974 (A5, 02:13)
Sherrill, Dianne, *Dianne Sherrill*, LP, NCP Records, LP-1001, 1976 (B2, 02:42)
Smothers Brothers, The, *Play It Straight*, LP, Mercury, ABC-610, 1966 (B3, 02:26)
Spears, Billie Joe, *Country Girl*, LP, Warwick, WW 5109, 1981 (B7, 02:32)
Springfields, The, *Silver Threads and Golden Needles/ Aunt Rhody*, singel, Philips, PHM 200-052, 1962 (A1, 02:14, utgiven i april)
Strange, Billy, *12 String Guitar*, LP, GNP Crescendo, GNPS 94, 1963 (A5, 02:35, instr.)
*Tedesco, Tom, *The Electric Twelve String Guitar*, LP, Imperial, 12263, 1964 (B6, ?, instr.)
*Three Sheets to the Wind, *Grace Under Pressure*, CD, CANAL, 264, 1997 (12, ?)
Åsell, Gunilla, *Love Is a Winner*, LP, Great Country Music, G-CMC-LP 8708, 1987 (B4, 2:32)

****

JACK RHODES

Vem var då Jack Rhodes som skrev ”Silver threads and golden needles”? Han föddes i Van Zandt county i Texas 1907 och fick senare en styvbror i Leon Payne, Leon (född 1917) som skrev ”Lost highway” och ”I love you because” bland annat. Han fick inte gå så många år i skolan på grund av familjens ekonomi och var egentligen inte så värst aktiv inom musiken i yngre dagar. Under kriget jobbade han på ett skeppsvarv i Houston och skadade ryggen. Nu började han skriva sångtexter, mest för att fördriva tiden. Han började nu också spela i olika band, bland annat tillsammans med Leon. 1953 drev han ett motell i Mineola, 90 miles

öster om Dallas. Bakom motellköket inredde han en liten studio där han producerade lokala artister och han började också skriva i större skala. Han startade också ett eget litet skivbolag, ”National sounds”.

Jim Reeves fastnade för ”Gypsy heart” som lades på en B-sida (co-writer Dick Reynolds). 1955 kom genombrottet med ”Satisfied mind” (co-writer: Red Hayes) som Porter Wagoner tog till nr 1 sommaren 1955. Även en version med Jean Shepard gick i samma veva till nr 4 på countrylistan. Efter detta låg Jack bra till hos skivbolagen, i första hand naturligtvis Capitol och RCA. Hans ”Beautiful lies” blev en nr 4 hit för Jean Shepard hösten 1955 och

Jack Rhodes with his Ramblers, sent 40-tal

”Conscience I’m guilty” gick till nr 4 för Hank Snow hösten 1956. Då hade också Wynn Stewart sin första hit ”Waltz of the angels” som Jack skrev tillsammans med Dick Reynolds.

Ken Nelson på Capitol fick uppenbarligen syn på ”Silver threads…” och spelade alltså in den med Wanda Jackson som en strikt countryballad. Den las som baksida på en humoristisk poplåt som Betty Hutton gjort ett par år tidigare ”Hot dog! That made him mad”, nu med rockabilly sound. (F3575) Capitol visste alltså inte riktigt om Wanda var country eller rock vid den tiden kan man tänka. (Båda låtarna finns på You Tube.) Wandas tidigare singel ”I gotta know” hade gått till nr 15 på countrylistan hösten 1956 men den här singeln gick aldrig in på countrylistan och först 1961 var hon tillbaka på den listan med ”Right or wrong”.

För nu var det r&r som var hett under några år och Jack Rhodes insåg att han inte bara kunde skriva country och folklåtar utan även rocklåtar trots att han närmade sig de 50. Han skrev nu låtar åt Ken Nelsons nya fynd, Gene Vincent, som ”Woman love” som blev B-sida på ”Bebop a lula”. Andra låtar åt Gene var ”Red blue jeans and a pony tail”, ”Five days, five days” och ”B-I-Bickey-Bi, Bo-bo go”. Åt Ronnie Dawson skrev han ”Action packed”.

Man kan också återfinna hans namn på många singlar som producerades i Texas vid den här tiden, inte minst på D-Records.

På 60-talet var han inte fullt så aktiv längre, å andra sidan började pengarna strömma in nu när Springfields gjorde en hit av ”Silver threads…” och alla började spela in den. En annan prestige-höjande händelse var att the Byrds gjorde ”Satisfied mind” på sin andra LP. Han hjälpte fram Billie Jo Spears under hennes första tid i branschen men avled tyvärr redan 1968.

En son har gjort en tiominuters video med stillbilder, singlar och dokument som finns på You Tube och är lätt att hitta.

LARS KJELLBERG

Fisketur med son

Frukost med producenten Ken Nelson på Capitol t.h.

LEFTY FRIZZELL

SAVE THE LAST DANCE FOR ME

EN OMVÄND CROSSOVER OCH MER DÄRTILL

AV ANDERS N. NILSSON

Crossover ej enkelriktad

”Crossover” är som begrepp kopplat till korsandet av genregränser inom musiken, och därmed besläktat med ”fusion” som oftast får referera till möten mellan rock och jazz. Inom countryn symboliserar crossover som regel drömmen om att nå utanför den egna trogna publiken och få en skiva som klättrar högt även på popmusikens listor, i likhet med t ex LeAnn Rimes megahit ”How Do I Live” som lär ha sålts i över 3 miljoner ex. Fenomenet representerar för många en viktig drivkraft när det gäller countrymusikens utslätning kopplad till sökandet efter en större publik och utgör därmed ett potentiellt hot mot countryns kärna och själ. En vidare spridning av musiken behöver dock inte vara dålig i sig, och vi kan som motvikt minna oss Patsy Clines fantastiska versioner av ”Crazy” och ”I Fall to Pieces” som tidiga crossovers. Definitionsmässigt bör nog en crossover närmast ses som en sång från en musikgenre som lyckas placera sig även på en annan genres försäljningslista, från country som regel till pop eller ”adult contemporary”. Åtminstone tidigare var många crossovers kopplade till att en sång nådde en bredare publik genom att ingå i någon films soundtrack, i LeAnn Rimes fall Con Air. Medan Lynn Anderson, Glen Campbell m fl symboliserar 1970-talets countrypop är det idag Taylor Swift och andra ungdomar som klättrar på poplistorna, och man kan ju fråga sig vari skillnaden mellan listornas musik egentligen ligger idag? Man får inte heller glömma det motsatta förhållandet som när kända artister från andra genrer toppar countrylistorna, med exempel som Bing Crosby, Tom Jones och Olivia Newton-John. Det kan även gälla popsånger som tas om hand av countryartister och via den vägen letar sig in countrylistorna. Ett bra exempel på detta är sången ”Save the Last Dance for Me”, skriven av Doc Pomus (= Jerome Felder, 1925-1991) och Mort Shuman (1936-1991), först känd 1960 som en stor hit för den svarta vokalgruppen The Drifters.

Doc Pomus, polioskadad bluesshouter i New York 1947

Radarparet Pomus & Shuman

Paret Pomus och Shuman levererade en rad av hits från New Yorks berömda Brill Building till de unga vackra män, ofta från Philadelphia, som av många anses ha medverkat till att fördärva rockmusiken efter att Elvis 1958 ryckt in i det militära. Doc Pomus hade en osannolik bakgrund som judisk polioskadad bluesshouter i New York med bl a Big Joe Turner som förebild. Hans karriär som låtskrivare började med att han skrev blueslåtar som han själv framförde på klubbar. Turner, liksom Ray Charles, spelade in några av hans låtar på 1950-talet. Pomus ville sen hänga på den nya ungdomsmusiken, rocken, när han började skriva låtar tillsammans med sin yngre vän till familjen Mort Shuman, som i första hand plockade fram melodierna medan Doc skrev texterna. Pomus samarbetade även med kända låtskrivare som Otis Blackwell, Jerry Leiber och Mike Stoller, och bl a The Coasters hit från 1957 ”Young Blood” skrev han tillsammans med Leiber och Stoller. Doc Pomus lär ha sitt namn med på ca 1500 sånger, vilka tillsammans uppskattas ha sålts på 250 miljoner skivor, dvs en hel del. Samarbetet

Mort Shuman och Doc Pomus

med The Drifters började med att Pomus och Shuman skrev deras megahit ”This Magic Moment”, vars värdiga uppföljare kom att bli ”Save the Last Dance for Me”. The Drifters framförande från 1960 använder sig av följande text:

You can dance ev'ry dance with the guy
who gives you the eye, let him hold you tight
You can smile ev'ry smile for the man
who held your hand 'neath the pale moonlight

But don't forget who's taking you home
and in whose arms you're gonna be
So darlin', save the last dance for me

Oh, I know, that the music is fine,
like sparkling wine, go and have your fun
Laugh and sing, but while we're apart
don't give your heart to anyone

But don't forget ...

Baby, don't you know I love you so?
Can't you feel it when we touch?
I will never, never let you go
I love you, oh, so much

You can dance, go and carry on
till the night is gone, and it's time to go
If he asks if you're all alone,
can he take you home, you must tell him no

'Cause don't forget who's taking you home
and in whose arms you're gonna be
So, darlin', save the last dance for me

'Cause don't forget ...

Save the last dance for me

Pomus egen rekonstruktion av sångens ursprung, som den återges av Halberstadt (2007), har koppling till hans eget bröllop, där han som handikappad med begränsad rörlighet fick nöja sig med att se på hur hans släktingar dansade med den unga vackra bruden. I sångtexten kräver han vädjande hennes trohet, och ger sken av att han kan lita på henne, även om han aldrig kan vara riktigt säker på sin sak. Melodin sägs Shuman ha skapat efter det att han inspirerats av latinska rytmer under ett besök i Mexico.

En 30-talsvals som föregångare

Noteras kan att en låt med samma namn skrevs av Walter Hirsch och Frank Magine redan 1931. Russ Columbos inspelning av denna låt från 1932 återutgavs 1959 på LP, vilket mycket väl kan ha inspirerat Pomus och Shuman till deras nya version, trots den rekonstruktion av sångens ursprung som Halberstadt bjuder oss på. De båda

Russ Columbo

texterna uppvisar trots allt fler likheter än vad slumpen ensam borde kunna bjuda på, och samtidigheten med återutgivningen av Columbos version är stickande. Han framför där följande text:

Save the last dance for me, sweetheart
Give me one chance before we part
I've been waiting the whole night through
for my chance to dance with you

Just a moment to hold you tight
Just a moment and then goodnight
You can keep on dancing,
with others romancing
But save the last dance for me

Just another dance and then
the time will come to part again
Make it the night, a night for me
that I can hold in memory

Save the last dance ...

Just a moment ...

Det vore inte första gången en stilla vals förvandlades till poplåt i fyrtakt, se bara vad Damita Jo och senare Alma Cogan lyckades åstadkomma med ”Tennessee Waltz”. Men i det fallet fick Pee Wee King och Redd Stewart kvarstå som författare. Ibland uppges felaktigt de äldre författarna som upphovsmän fast det är Pomus och Shumans låt som spelats in, t ex av Joel Whitburn (2005) avseende Buck Owens version från 1962. En tredje upphovsman som där citeras är Phil Spitalny (1890–1970), en amerikansk orkesterledare med ukrainskt ursprung, mest känd för sin populära damorkester, och som troligen endast bidrog med sitt arrangemang av Maginés melodi. Jag har tyvärr inte kunnat kontrollera vilka upphovsmän som anges på Owens singel från 1962, men på etiketten till LP:n från 1964 anges helt korrekt Pomus och Shuman. Den felaktiga uppgiften härrör troligen från de data som bolaget Record Research Inc. bygger sina Billboard-böcker på. När jag påpekade att de uppgav fel upphovsmän till låten som Owens spelat in fick jag följande lakoniska svar (email 2011-11-13): ”You are correct, it is the Pomus/Shuman song. We've now made the correction.” Ordningen är återställd!

Damita Jo

Från pop till country(pop)

”Save the Last Dance for Me” har senare spelats in av minst ett 30-tal amerikanska artister och i olika omgångar nått höga placeringar på Billboards country- och poplistor. Samma författare skrev även den

Jerry Lee Lewis

Buck Owens

kvinnliga svarssången ”I’ll Save the Last Dance for You”, vilken 1960 blev en stor hit för Damita Jo. Dock inte i Sverige där hon blev mest känd för sin låt ”Dance with a Dolly”. I detta fall rör sig hennes svarssång synbarligen mer om att mjölka ännu lite mer av en hitlåt, än att låta en kvinnlig röst ge sin syn på saken. Möjligen var det med inspiration från Jerry Lee Lewis inspelning från 1961 med hans pumpande piano, som Buck Owens 1962 förvandlade denna poplåt till country. Värt att notera är att Jerry Lees inspelning, med sångtillägg av Jimmy Hughes Bell (1945-1998) alias Orion, 1979 placerade sig som nr. 26 på Billboards countrylista. Oavsett låtens ursprung låter Buck Owens version lika mycket Bakersfield som hans många övriga hits, med ett bra driv från Ralph Mooneys pedal steel och Don Richs gitarrtremolo. Mindre av driv men mer romantik kännetecknar Emmylou Harris version från 1979 och albumet Blue Kentucky Girl, och hon visar tydligt att låten även gör sig bra som countryballad. Dock blir det Dolly Parton som 1984 lyckas få upp låten högst på countrylistan med en tredje plats, och här är det nog tyvärr endast hennes röst som gör det hela till country då kompet är

Emmylou Harris

alldeles på tok för poppigt på denna crossover. Förutom ovan nämnda artister har även sångarna Bennie Lindsey och Ron Shaw haft låten på countrylistan, 1976 resp. 1978.

En könsflexibel sång

Originaltextens sång-jag vänder sig i direkt form till sin partner av motsatt kön, vilken ges tillåtelse att dansa och fröjda sig i full frihet fram till kvällens sista dans, vilken dock måste utföras tillsammans med den som sjunger. Att det är en man som i sången vänder sig till sin kvinnliga partner framgår av att hennes övriga danspartners adresseras som ”guy”, ”man” och ”he”. När en kvinnlig röst framför sången kan dessa könsmarkörer lätt bytas ut, som i Emmylou Harris fall från 1979, mot ”the girl” och ”she”. Lite oväntat så sjunger Dolly Parton 1983 ”You can dance ev’ry dance with the one that gives you the eye, let him hold you tight”, men senare i sången “If she asks if you’re all alone, can she take you home, you must tell her no.” Man undrar om ”him” här bara är en enkel felsägning eller om det är ett medvetet val för att tillföra sången lite camp ambivalens?

Towa Carson

Towa gör den på svenska

Maj Åkerlunds svenska subtext ”Spara sista dansen för mig” sjöngs först in av Towa Carson 1960 och låg 1970 etta på Svensktoppen i Marianne Kocks version. Jag har totalt hittat tio artister inom schlager och dansband, som spelat in sångens svenska version, varav sex med en mans och fyra med en kvinnas röst. Det kan alltså noteras att låten, trots Buck Owens och Emmylou Harris inspelningar, ännu inte tagits med på någon svensk countryskiva. Sex av sju svenska inspelningar av originaltexten framförs av en manlig vokalist, inte att förglömma Shanes version från 1967 med sitt Jerry Lee-inspirerade pianokomp. Undantaget är Christer Sjögrens duett med Jessica Andersson från 2008, som är intressant för att den är en hybrid mellan originalsången och svarssången ”I’ll Save the Last Dance for

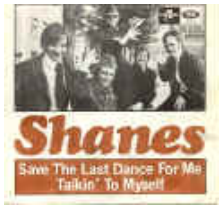

Jessica Andersson

You”, vilken senare Andersson tog med på sitt eget album från 2009. I duetten framför Sjögren delar av originaltexten medan Andersson framför delar av svarssången, vilket framstår som ett innovativt sätt att få fram en text som fungerar bra som duett. Ett problem som man inte riktigt löst är förstås vad en sådan hybridsång ska heta, och att bara lista den som ”Save the Last Dance for Me” känns inte helt rätt. Som ett kuriosum kan nämnas att även valsen från 1931 fick en svensk text av Sigurd Erdtman som ”Sista valsen åt dej jag ger”, insjungen av Sonia Estelle på Columbia 1933.

I motsats till originaltexten förefaller den svenska subtexten skriven för en kvinnlig röst med Towa Carson som första artist att sjunga in den 1960, och den text hon sjunger finns tryckt i vishäftet Schlagernas schlager 1961.

Jag förstår att du bara vill låtsas
som om du inte har sett mej här
Jag kan se hur du dansar
med alla flickor för att bli populär
Jag får väl sitta här i min vrå
och se på hur du roar dej
Men spara sista dansen för mej!

Titta hit! Jag är nöjd om du bara

sänder ett leende åt mitt håll
Kära du! I min Askungesaga
har jag alltid en omvänd roll
Men innan klockan hunnit slå tolv
så kan du väl förbarma dej!
Och spara sista dansen för mej!

Men det stiger nog en dag från skyn
någon vänlig sagofé
Som kan trolla med din usla syn
och lära dej att se

Men till dess får du dansa med alla
flickorna, det gör inget alls
Fantasin gör att ändå bara min arm
är vilande kring din hals
Jag skulle bli så lycklig ikväll
om du ville bestämma dej
och spara sista dansen för mej!

Jag skulle bli så lycklig ikväll
om du ville bestämma dej
och spara sista dansen för mej!

Och spara sista dansen för mej!

Charlie fick nobben!
Tonen är lite mer bedjande än i originalets mer kommenderande tonläge, med en önskan om att han ska ”förbarma” och ”bestämma” sig. Den enda egentliga könsmarkören är att sångens du dansar med ”flickor”, vilken plockats bort i Charlie Normans insjungning ett år senare. Istället markeras i hans text att det är en kvinna han vänder sig till genom att hon ”dansar och nojsar” och håller sin ”lilla arm” kring hans hals. Intressant är även att Towas rad ”I min Askungesaga har jag alltid en omvänd roll”, vilket kan tolkas som att hon inte får dansa förrän klockan slagit tolv, i Charlies version ändrats till ”I din Askungesaga borde jag väl få prinsens roll”. Hans lite undergivna roll i sången visar sig ha lett till ett misslyckande när han som avslutning säger ”Jaså inte de’, nähä”. I några andra inspelningar med en manlig sångröst, med dansbanden Janne Önnerud & Gänget från 1972 och Juni-71 från 1975, har man utgått direkt från Towas text och endast bytt ut flickorna mot pojkarna.

Inte bara en sång
Från att bara vara en popsång har ”Save the Last Dance for Me” blivit ett begrepp som tagit plats i världsmedvetandet. Det nära nog universella igenkännande som detta medför kan förstås utnyttjas i marknadsföring, t ex genom att använda begreppet som titel på medialiserade kulturprodukter av olika slag. Spelfilmer, TV-serier, romaner och diktsamlingar, you name it! Den amerikanska konstnärinnan Mary Heilmann är känd bl a för att namnge några av sina mer kända verk efter i hennes ögon perfekta popsånger. En vana som kan ha andra än rent kommersiella orsaker. En tavla med tre rosa rektanglar mot en svart bakgrund har försetts med namnet ”Save the Last Dance for Me”. Som om detta inte i sig vore nog, har konstvetaren Terry Myers tillägnat tavlan en hel bok; inte så tjock – men ändå! I väntan på att någon filmmogul ska föra över boken till vita duken kan vi spendera tiden med att fundera kring vilka versioner av låten med samma namn vi vill höra i soundtracket samtidigt som vi bläddrar förstrött i Nick Tosches nya bok Save the Last Dance for Satan.

Källor
Tryckta verk
Halberstadt, Alex, 2007: Lonely Avenue. The unlikely life and times of Doc Pomus. Philadelphia: Da Capo Press.
Myers, Terry R. 2007: Mary Heilmann: Save the last dance for me. London: Afterall Books.
Whitburn, Joel, 2005: Top Country Songs 1944 to 2005. Billboard. Menomonee Falls: Record Research Inc.

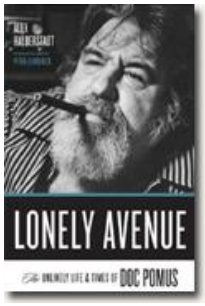

Skivor
Andersson, Jessica, 2009: Wake up, CD, WEA, 5051865-6575-5-2 (I’ll save the last dance for you, 3, 02:48)
Carson, Towa, 1960: Sista dansen/ Snälla Per, singel, RCA, FAS 627 (Spara sista dansen för mig, A1, 02:43)
Columbo, Russ, 1959 (1931): Love songs, LP, RCA Victor, LPM-2072 (Save the last dance for me, B3, 02:54)
Cool Candys, 1970: Go'-bitar, LP, Anette, ALP 165 (Spara sista dansen, A1, 03:06)
Damita Jo, 1961: I’ll save the last dance for you, LP, Mercury, SR 60642 (I’ll save the last dance for you, A1, 02:13)
Drifters, 1994: Nästa gång det blir sommar, CD, Scranta, SACD 1183 (Spara sista dansen för mig, 12, 02:48)
Drifters, The, 1960: Save the last dance for me/ Nobody but me, singel, Atlantic, 2071 (Save the last dance for me, A1, 02:29)
Good Timers, 2008: Dansbandskampen 2008, CDx2, Sony BMG, R 1492546 (Spara sista dansen för mig, B15, 02:54)
Hallén, Stig, 1977: The entertainer, LP, T-Bone, TBLP 1005 (Save the last dance for me, B1, 04:57)
Harris, Emmylou, 1979: Save the last dance for me/ Blue Kentucky girl, singel, Warner, 8815 (Save the last dance for me, A1, 03:42)
Jigs, 1975: 10-i-toppar 1, LP, Mariann, MLPH 1062 (Save the last dance for me, B2, 02:47)
Juni-71, 1975: Dag för dag, LP, Viking, VIF 5011 (Spara sista dansen för mig, B3, 02:47)
Kent Hedes, 1989: Gotländsk sommarnatt/ Save the last dance for me, singel, New Music, NMS-17 (Save the last dance for me, B1, ?)
Kock, Marianne,1970: Jag bara fantiserar/ Spara sista dansen, singel, Decca, F 44 558 (Spara sista dansen för mig, B1, 02:55)
Lewis, Jerry Lee, 1961: Save the last dance for me/ As long as I live, single, SUN, 367 (Save the last dance for me, A1, ?)
Mats Tommys, 1978: Stämningar, LP, GMP, GLP 7827 (Save the last dance for me, B2, 02:34)
Mia Westers, 1973: Mia Westers, LP, Playback, PBLP 103 (Spara sista dansen för mig, B5, 01:52)
Norman Charlie, 1961: Oj då, kära nån!, EP, Columbia, SEGS 77 (Spara sista dansen för mig, B2, 02:17)
Owens, Buck, 1962: Save the last dance for me/ King of fools, singel, Capitol, 4765 (Save the last dance for me, A1, 02:29)
Parton, Dolly, 1983: Save the last dance for me/ Elusive butterfly, singel, RCA, 13703 (Save the last dance for me, A1, 03:53)
Playtones, The, 2010: Rock’n’roll dance party, CD, Lionheart, LHICD0104 (Save the last dance for me, 5,)
Shanes, 1967: Save the last dance for me/ Talkin’ to myself, singel, Columbia, DS 2359 (Save the last dance for me, A1, 02:06)
Sjögren, Christer, 2008: Mitt sköna sextiotal, CD, WMS, WMS-5051442-950724 (Save the last dance for me, 3, 03:51, med Jessica Andersson)
Sten & Stanley, 1991: Musik, dans & party 6, LP, Scranta, SALP 1130 (Spara sista dansen för mig, B3, 02:55)
Önnerud, Janne & Co, 1972: Häng me' på party, LP, Gazell, GMG 1227 (Spara sista dansen för mig, B4, 02:58)
♥♥♥

DALE WATSON
Vi hör just att Dale Watson kommer till Sverige i januari med den sättning som han har på den platta vi recenserar i detta nummer.
Stockholm 23.1 Örebro 24.1
Göteborg 25.1 Don,t miss him!

Dessa vann en CD pga tidig betalning:
Ove Andersson, Sala Knut Henriksson Alnö Ivar Vestin, Docksta Börje Linder, Tandsbyn Lars Persson, Örkerö Lars Dickson, Näsviken Hans Olsson, Bjursås Hans Nilsson, Västerås Ronny Ek, Trollhättan samt Tore Brennodden, Elverum

CONNIE SMITH MÖTER RENO KID

Connie är country och Reno Kid är cowboyhjälte i en serietidning. De tu borde inte mötas. Ändå finns de där, sida vid sida, i *Allers månadshäfte* nr 3 från 1971. På ett uppslag i detta färglagda seriemagasin skriver den norske journalisten Eivind Torp om ”Countrydrottningen nr 1”, Connie Smith, som även visas upp på fyra foton. Eivind har träffat Conny först i Nashville 1965 och nu senast i Skandinavien i november 1969. Tillsammans med Bobby Bare, George Hamilton IV, Skeeter Davis och Nat Stuckey har Connie framträtt i Lund, Göteborg och Stockholm, samt även i Norge.

Att Lillies Olsson var på plats i Stockholm framgår av hans recension av konserten där i KK 1969 (häfte 4, s. 41-42). Evenemanget lanserades som *RCA Travellin' Country* och lär även ha resulterat i att en promotionskiva med samma namn då släpptes i Sverige. Lillies hade tidigare bara sett Connie på bild på skivomslag och förvånades nu över att hon var ”liten och ’lagom rund’! Och mycket snyggare än på foto!” Det engelska kompbandet Country Fever imponerade däremot inte på Lillies, särskilt inte när trummisen fick ett ryck och ”trummade på för kung och fosterland” i den känsliga ”How Great Thou Art”. Lustigt att Connie sjöng Carl Bobergs låt från 1885 som via tyska och ryska översättningar fick en engelsk översättning av den brittiske evangelisten Stuart K. Hine, som med tiden även tog sig över till USA. Man gissar att Connie inte grubblade alltför mycket på sångens ursprung utan hade nog att göra med att överrösta den speedade trumslagaren. När konserten var slut fick hon, liksom de övriga artisterna, blommor av ingen mindre än Alf Robertson, av Lillies omnämnd som ”dåvarande Svensktoppsettan”.

I första häftet av KK 1970 (s. 18-19) fyller Irene Cederleuf på med sina intryck från RCA-showen i Stockholm, och hon passar även på att ge en översikt av dagstidningarnas recensioner. Hon noterar först att besöket 1969 av amerikanska countryartister i Sverige var det första på fem år, så man förstår att dåtidens diggare var lite svältfödda. Tidningen *Arbetet* i Malmö hade passat på att intervjua George Hamilton IV i samband med Lundakonserten och enligt Irene hade han då framhållit att artisterna ”försökte få bort cowboy stämpeln som country musik fått.” Detta var ju något som några av de svenska countyfansen höll med om, kopplat till en övertygelse om att fler svenskar skulle förstå musikens storhet om de inte skrämdes bort av den töntiga westernstämpeln. Just denna inställning gör det lite ironiskt att den aktuella turnén, och särskilt Connie Smiths framträdande, blir omskrivet i Reno Kids seriemagasin.

KK hade uppenbarligen ingen fotograf på plats den här kvällen, men någon medlem skickade in den här bilden från fjärde raden på Connie Smith med engelska Country Fever bakom sig . Att det står Hillsiders på trumsetet beror på att dessa tog över efter pausen.

KK hade förvisso ingen fotograf på konserthuset men väl en tecknare i Björn Raita!

Det är inte svårt att bli avundsjuk på Eivind Torp som på en av bilderna har armen kring Connie samtidigt som de utger sig för att spela på samma gitarr. Inte undra på att han ser lika saligt

Eivind Torp och Connie Smith 1969

lycklig ut som Målle Lindberg under sin storhetstid, frenetiskt skakande sina maraccas i ett tält på Kiviks marknad. Eivind tycker att Connie ser ut som ”en pigg jäntunge”, och noterar hennes kraftiga stämma som gör att hon kan klara sig utan mikrofon ”vare sig hon sjunger ballader eller en snabb western-låt”. Men det senare gillades nog inte av ”fyran”, och dessutom visar ett av fotona i Reno Kid ”Söta och leende Connie i äkta westernmiljö”. När Eivind så till sist jämför Connie 1969 med den flicka han träffade i Nashville 1965 kan han nöjt konstatera att hon fortfarande är samma ”skojfriska jäntunge” som hon var då.

Att få läsa om Connie Smith i en westernserieblaska var förvisso en angenäm överraskning då de udda sidorna mellan de olika serieepisoderna i denna typ av trycksak normalt endast innehåller beskrivningar av gamla gevärstyper och dylikt hett stuff för unga västerdiggare. Varför inte vända på steken och lufta förslaget att dagens KK skulle kunna ta sig för att stärka banden mellan Country & Western genom att låta några gamla tecknade 50-talsserier gå i repris? Precis som Connie fick möta Reno Kid kanske några gamla seriehjältinnor som Buckskin Belle, K-Bar-Kate eller Rhoda Trail äntligen skulle få en chans att möte den svenska publiken!
ANDERS N. NILSSON

****

KALENDERN

Kända arr i feb 2012

Juni 15-17 High Chaparall
Juni 28-30 Lida
Juli 6-7 Torsåker Bluegrass
Juli 6-7 Ydre
Juli 13-14 Nääsville Bluegrass
Aug 9-11 Furuvik
Aug 10-11 Killhult
Aug 18 Gränna Bluegrass

GAMLA SVÅRA KK

Aug 75	Bra skick	20:-	5/81	bra skick	30:-
Aug 76	Bra skick	20:-	2/82	bra skick	40:-
Feb 77	Bra skick	20:-	3/82	bra skick	30:-
3-79	Bra skick	20:-	4/83	bra skick	40:-
1/80	Bra skick	20:-	4/86	ny	30:-
2/80	skada sista bladet	10:-	4/88	bra skick	20:-
3/80	nyskick	20:-			
4/80	nyskick	20:-	*Porto tillkommer*		
1/81	Bra skick	20:-	*Hör av er om dessa till*		
2/81	nyskick	30:-	*kountrykorral@hotmail.com*		
3/81	bra skick	20:-	*Eller KK, Box 6031 791 06 Falun*		

THE HARVESTERS

BJUDER PÅ NÅGRA EX AV SIN NYA PLATTA!

SÄND INTRESSEANMÄLAN TILL KK SÅ LOTTAR VI UT PLATTORNA!

Se adress ovan

PÅ JAKT EFTER ROBINSON

OM DEN SVENSKA JODDLINGENS PARADNUMMERS DUNKLA URSPRUNG

ANDERS N. NILSSON

Till Wizex från Wanda

Sveriges populäraste låt med joddling i är nog ”Cowboy Yoddle Song”, vilken är ett av Kikki Danielssons paradnummer och insjungen i minst sju olika versioner av sex olika svenska artister. En ung Kikki sjöng först in den som vokalist i dansbandet Wizex på LP:n *Har du glömt* från 1976, och den fanns senare samma år även med på samlings-LP:n *Wizex bästa*. Troligen inspirerade av Wizex tog även dansbandet Christers med låten på sin LP *Christers 5:e* samma år. Men i avsaknad av kvinnlig vokalist tvingades Jerry Rudenvall själv snickra till den svenska texten ”Min cowboy-flicka”.

Redan året därpå sjöng Helena Salo in låten med ännu en svensk text ”Det finns ingen far som min”, skriven av Peter Ekberg. Då Helena var endast 11 år gammal bedömdes nog originaltexten vara för utmanande för henne att sjunga.

På LP:n *Miss Decibel* från 1978 gör Kikki och Wizex en egen svensk version av låten med Åke Strömmers text ”Joddlarkärlek”. Efter att Kikki inlett sin solokarriär sjunger hon så in en ny version av originaltexten, först utgiven på LP:n *The Country Show Vol. 3* år 1982, och Kikki och Bettan (Elisabeth Andreassen) kan även ses på omslaget trakterande dragspel och bas. De fick även framföra sången i TV-programmet *Country på kvällskanten* samma år, enligt Bettans presentation under namnet ”The Tits Sisters” (varför inte ”The Four Tits”?). Mest troligt hämtade Wizex sin sång från Wanda Jacksons live-LP *In Person* från 1969, på vilken återfinns den äldsta utgivna versionen av denna ”Cowboy Yodel”, som jag känner till.

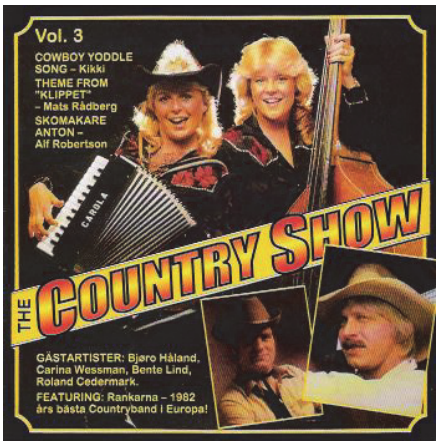

Vem skrev Wandas låt?

På originalpressningen av Wandas LP anges Carson J. Robison som upphovsman till ”Cowboy Yodel”, medan uppgiften på den svenska pressningen förvanskats till ”Robinson”. Förvanskningen återfinns även på de svenska artisternas skivor, med undantag för Helena Salos singel, på vilken anges det lite tvetydiga ”Carson-Robinson”. Carson Jay Robison (1890-1957) var en mycket produktiv och populär artist inom vaudeville och radio, även känd som country- eller hillbillysångare. Hans diskografi är mycket komplex pga att hans inspelningar gavs ut under många olika namn på en rad olika skivbolag under lång tid (Russell 2004). Han skrev själv huvudparten av det material han framförde och av alla hans sånger torde ”There’s a Bridle Hanging on the Wall”, dvs originalet till snyftaren ”En sliten grimma”, vara den hos oss mest kända. Den av hans sånger som kommer närmast Wandas ”Cowboy Yodel” är nog ”Cowboy Yodelling Song” insjungen 1936 i London och med på Jasmine Records fina samling från 2007.

Carson J. Robison

Robisons sång skiljer sig mycket från Wandas i såväl text som melodi, och då hennes sång är skriven för en kvinnas röst och är ganska vågad till sitt

Joddlarkärlek - Åke Strömmer
Som den sjungs av Wizex 1978

Jag har mött en härlig man
ifrån Texas kommer han
Ja, han är fin så att jag nästan dör
Han har sagt han älskar mig
Jag har lovat bli hans tjej
Men när vi ska kela är det nåt som stör
För han ska alltid joddla [joddling]

Och när han friade till mig
sa jag allting utom nej
Jag var kär och jag var liksom vid ett mål
Och så krama’ han mig så
jag blev både gul och blå
Och som Tarzan skrek han ut sitt segervrål
Och så började han att joddla [joddling]

Så hand i hand i kyrkan stod
vi och för att fatta mod
Krama jag hans hand
men han log bara snett
Prästen sade tager du
denna tös att bli din fru
Och min cowboy, ja, han harklade sig lätt
Och sen började han att joddla [joddling]

Min cowboy-flicka – Jerry Rudenvall
Som den sjungs av Christers 1976

Uti vilda västerns land
Där vi vandrar hand i hand
Min söta cowboy-flicka och jag
Vi är kära utan gräns
Å så jatteskönt det känns
När jag kysser henne låter det så här
Då börjar hon att joddla [joddling]

Vi spatserar gatan fram
Här finns krut och rök och damm
Alla cowboys dom vänder sej om
Alla vill dom vara med
När min cowboy-flicka ler
Och snart så står dom jublande och hör
För då börjar hon att joddla [joddling]

Uti stugan där vi bor
Finns en barnaskara stor
Så pigga som en kull av ekorrbarn
Från och med dom stigit upp
Är humöret jämt på topp
Och när kvällen kommer sjunger dom i kör
Ja då börjar dom att joddla [joddling]

Det finns ingen far som min - Peter Ekberg
Som den sjungs av Helena Salo 1977

Det finns ingen far som min
Många tycker han är ding
Men vad gör det när jag håller honom kär?
Att han sjunger varje dag
när han tar sitt morgonbad
Och att det låter ungefär sissåhär
För då börjar han att joddla [joddling]

Och när han sen till jobbet går
är det ingen som förstår
Att han joddlar just för han är så kär
Att han tänker då på mig
och redan längtar efter mig
Och att jag är den som han håller kär
För då börjar han att joddla [joddling]

Cowboy Yodel - Wanda Jackson & Esther Pooler
Som den sjungs av Wanda Jackson 1969

There's a cowboy that I know ridin' in the rodeo
He's a feller that I'm fondest of
I love him and he loves me
and that's the way it ought to be
But he drives me crazy when we're makin' love
'Cause he always starts to yodel [yodel]

Well, he was squeezing me one night
while the moon was shinin' bright
And I knew I was under his spell
He was gazin' in my eyes
and I was breathing pretty sighs
Then like Tarzan he'd let out a great big yell
And he started into yodel [yodel]

Well when he led me down the isle
I wore such a pretty smile
And my handsome cowboy
wore a buckskin suit
When the parson said will you
promise always to be true
My lover smiled and gently cleared his throat
and he started to yodel [yodel]

Cowboy Yodelling Song - Carson Robison
Som den sjungs av Carson Robison 1937

[Yodel] Yodellin' troubles away

When the winter wind begins to blow
just as cold as it can be
And the cowboy's life is full of whoe
out upon the lone prairie
Oh, the fire won't burn, the coffe's cold
and the whole darn world is blue
But he never let that get him down
This is what he'll do

[Yodel] Yodellin' troubles away

For a cowboy's life is lots of fun
when the skies are nice and blue
But the wind and snow will howl and blow
and there's only one thing to do

[Yodel] Yodellin' troubles away

Oh, a cowboy's voice may not be good
'cause it might be loud and coarse
But a voice don't have to be so good
just to serenade a horse
In the golden back and yodle wack
the he gotta get something new
But he never let that get him down
This is what he'll do

[Whistle] Whistle 'em troubles away

Yodel, whistle, guitar
Chase 'em troubles away

Jews harp, banjo, harmonica
Chase 'em troubles away

[Yodel] Yodellin' troubles away. Oh!

innehåll ser jag det som uteslutet att Robison skulle ha skrivit den. Jag har inte hittat någon annan utgåva av Robisons sång än hans egen.

På en LP med Margo Smith från 1985 anges Al Porter som upphovsman och Mills Music som förlag till "The Cowboy Yodel Song", vilken är identisk med Wandas "Cowboy Yodel". I såväl ASCAP:s som STIM:s databas på nätet finns mycket riktigt en "Cowboy Yodel Song" tillskriven Lew Porter och EMI Mills Music Inc. Kompositören Lew Porter (1892-1956) är mest känd för den filmmusik han skrev, men denna hans låt har jag inte hittat i något soundtrack. ASCAP listar även en låt med samma namn tillskriven Carson J. Robison hos Universal Music Corp., och anger där en variant som "COWBOY YODEL* STR@MMER $". På nåt sätt verkar Åke Strömmer alltså ha fått in en fot här, vilket kan förklaras av att han tillsammans med "Robinson" anges som upphovsman på Kikkis utgåvor av sången, även när hon framför originaltexten, med Big Three Scandinavia som förlag.

Att varken Carson Robison eller nån annan ovan omnämnd man skrev Wandas "Cowboy Yodel" har nu äntligen bekräftats via epost av Wandas man Wendell Goodman, som 21 februari 2012 på Harry Holms förfrågan lämnar följande svar: "Wanda and another lady, Ester Pooler, wrote the Cowboy Yodel song; I do not know Carson J Robinson, or how his name got on it." Tillsammans med samma Esther Pooler skrev Wanda senare gospelsången "Jesus Put a Yodel in My Soul", vilken återfinns på LP:n *Now I Have Everything* från 1975, och finns registrerad hos BMI i deras namn. Även den sången har fått en svensk text, vilken jag en gång hört framföras av Kåre Waage och Edward G. Rangström i EFS-kapellet i Hörnsjö. Såg just att man kan se samma herrar framföra sången i ett clip på YouTube under namnet "Jesusjoddel". Rekommenderas!

Varför försvann Wandas namn?
Frågan infinner sig då om "Carson J. Robison" på skivetiketten till *In Person* i detta fall är ett slarvfel, en täckmantel eller en kombination av båda? Det skulle från början kunna ha varit rent slarv, i kombination med att Wanda senare själv inte ville offentliggöra att hon skrivit låten, som kan tänkas vara lite för sexuellt explicit för att passa ihop med hennes påföljande gospelkarriär. Låtens viktigaste textrad meddelar helt frankt att: "he drives me crazy when we're makin' love, 'cause he always starts to yodel." Enligt Robert Medleys (1994:180) Wanda-biografi hade hon en religiös upplevelse i en kyrka i Oklahoma City 1971, och de närmaste åren "skedde 90 procent av Wandas framträdanden i kyrkor". Hon bytte då även skivbolag från Capitol till det kristna Word. Priset för att avstå från upphovet till låten representeras av uteblivna STIM-pengar, och sången finns inte registrerad hos BMI, som Wanda tillhör. Hennes "Cowboy Yodel" har säkert sålt bra i svenska versioner och även givits ut på skiva med ett antal olika amerikanska joddlerskor som Patsy Montana 1973, Margo Smith 1985 och Terri Taylor 2011. Säkerligen föreligger även ett flertal insjungningar från övriga världen, som t ex den i Austral-

Wanda Jackson 60's

ian mycket populära Annie Frances, som släppte en fin version 2009.

En snarlik låt

Wandas ”Cowboy Yodel” påminner starkt om den klassiska joddlingslåten ”She Taught Me to Yodel”, skriven av Tom Emerson, Paul Roberts och Esther Van Sciver, från vilken åtminstone en del inspiration måste ha hämtats. Denna låt finns i mängder av inspelningar men först med att få den utgiven på skiva var troligen Elton Britt (1913-1972) 1941. Även Bill Haley joddlade in den 1949, innan han började rocka runt klockan. Den finns med på åtminstone två svenska LP:n: *Rockfolket i studio* från 1974 och *Göran Sand at High Chaparall 2* från 1976. Den intressantaste versionen i detta sammanhang torde vara den med Rosalie Allen (1924-2003) eller ”the Queen of the Yodelers” som hon kallades. Då titeln på hennes version ändrats till ”He Taught Me How to Yodel” kan den sägas vara en svarssång till det manliga originalet, och den stilige schweizare hon träffar i alperna lär henne inte bara att joddla:

Now this lad up in the mountain
was a tall and handsome swiss
He taught me how to yodel
and he taught me how to kiss
He showed me how to cuddle
in that good old mountain style
We did our loving on an alp
and yodeled all the while

Här återfinns redan kombinationen älska och joddla, precis som i Wandas sång, och det känns rimligt att anta att idén till ”Cowboy Yodel” kan ha hämtats från Rosalie Allens lite fräcka 40-talslåt. Rosalie hade polskt ursprung och hette egentligen Julie Marlene Bedra, född i Old Forge, Pennsylvania, som ett av elva barn till en fattig kolgruvearbetare. Hennes karriär är en riktig framgångssaga, och hon hade

såväl egen radio- som TV-show under 1940- och 50-talen. Dessutom startade hon New Yorks första butik specialiserad på countryskivor. Hon var verkligen virtuos på att joddla och speciellt hennes duetter med Elton Britt, som ”Quicksilver” från 1950, är verkligen inte att leka med.

Andra låtar med samma namn

”Cowboy Yodel” är en titel som använts på många olika låtar. En av de äldsta torde vara Gene Autrys, insjungen första gången 1929 och utgiven på 78-varvare redan 1930. Autrys sång kan ses som en variant av den lika bekymmerslösa ”Yodeling Cowboy” som Jimmie Rodgers sjöng in 1929 i Dallas, och som sen gavs ut på en rad olika etiketter. Båda sångerna sjöngs sen in av en rad olika artister (Russell 2004). En helt ordlös liten joddling sjöngs in av Pete Seeger som ”Cowboy Yodel”, medan den sång med samma namn som spelades in av The Hanson Family Singers 2007 på albumet *Song in My Heart* beskriver joddlingens fiktiva uppkomst när en avkastad cowboy landade på en kaktus. Det flitiga användandet av samma titel gör det omöjligt att veta vilken låt som avses i ett specifikt fall utan att själv lyssna på den. Förutom undantaget Christers tycks dock Wandas låt endast ha sjungits in av kvinnor, medan övriga låtar med samma namn alla framförts endast av män.

Några textvarianter

De olika versioner av Wandas ”Cowboy Yodel” jag hört skiljer sig textmässigt åt på en del punkter. Flertalet skillnader är dock av det mer triviala slaget. Texten har dock i några fall gjorts mer oskyldig genom att originalets ”makin’ love” bytts ut mot ”kiss and hug” hos Terri Taylor och mot ”kela” i Åke Strömmers svenska text. Att mannen i sången vrålar som Tarzan har av Kikki 1982 ersatts av ”Then my cowboy he’d let out a great big yell”. När han kramar henne hårt en månljus natt och tittar henne djupt i ögonen svarar hon i Wandas version med ”breathing pretty sighs”, vilket Margo Smith ändrat till det mindre lustfyllda ”my heart was taken by surprise”. Att han vid vigseln bär en ”buckskin suite” kan ha föranlett tjejerna i dansbandet Face 84 från Varberg att se honom som en ”indian cowboy” istället för ”handsome” dito. Något jag saknar är en svarslåt för en mans röst, och titeln borde då förstås bli ”Cowgirl Yodel”. Kanske nåt för Christer Sjögren att bita i. Innan han tar sig an låten bör han dock betänka att det blev skyhöga böter för den amerikanska radiostation som spelade Kid Rocks snusklåt ”Yodel in the Valley”, vilket man kan läsa mer om i Bart Plantengas fina bok om joddlingens historia.

Även om jag lyckats kasta lite ljus över den mystiske upphovsmannen ”Robinson” kvarstår många frågor att besvara innan historien kring Wanda Jacksons ”Cowboy Yodel” kan anses helt utredd. En fråga för hjärtespalten att besvara är om han joddlar under hela akten eller bara när han kommer? Och kan det anses normalt?

Källor

Tryckta verk

Bufwack, Mary A. & Robert K. Oermann, 2003: *Finding her voice. Women in country music 1800-2000.* Nashville: Vanderbilt University Press & Country Music Foundation Press.

Medley, Robert, 1994: *Right or wrong. The Wanda Jackson story.* Arboga: Tex tab.

Plantenga, Bart, 2004: *Yodel-ay-ee-oooo. The secret history of yodeling around the world.* New York: Routledge.

Russell, Tony, 2004: *Country Music Records. A Discography, 1921-1942.* New York: Oxford University Press.

Ljudinspelningar

Allen, Rosalie, 1948: *He Taught Me How to Yodel/ I Wasn’t Born Yesterday*, 78-varv, Spin, 20-3022 (A1, 02:38, insp. 1947).

Autry, Gene, 1930: *Whisper Your Mother’s Name/ Cowboy Yodel,* 78-varv, Gennett 7243 (B1, 02:57).

Autry, Gene, 2008: *Gene Autry. Early sides*, 4 CD, JSP Records, JSP77112 (Cowboy Yodel, A6, 03:00, B2, 02:57, insp. 1929 resp. 1930).

Britt, Elton, & the Skytoppers, 1941: *Where Are*

You Now/ She Taught Me to Yodel, 78-varv, Bluebird, B-8946 (B1, 03:06).
Christers, 1976: *Christers 5:e LP*, TOR, TORS 218 (Min cowboy-flicka, A2, 02:00).
Danielsson, Kikki, 1982: *The Country Show, Vol. 3* (samling med flera olika artister), LP, Mariann, MLPH 1521 (Cowboy Yoddle Song, A1, 02:09).
Danielsson, Kikki, 1983: *Varför är kärleken röd?* LP, Mariann, MLPH 1545 (Cowboy Yoddle Song, A5, 02:09, insp. 1982).
Danielsson, Kikki, 1997: *Aktuell country 2* (samling med flera olika artister), CD, Mariann, MLPCD 1875 (Cowboy Yoddle Song, 6, 02:09, insp. 1982).
Danielsson, Kikki, 1984: *Country på svenska* (samling med flera olika artister), LP-box, Det bästa (Cowboy Joddle Song, LP 8, B2, 02:09, insp. 1982).
Face 84, 2011: *Här kommer det tjejer*, CD, WM Norge, WMS-5052498-191321 (Cowboy Yoddel Song, 5, 02:10).
Frances, Annie, 2009: *Dream*, CD, CD Baby, 339679 (Cowboy Yodel, 4, 02:03).
Jackson, Wanda, 1969: *In Person. Recorded at "Mr. Lucky's" in Phoenix, Arizona*, LP, Capitol, ST 345, (Cowboy Yodel, B5, 01:56).
Montana, Patsy, 1973: *I Want to Be a Cowboy's Sweetheart*, LP, Birch, BRS-1951 (Cowboy Yodel, B6, 02:38, insp. 1971).
Robison, Carson J. & His Pioneers, 1936: *I'm an Old Cow Hand/ The Cowboy Yodelling Song*, 78-varv, Rex 8922 (B1, 02:56).
Robison, Carson J. 2007: *Blue River Train & Other Cowboy and Country Songs*, CD, Jasmine, JASMCD 3577 (Cowboy Yodelling Song, 13, 2:53).
Salo, Helena, 1977: *Vi ska gå på matiné /Det finns ingen far som min*, singel, TAB Records, TAB 701/702 (B1, 01:55).
Smith, Margo, 1985: *The Best of the Tennessee Yodeler*, LP, Bermuda Dunes Records, BDR 1100 (The Cowboy Yodel Song, A3, 02:10).
Stig Lorentz, 1983: *Sköna toner 3*, LP, Hellrec, HLP 2042 (Min cowboy-flicka, B8, ?).
Taylor, Terri, 2011: *The Cowgirl Way*, CD, Buckaroo Ballads Publishing (Cowboy Yodel, 12, 02:11).
Wizex, 1976: *Har du glömt*, LP, Starec, SR 3005 (Cowboy Yoddle Song, B1, 01:59).
Wizex, 1976: *Wizex bästa*, LP, CBS, 82946 (Cowboy Yoddle, A1, 01:59).
Wizex, 1978: *Miss Decibel*, LP, Mariann, MPLH 1230 (Joddlarkärlek, A4, 02:09).

Filminspelningar
TV2, 1982: *Country på kvällskanten*, 1982-08-27, 21:29-22:37, Moga loge i Almunge.

****

TILL SALU

50's, 60's, 70's LP & singlar
1000 CD från 30:- och uppåt.
Senaste nytt inom Texas Honky Tonk.
Bear Family, allt, bl.a. boxar till fyndpriser.
B.A.C.M hela katalogen 369 CD
Gratis Listor och katalog (ej på data)
Rune Krongårdh
Byälvsvägen 18
128 48 Bagarmossen (Sweden)
Tel: 08/649 41 50
070-278 9108 (f.d. Western Songs)
e-mail: r.krongardh@comhem.se

Classics Records has been putting out albums since 1995, all wich has been favourites among our customers. We still have all our releases in stock.
Buy our CD's from your favorite record shop or contact us at the address below.
Classics Records, PO Box 705, SE-451 25 Uddevalla, Sweden
Phone 0702 805 435, From abroad +46 702 805 435
rockinroy@home.se | classicsrecords@gmail.com
Paypal payment available
Find us on Facebook

Vi lottade ut Harvesters nya platta till följande medlemmar:
Michael Ericson Göteborg
Anders Larsson Huskvarna
Sigvard Oskarsson Enköping
Anders Höglund Näsåker

Tack för intresset!

Under över alla under…

Man har hittat liveinspelningar av två shower med Hank Williams. En från Niagara Falls i maj 1952 och en från Sunset Park i Pennsylvania sex veckor senare. De kommer i höst på time/Life Records tillsammans med två tidigare outgivna intervjuer med Hank!

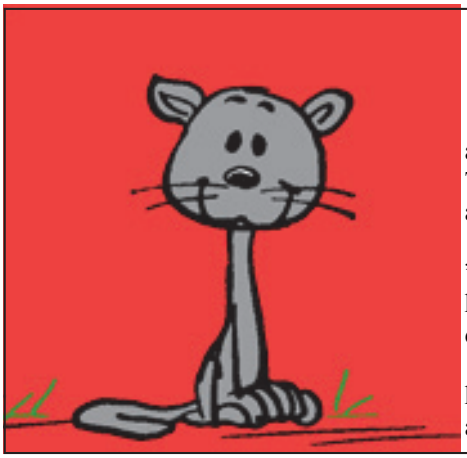

Faron Young skulle ha fyllt 80 år detta år så det är extra kul att sonen är på ingående i sommar. Tråkigt nog kom ju Faron Young själv aldrig till Sverige.
Charles M Schulz som skapade "Peanuts" eller "Snobben" som serien kallades i Sverige gillade Faron och döpte en karaktär i serien till Faron 1961. Faron var en vänlig och lealös katt som plågade Snobben under några avsnitt detta år. /LKJ

Mr Country Presents:

The Very First Release

Mr Music Country gick som bekant i kk under hösten 2011 efter 23 år.
Thomas Buskhagen, som valde låtarna, startar därför egen utgivning under titeln Mr Country Presents.

Se www.countrynews.se för närmare info.

Är du intresserad av denna fina produkt med real country music ta kontakt med Thomas på mr.country@countrynews.nu eller hans hemadress nedan

Plattorna kommer endast att kosta endast 125 kr vid förskottsbetalning

Låtarna på den första plattan kommer från fina artister som Damon Gray, Billy Yates, Hege Bringsverd with Clayton Claxton, Bobby Flores, Audrey Auld, Jeff Talmadge, Joe Bonson & Coffee Run, Allen Karl & Amberley Beatty, Hermann Lammers Meyer, Sofie Jonsson & John Mitchell, Levi Mullen, Red Jenkins with Dennis Adkins & Dawn Sears, Zoe Muth & The Lost High Rollers samt W.C. Edgar

Thomas Buskhagen, Richertsgatan 8, 412 60 Göteborg

EVEN COWGIRLS GET THE BLUES

KULTBOKEN SOM INSPIRERADE TILL BÅDE SÅNG OCH FILM

ANDERS N. NILSSON

Romanen som blev en countrylåt

Det är inte ovanligt att mer kända romaner filmatiseras, och filmernas soundtrack innehåller som regel ett antal sånger. Men förhållandet mellan bok och sång kan även vara mer direkt då det händer att låtskrivare inspireras av vad de läst. På rak arm är det svårt att servera några bra exempel på detta inom countrymusiken (vid sidan av Bibeln!), men ett solklart exempel återfinns i Rodney Crowells sång ”Even Cowgirls Get The Blues”, insjungen av flera av countryns storheter som vi ska se.

Rodney Crowell

Romanen som Crowell hämtade sitt låtnamn från skrevs av den amerikanske kultförfattaren Tom Robbins, född 22 juli 1936 i Blowing Rock, North Carolina. Det är en avlägsen men vackert belägen by i Appalacherna som blommade upp som turistmål under sommaren. Ekonomin vilade tungt på turismen och enligt Robbins var den viktigaste inkomsten vintertid att panta tomma ölflaskor. Efter en tid i Richmond, Virginia, flyttade han till västkusten där han bosatte sig i Seattle med ett skrivarhus nära Stilla Havet i La Conner, Washington. Han har skrivit nio romaner, men förutom *Even Cowgirls Get The Blues* från 1976 är det endast *Still Life with Woodpecker* från 1980 som mig veterligt översatts till svenska. Den senare ställer frågan hur man får kärleken att stanna kvar och den enda kopplingen till country är att den manlige huvudpersonen hoppas

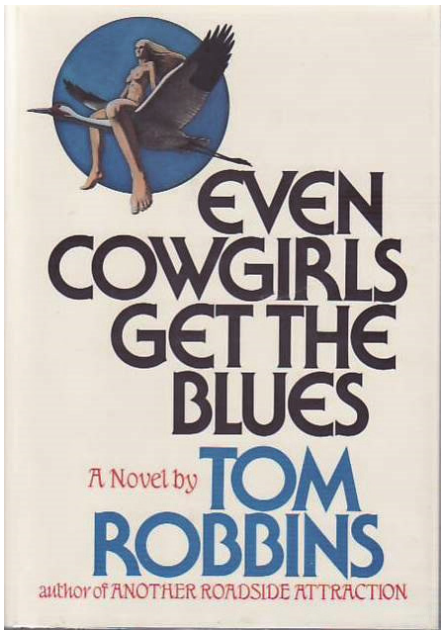

Tom Robbins

Sångtexter

Even Cowgirls Get the Blues - Sonny Curtis
Som den sjungs av Lacosta Tucker 1977.

A little girl in Texas was dreamin’ one night
Cowboys and horses made up her whole life
A diamondback saddle and pearls on a gun
She was a cowgirl, and cowgirls have fun

Well that dream was mine, and I dreamed a good life
I’d love me a cowboy and be a cowboy’s wife
And I’ve loved a few, but there never was a one
Who loved me like you, but tomorrow you’ll be gone

Even cowgirls get the blues
I’m not all smiles all the time
Sometimes the hurtin’ shows through
No cowboy ever hurt me the way that you hurt me
And I’m cryin’ ‘cause I’ve got feelin’s too
When the rodeo moves on, I know I’m gonna loose out
And this cowgirl’s got the blues

Cowboys are s’posed to shoot straight and be kind
They’re not s’posed to break hearts the way you broke mine
But cowboys and cowgirls don’t always have fun
They don’t always ride in that afternoon sun

Even cowgirls get the blues …

Even Cowgirls Get the Blues - Rodney Crowell
Som den sjungs av Emmylou Harris 1979.

She’s a rounder I can tell you that
She can sing ’em all night through
She’ll raise hell about the sleep she lost
But even cowgirls get the blues

Especially cowgirls, they’re the gypsy kind
They need their reins laid on ’em loose
She’s lived to see the world turned upside down
Hitchin’ rides out of the blue

Even cowgirls get the blues, sometimes
Bound to don't know what to do, some times
Get this feelin' like she's too far gone
The only way she's ever been

Lonely nights are out there on the road
Motel ceilings stare you down
There must be safer ways to pay your dues
But even cowgirls get the blues

Even cowgirls get the blues, sometimes
Bound to don't know what to do, some times
Get this feelin' like she's too far gone
The only way she's ever been

Even cowgirls get the blues, sometimes
Bound to don't know what to do, some times
Get this feelin' like the restless wind
The only way she's ever been

Inom oss finns en sång igen - Bosse Andersson
Som den sjungs av Bosse & Anita 1997.

Vi har sett så många år har gått
sen vi sjöng vår första sång
Och den väg som vi slog in på då
har med tiden blivit lång

På vår färd så har vi då och då
mött bekymmer här ibland
Mörka stråk som fanns på livets väg
tystnat sången efter hand

Men inom oss finns en sång, igen
Samma ton som fanns en gång, igen
Som en våg den bryter fram, på nytt
Trots att ungdomsåren flytt

Vi har dragit land och rike runt
Många öden har vi mött
Och med åren har det hänt ibland
att man känt sig ganska trött

Nu så glöder det på nytt igen
? natten ligger grön
Och fast åren gått så hör vi igen,
tonen som vi trott var död

Ja, inom oss finns ...

få sin verklighetskänsla återställd genom att lyssna på Waylon Jennings på jukeboxen, ”nothing but three chords and the truth”, som det brukar heta. Robbins har som humorist jämförts med Mark Twain och David Rosen (1998) hävdar att den glädje som läsandet av Robbins romaner frambringar kan ha en helande verkan på läsaren. Inte alla svenska recensenter höll dock med om detta, och omdömena *Cowgirl Blues* fick när den släpptes i svensk översättning 1981 spände från ”pretentiöst nonsens” till att den hade en ”oemotståndlig charm”.

Robbins roman, som på svenska fått det komprimerade namnet *Cowgirl Blues*, är lite experimentell med många utvikningar och en berättare som lägger sig i rätt mycket. Handlingen är inte linjär utan uppbyggd kring ett antal parallella skeenden som efter hand flätas ihop. Med sin rikedom på mer filosofiska utläggningar, sexuella utsvävningar och uppenbarelser kopplade till drogintag är det inte förvånande att Robbins bok snabbt uppnådde kultstatus bland amerikanska hippies. Huvudpersonen Sissy Hankshaw föddes i Richmond med groteskt stora tummar, ett handikapp som hon vände till sin fördel genom att bli världens bästa liftare. Hon låter dock operera sin ena tumme till mer normal storlek och har även långa samtal med två psykologer. I psykologen Jungs anda menar David Rosen att Robbins använder Sissys stora tummar som en av många arketyper för förändring. Andra har tolkat Robbins text som främst kopplad till behandlingen av avvikare i samhället och förespråkande en ökad tolerans.

Alltid i rörelse har Sissy försörjt sig som fotomodell i reklamkampanjer för kvinnliga intimprodukter, utvecklade av ”Grevinnan” i New York, en homosexuell fejkad rysk ädling som sett som sin livsuppgift att utplåna de naturliga dofterna från det kvinnliga könsorganet. Han driver även skönhetsranchen ”Rubber Rose” i Syd-Dakota, som dock tas över av ett gäng cowgirls under ledning av Bonanza Jellybean och Delores del Ruby. Ranchen har fått sitt namn från Grevinnans underlivstvätt eller ”douchebag” för kvinnor.

På ett berg nära ranchen, där shiwash-indianerna en gång konstruerat något slags klockverk inne i grottorna, bor en eremit av japanskt ursprung, som ofta får besök av kåta cowgirls. Ranchen hamnar i nationens blickpunkt när en flock utrotningshotade tranor som brukar rasta där inte flyger vidare efter att ha matats med narkotiska peyoteknoppar av ranchens cowgirls. I en dramatisk slutuppgörelse angrips ranchen av federal polis och militär på presidentens order varvid Bonanza Jellybean skjuts till döds. Konflikten löser sig själv när tranorna fortsätter sin flyttning som vanligt. Sissy Hankshaw klarar sig helskinnad från sammandrabbningen.

Dale Evans

Cowgirls och Dale Evans
”Rubber Rose” sägs i boken vara Amerikas största ranch med bara cowgirls och inga cowboys. Bonanza Jellybean förklarar för Sissy vilka hinder som möter en liten flicka som vill bli cowgirl på riktigt: ”we got about as much chance of growing up to be cowgirls as Eskimos have got being vegetarians.” (s. 149). En viktig förebild var Dale Evans (eg. Frances Octavia Smith 1912-2001) som kvinnlig motpart till Roy Rogers i deras filmer och gemensamma TV-show, och hon blev en viktig rollmodell för miljontals amerikanska små flickor på 1940- och 50-talen som var klädda som Dale och lekte med pistoler precis som deras bröder gjorde. Countrygruppen Dixie Chicks var från början mer westerninriktade, och deras debutalbum från 1990 heter faktiskt *Thank Heavens for Dale Evans,* och i titelsången sjunger de ”Dale Evans made a cowgirl out of

Tidig bild på Dixie Chicks

me". Även om ett inramat foto av Dale sitter på ranchens utedass så har dess cowgirls en lite ambivalent inställning till henne. Det är främst Bonanza Jellybean som ser upp till Dale och menar att hon trots sin underordnade ställning i förhållande till hjälten Roy Rogers ändå var bättre än ingenting: "Well, galloping your pretty ass off trying to escape the hoss thieves was better than nothing" (s. 150). Efter att Jellybean blivit skjuten försvinner Dales foto från dasset men vid en minnesstund sjunger en cowgirl Dales signaturmelodi "Happy Trails" till gitarr.

Mary Kay Place var före Emmylou
Året efter Robbins bok släpptes så sjöng de två sångerskorna La Costa och Mary Kay Place in var sin version av låten med samma namn som romanen. Den sång La Costa sjöng var skriven av Sonny Curtis och skildrar en cowgirl i Texas som efter rodeon överges av sin cowboy. Troligen har Curtis endast lånat titeln från boken och därmed kanske närt förhoppningen att rida med på dess våg av popularitet. La Costa når 1978 som bäst en 79:e plats på Billboards countrylista, mycket längre ned på listan än vad hennes lillasyster Tanya Tucker var van vid. Mary Kay Places låt med samma namn kommer inte ens in på listan, trots att den är

La Costa

Mary Kay Place

skriven av Rodney Crowell, som verkligen läst och inspirerats av Robbins roman. Den liftande "rounder" och "gypsy" som sången handlar om är inte svår att koppla ihop med bokens huvudkaraktär Sissy Hankshaw, kvinnan med de enorma tummarna. Mary Kay Place är egentligen mer aktris än sångerska, och har en lång filmkarriär bakom sig. Att hon släppte två countryalbum i slutet av 1970-talet hör ihop med hennes roll som den aspirerande countrysångerskan Loretta Haggers i den kultförklarade amerikanska parodiska såpoperan *Mary Hartman, Mary Hartman*. Serien gick från januari 1976 till maj 1977 och utspelade sig i ett fiktivt Fernwood, Ohio. Lorettas sångövningar i vardagsrummet utan publik är magnifika, liksom hennes framträdanden på den lokala baren, och serien är full av hänvisningar till då aktuella countryhits.

Det bör noteras att Mary Kay Places skivor producerades av Brian Ahern, som producerade bl a även Emmylou Harris, med vilken han var gift 1977-1984. Inte förvånande då att Emmylou har med Crowells "Even Cowgirls Get the Blues" på sin LP *Blue Kentucky Girl* från 1979, producerad av Ahern. Fram till 1977 var ju Crowell även medlem i Emmylous Hot Band, och det är svårt att veta vem som pushade mest för att hon skulle ta sig an den aktuella låten. Men inte heller Emmylous version förmådde ta sig in på Billboards countrylista, utan det blev istället Lynn Anderson som 1980 fick upp låten till 26:e plats. Den är titellåt på hennes LP med samma namn från 1980, och ingen kan väl bestrida Lynns rätt att inta rollen som äkta cowgirl. Att man inte behöver vara en cowgirl för att sjunga om en, ja inte ens kvinna, bevisades 1986 av Johnny Cash och Waylon Jennings, som gjorde en duett av Crowells sång på LP:n *Heroes*, och även fick in låten på Billboard på nytt. Även upphovsmannen Crowell hade själv sjungit in sin låt, som därmed uppenbarligen inte var tänkt enbart för en kvinnas röst, men släppte den inte på skiva förrän 1993 då albumet *Greatest Hits* kom ut.

Lynn Anderson gör den bäst
Av de fem olika versioner jag hört av Crowells sång, håller jag den med Lynn Anderson som bäst pga av det taktfasta kompet och drivet i hennes röst. Lynn är verkligen inte bara bra på popcountry. Men låtens första rad "She's a rounder, I can tell you that" är det ändå ol' Waylon som gör bäst. Gåshud!

De fem insjungningar av Crowells sång jag lyssnat på skiljer sig inte mycket åt textmässigt. Lynn Anderson skiljer sig från resten genom att sjunga refrängens andra rad som "Bound another way to loose" istället för övrigas "Bound to don't know what to do". Även Cash och Jennings gör refrängen på ett eget sätt genom att konsekvent sjunga tredje raden som "Get this feelin' like the restless wind", vilket hos övriga förekommer endast i sista omtaget av refrängen. Mary Kay Place utmärker sig genom att sjunga "Hotel ceilings stare you down" istället för "Motel" dito. I övrigt ligger skillnaderna endast i de olika småord man ibland lägger till i radernas början. Något man kan reflektera över är vad sångtexten betyder för de artister som sjungit in den i förhållande till om de läst Robbins roman eller ej. En alternativ läsning av texten kan t ex innebära att den beskriver en countrysångerskas turnéliv.

Bosse & Anita

Mig veterligt är det i Sverige endast gospelduon Bosse & Anita som spelat in Rodney Crowells melodi, vilket de gjorde 1997. De har ersatt originaltex-

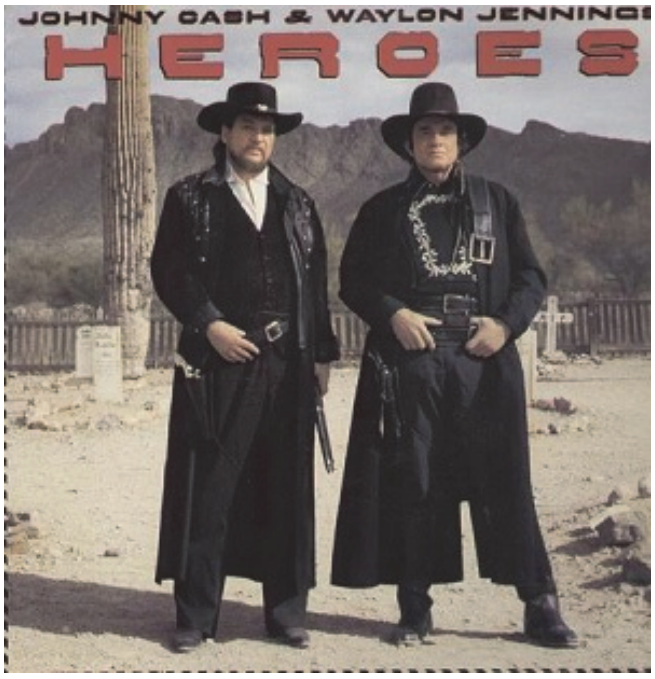

ten med en egen text av Bosse Andersson, som måste ses som en nytextning och inte en översättning. ”Inom oss finns en sång igen” framförs som en duett och kan tolkas som en återblick på deras egen musikkarriär där de efter att ha tappat gnistan nu återfunnit den igen.

Robbins boktitel har inspirerat låtskrivare även utanför countryn, som t ex John Cale och James Lee Stanley. Cale är väl mest känd för att han var med i rockgruppen The Velvet Underground och hans egen låt ”Even Cowgirls Get the Blues” finns med på en live-LP med samma namn från 1986. Den korta men kärnfulla låttexten lyder så här:

Even cowgirls get the blues
When they’re living down Peru
Moving up to Caracas
On their bellies just like (little) rats
They call it love, Yes they call it love
And it’s only love, But it’s only love

Romanen blir film

Även om Robbins roman i all sin komplexitet kan tyckas omöjlig att göra film av, så var det just vad Gus Van Sant Jr gjorde 1993. Filmen följer dessutom boken mycket väl, även om många delar utelämnats. Det är även Robbins själv som i filmen lånat sin röst till berättaren. Uma Thurman i sin flygaroverall är fenomenal som Sissy Hankshaw, liksom Rain Phoenix i rollen som Bonanza Jellybean. En kuriositet är att Van Sant tillägnat filmen den unge skådespelaren River Phoenix, tillika Rains äldre bror, som dog av en överdos just innan filmen blev klar. Efter att ha sett filmen är det verkligen dess bilder man ser framför sig när man läser boken. Filmen blev dock ingen succé och gick aldrig upp på svenska biografer, men finns nu att köpa på DVD.
Filmens soundtrack är det den kanadensiska sångerskan k.d. lang som står för. Hon har en fantastisk röst även om merparten av låtarna till filmen drar åt

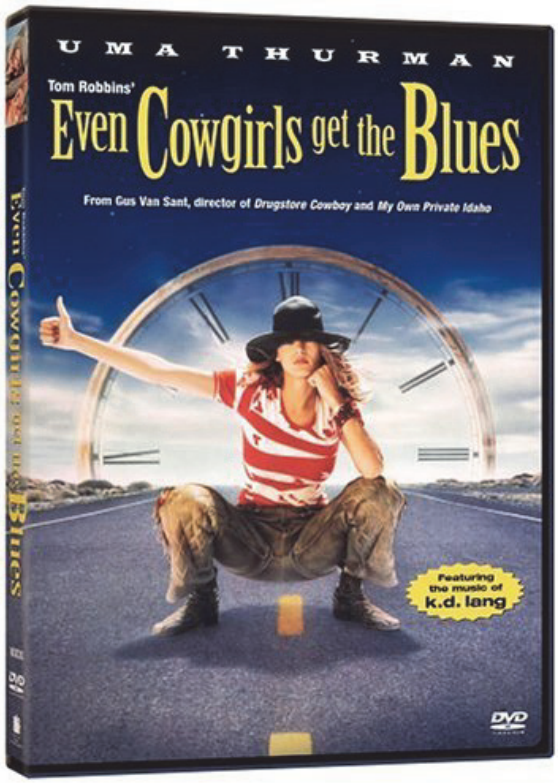

någon mjukare variant av pop. Undantag är bl a den instrumentala ”Ride of Bonanza Jellybean” som skulle göra sig till vilken hårdkokt westernfilm som helst, och i filmen spelas den till Bonanza Jellybeans sista ritt som slutar med att hon blir skjuten till döds av de styrkor som omringat ranchens cowgirls. Den enda radiostation som man kan få in på Rubber Rose Ranch spelar bara polka, och då främst k.d.

k.d.lang

langs egen ”Don’t Be a Lemming Polka”. En annan av hennes låtar, ”Curious Soul Astray” är en verkligt fin countryballad som i filmen spelas när eftertexterna börjar rulla. Hon gör även en fin version av Kenny Roberts (1927-2010) ”Sweet Little Cherokee” från 1952. Roberts var känd som ”King of the Yodellers”. Soundtracket avslutas med den snabba bluegrassinspirerade ”Cowgirl Pride”, som i filmen spelas när cowgirls tar över ranchen och med buller och bång driver iväg gäster och annan personal.

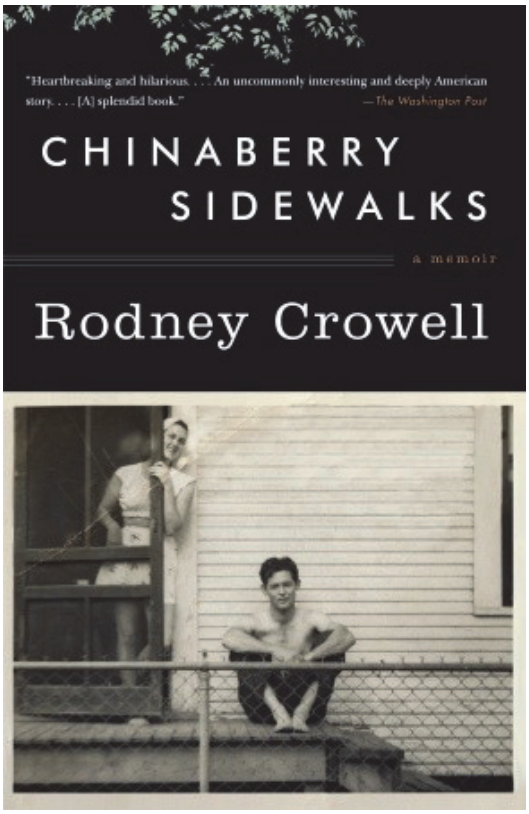

Filmen inspirerar till mer musik
Singer/songwritern James Lee Stanley har även gjort ett helt album som utgör ett slags alternativt soundtrack till Gus Van Sants film från 1993, baserad på och med samma titel som Robbins roman. Filmen tycks även ha inspirerat den tysk-iranska aktrisen Jasmin Tabatabai (f. 1967) till att starta countryrockbandet *Even Cowgirls Get the Blues* i Berlin 1993. Bandet, som bestod av sex kvinnor, kom att ge ut tre CD:n och genomförde ca 150 konserter. I en video som kan beskådas på YouTube framför de Lee Hazlewoods låt ”Sugar Town” i vild cowgirlstil. Se- och hörvärt!

Regissören Sebastian Gutierrez, mest känd för komedin *Women in Trouble*, släppte nyligen en slags fortsättning med den fiktiva gravida porrstjärnan *Elektra Luxx* i fokus. Filmen avslutas med en trailer till den ej existerande spagettiwestern *Even Reverse Cowgirls Get the Blues*, även den möjlig att beskåda på YouTube. Lite småtaskigt att göra en trailer till en film som inte finns, om man nu råkar gilla trailern. Man får ett intryck av att det skulle handla om en lite porrigare version av Jonathan Caplans film *Bad Girls* från 1994. Trailerns titel utgår från det faktum att ”cowgirl” fått ge namn åt den samlagsställning som innebär att kvinnan sitter grensle över mannen, och i den speciella varianten ”reverse cowgirl” med huvudet vänt i riktning mot mannens fötter.

För att till sist återgå till Rodney Crowell så har denne fantastiska låtskrivare nyligen släppt en självbiografi med namnet *Chinaberry Sidewalks* som är oerhört välskriven och läsvärd. Tyvärr skildrar han där endast sin fattiga uppväxt i Texas och hinner aldrig in på den period då han tog intryck av *Even Cowgirls Get the Blues* och annan samtida hippiekultur. Vi får hoppas på en fortsättning!

Källor
Ljudinspelningar

Anderson, Lynn, 1980: *Even Cowgirls Get the Blues*, LP, CBS, 84634 (Even Cowgirls Get the Blues, A1, 02:57).

Bosse & Anita, 1997: *Country-favoriter med Bosse & Anita*, CD, Bonita, BA-CD XV (Inom oss finns en sång igen, 1, 03:22).

Cale, John, 1986: *Even Cowgirls Get the Blues*, LP, Special Stock, R 1267 (Even Cowgirls Get the Blues, A4, ?).

Cash, Johnny & Waylon Jennings 1986: *Heroes*, LP, Columbia, FC 40347 (Even Cowgirls Get the Blues, B1, 03:03, rec. 1984-1985).

Crowell, Rodney, 1993: *Greatest Hits*, CD, Columbia, CK-57589 (Even Cowgirls Get the Blues, 2, 03:56).

Dixie Chicks, 1990: *Thank Heavens for Dale Evans*, CD, Crystal Clear Records, 9103.

Even Cowgirls Get The Blues, 1994: *Sugartown*, Maxi-singel, MCA, MCD 31736.

Harris, Emmylou, 1979: *Blue Kentucky Girl*, LP, Warner, BSK 3318 (Even Cowgirls Get the Blues, B5, 03:56).

La Costa, 1977: *La Costa*, LP Capitol, ST-11713 (Even Cowgirls Get the Blues, B1, 03:56).

lang k.d. 1993: *Music from the Motion Picture Soundtrack Even Cowgirls Get the Blues*, CD, Sire/Warner, 9 45433-2.

Place, Mary Kay, 1977: *Aimin’ to Please*, LP, Columbia, PC39408 (Even Cowgirls Get the Blues, B3, 03:13).

Stanley, James Lee, 1993: *Even Cowgirls Get the Blues*, CD, Beachwood Records, 2515.

Tryckta verk

Bufwack, Mary A. & Robert K. Oermann, 2003: *Finding Her Voice. Women in Country Music 1800-2000.* Nashville: Vanderbilt University Press & Country Music Foundation Press.

Crowell, Rodney, 2011: *Chinaberry Sidewalks*. New York: Alfred A. Knopf.

Hoyser, Catherine E. & Lorena Laura Stookey, 1997: *Tom Robbins. A Critical Companion.* Westport CT: Greenwood Press.

Robbins, Tom, 1976: *Even cowgirls get the blues.* Boston: Houghton Mifflin [Svensk översättning *Cowgirl blues* 1981 av Thomas Preis, P.A. Norstedt och söners förlag, Stockholm.]

Robbins, Tom, 1980: *Still life with woodpecker*. [Svensk översättning *Stilleben med hackspett* 1982 av Per Holmer, P.A. Norstedt och söners förlag, Stockholm.]

Rosen, David H. 1998: ”Archetypes of transformation. Healing the self/other split through creative active imagination”, s. 221-242. –I: Brett Cooke, George E. Slusser & Jaume Marti-Olivella (red.). *The Fantastic Other. An Interface of Perspectives.* Critical Studies 11. Amsterdam: Rodopi.

Filminspelningar

Gutierrez, Sebastian, 2010: *Elektra Luxx*, Sony Pictures.

Lear, Norman, 2007 (1976): *Mary Hartman, Mary Hartman*, Volume 1, DVD, Sony Pictures, 11400.

Van Sant Jr, Gus, 1993: *Even Cowgirls Get the Blues.* DVD, Universal, 824 793 1.

"BE ALWAYS SURE YOU ARE RIGHT, THEN GO AHEAD!"

DAVY CROCKETT

SOM HISTORISK PERSON OCH KULTURIKON

ANDERS N. NILSSON

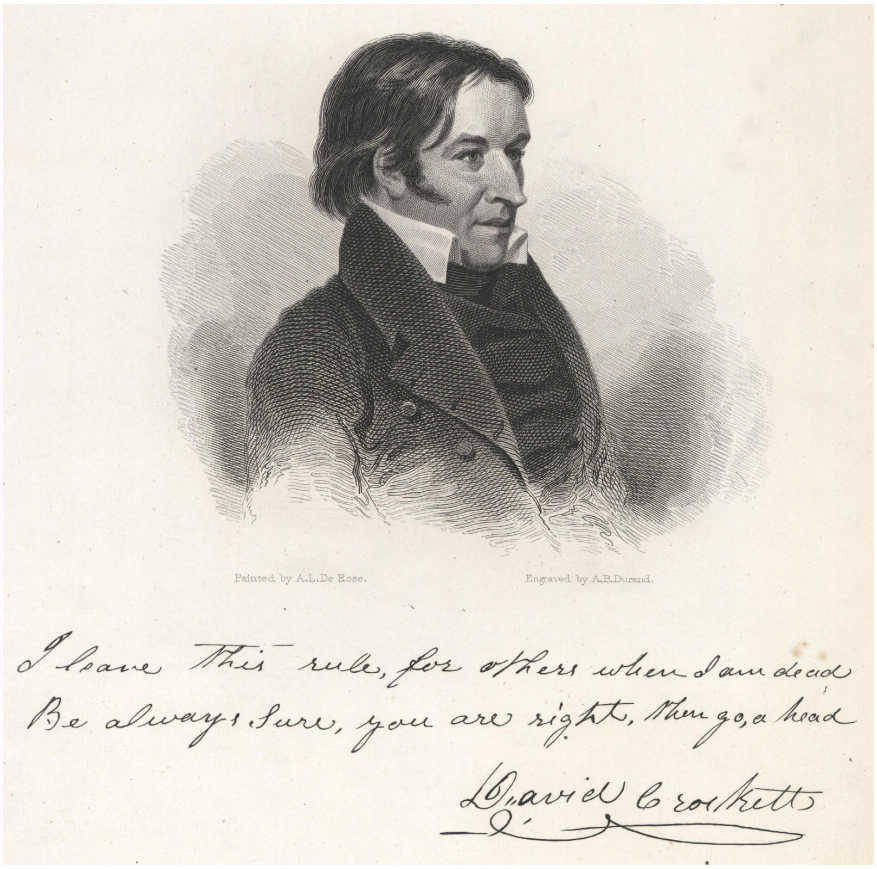

There was the David Crockett of historical fact, and there is the Davy Crockett of our collective imagination. The first was a man who led a most interesting and colorful life. The other is the American myth, featuring Crockett as a symbolic figure with superhuman powers; in this version, Crockett is frequently used by others to promote their own interests. Both Crockett and the Alamo remain ensnared in clouds of myth.

[Michael Wallis 2011:304]

Davy Crockett (1786-1836), som historisk person och populärkulturell ikon, är ett intressant fenomen som länkar ihop countrymusikens rötter med västernmyterna och deras mest ohämmade kommersiella och patriotiska exploatering. Disneys TV-serier och biofilmer skapade under mitten av 1950-talet en veritabel Crockett-hysteri i USA och Europa, med horder av pojkar i pälsmössor lekande indianer och vita, och i Sverige med det senaste lilla häftet av *Prärieserier* framför ögonen. Crockettkulten genomsyrade alla populärkulturens medier och lämnade efter sig filmer, böcker, serietidningar och grammofonskivor i överflöd. Nya hjältar har dock tagit över scenen, och för dagens barn och ungdom är han en helt okänd figur. Men för oss i den generation som växte upp med Davy Crockett

Sångtexter

Davy Crockett i traditionell
Som den sjungs av Sarah Ogan Gunning, 1967.

I'll tell you of a fight that I had with Davy Crockett

He was half and half horse and half killrocket

I met him a-going out a-cooning

Said I, "Where's your gun?"

Said he,"I have none."

Just then I said

"How you going to kill a coon?"

Said he, "Pompey Smash, come and go along with Davy

And I'll show you mighty quick how to grin a coon crazy"

We hadn't went very far until we saw a squirrel

Sitting on a pine log, eating sheep sorrel

He backed both ears and he brayed like a sinner

And Colonel Davy Crockett was a-grinning for his dinner

"Take care of black calf

And don't you laugh,

I'll back both ears

And I'll bite you in half"

I took off my coat and laid down my ammunition

Said I: "Davy Crockett, I'll cool your ambition

We fought about a half a day and then agreed to drop it

For I was badly whipped and so was Davy Crockett

The Ballad of Davy Crocket i George Bruns/ Tom Blackburn
Som den framfördes i TV-serien Disneyland: Frontierland, 1954

1. Born on a mountain top in Tennessee,
greenest state in the land of the free
Raised in the woods so's he knew ev'ry tree,
kilt him a b'ar when he was only three
Davy, Davy Crockett, king of the wild frontier!

2. In eighteen thirteen the Creeks uprose,
addin' redskin arrows to the country's woes
Now, Injun fightin' is somethin' he knows,
so he shoulders his rifle an' off he goes
Davy, Davy Crockett, the man who don't know fear!

3. Off through the woods he's a marchin' along,
makin' up yarns an' a singin' a song
Itchin' fer fightin' an' rightin' a wrong,
he's ringy as a b'ar an' twic't as strong
Davy, Davy Crockett, the buckskin buccaneer!

4. Andy Jackson is our gen'ral's name,
his reg'lar soldiers we'll put to shame
Them redskin varmints us Volunteers'll tame,
'cause we got the guns with the sure-fire aim
Davy, Davy Crockett, the champion of us all!

5. Headed back to war from the ol' home place,
but Red Stick was leadin' a merry chase
Fightin' an' burnin' at a devil's pace,
south to the swamps on the Florida Trace
Davy, Davy Crockett, trackin' the redskins down!

6. Fought single-handed through the Injun War,
till the Creeks was whipped an' peace was in store
An' while he was handlin' this risky chore,
made hisself a legend for evermore
Davy, Davy Crockett, king of the wild frontier!

7. He give his word an' he give his hand,
that his Injun friends could keep their land
An' the rest of his life he took the stand,
that justice was due every redskin band
Davy, Davy Crockett, holdin' his promise dear!

ger hans namn upphov till en våg av nostalgi befolkad av trappers i skinnkläder, indianer, björnar, långbössor och hjältarna från Alamo. Genom hans hjältedöd i slaget vid Alamo 1836 har han fått en stark koppling till Texas, men det var i Tennessee, i Appalachernas vidsträckta lövskogar, i hjärtat av oldtime- och bluegrass-land merparten av hans liv utspelade sig.

Även om Crockett i sin självbiografi från 1834 skriver att hans far hade irländskt ursprung så går hans släkt tillbaka till Skottland via de s k Ulsterskottarna som av de brittiska myndigheterna under 1600-talets början stimulerades att flytta till norra Irland för att ta över konfiskerade landområden. Under 1700-talets massmigration beräknas en kvarts miljon av dem, inklusive Davys förfäder, ha seglat över till Amerika där de främst slog sig ner i det inre av Pennsylvania. I väl sammanhållna grupper spred de sig sen snabbt vidare genom Virginia till North Carolina och Tennessee på jakt efter fritt land att odla upp. Michael Wallis karakteriserar dem i sin mycket läsvärda Crockett-biografi som ett härdat folkslag, lämpade för frontens tämjande av vildmarken och dess indianer. Med sina blandade skotska och irländska rötter förde de med sig en rik skatt av ballader.

Crocketts liv

Mycket har skrivits om Davy Crocketts liv. En viktig källa är hans självbiografi från 1834, väl kommenterad och utvecklad i Michael Wallis biografi från 2011. Jag vill även rekommendera den serie på 16 ungdomsböcker om Crocketts liv som den danska författarinnan Karen Brunés (1893-1977) fick utgivna under pseudonymen Tom Hill i Danmark 1955-1960. Böckerna översattes till ett flertal europeiska språk, dock ej engelska, och endast de fyra första översattes så vitt jag vet till svenska. Brunés böcker är en livfull och mycket läsvärd historisk dramatisering av Davys liv med utgångspunkt i det som fanns skrivet om Crockett fram till 1950-talet. Hennes idealisering av Crocketts alla goda egenskaper, som mod, ärlighet och känsla för rättvisa, kan dock ibland upplevas som något överdriven. Redan under sin levnad inspirerade Crockett till en rad skrifter i

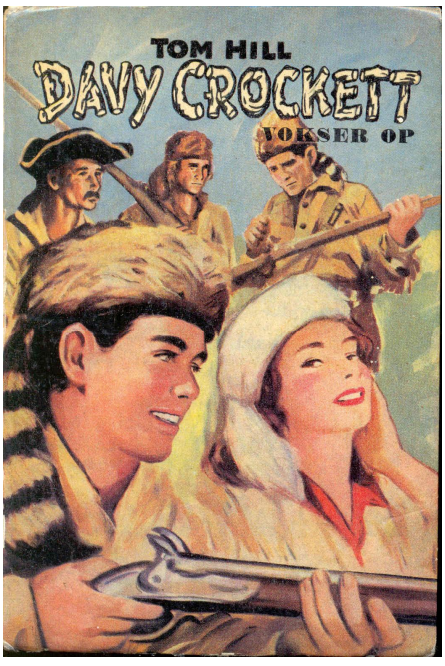

Danska ungdomsböcker av "Tom Hill" om Dave Crockett i 16 delar!

vilka hans hjältedåd och fantastiska egenskaper återgavs. Ett exempel är de kalendrar tillägnade Crockett som skrevs av okända författare och började tryckas i Nashville 1835 och utkom ända fram till 1856. Kalendrarna illustrerades med fantasifulla träsnitt och återgav ofta grovt överdrivna jakthistorier, till synes berättade av Crockett själv.

Unge Davy fick tidigt börja bidra till nybyggarfamiljens försörjning varvid han utvecklade goda kroppskrafter och blev en duktig jägare. Uthyrd som arbetskraft åt andra för att dra in kontanter till hushållet fick han chans att se

sig om i Tennessee och närliggande stater. Efter att ha bildat egen familj röjde han upp ny mark och deltog under några perioder i kriget med creekindianerna under Andrew Jacksons ledning. Crockett tycks ha varit en orolig själ som för det mesta vistades borta från sin familj i vars sköte han snabbt drabbades av det Wallis benämner ”cabin fever”. När hans första fru Polly dog 1815 stod han ensam med tre små barn. Han gifte snabbt om sig med krigsänkan Elizabeth Patton och flyttade efter en tid med sin nya familj till Lawrence County sydväst om Nashville. Här inledde han sin politiska karriär som tog honom ända till kongressen i Washington DC. Hans politiska bana kännetecknas bl a av att han utan framgång förespråkade att främst nybyggare, och inte rika mark spekulatörer, skulle ges möjlighet att köpa mark för en symbolisk summa, samtidigt som han motsatte sig ”Old Hickory” Jacksons planer på etnisk rensning med tvångsförflyttning av alla indianer till reservat längre västerut. Han kom härvid att stämplas som ”indianvän”, vilket var en av anledningarna till att hans politiska bana gick i stå. Crockett med familj följde fronten västerut och flyttade 1822 till nya vildrika marker vid Obionfloden i västra Tennessees Carroll County. Senare tog frun med sig barnen och flyttade hem till sina föräldrar i det närbelägna Gibson County. Utan familj och politiska uppdrag ägnade sig Crockett nu mest åt björnjakt, och enligt sin självbiografi sköt han som mest 105 björnar på ett år, mest svartbjörn men dock! År 1833 lyckades han bli återvald till kongressen samtidigt som egna och andras böcker och teaterpjäser ökade på hans kändisskap. Plågad av skulder och utan sin familj tog nederlaget i det påföljande kongressvalet Crockett hårt, varefter han beslöt sig för att söka nya möjligheter i Texas, som var på väg att frigöra sig från Mexiko. Väl i Texas hamnade Crockett som hjältemodig försvarare av Alamo i San Antone där han dödades 6 mars 1836. Crockett var känd som en driftig person som alltid var beredd att ta risker, vilket framgår bl a av hans valspråk som återfinns i denna artikels titel, och vilket Bengt Cederback (1973) översatt så här: ”Var säker på att du har rätt, och gå sen bara på!” I serietidningen Illustrerade Klassiker från 1956 skrev man istället: ”Var alltid först säker på att du har rätt – gå sedan vidare!” Problemet är förstås hur man kan vara säker på att man har rätt.

Davy Crockett på film

Ed Andreychuks (2005) filmografi över Davy Crockett listar hela 38 olika titlar mellan 1909 och 2004, varav flertalet dock är relativt okända och många med Crockett endast i en biroll. Nämnas här bör två TV-serier med countrysångare i rollen som Crockett, först en charmig Mac Davis i *Shelley Duvall's Tall Tales and Legends,* 8:e episoden, sänd 1987. Disney återkom med serien *Davy Crockett* 1988, och med ingen mindre än Johnny Cash som en äldre Crockett i första episoden, men i övrigt spelad av Tim Dunigan. Det som startade Crockett-hysterin i USA var dock en 3-delars TV-serie av Walt Disney med Fess Parker (1924-2010) i huvudrollen, som ingick i avdelningen *Frontierland* i serien *Disneyland*, som började sändas 1954. Första delen, med premiär i december 1954, hette ”Davy Crockett, Indian Fighter”, följd av ”Davy Crockett Goes to Congress” i januari, och slutligen ”Davy Crockett at the Alamo” i februari 1955. Seriens framgång gjorde att Disney lät redigera om den till en långfilm, som släpptes på bio 1955 under namnet *Davy Crockett, King of the Wild Frontier* och gjorde succé i stora delar av världen med svensk premiär i mars 1956. Uppföljaren *Davy Crockett and the River Pirates* från 1956, även den byggd på TV-filmer, blev dock aldrig riktigt samma stora hit som den första filmen.

Den långe och kraftige Fess Parker var född i Fort Worth och uppväxt i San Angelo i Texas. Efter kriget flyttade

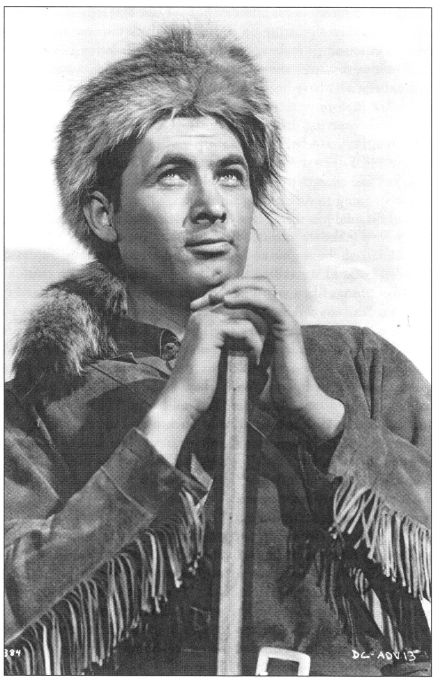

Fess Parker

8. Home fer the winter with his family,
happy as squirrels in the ol' gum tree
Bein' the father he wanted to be,
close to his boys as the pod an' the pea
Davy, Davy Crockett, holdin' his young'uns dear!

9. But the ice went out an' the warm winds came,
an' the meltin' snow showed tracks of game
An' the flowers of Spring filled the woods with flame,
an' all of a sudden life got too tame
Davy, Davy Crockett, headin' on West again!

10. Off through the woods we're ridin' along,
makin' up yarns an' singin' a song
He's ringy as a b'ar an' twict as strong,
an' knows he's right 'cause he ain' often wrong
Davy, Davy Crockett, the man who don't know fear!

11. Lookin' fer a place where the air smells clean,
where the trees is tall an' the grass is green
Where the fish is fat in an untouched stream,
an' the teemin' woods is a hunter's dream
Davy, Davy Crockett, lookin' fer Paradise!

12. Now he's lost his love an' his grief was gall,
in his heart he wanted to leave it all
An' lose himself in the forests tall,
but he answered instead his country's call
Davy, Davy Crockett, beginnin' his campaign!

13. Needin' his help they didn't vote blind,
they put in Davy 'cause he was their kind
Sent up to Nashville the best they could find,
a fightin' spirit an' a thinkin' mind
Davy, Davy Crockett, choice of the whole frontier!

14. The votes were counted an' he won hands down,
so they sent him off to Washin'ton town
With his best dress suit still his buckskins brown,
a livin' legend of growin' renown
Davy, Davy Crockett, the Canebrake Congressman!

15. He went off to Congress an' served a spell,
fixin' up the Govern'ments an' laws as well
Took over Washin'ton so we heered tell,
an' patched up the crack in the Liberty Bell
Davy, Davy Crockett, seein' his duty clear!

16. Him an' his jokes travelled all through the land,
an' his speeches made him friends to beat the band
His politickin' was their favorite brand,
an' everyone wanted to shake his hand
Davy, Davy Crockett, helpin' his legend grow!

17. He knew when he spoke he sounded the knell,
of his hopes for White House an' fame as well
But he spoke out strong so hist'ry books tell,
an' patched up the crack in the Liberty Bell
Davy, Davy Crockett, seein' his duty clear!

18. When he come home his politickin' done,
the western march had just begun
So he packed his gear an' his trusty gun,
an' lit out grinnin' to follow the sun
Davy, Davy Crockett, leadin' the pioneer!

19. He heard of Houston an' Austin so,
to the Texas plains he jest had to go
Where freedom was fightin' another foe,
an' they needed him at the Alamo
Davy, Davy Crockett, the man who don't know fear!

20. His land is biggest an' his land is best,
from grassy plains to the mountain crest
He's ahead of us all meetin' the test,
followin' his legend into the West
Davy, Davy Crockett, king of the wild frontier!

The Ballad of Davy Crew-Cut i George Bruns/ Homer & Jethro
Som den sjöngs av Homer & Jethro, 1955.

Born in a taxicab in Tennessee,
slowest cab that you ever did see
Warmed up his bottle an' he took 'im a nip
He didn't even leave the driver a tip
Davy, Davy Crew-Cut, the cat with the coonskin cap

He was the cleanest baby that you ever saw
When he sucked his thumb, he used a straw

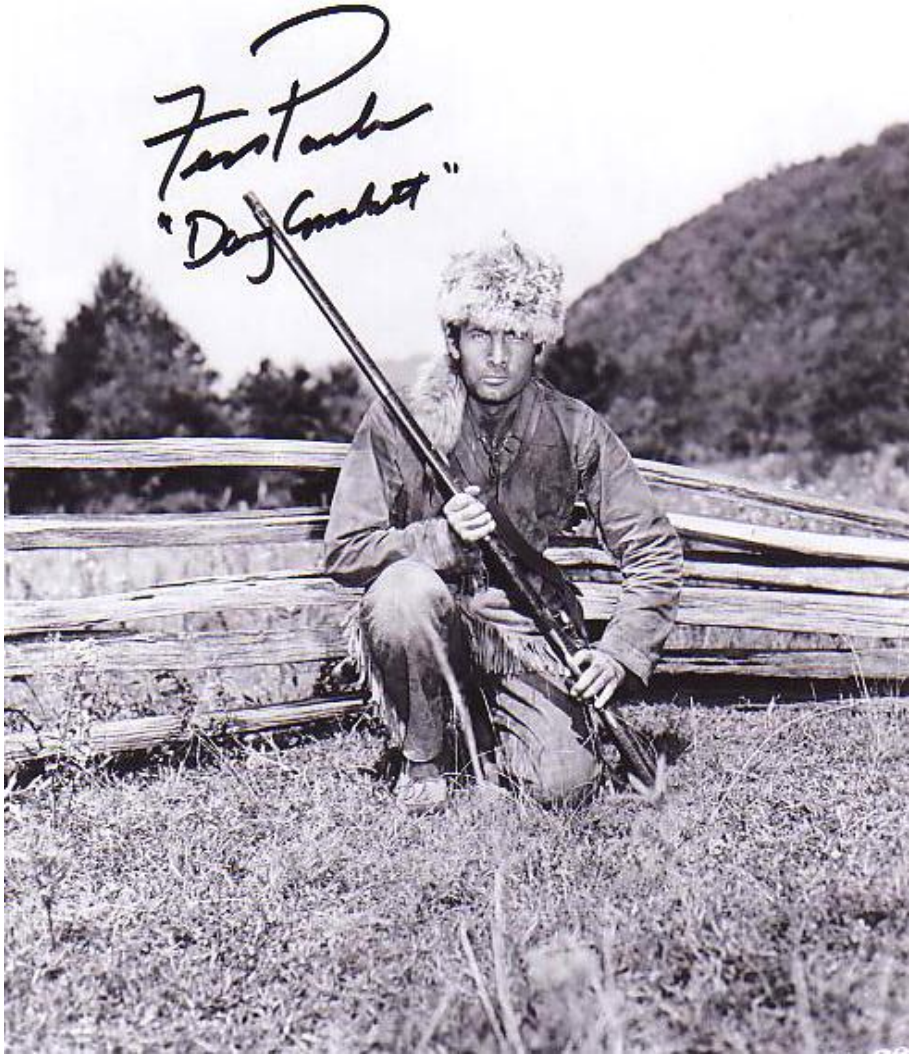

han till Kalifornien för att söka sig en karriär inom filmen. Rollen som Davy Crockett blev hans stora genombrott, och Chemerka (2011:367 f.) listar de ca 25 långfilmer och många TV-filmer och -serier Parker spelat med i. Av de senare är det framför allt den om Daniel Boone, sänd 1964–1970, som var populär i USA. Fess Parker utvecklades till en framgångsrik affärsman i Santa Barbara, där hans verksamheter omfattade främst mark- och fastighetsaffärer samt vinodling. Så bli inte förvånad om det dyker upp en pälsmössa med svans på vinetiketten när ni besöker det soliga Kalifornien.

Bland senare filmer om Crockett är det framförallt två med namnet *The Alamo* som står ut, en första regisserad och spelad av John Wayne från 1960 (släppt i en andra version 1967) och en andra av John Hancock från 2004 med Billy Bob Thornton i rollen som Crockett. John Wayne spelar själv Crockett, som kan upplevas mer som the Duke själv än en trovärdig tolkning av hjälten som historisk person. Däremot har Hancock i sin film verkligen ansträngt sig för att inte avvika från det historikerna tror sig veta om den aktuella tidsperiodens skeenden och gestalter, varför även Billy Bobs framställning av Crockett ter sig mycket trovärdig. En viktig skillnad mellan de båda filmerna är hur Crocketts död framställs. John Wayne visar upp en hjältedöd i strid där Crockett först får en lans mitt i bröstet, men trots detta lyckas ta en fackla och spränga krutförrådet så att det inte hamnar i fiendens händer. Även i Disneys film från 1955 förefaller han dö i strid, i enlighet med legenden svingande sin långbössa Betsy "till the bitter end". Dock slutar filmen innan Crockett faller, då Walt Disney inte kunde tänka sig att visa upp Davys död för den tänkta unga publiken (Chemerka 2011:102). På liknande sätt är det "Bowie's Last Stand" som är det sista kortet i den samlarserie som Disney producerade för försäljning tillsammans med tuggummin, medan Crocketts eget fall inte visas på bild. Ett bra skäl för Disney att hålla Crockett vid

liv var att fler filmer om honom var på väg.

Säkra bevis för hur Crocketts död egentligen gick till saknas, men bl a i en dagbok skriven av en mexikansk officer som deltog i slaget hävdas det att Crockett var en av sju överlevande, som general Santa Anna lät avrätta efter slaget. Detta har Hancock tagit fasta på och utvecklat så att Crockett tillfångatas och erbjuds benådning, men svarar med att kräva Santa Annas kapitulation, varefter han sticks ner med bajonetter. Att Crockett inte dog en hjältedöd i strid kan vara svårt att acceptera för varje sann patriot, eller som det formulerades i *Corpus Christi Times* 1974 enligt Wallace Charitons bok (1992:41): ”Any Texan worth his lizard skin cowboy boots and Willie Nelson albums knows better than to smear the legend of Davy Crockett.” Troligen lär vi aldrig säkert få veta hur det egentligen gick till när Crockett dog, och jag rekommenderar den som vill skaffa sig en egen uppfattning att börja med att ta del av alla de historiska dokument Todd Hansen ställt samma i sin tegelsten *The Alamo Reader* från 2003.

Crockett som musiker

I Hancocks film lyfts Crocketts fiolspelande fram ordentligt. Det hävdades 1936, i samband med 100-årsjubiléet av Alamo, att Crocketts fiol fanns kvar intakt hos en gammal man i östra Texas. Amerikanska soldater hade råkat på fiolen i New Mexico 1848 när de låg i krig med Mexiko, och fört tillbaka den till Texas. Efter flera andra turer hamnade den till slut i Witte-museet i San Antonio och har därefter använts vid några skivinspelningar, först av Red River Dave 1955 i hans ”When Davy Crockett Met San Antonio Rose”. Från 2000-talet finns inspelningar där såväl Dean Shostak som K.R. Woods använder sig av samma gamla fiol, som alltså kan ha varit den Davy Crockett trakterade under Alamos belägring. I Disneys film lånar Crockett just innan slutstriden sin vän George Russells mandolin, varvid Fess Parker gör sitt enda sångnummer i filmen. Det är sången ”Farewell” med en text som brukar tillskrivas Davy Crockett själv då den återfinns i boken *Colonel Crockett's Exploits and Adventures in Texas* från 1836 i en längre och mer melankolisk version än filmens. Boken och därmed även sångtexten skrevs dock av Richard Penn Smith och inte av Crockett själv. En del av texten finns översatt till svenska i Burtons (1956) bok grundad på Disneys TV-serie.

Farväl till de berg vars blåa höjd

mer glädje kan ge än Paradis fröjd

Farväl till det hem jag i vildmarken bröt

Det hem som jag älskat om ödan ock tröt

Farväl till min maka, farväl till er alla

I främmande land skall jag stå eller falla

Davey Crockett oldtime

En gammal skämtvisa om Davy Crockett finns belagd ända bak till 1846 i *Negro Singers Own Book* (Meade m fl 2002:438). Visan återger en jaktskröna kopplad till Crockett av det slag som förekom i kalendrar kopplade till hans namn redan under 1830-talet. Visan sjöngs in av Frederick R. ”Chubby” Parker (1876–1940) till eget banjokomp 1931, och senare bl a av Sarah Ogan Gunning 1967. Chubby Parker, som var född i Lafayette, Indiana, började uppträda på radiostationen WLS:s National Barn Dance i Chicago, där han blev oerhört populär. Han spelade in ett 50-tal skivor under perioden 1927-1931, av vilka flertalet gavs ut på Sears olika etiketter. Brittiska BCMA gav ut en fin CD-samling med honom år 2008 på vilken även hans version av ”Davey Crockett” kan höras. Chubby Parker var en av de första oldtime-artisterna som blev populär genom radions stora genomslagskraft. Folksångerskan Sarah Ogan Gunning (1910-1983) är mest känd för sina kolgruvesånger från Kentucky, men hon var även en viktig traditionsbärare med en rik repertoar av äldre ballader och kallades med rätta ”the best of the living bards” (Bufwack & Oermann 2003:99). I boken *Music of the Alamo* (Chemerka & Wiener 2011) menar man att visan om Davy Crocketts ursprung återfinns i den gamla minstrelsången ”Pompey Smash”, som hade ett 20-tal verser av vilka man gjort ett urval. I samma bok listas en rad upptagningar av sången, och man visar även att Crocketts namn förekom i några andra minstrelsånger. Texten i ”Davey Crockett”utgår från hans förmåga att fånga en ekorre eller tvättbjörn genom att stirra på den, samtidigt som han visade sina tänder i ett stort leende. En metod som Fess Parker i

He liked the girls instead of toys

He liked ‘em ever since he found they weren’t boys

Davy, Davy Crew-Cut, the cat with the coonskin cap

Davy was so lazy that he wouldn’t raise his thumb

He used a bicycle pump to blow up his bubblegum

Became a politician in Washington DC

He took him a bribe when he was only three

Davy, Davy Crew-Cut, the cat with the coonskin cap

Well, he entered a contest in Tennessee

And Mr. America he thought he’d be

The judge looked ‘im over an’ said, "Who’s this drip?

An’ Davy nearly lost his citizenship

Davy, Davy Crew-Cut, the cat with the coonskin cap

Well, he went a-bar-huntin’ all alone

Well, he grinned but the bar bit him clean to the bone

Davy got the lockjaw an’ had to go to bed

He sneezed an’ he blowed off the top of his head

Davy, Davy Crew-Cut. He can’t live his legend down

Mi fa mi re mi fa sol’ sol la’ la ti do

He had the on-ly crew-cut coon-skin cap in town

Balladen om Davy Crockett i George Bruns/ Gösta Rybrandt
Som den återges i Toppschlager 4, 1955.

Det finns en cowboy ner i Tennessee

Ingen som han är så glad och fri

Bort över prärins ändlösa land

rider han fram på sin vita mustang

Davy, Davy Crockett rider hela dagen lång

Blick som en örn han har och muskler av stål

Han missar aldrig sitt givna mål

Bössan den knallar sitt pang pang pang,

där han rider fram på sin vita mustang

Davy, Davy Crockett jagar hela dagen lång

Lasson den kastar han som ingen ann

Det finns ej det vilt han ej fånga kan

Den snabbaste hjort som på prärien sprang

hinner han upp på sin vita mustang

Davy, Davy Crockett jagar hela dagen lång

Kommer han in på Vilda Bills saloon
hälsas han med jubel och ”Yippi-oo’n”
Bill slår i wisky och vid glasens klang
hälsar man honom och hans vita mustang
Davy, Davy Crockett sjunger hela kvällen lång

Men det kan hända att när dag är död
sitter han ensam vid en lägerglöd
och till sin banjos pling-plingeli-plang
han sjunger en sång för sin vita mustang
Davy, Davy Crockett sjunger hela kvällen lång

Muskler av stål och med en blick som en örn,
undra på att flickorna faller för’n!
Han tar den vackraste av dem i famn
och sätter henne upp på sin vita mustang
Davy, Davy Crockett kysser hela natten lång

Det finns en cowboy ner i Tennessee
Ingen som han är så glad och fri
Fram över prärien i morgonens brand
rider han bort på sin vita mustang
Davy, Davy Crockett visst är han väl värd en sång

Davy Crockett i George Bruns/ Bylund
Som den sjungs av Mörbyligan, 1989.

Man sprang till Therus med slanten i hand
Ett solvarmt minne från mitt barndomsland
Och tanten vid disken hon sa varsågod
Bilder på hjälten från Alamo

Davy, Davy Crockett
Vildmarkens egen kung
Davy, Davy Crockett
Min hjälte då jag var ung

Ett bubbelgum och en samlarbild
Varenda unge var samlarvild
Min dröm var att få hela serien komplett
Men oftast så fick man en vanlig dublett

Men åren går tiden inget spar
Av Therus livs finns blott minnet kvar
Och Mr Crockett har blivit passe
Ty rymdålderns hjältar har gjort sin entré

Disney-filmen från 1955 även prövar på björnar och på creekhövdingen Red Stick, dock utan större framgång, och som även Jimmie Driftwood sjöng om i sin låt ”The Grinning Tale”. Poängen i ”Pompey Smash” var ursprungligen att det var en vriden trädgren Crockett log mot och inget djur, men detta har fallit bort i den förkortade version som Ogan Gunning sjöng in.

Disneys megahit

Sången ”The Ballad of Davy Crocket”, med musik av George Bruns (1914-1983) och text av Tom Blackburn (1913-1992), framfördes första gången 27 oktober 1954 av Fess Parker i Disneys TV-program *Disneyland*. I själva TV-serien, liksom senare i långfilmen, var det den vokala kvartetten The Mellomen som sjöng den. Gruppen var med i flera Disney-produktioner och sjöng även bakom många kända artister inklusive i några av Elvis många fil-

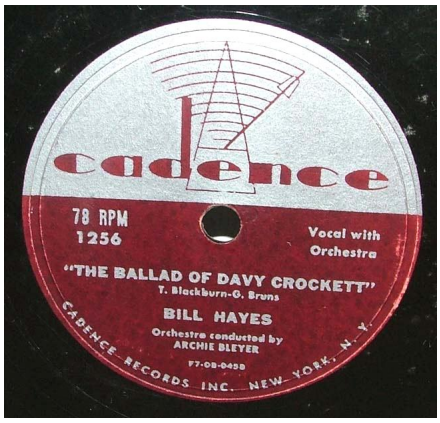

mer. Sången gavs ut på skiva för första gången i början av 1955, insjungen av Bill Hayes, i den version som blev den populäraste. Sångens framgång gjorde att även Disney snabbt släppte den på

skiva med Fess Parker, och de mängder av utgåvor som sen släpptes listas i boken *Music of the Alamo*. Cowboy Gabe Drake & the Woodsmen släppte

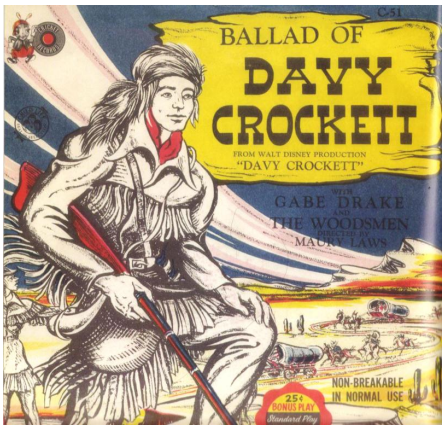

en singel med vackert omslag på etiketten Cricket. Etiketten användes av Pickwick Records för lågbudget barnskivor och är mest känd för att vara den sista som användes i USA för 78-varvare, ända fram till 1968. Bolagets skivor såldes som regel via ställ i vanliga affärer och använde sig ofta av helt okända artister, som Gabe Drake, i övrigt mest känd för sin märkliga cover av Bill Haleys ”Rock Around the Clock”.

Minst 100 artister har sen sjungit in ”The Ballad of Davy Crockett” och sången blev en oerhört stor hit 1955, som uppges ha sålt i tio miljoner kopior av 23 olika inspelningar (Horstman & Horstman 2010:15). En förklaring till sångens stora framgång är att den slog både bland barn och vuxna. Den passerade även ett flertal genregränser under sin historia, och blev populär i många olika länder. I USA var det Tennessee Ernie Ford och Mac Wiseman som fick in sången på countrylistan, medan Fess Parker och speciellt Bill Hayes låg många veckor på poplistan, vilket även Ford gjorde. I sammanhanget kan man inte undgå att undra vad som avgör vilken lista en viss version hamnar på; skillnaderna mellan versionerna är ju tämligen små.

Tom Blackburn skrev ursprungligen 20 verser till ”The Ballad of Davy Crockett”, och några verser till skrevs av andra till Disneys ursprungliga TV-series tre episoder där sångens olika delar fungerade som övergångar mellan olika aktionscener. Även till långfilmen skrevs ytterligare några nya verser. På sin skiva från 1955 framförde Fess Parker endast fem verser, medan flertalet andra versioner har med sex verser, vanligen nr. 1, 6, 12, 15, 18 och 20. Parker hade dock lagt till en vers i den version från 1964 som ingick på hans album *Great American Heroes*. Alla 20

verserna framförs i den DVD-utgåva av original-TV-serien som tidigare getts ut av Disney i samlingen *Disney Treasures*, och även på 78-varvare och singel från 1955 med Fred Waring and the Pennsylvanians. Deras version är nio minuter lång och har fått delas upp mellan skivsidorna. Även gruppen Riders in the Sky gör alla 20 verserna på sin version som återfinns på en CD från 2004. Asleep at the Wheel har med hela tio verser i sin version från 2003. Kentucky Headhunters har å andra sidan bara med tre verser i sin version från 1991, som istället satsar på gitarrmangel och upprepning av versernas sista rad.

”The Ballad of Davy Crockett” har nästan uteslutande sjungits in av män, även om ett antal undantag finns med på listan med artister i boken *Music of the Alamo*. Sången framfördes dock redan 7 maj 1955 av sångerskan Gisèle MacKenzie (1927-2003) i den populära amerikanska radio- och TV-showen *Your Hit Parade*, som den veckans nummer ett, med barnkör och allt. Showen sändes mellan 1935 och 1959 med cigarettmärket Lucky Strike som huvudsponsor. Varje lördagkväll framförde showens egna artister veckans populäraste och bäst säljande sånger. Ett andra, något förvånande, undantag är en version med Diana Ross & The Supremes inspelad 1968 till ett planerat album med Disney-klassiker, som dock aldrig gavs ut. Istället kom inspelningen att hamna på ett rart album från 1987 med tidigare outgivet material. The Supremes soul-version är även oväntad genremässigt, och själva sångtexten skiljer sig rätt mycket från originalet, med rader som:

He was a cardfan man, his life was worthy

He had love in his hands, and his hands were dirty

And the sky turned to fire, on the day of his birth

Davy Crew-Cut

I boken *Music of the Alamo* listas ett antal parodiska versioner av sången. Den komiska duon Homer & Jethro (Henry Doyle Haynes 1920-1971 & Kenneth C. Burns 1920-1989) spelade 1955 in sin parodiska version ”The Ballad of Davy Crew-Cut”. Namnet “Crew-Cut”, som betyder snagg, användes även i en animerad film med

Woody Woodpecker (Hacke Hackspett) från 1956. Davy knockar där sin första björn med sin skallra redan när han låg i vaggan, men tappar sen byxorna varje gång han avfyrar sin långbössa. Den betydligt smartare hackspetten ägnar sig i filmen mest åt att skjuta Davy med kanon på nära håll. Även bland brittiska ungdomar togs namnet ”Davy Crewcut” upp i hårdföra skämtvisor från mitten av 50-talet, som denna från Glasgow:

Born in a tenement at Gorbals Cross,

of all the Teddy boys he was the boss

Got him a slasher five feet wide

Chopped up his mother and dumped her in the Clyde

Davy Crewcut, Davy Crewcut, king of the Teddy boy gang

Balladen om Davy Crockett

Gösta Rybrants svenska text till ”Balladen om Davy Crockett” återges förutom i nothäftet i en rad vishäften från 1955 och 1956, varav jag sett följande:

Aktuella schlager [Billy Boy], Svenska visförlaget, 1955, s. 18.

Toppschlager 4, Svenska visförlaget, 1955, s. 1.

Visbok 86, Nordiska musikförlaget, 1955, s. 22.

Visbok 87, Nordiska musikförlaget, 1955, s. 50.

Visbok 53, Småskriftförlaget, 1956, s. 32.

Rybrants text har sex verser, varav den första upprepas på slutet med en mindre variation i sista raden. Gemensamt för alla verserna är att näst sista raden avslutas med ”vita mustang”, och att sista raden inleds med ” Davy, Davy Crockett”. I jämförelse med det amerikanska originalet är Rybrants text mer allmänt hållen, säkert med tanke på den svenska publiken som inte kunde anses vara lika insatt i den amerikanska historien. Att kalla Crockett för ”cowboy” känns inte helt klockrent. Ett mönster i texten är att de tre första verserna utspelar sig på dagen, de två därpå följande på kvällen, och vers 6 på natten. Den romantiska 6:e versen saknas dock i Charlie Normans version. Den sjungs av både Cacka Israelsson och Kjell Green, som dock båda istället hoppar över verserna 4 och 5. Det är endast Texas Bill som tillsammans med sina ”Salooners” sjunger samtliga verser. Häftet Toppschlager 4 har ”Balladen om Davy Crockett” som tema med nothäftets foton av Cacka Israelsson och Kjell Green på framsidan, varav den senare i den typiska pälsmössan. Kjell Greens inspelning har troligen utgått från den med Sons of the Pioneers, som även den släpptes på svenska HMV, och redan i februari 1955. En likhet är upprepningen av sista versradens senare halva med basröst, vilket även anammades på Cackas version, som spelades in efter Greens.

Några av sångens verser förekommer även i svensk översättning i de av Disneys böcker om Davy Crockett som gavs ut i samband med att filmen visades. Dessa översättningar är mer trogna originalet, vilket framgår bl a av första versen som den återges i Burns (1956:5):

Född på en bergstopp i det gröna Tennessee

i landet där varenda man är stolt

och fri.

Var stig så väl han kände och var träd var hans vän

han dödade en björn när han var bara fem.

Davy, Davy Crockett,

Vildmarkens frände.

”The Ballad of Davy Crockett” förblir den populäraste sången förknippad med Alamo och dess deltagare. Med en uppskattad försäljning på över 10 miljoner ex förblir den även en av världens populäraste skivinspelningar. Det är en ikonisk sång som inte bara återkallar 1950-talet, utan även representerar en tid när en historisk hjälte fick en entusiasm uppskattning av barn och ungdom. I den amerikanska filmsuccén *Tillbaka till framtiden* från 1985 hörs Fess Parker sjunga sången från en jukebox på en bar, och en pojke har sin pälsmössa på sig t o m vid matbordet. Viktiga ingredienser för att skapa en trovärdig 50-tals atmosfär. Filmen utspelar sig till stora delar i november 1955, just när hysterin kring Davy Crockett skjutit fart i USA.

Checkhäftesserier och andra

Alla som börjar få några år på nacken minns 50- och 60-talens små seriehäften med Kapten Miki och Davy Crockett. Namnet på de senare var *Prärieserier*, som startades 1953 och där Crockett var med 1956 till 1968. I serien slogs Crockett mot engelsmännen och med dem lierade indianer, vilket alltid har förvånat mig då han som historisk person endast krigade med creekindianer och mexikaner. Davys far John Crockett däremot var med och slogs mot engelsmännen, bl a i slaget vid Kings Mountain. Serien om Crockett är italiensk och heter i original *Il Grande Blek*, och huvudpersonen Blek Macignos enda likhet med Davy Crockett ligger i mössan. Blek är en jättelik blond och muskulös trapper, som tillsammans med vännerna Roddy (Coco) och professor Occultis hamnar mitt uppe i det amerikanska frihetskriget. Samme italienske fake-Crockett dyker senare upp färglagd i några andra svenska serietidningar som Apache och Tomahawk. En annan, mycket märklig, Davy Crockett möter vi i serien *Pecos Bill* från 1970-talet i tidningen med samma namn. Hans lustiga spretiga svarta skägg och hår ger en närmast komisk effekt. Det känns nästan opatriotiskt att framställa en nationalhjälte av sådan rang på det viset.

Nummer 12 av den lite seriösare serietidningen *Illustrerade Klassiker* från 1956 heter ”Davy Crockett”. I serien får vi följa hans liv ungefär som det presenterats i hans självbiografi med

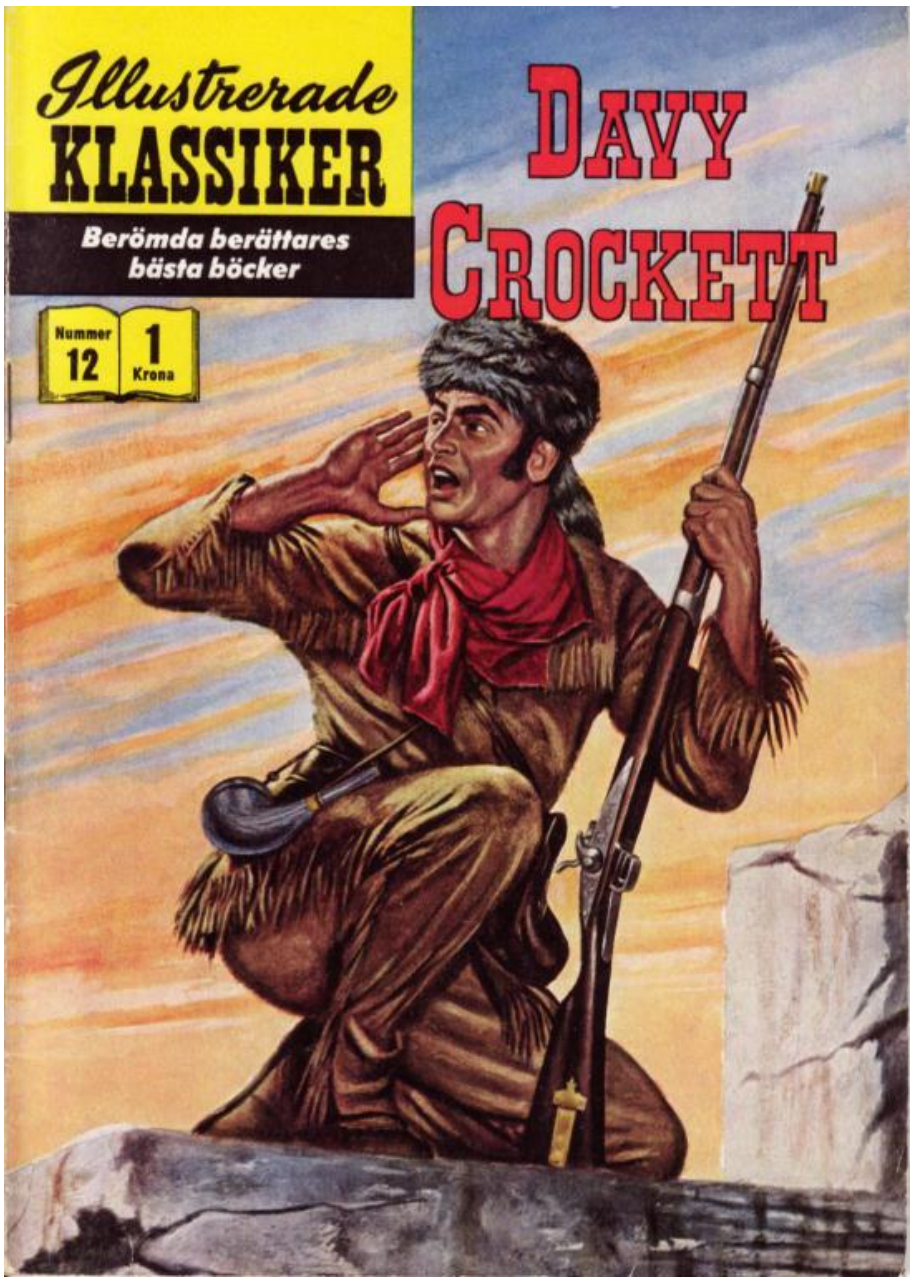

tillägg av hans tripp till Texas och slutstriden vid Alamo.

Samlarbilder

Det gick i Sverige under andra halvan av 50-talet att köpa tuggummin med samlarbilder från Disneys film om Davy Crockett. Enligt Chemerka (2011:139) var det ”Stateside, the Topps Chewing Gum Company” som 1956 släppte två serier på vardera 80 samlarkort, en första serie med orange baksida med text, och en senare serie med grön baksida. En av alla som samlade på korten när det begav sig var Ralph Andersson i Umeå, numera trubadur och boende i byn Hallen i Nordmalings kommun. Han köpte sina tuggummin i fru Grubbströms kiosk i centrala Umeå, nära där Lottas pub nu ligger, som då var en obebyggd tomt. Motvilligt gav fru Grubbström Ralph lov att försiktigt kika i paketen för att hitta de bilder han saknade. På detta sätt lyckades han få ihop en komplett samling med alla de 80 olika bilderna i den oranga serien, alltmedan kiosktanten mumlade sina stilla protester mot det egentligen olovliga förfarandet. Ralph har fortfarande kvar sina bilder, men grämer sig över att han klippte bort de vita kanterna på korten, vilket drastiskt minskade deras samlarvärde. Svårigheten att få en komplett samling bilder utan fusk framgår även ur Mörbyligans sång ”Davy Crockett” från deras LP *Järtecken* från 1989.

Mössan

Den typ av pälsmössa som Davy Crockett bar, som gjordes av en hel tvättbjörn, med svansen bak och huvudet fram, bars av trappers som stulit idén från indianerna. Så småningom försvann djurhuvudet från mössan som då bara blev en rund pälsmössa med tvättbjörnsvans. Även om mössan blev något av legenden Davy Crocketts signum, menar många att den verklige förebilden endast bar den när han ville bättra på sin karriär. ”Coonskin caps” av denna modell såldes i oerhörda antal i USA och Västeuropa under senare delen av 50-talet. Mössan ingår fortfarande i knattarnas gröngölingsdräkt i Kalle Anka. De svenska butiker som idag säljer westernprylar brukar kunna erbjuda en Crockettmössa i fuskpäls för ca 150 kr. Att Davy Crockett och hans pälsmössa ingick i det allmänna medvetandet 1968 framgår av följande fräckis som trycktes i det första numret av skämttidningen *En rolig halvtimma*:

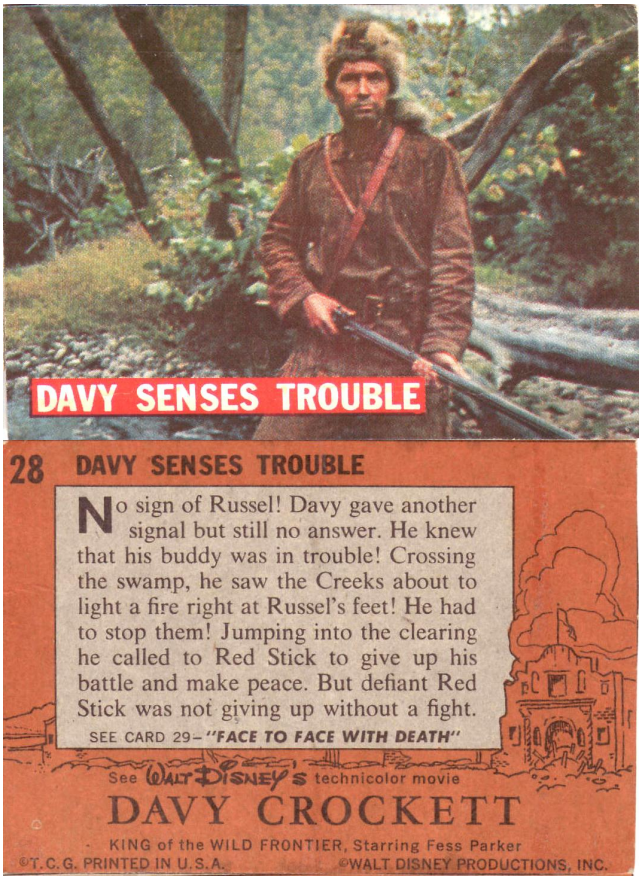

Samlarkort nr 28 i den oranga serien; framsida ovan och baksida nedan.

Två småpojkar stod och beundrade cirkusdamen som hade en cowboy tatuerad på ena låret och en häst på det andra.

Cirkusdamen: - Jag förstår att ni undrar hur cowboyen skall komma upp på hästen, pojkar?!

- Nej då, svarade den ene pojken. Vi står bara och funderar på vem som sköt hål i David Crocketts pälsmössa.

Källor

Ljudinspelningar

Armstrong, Louis, 1968: *Disney Songs the Satchmo Way*, LP, Buena Vista Records, STBV 4044 (The Ballad of Davy Crocket, A3, 03:15).

Arnold, Eddy, 1959: *There-By Hangs A Tale*, LP, RCA Victor, LSP-2036 (The Ballad of Davy Crocket, B7, 02:30).

Asleep at the Wheel, 2003: *Remembers the Alamo*, CD, Shout! Factory, DK 31133 (The Ballad of Davy Crocket, #6, 03:35).

Diana Ross & The Supremes, 1990: *The Never-Before-Released Masters*, CD, Motown, WD72600 (The Ballad of Davy Crocket, #18, 02:38, insp. 1968; först utg. som LP 1987)

Ford, Tennessee Ernie, 1955: *The Ballad of Davy Crocket / Farewell*, singel, Capitol F3058 (A1, 02:53).

Gabe Drake & The Woodsmen, 1955: *The Ballad of Davy Crockett / Cowboy Favorites*, singel, Cricket, C51 (A1, 02:20).

Green, Kjell, & Reinhold Svenssons orkester, 1955: *Balladen om Davy Crockett/ Vill du bli min för hela livet?*, 78-varv, HMV, X 8567 (A1, 02:26, insp. 13 maj 1955).

Hayes, Bill, with Archie Bleyer's Orchestra, 1955: *Ballad of Davy Crockett / Farewell*, 78-varv, Cadence, 1256 (A1, 02:35).

Homer & Jethro, 1955: *The Ballad of Davy Crew-Cut / Homer And Jethro's Pickin' And Singin' Medley No.1*, RCA Victor, 6178 (A1, ??).

Israelsson, Cacka, & Putte Wickmans orkester, 1955: *Billy Boy* (med Britt-Inger Dreilick)/ *Balladen om Davy Crockett*, 78-varv, Odeon, SD-5855 (B1, 02:26, insp. 27 maj 1955).

Israelsson, Cacka, 1955: *Tro lilla hjärta*, EP, Odeon, GEOS 23 (Balladen om Davy Crockett, B2, 03:12, insp. 27 maj 1955).

Kentucky Headhunters, The, 1991: *Electric Barnyard*, LP, Mercury, 848054 (The Ballad of Davy Crocket, A2, 02:31).

Mörbyligan,1989: *Järtecken*, LP, Mistlur,

MLR-14 (Davy Crockett, B1, 02:23).

Norman, Charles, & hans kvartett, 1955: *Balladen om Davy Crockett/ Pepita dansar*, 78-varv, Metronome J 382; singel, Metronome, J 45 382 (A1, 02:29, insp. 3 juni 1955).

Ogan Gunning, Sarah, 1967: *A Girl of Constant Sorrow*, LP, Topic Records, 12T171 (Davy Crockett, B6, ?).

Parker, Chubby, & His Little Old-Time Banjo, 1931: *Davey Crockett / His Parents Haven't Seen Him Since*, 78-varv, Conqueror, 7895 (A1, 03:10).

Parker, Fess, 1955: *The Ballad of Davy Crocket / The Riddle Song*, singel, Columbia, 4-40449 (A1, 01:42).

Parker, Fess, 1996: *Great American Heroes*, CD, Bear Family, BCD 16113 AH (LP original 1964).

Red River Dave [McEnery], 1955: *Night Before Christmas Caramba / When Davy Crockett Met The San Antonio Rose*, singel, TNT-1017 (B1, 01:42, insp. 1954?).

Riders in the Sky, 2004: *Davy Crockett, King of the Wild Frontier,* CD, Rounder, 8123 (The Ballad of Davy Crocket, #1, 06:44).

Sons of the Pioneers, 1955: *The Ballad of Davy Crocket / The Grave Yard Filler Of The West*, singel, RCA Victor, WBY-25 (A1, 02:13; i Sverige även utgiven på 78-varv HMV X 8566).

Texas Bill, & the Salooners, 1955: *Balladen om Davy Crockett/ Tweedle-dee*, 78-varv, Polydor, 60057, (A1, 02:32, insp. maj 1955).

Wiseman, Mac, 1955: *The Ballad of Davy Crocket / Danger, Heartbreak Ahead*, single, Dot 1240 (A1, 02:44).

Film

Foster, Norman, 20?? (1955): *Davy Crockett, vildmarkens hjälte*, DVD, Disney Entertainment, BWA 3049273.

Hancock, John Lee, 2004: *The Alamo*, DVD, Buena Vista Home Entertainment, Z6S/ 31240304.

Wayne, John, 1960: *The Alamo*, DVD, 20th Century Fox, Western Collection, 532169.

Zemecki, Robert, 2002 (1985): *Tillbaka till framtiden*, DVD, Universal, 902 968 9.

Tryckt material

Andreychuk, Ed, 2005: *American Frontiersmen on Film and Television. Boone, Crockett, Bowie, Houston, Bridger and Carson.* Jefferson NC: McFarland & Company.

Anonym, 1956: "Davy Crocket". *Illustrerade Klassiker* nr. 12.

Bufwack, Mary A. & Robert K. Oermann, 2003: *Finding Her Voice. Women in Country Music 1800-2000.* Nashville: Vanderbilt University Press & Country Music Foundation Press.

Burton, Sidis Edwards, 1956: *Davy Crockett. Vildmarkens hjälte.* Stockholm: Albert Bonniers förlag (sv. övers. Hans G. Westerlund).

Cederback, Bengt, 1973: *Visste ni hur Davy Crockett dog, egentligen*? Uppsala: Tryckförlaget.

Chariton, Wallace O., 1992: *Exploring the Alamo Legends.* Plano TX: Wordware Publishing.

Chemerka, William R. 2011: *Fess Parker. TV's Frontier Hero.* Albany GE: Bear Manor Media.

Chemerka, William R. & Allen J. Wiener, 2008: *Music of the Alamo.* Houston: Bright Sky Press.

Crockett, Davy, 2010 (1834): *King of the Wild Frontier. An Autobiography by Davy Crockett.* Mineola, NY: Dover Publications.

Hansen, Todd (red.), 2003: *The Alamo Reader. A Study in History.* Meachanicsburg PA: Stackpole Books.

Hill, Tom, 1984: *Davy Crockett*, band 1-4. Stockholm: Nordstedts (orig. Köpenhamn 1955-1956).

Horstman, Dorothy & Fritzi Horstman, 2010: *America's Best Loved Country Songs. An Encyclopedia of More Than 3,000 Classics Through the 1980s.* Jefferson NC: McFarland & Company.

Meade, Guthrie T. Jr., Dick Spottswood & Douglas S. Meade, 2002: *Country Music Sources. A Biblio-Discography of Commercially Recorded Traditional Music.* Chapel Hill: University of North Carolina Press.

Rybrant, Gösta & George Bruns, 1955: *Balladen om Davy Crockett.* Notblad. Stockholm: Reuter & Reuter.

Wallis, Michael, 2011: *David Crockett. The Lion of the West.* New York: W.W. Norton & Company.

****

COUNTRY RADIO PÅ INTERNET

De stationer jag lyssnar på är WSM i Nashville, den stora klassiska stationen som funnits sedan 20-talet, samt den lilla stationen KSEY i Seymour, Texas. WSM gör ett gott jobb med att spela bra country från 1927 fram till nu. Dessutom sänder de ju Grand Ole Opry, country live på radion är alltid spännande.

KSEY kör honky tonk och western swing och hoppar över den moderna countryn. Å andra sidan har de en del gospel och samhällsinfo som kan vara drygt att lyssna på och då går man till WSM.

Jag förstår att det finns flera bra stationer, men jag ids inte leta. KK motser därför tips på vilka stationer som går att lyssna till. Bästa bluegrass-stationer, altcountry,

real country, old time o.s.v. Tack på förhand!/**LKJ**

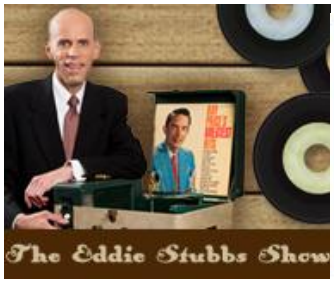

ÅRSMÖTE KOUNTRY KORRAL FÖRENINGEN

Årsmöte 13 jan kl 14:00 hos Lars Burman, Herrhagsvägen 223, 791 76 Falun

OL' HANKS SISTA NATT I SERIEFORM

Hank Williams – Lost Highway av Søren Glosimodt Mosdal

Optimal förlag, Göteborg, 2012, 68 sidor, nätpris 123 kr.

Är man som jag själv född 1953 tänker man sig gärna att årets inledning med Hank Williams tragiska död, endast 29 år gammal, kan ha haft sin betydelse, förstärkt av Josef Stalins bortgång senare samma år. På väg till en spelning i Canton, Ohio, konstateras Hank vara död i baksätet på bilen han färdades i på nyårsdagens morgon i Oak Hill, Virginia. Därmed skapades en av den moderna musikens största myter. En sammanfattning av vad som anses vara känt om Hanks två sista dygn finns bl a på hemsidan www/angelfire.com/country/hanksr/death.htm.

Mosdal är med sin tecknade version av Hanks sista resa inte ute efter att återskapa den aktuella nattens händelser i något slags dokumentärt avseende utan låter snarare fantasin flöda fritt närd av de få fakta som finns att hämta. Genrebeteckningen ”magisk realism” känns inte helt fel att applicera på Mosdals serie. Till texten av Hanks låt ”The Lost Highway” låter Mosdal som upptakt en stor grön ”catfish” med lysande ögon övergå i den Cadillac som Hank färdades i genom den snöfyllda natten. När Hank senare lockar ut sin chaufför på en vintrig fisketur på en sjö de passerar får Hank upp en jättelik ”catfish”, som visar sig vara Tee Tot, en svart musiker från Greenville som lärde honom spela gitarr. Tee Tot, som egentligen hette Rufus Payne, dog 1939 och ligger, precis som Hank, begraven i Montgomery, Alabama. Hank Williams Jr har spelat in en låt om Payne, ”The Tee Tot Song” på sitt *Almeria Club* album från 2002.

En annan musiker som dyker upp med målade stora fräknar i ansiktet är Lum York, med lite våldsamma tendenser. William Herbert York (1918-2004), med smeknamnet ”Lum”, var basist i Hanks Drifting Cowboys 1944-1949, för att därefter spela med Lefty Frizzell och flera andra storheter. När Hank i bilen norpar åt sig Lums tända cigarett visar den sig vara försedd med en sprängladdning, som smäller av i Hanks ansikte och gör att bilden krockar med ett träd. Incidenten har troligen inspirerats av det faktum att Hank på scenen ofta placerade sig intill sin basist för att under pågående spelning kunna sno åt sig den cigarett denne tände. När Charles Carr, den nittonårige chauffören, tappar bort Hank i snöstormen träffar han på en jättelik version av Kaw-Liga, indianstatyn, som skalperar honom.

Då alla flyg är inställda pga snöstormen fastnar Hank och hans chaufför i Knoxville där de hamnar på ett hotellrum tillsammans med två damer. Men de båda männen måste dra vidare i bilen, som Hank får bäras ut till. De passerar gränsen till Virginia varefter chauffören noterar att Hank ej längre andas, och då kör honom till närmsta sjukhus. När så till sist en korp får chauffören, en läkare och en konstapel att titta upp emot himlen får de så se en vingförsedd Hank sittande på ett moln tillsammans med Tee Tot i fiskskepnad och framföra ”I Saw the Light”. Jesus har vakat över bilfärden, men bestämde sig tydligen till slut för att plocka hem ol'Hank.

Enligt den läkare som besiktade Hanks döda kropp hade han en bula i skallen, som i serien får sin förklaring i en flashback där han bråkar med sin fru Audrey. Hon kastar där ett askfat i huvudet på honom efter att han slagit henne.

Mosdals tecknarstil är ganska grov och den plakatmässiga färgläggningen går mycket i grönt och grått. Boken avslutas med en mycket läsvärd text om Hank av Klaus Lynggaard från 1999 och allra sist ett foto av graven i Montgomery. Tecknade serier om country är ingen större genre i Sverige, så Mosdals bidrag är verkligen välkommet.

ANDERS N NILSSON

BARS, BOOZE & BEER

EN STUDIE AV ETT URVAL AV SVENSK COUNTRYS LP-OMSLAG

ANDERS N. NILSSON

Introduktion

LP-skivornas omslag har studerats ur en rad olika synvinklar. Ett simpelt sätt är att välja ut de man tycker sämst om och presentera dem tillsammans med raljerande kommentarer, som t.ex. de båda böckerna av Boström m.fl. (2007) och Herr Dryck (2012). Här är det ofta svenska dansband som får stå vid skampålen, men konstigt nog inga svenska countryskivor. Jag har dock tyvärr sett på nätet att även detta förekommer på en del bloggar, som jag inte vill göra reklam för. Mer internationellt finns det en hel del böcker som utger sig för att presentera något visst antal av de bästa omslagen. Sen har vi de som skriver mer bildanalytiskt grundade texter om skivomslag, ofta hämtade från sina egna favoritmusiker tycks det, som t.ex. Leif Nylén m. fl. (1977). Nylén skriver där bl. a. att omslagen utvecklats från förpackningar via reklam till att få ett slags egenvärde där ett av skälen till att köpa en viss skiva är att man faktiskt vill ha omslaget. Nåt att tänka på idag när musiken snart inte längre finns på skiva och därmed helt saknar omslag. En nyare samling av mediateoretiska analyser av skivomslag har redigerats av de båda danska forskarna Asbjørn Grønstad & Øyvind Vågnes (2010), vilka noterar att skivomslagen utgör en av forskningen hittills i stort sett negligerad konstform. De betonar att albumets komponenter musik, bild och text måste ses som en ”multifaceted but also curiously coherent phenomenological entity” (s. 11). Bokens första kapitel visar hur mycket ett tränat öga kan utläsa av bilden på ”Bruce’s butt” på omslaget till Springsteens LP *Born in U.S.A.*, speciellt när ”The Boss” visar betraktaren sin bak med stjärnbanerets ränder som bakgrund. Tänker han pissa på fanan, eller?

Alex Steinweiss första specialdesignade skivomslag för 78-albumet *Smash Song Hits by Rodgers & Hart* från Columbia 1940.

Allt började 1940

En bra historisk översikt av skivornas paketering med tonvikt på design ges av Nick de Ville i den välillustrerade boken *Album* från 2003. Under 78-varvsepoken var det nothäftena som sålde bäst och hade snyggt illustrerade omslag, medan själva skivorna låg i trista pappomslag med reklam endast för skivbolaget eller den butik som sålde skivan. Men 1940 gav Columbia i USA ut ett album med fyra 78:or med specifik omslagsbild. Idén tillskrivs Alex Steinweiss och albumet hette *Smash Song Hits by Rodgers & Hart*. Det tog bara några år så var det designade omslaget standard. Columbia blev 1948 även först med att lansera LP-skivan, och det var samme Steinweiss som utformade omslaget som ett kartongfodral med ett påklistrat tunnare illustrerat skikt. LP-omslaget kom under 1990-talet att ersättas av CD:ns betydligt mindre motsvarighet, men då kom istället det lilla medföljande häftet att utvecklas till att ge mervärde, samtidigt som musikvideon blev en viktig produkt för att göra reklam för musiken.

Vinyl Hayride

Utformningen av en LP-skivas omslag bör tala om vilken musikalisk genre det handlar om, samtidigt som omslaget helst även bör skilja sig från mängden. Med en yta på 31 x 31 cm gav LP-omslaget en fin möjlighet till att ge köparen en signal om kulturell tillhörighet. Vanligen täcks omslagets framsida av en större bild på den aktuella artisten eller bandet medan baksidan tillsammans med en mindre bild av samma slag ger textbaserad information kring skivans tillkomst och innehåll. Den enda bok jag hittat som tillägnas just countryskivornas omslag är Paul Kingsburys praktverk *Vinyl Hayride* från 2003. Här avbildas ca 250 omslag i färg och bra storlek; boken har ungefär samma format som ett LP-fodral. Kingsbury börjar med att konstatera att ”country album covers constitute a very special, neglected corner of commercial art heaven” (s. 6). Många av omslagen tycks balansera på den tunna tråden mellan genialt och katastrofalt. Urvalet illustrerar väl den allmänna trenden från mycket typografiska, art deco-inspirerade omslag med små svartvita foton, via stora färgfoton på artisterna till mer fantasifulla teckningar, målningar och fotomontage. Kingsbury tycker sig se bevis på en konflikt mellan det enkla och det sofistikerade. Han noterar även att countryomslagen inte påverkades så mycket av rockens intågande, utan fortsatte att vara riktade mot ”a more mature, socially conservative audience” (s. 7). En kommersiellt betingad regel som Stardays Don Pierce trycker på är att namn på artist och album ska vara högt placerade för att synas bra i skivbackarna.

Boken *Vinyl Hayride* av Paul Kingsbury, 2003

Omslagets symbolik

Att en viss skiva innehåller svensk countrymusik signaleras oftast via artisternas klädval där främst hattar och skjortor spelar en stor roll. När bandet ifråga är uppställda tillsammans med sina instrument kan även stränginstrument som banjo och mandolin vid sidan av de vanliga westerngitarrerna ge starka signaler om skivinnehållet. Finns en steelguitar med på bilden är det inget att diskutera. Höbalar och andra mer lantliga symboler är heller inte helt ovanliga och med stark symbolisk funktion. Vissa ord i artistens eller skivans namn kan även vara stark kopplade till genren, som t ex country, grass, honkytonk, hillbilly eller geografiska namn hämtade från amerikanska södern. Jag tänker här ta fasta på symboliken i omslag med koppling till barer och intag av starka drycker, vilket främst ansluter till den underavdelning av countryn som brukar benämnas ”honkytonk music”. Det handlar här om ett urval på 25 LP-skivor av totalt någonstans mellan 250 och 350 st beroende på hur genren ”svensk country” avgränsas. Tidsmässigt handlar det om 70- och 80-tal med en viss dominans för det tidigare decenniet, och man kan här notera att svensk country sköt fart ungefär samtidigt som LP-skivan fick sitt stora genombrott i Sverige. Artisterna är med några få undantag män och omfattar såväl mer kända som mer okända namn. Mitt urval är baserat på kriteriet att starka drycker ska vara avbildade på omslaget, som regel i kombination med någon form av barmiljö. Det räcker alltså inte med att artistens eller skivans namn är kopplat till alkohol, som t ex LP:n *Whiskey's Got Control* med Jack Daniel's Band. Drickat eller barmiljön måste finnas på bild!

Dryckeskärlen från omslaget till The Winter Country Bands LP från 1974 inlagda över omslaget till Jesper Lindberg & Hounds of Heavens LP från 1975. De båda pilarna förbinder drycker av samma slag, dvs. J.W. Dant bourbon och Coca Cola.

The Booze

Det finns en ekonomisk koppling mellan levande countrymusik och förtäring av starka drycker såtillvida att musiken lockade folk till spelstället, ofta en pub eller krog av något slag, där inkomsterna från försäljningen av starka drycker stod för huvuddelen av innehavarens eventuella avans. De drycker som intas på skivomslagen är av två slag, bourbon eller öl. Bourbon var namnet på den plats i Kentucky där whisky började göras på en mäsk som till mer än hälften består av majs. För att få kallas bourbon måste whiskyn även lagras på nya ekfat som är brända inuti, vilket ger smak och doft av vanilj och rostad ek. Red Jenkins är uppenbarligen en artist med smak för bourbon då han på två av sin skivomslag har en flaska Jim Beam och på ett tredje har med ett bältesspänne som gör reklam för Jack Daniel's. En flaska Jim Beam används även som ljusstake på omslaget till Loka Mountain Boys LP *Together Again*. Bandet sitter i vardagsrummet och spelar poker och på bordet finns även en revolver och en ölsejdel.

Jim Beam är en populär och förhållandevis välsmakande bourbon med anor. Sju generationer av släkten Beam (urspr. Boehm från Tyskland) har producerat denna bourbon i Clermont, Kentucky sedan 1795. Namnet ”Jim Beam” fick den 1933 när James B. Beam drog igång tillverkningen igen efter att förbudstiden var över. Jim Beam säljs i flera varianter, varav den fyraåriga med vit etikett är den som förekommer på skivomslagen (syns bäst på Red Jenkins skiva *A Texas Honky Tonk*). (Se bild sid 45.) Jack Daniel's marknadsförs som Tennessee Whiskey, men uppfyller även kriterierna för bourbon, och har med tiden framförallt kommit att symbolisera hårdrock. Till skillnad från Kentucky bourbon så destilleras Jack Daniel's en extra gång för att därefter filtreras genom en bädd av träkol framställd av ved från sockerlönn. Märkligt är att destilleriet i Lynchburg ligger i det torrlagda Moore County, så det är verkligen en ren exportindustri. Och en framgångsrik sådan, då Jack Daniel's uppges vara den bästa säljande amerikanska whiskyn i världen.

Hemma hos Loka Mountain Boys i Dalarna spelas det poker med revolvern på bordet och stearinljuset i en tompava Jim Beam. Från omslaget till LP:n *Together Again* från 1981. Men skjut inte på pianisten!

Den tillfälliga konstellationen The Winter Country Band pryder sitt omslag till sin enda LP *The Bottle Me and Joann* med en flaska bourbon av märket J.W. Dant. Då det är ett litet udda märke är det märkligt att en likadan flaska finns framför fötterna på basisten Göran Wirén i bandet Jesper Lindberg & Hounds of Heaven på omslaget till deras enda LP *Saturday Nite Special*. Ännu märkligare är att på båda omslagen återfinns längst till höger om bourbonflaskan en eller två flaskor med Coca Cola. J.W. Dant har väl inte direkt något rykte som förstklassig, utan kanske mer en billig bourbon

mer lämpad som stomme i drinkar, innehållande t ex Coca Cola. Den legendariske spritproducenten Joseph Washington Dant föddes 1820 i Marion County, Kentucky. Redan vid 16 års ålder var han verksam som smed med smak för whisky och startade sitt eget destilleri kopplat till egen odling av råvarorna och egen försäljningsverksamhet. Han sägs ha varit först med att överge koppartunnorna för såna av trä istället. Av hans tio barn fortsatte åtminstone två med framställning av bourbon. Bolaget hamnade dock så småningom i andras ägo, och ingår sedan 1993 i det mer omfattande bolaget Heaven Hill med starka kopplingar till den ovan omnämnda släkten Beam.

Tandborstglaset med den oidentifierade drycken på nattduksbordet i Björn Alrikssons hotellrum på omslaget till LP:n *Harpin' for John and Charlotte* från 1981.

På omslaget till LP:n *Harpin' for John and Charlotte* sitter Björn Alriksson och tränar på sina många munspel på ett hotellrum av äldre snitt. På omslagets baksida har tandborstglaset hamnat på sängbordet, innehållande en mindre mängd av någon ej definierbar vätska. Men det borde vara whisky och den bleka färgen gör att jag inte tippar på någon bourbon utan snarare någon enklare scotch som Standard Selection. Den lämpar sig väl till rengöring av munspel om inte annat.

Red Jenkins och Thomas Haglund frontar de båda Texas-ölen Lone Star och Pearl inne på Engelen på omslaget till LP:n *Glasses of Beer* från 1977.

The Beer

Öl är en dryck som förekommer på nio av de studerade skivomslagen. Oftast är det fatöl i sejdlar det tycks röra sig om. På Red Jenkins and the Rednecks LP *Glasses of Beer* återfinns på bordet två burkar med äkta Texas-öl av märkena Lone Star och Pearl. Lone Star var namnet på Texas första stora mekaniserade bryggeri, som uppfördes i San Antone 1884. Byggnaden finns fortfarande kvar som konstmuseum. Ett nytt bryggeri uppfördes 1933 efter förbudstidens slut, och öletiketten Lone Star började saluföras först 1949. Sedan bryggeriet såldes 1976 har det bytt ägare några gånger för att läggas ned 1996 när produktionen flyttades till Longview, Texas. Etiketten Lone Star hamnade ett tag hos Millwaukee-baserade Pabst, som ett tag återgick till att tillverka det i San Antone, men då hos Pearl-bryggeriet. Detta stängdes dock år 2000, och Lone Star, precis som Pearl, tillverkas nu huvudsakligen på licens av Pabst hos Miller i Fort Worth. Främst via Jerry Retzloff har Lone Star sedan 70-talet haft ett nära samarbete med Willie Nelson och andra delar av Texas musikscen.

Pearls bryggeri började ungefär samtidigt som Lone Star i San Antone och de båda rivaliserande bryggeriernas historia uppvisar många likheter. Det öl som först etiketterades som Pearl hade tyskt ursprung och hette där ”Perle”, vilket byggde på en association till utseendet på de små bubblorna i ölet som bildas när man häller upp det i glaset. Det sägs att bara några minuter efter det att förbudstiden beslutades upphävd vid midnatt den 15:e september 1933 rullade 100 lastbilar och 25 järnvägsvagnar fullastade med Pearl-öl ut från bryggeriet. Noterbart är att Pearl-bryggeriet leddes av den mycket driftiga kvinnan Emma Koehler under hela 26 års tid, och detta långt innan kvinnans frigörelse hade gjort några större framsteg. Det var en påtaglig förlust för San Antone när Pearl-bryggeriet stängdes efter 118 år av verksamhet.

Thomas Haglund och Christer Rosenqvist dricker Spendrup's American Light öl på Tyrol tillsammans med Janne Lindgren och andra medlemmar i Country Minstrels på omslagets framsida till LP:n *Country Palace* från 1984.

Även Christer Rosenqvist i Country Minstrels föredrar amerikanskt öl men nöjer sig med en burk av Spendrup's American Light där han sitter på Tyrol på framsidan av bandets LP *Country Palace*. Troligen är det samma märke Thomas Haglund har i sitt ölglas på samma bild. Ensam med att föredra danskt framför amerikanskt öl är Hasse ”Kvinnaböske” Andersson, som på omslaget till LP:n *En halvdansk* greppar en flaska Carlsberg. (Se bild sid 45.) Ölvalet kan ses som en skarp markering att ”skåntry” är något annat än bara country. Här handlar det inte om att kopiera de amerikanska förebilderna utan snarare att utifrån de egna förutsättningarna bygga upp något eget med rötter i den skånska myllan. Något udda är den Grolsch-flaska med patentkork som utplacerats på golvet som attribut till grabbarna på Country Roads omslagsbild till LP:n *Ramblin Fever*. Då de sitter och spelar tärning med äkta dollarsedlar kan man misstänka att flaskan har återanvänts för nåt som borde ha avhandlats under ”booze”, det är ju ändå värmlänningar det handlar om. Grolsch holländska öl började bryggas i staden Groenlo redan 1615, och stället hette då Grolle, varför ölets namn helt enkelt betyder ”från Grolle”. Nuförtiden bryggs det i Enschede, vilket visar på intressant språkliga kopplingar mellan Sverige och Holland, fast hos oss är Grålle en traktor och Enskede en del av den kungliga huvudstaden.

Grabbarna i Country Road spelar tärning på golvet med en Grolsch-buteljs okända innehåll att stärka sig med. Från omslaget till LP:n *Ramblin Fever* från 1980.

The Bars

Vid mitten på 70-talet var ”The Sheriff's Bar” på hotell Sheraton i Stockholm ett ställe där det framfördes levande countrymusik. Barens namn återfinns i namnet på Couggies LP *The Sheriff's Inside*, och på skivomslaget syns en del av de stämningsfulla utsmyckningarna på barens väggar. Enligt texten på omslaget framförde Lennie Norman och hans två kompisar i bandet ”en kombination mellan country och i viss mån även reggae”, en stil som de arbetat fram på Sheraton. I samma bar figurerar även Rankarna på omslaget till LP:n *We Weren't Born*

Baksidesbild från LP:n *Final Touch* med Fred Hansen & Daltons (1984). Vid bordet sitter Daltons dåvarande medlemmar, från vänster till höger: Björn Eriksson, Lars-Gunnar Lundberg, Lena Weiring, Leif Östman, Kåre Andersson och Bengt Nore. Vid disken i bakgrunden står till vänster Stefan Lanehed och lite till höger om Lena står Alfred Hansen själv som troligen lånat ut hatten till Lena.

in Tennessee. Notera den rymliga soffan som rymmer hela bandet. (Se bild sid 45.)

Det är inte många barer utanför huvudstaden som kommit med på skivomslagen. Med är iallafall Ye Olde Pub i Sundsvall där Honky Tonk Angels hänger på framsidan av sin LP *Country Music*. (Se bild sid 45.) ”Honkarna” som de kallas på skivan brukade spela på denna pub med jämna mellanrum. På skivan gör de antagandet att alla låtar utom två gamla Bob Wills-låtar här spelats in i Sverige för första gången. Så var nu inte riktigt fallet, men man får lov att hålla med om att majoriteten av låtarna troligen var nya i detta avseende. Som född och uppväxt i Sundsvall kan jag inte annat än rekommendera plattan för avlyssning. Bandets namn är lite missvisande då Ingemar Åsén och de två brödraparen i inget avseende liknar några änglar av detta slag. Men spela och sjunga kan de!

Västeråsgruppen Daltons gjorde aldrig någon helt egen LP, men de kompar Alfred Hansen på LP:n *Final Touch*. På fotot på omslagets baksida sitter bandet med ölstop märkta Pripps inne på ölkrogen Stopet, då beläget på Stora Gatan i Västerås. Även på LP:n *Alfred & Country Road Vol. 2* sitter sångare Hansen i en bar, men då skivan är utgiven i Danmark kan baren mycket väl ligga på andra sidan sundet. Kanske är bilden en illustration till sången ”Hvis jeg ku’ drikke dig vaeck”, och därmed även sagt att Alfred sjunger alla denna skivas sånger på det danska språket.

Honky Tonk Heroes samlade framför okänd bardisk i Göteborg på omslaget till deras LP *Jolene* från 1976. Från vänster: Roy Folkesson, Jesper Lindberg, Dahn Westfeldt, Carina Wessman, Roger Westfeldt & Jan Olof Wallgren. Jespers instrument i förgrunden.

Västkustens Honky Tonk Heroes sitter på sin LP:s omslagsbild i en för mig okänd bar i Göteborg. Det skulle man även kunna tro

Red Jenkins häller upp och avsmakar en stadig Jim Bean inne på ”The Golden Days Bar” på Kungsgatan i Stockholm. Från omslaget till LP:n *Neon Playboy* från 1974. Bilden ihopklippt från omslagets fram- (vä) resp. baksida (hö).

om Red Jenkins i rollen som *Neon Playboy*, då han på skivan angett att fotot på honom med sin pava Jim Beam är taget i ”The Golden Days Bar”. Så heter nämligen en anrik bar på Södra Hamngatan i Göteborg, känd bl.a. för sitt rika whiskysortiment. Men det är förstås långsökt att tro att en sån urstockholmare som Björn Raita skulle gå över ån efter vatten, och baren det gäller låg på Kungsgatan 29. Lokalen togs över av Wallmans salonger som nu bl.a. driver sin Golden Hits bar där (Wallman & Svedelid 1998). På omslagets baksida ser man att det inte är någon liten whiskypinne han hällt upp åt sig denna gång. Fin platta om man gillar ”drinking songs”. Lyssnar man hellre på ”trucking songs” borde LP:n *Joseph and Tennessee Five* från 1983 passa bra. Även dessa herrar har på omslagets baksida placerat sig vid en bardisk, belägen inne på Star Hotel i Avesta där det förekom månatliga countrykvällar i början av 1980-talet.

Cacka Israelsson var även duktig som tecknare och har illustrerat båda egna och andras skivomslag. På omslaget till LP:n *CackaLorum* har han återgett en krogmiljö med bandet på scenen och publiken med både öl och vin i glasen. Krogen är den

Forts. sid 46

En uppsättning av de i artikeln omnämnda LP-omslagens framsidor. Med början överst till vänster Red Jenkins, *A Texas Honky Tonk* , 1975, och till höger om den Rankarna & Mats Rådberg, *We Weren't Born in Tennessee*, 1975. Nere till vänster Hasse Andersson, *En Halvdansk*, 1989, och till höger Couggies, *The Sheriff's Inside,* 1975, över om *Honky Tonk Angels, Country Music*, 1982.

anrika Pilen på Bryggargatan i Gamla Klara, ett av de ställen där klarabohemerna hängde. På omslaget skriver han att gruppen även regelbundet framträdde på puben The Old Bowler på Surbrunnsgatan i Vasastan, känd bl a för sitt duktiga dart-lag när det begav sig. På omslaget till sin LP *Country med Cacka* har han placerat sig vid ett mycket karakteristiskt piano inne på någon ej namngiven och för mig okänd saloon. Som barpianist är Cacka inte helt olik sin tecknade motsvarighet på omslaget till Country Minstrels LP från 1971.

Cacka Israelsson sittande vid den okända saloonens mycket karakteristiska piano. Från omslaget till LP:n *Country med Cacka* från 1971.

Engelen

Puben och restaurangen Engelen vid Kornhamns torg i Gamla Stan i Stockholm blev tidigt ett begrepp inom svensk country. Läget var strategiskt i och med närheten till Gottfrid Johanssons musikaffär vid Järntorget. Denna affär blev tidigt en samlingsplats för de som intresserade sig för amerikansk folkmusik och country, och bl a kunde man där få höra Tom Paley när han bodde i Stockholm. Growing Grass var 1971 första grupp att ha ett foto från Engelen på sitt LP-

Grabbarna i Growing Grass med ölsejdlar inne på puben Engelen i Gamla Stan i lämplig närhet till Gottfrid Johanssons musikaffär. Notera den bakvända texten ”APOTEK” i fönstret. Omslag från deras LP *Growing Grass* från 1971. Från vänster: Lennart Oswaldsson, Jesper Lindberg, Björn Linné, Lasse Johansson & Bo Linné.

Alf Robertson och Pierre Isacsson vid samma bardisk på puben Engelen i Stockholm. Tjurhuvudet på Alfs bild dolt av gitarr och instrumentfodral. Från omslagets framsida till LP:n *Alf Robertson in Nashville* resp. baksidan till LP:n *Pierre!*, båda från 1974.

omslag. Bandet sitter här med ölsejdlar på bordet och man kan i fönstret läsa ordet ”APOTEK” bakvänt; puben inrymdes nämligen i en lokal som inrymt ett apotek alltsedan 1649, och med en skulpterad ängel på hörnet ovanför porten (Wallman & Svedelid 1998). I hörnet till vänster om Engelens scen har såväl Rankarna på LP:n *All-Time Country Favorites* som Red Jenkins & The Rednecks på LP:n *Glasses of Beer* parkerat sig med ölsejdlar på de runda små borden. Rankarna har skyltat upp med gamla amerikanska country-LP:n med artister som Bob Luman, Buck Owens, Claude King och Don Gibson, som illustration till de gamla godingar de tagit med på sin egen skiva. Hasse Wallman har i sin bok *För nöjes skull* med en lista över de artister och grupper som framträtt på Engelen 1969-1997, och där återfinns bl a Blue Grass Swedes och Rank Strangers.

Alf och Pierre!

Två andra LP:n med omslagsfoton från Engelen är *Alf Robertson in Nashville* och *Pierre!* med Pierre Isacsson, båda från 1974 (även om det på Alfs omslag felaktigt står (P) 1975). Artisterna har här ställt upp sig i en liten annan del av lokalen än på de ovan nämnda omslagen, framför en bardisk med bl a ett karakteristiskt tjurhuvud på ett fundament av trä. Medan tjurhuvudet syns i sin helhet på Pierres omslag så har Alf dolt det bakom sitt autoharpcase och en gitarr. Bilden på Alfs omslags framsida uppvisar en kuslig likhet med den på Pierres omslags baksida. Båda sångarna är iklädda någon slags jeansdress, Alfs röd och Pierres vit. De har även varsin ölsejdel, Alfs med ljust och Pierres med mörkt öl. De stödjer sig båda med ena underarmen mot bardisken, Pierre blickande åt vänster i bilden medan Alfs blick med ett lite framtvingat leende

Rankarna inne på Engelen omgivna av ölsejdlar och gamla klassiska country-skivomslag. Från omslaget till LP:n *All-Time Country Favorites* från 1981.

möter betraktarens. De båda herrarnas öde var sammankopplat genom att Alfs dubbelbokning ledde till att Pierre övertog hans roll som kryssningsvärd på färjan Estonia 28 september 1994, när den gick under med man och allt. Pierre underhöll ca 50 personer i färjans bar Pub Admiral när olyckan inträffade, sista kvällen före en planerad semester (Lundberg 2009:110 f., Wiker 2010:219). På LP:n från 1974 framför Pierre bl a sin kanske mest kända låt ”Då går jag ner i min källare”. Förlusten av vännen Pierre tog Alf mycket hårt. Att söka utläsa något av detta på två LP:omslag med foton tagna tjugo år tidigare är kanske lite långsökt, men lite kusligt känns det allt.

Då Pierres LP i egentlig mening knappast kan sägas vara en countryskiva, är det främst likheterna med Alfs skiva som gjort att jag tagit med den här. Även om det precis som på andra skivor med Pierre finns några countrylåtar, som t ex den svenska översättningen av ”Six Days on the Road”, håller jag med Per Wiker (2010:219) när han säger att Pierres soloplattor ”svävar mellan genrerna, eller över dem rättare sagt.”

När man betraktar Alfs skiva tillsammans med den svenskspråkiga systerplattan *Alf Robertson i Nashville* slås man av att han på den amerikanska skivan blickar från svenska Engelen på den tänkta utländska publiken, medan han på den svenska skivan möter skivköparen stående utanför anrika Ryman Auditorium i Nashville. Även om det kanske fanns en tanke bakom detta, är det ändå förvånande att han på skivan *Alf Robertson in Nashville* som omslagsfoto väljer en bild från hemlandet. Själv har jag alltid bara trott att det är en bar i Nashville han befinner sig i. Men tji fick man!

Tusen svenska klassiker

Det är noterbart att LP:n *Pierre!* finns med i boken *Tusen svenska klassiker* som nr 411. Det sägs här att skivan sålde i 50 000 ex på bara några månader. Även Alf finns representerad i boken, men med LP:n *Hundar & ungar och hembryggt äppelvin* från 1977. Här berättas i boken en annan historia om ett artistinhopp med konsekvenser, nämligen när Alf kom att ersätta Sten Nilsson i Östersund, vilket ledde till mötet med städerskan som skildras i titellåten på skivan. Av svensk country i övrigt på LP återfinns i boken endast Hasse Andersson och hans Kvinnaböske band med *Änglahund* från 1982. Det räcker dock inte med att svensk country är underrepresenterad i boken (2 promille), utan man passar även på att töntstämpla countryn när man under Mats Rådbergs singel *Den vita duvan* från 1975 (nr 436) skriver om festivalen i Furuvik: ”där kvinnor i fransjackor och stora kjolar, och män i skinnvästar och cowboyhattar dansar squaredans, viftar med sydstatsflaggor och äter korv vid lägerelden.” Visst förekommer allt detta, och absolut inte mig emot, men i sken av en seriös beskrivning är det ändå extremt mycket av stereotypiserande, vilket känns såväl olyckligt som onödigt i en annars mycket trevlig och informativ översikt av svensk populärkultur 1956–2009.

Tack

Ett stort tack till alla de som hjälp mig med uppgifter kring omslagsfotonas barer och drycker. Särskilt Göran Lomaeus idoga hjälp var synnerligen värdefull.

LP-skivor

Alriksson, Björn, 1981: *Harpin' for John and Charlotte*, Electra, PL 40234.

Andersson, Hasse, 1989: *En halvdansk*, Sonet, SLP 2822.

Couggies, 1975: *The Sheriff's Inside*, Couggie, COG 2001.

Country Minstrels, 1971: *Country Minstrels*, Haparanda, LP 7119.

Country Minstrels, 1984: *Country Palace*, CM Records, TEX 001.

Country Road, 1979: *Alfred & Country Road. Vol. 2*, Sun Music, SLP 648.

Country Road, 1980: *Ramblin Fever*, Scranta, SALP 1022.

Growing Grass, 1971: *Growing Grass*, MCA, MAPS 4725.

Hansen, Alfred & Daltons, 1984: *Final Touch*, Mill, MILL 5018.

Honky Tonk Angels, 1982: *Country Music*, GSM, GSM LP 82/01.

Honky Tonk Heroes, 1976: *Jolene*, Polydor, 2379 109.

Isacsson, Pierre, 1974: *Pierre!* Polydor, 2379 078.

Israelsson, Cacka, 1971: *Country med Cacka*, Cupol, CLPL 1001.

Israelsson, Cacka, 1976: *CackaLorum*, Hendrix, NSLP 60.

Jack Daniel's Band, 1983: *Whiskey's Got Control*, Aktiv, HEJ LP 004.

Lindberg, Jesper & Hounds of Heaven, 1975: *Saturday Nite Special*, SMA, SMA 3006.

Loka Mountain Boys, 1981: *Together Again*, SM, SMLP 811.

Rankarna & Mats Rådberg, 1975: *We Weren't Born in Tennessee*, Polydor, 2379 090.

Rankarna & Mats Rådberg, 1981: *All-Time Country Favorites*, Mariann, MLPH 1291.

Red Jenkins & The Rednecks, 1977: *Glasses of Beer*, Mercury, 6363 013.

Red Jenkins, 1974: *Neon Playboy*, GMP, GLP 746 S.

Red Jenkins, 1975: *A Texas Honky Tonk*, GMP, GLP 757.

Red Jenkins, 1982: *Redneck in a Rock n'Roll Bar*, Shannon, SMTE 5012.

Robertson, Alf, 1974: *Alf Robertson in Nashville*, CBS, CBS 80210.

Tennessee Five, 1983: *Joseph & Tennessee Five*, Apollo, SMLP 5015.

The Winter Country Band, 1974: *The Bottle Me and Joann*, Four Leaf, EFG 501 3 074.

Litteratur

Boström, Mattias, Martin Kristenson & Fredrik af Trampe, 2007: *Sveriges sämsta skivomslag.* Stockholm: Lind & Co./ Känguru.

De Ville, Nick, 2003: *Album. Style and image in sleeve design.* London: Mitchell Beazley.

Gradvall, Jan, Björn Nordström, Ulf Nordström & Annina Rabe, 2009: *Tusen svenska klassiker.* Stockholm: Norstedts.

Grønstad, Asbjørn & Øyvind Vågnes, 2010: *Coverscaping. Discovering Album Aesthetics.* Copenhagen: Museum Tusculanum Press.

Herr Dryck, 2012: *Katastrofala skivomslag. Herr Dryck presenterar sina gräsligaste vinylskivor*. Malmö: Kakao förlag.

Kingsbury, Paul, 2003: *Vinyl Hayride. Country Music Album Covers 1947-1989.* San Francisco: Chronicle Books.

Lundberg, Börje, 2009: *Alf Robertson. Jag lämnade mitt hjärta i Göteborg*. Stockholm: Reverb förlag.

Nylén, Leif, m fl, 1977: *Ytan som livshållning. Texter om skivomslag.* Lund: Kalejdoskop förlag.

Wallman, Hasse & Olov Svedelid, 1998: *För nöjes skull*. Stockholm: Sellin & Partner.

Wiker, Per, 2010: *Jag vill andas samma luft som du! En bok om Pierre Isacsson.* Karlstad: Eget förlag

SVENSK COUNTRYMUSIK

- EN DISKOGRAFI

DEL 1, VINYL LP

ANDERS N. NILSSON & OLE ROMIN

Vi presenterar här en lista över de LP-skivor med countrymusik framförd av svenska artister, som givits ut under åren 1959–1999. I ett särskilt tillägg listas även utländska countryartisters LP-skivor som är inspelade i Sverige. Två viktiga utgångspunkter har varit den lista över tidiga svenska countryartister och den diskografi med drygt 100 titlar som tidigare publicerats i *Kountry Korral Magazine* (Anonym 1972-1973, Romin 1977). Av publicerade diskografier för enskilda artister kan nämnas: Alf Robertson (Nilsson 2010), Cacka Israelsson (Olofsson 2003), Gunnar Wiklund (Wiker 2012), Hillbilly Five (Olofsson 2012) och Mats Rådberg & Rankarna (Nilsson 2008).

LP:n som medium

Inom skivutgivningen kännetecknas 1950-talet främst av övergången från 78-varvare till vinylskivor, och då främst 45-varvare i form av singlar och EP-skivor. LP-skivan med sina 33 varv per minut började ges ut av skivbolaget Columbia i USA 1948. Den första svenska LP-utgåvan stod Metronome för 1950. Det var en 10-tums skiva med namnet *Stan Gets volume one*. Fem år senare gav His Master's Voice ut den första helsvenska LP:n *En kväll på Berns* med sångarna Carl-Erik Thambert och Lars Rosén (SDLP 1001). LP-skivan nyttjades från början främst för att samla ett antal spår som tidigare funnits utgivna separat på 78-varvare eller små vinylskivor. Detta gäller även för det vi vill kalla den första svenska country-LP:n i vid mening *Cacka Israelsson* från 1959 med undertiteln "ett urval av hans Odeon-inspelningar under åren 1954-58".

LP-skiva innebär här en 33 varv per minuts 10- eller 12-tums svart vinylskiva inspelad på båda sidor och som regel innehållande ca sex spår på var sida, med en total speltid på 30-40 minuter. Helt dominerande är den större 12-tums skivan, medan de ovanliga 10-tumsskivorna mest förekommer bland de som vill återskapa 1950-talets stämning. Skivan har en central etikett på var sida, ligger i en innerpåse som i sin tur ligger i ett pappfodral. Innerpåsen är ofta neutralt vit men kan även vara försedd med tryck, och då ofta reklam för andra skivor från samma bolag. Innerpåsen erbjuder ibland även mer detaljerad information om den aktuella skivan, och i vissa fall även texter till de sånger som framförs. Pappfodralet har som regel en mer attraktiv framsida, ofta med en bild på den aktuella artisten, i kombination med en baksida som är mer informativ med en förteckning över de aktuella skivspåren, deltagande musiker osv. Mer ovanligt är utvikbara fodral, ibland innehållande två skivor, s k dubbel-LP. Vår förteckning omfattar även någon enstaka LP-box med ett större antal skivor i en gemensam pappkartong. En viss skivas namn anges som regel på omslagets framsida och rygg samt på skivetiketten. Vanligtvis sammanfaller dessa tre namn, men när de skiljer sig åt har vi gett prioritet åt namnet på skivetiketten respektive ryggen. I de enstaka fall när dessa skiljer sig åt har båda namnen angetts.

Den nationella avgränsningen

Med "svensk" avses här främst att den centrala artisten, oftast den som står för sången, är av svensk nationalitet. Ett undantag har dock gjorts för norska artister när de sjunger på svenska, som Lilian Askeland och Björo Håland. I vilket land själva inspelningen är gjord spelar däremot ingen roll, vilket främst innebär att svenska countryartisters inspelningar i Nashville är inkluderade i förteckningen. För fullständighetens

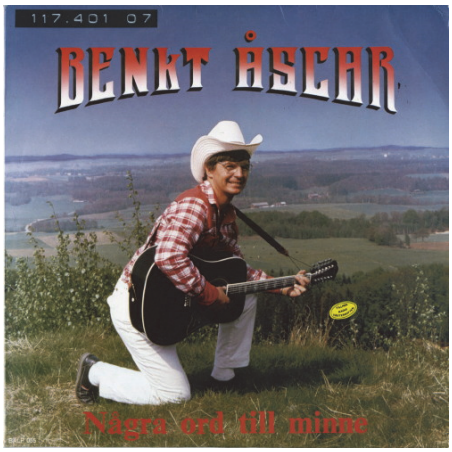

Benkt Åscar, 1984, *Några ord till minne.*

Berra & Roger, 1988, *That's the Steel.*

Blue Grass Swedes, 1979, *Drivin' Nails in My Coffin.*

Alternativt konvolut.

Buckaroos, 1985, *The Buckaroos.*

Carl Axéll and his Temporary Riders, 1988, *Cowboy.*

Christina Lindberg, 1985, *Christina Lindberg.*

Country Family, 1975, *Country Family 4 - Ramona.*

skull har vi dock listat separat även de utländska, företrädesvis norska, amerikanska eller brittiska, artister som spelat in countryskivor i Sverige, t ex Tone Wattum, Frank Dycus och Kevin Henderson.

Country som musikgenre

Svårast har varit den genremässiga avgränsningen, vilken gjorts på albumnivån. Detta kan ibland innebära att någon viss countryartists alla album inte finns med i förteckningen, utan endast de på vilka majoriteten av spåren kan benämnas country eller att själva albumets utformning ger starka signaler om att det handlar om countrymusik. En genre kan alltid uppfattas i en vidare eller mer begränsad omfattning och countryn som genre struktureras med underavdelningar som bluegrass, hillbilly, honkytonk osv., vilka ibland uppvisar samhörighet för att vid andra tillfällen hållas isär. Här kan det ofta bli tal om specificering av benämningar via tillägg av typen ”äkta” eller ”riktig”. I likhet med andra aktiva genrer förändras countryn med tiden, även om många fans tenderar att vilja utesluta en del nyare breddningar i riktning mot pop och rock. Avgränsningsproblematiken måste ses som dynamisk och karakteriserad av ständiga omförhandlingar i förhållande till såväl den egna som andra mer närliggande genrers utveckling. Då en genre importerats från en annan kultur, som t ex countryn från USA till Sverige, uppstår ett behov av en slags dubbla avgränsningar i förhållande till hur genren avgränsas såväl i original- som i importkulturen. Här hemma har avgränsningsfrågor handlat mycket om språket och frågan om det går att framföra country med sång på det egna språket. Denna diskussion har haft mer ekonomiska undertoner i förhållande till inkomstmöjligheter kopplade till svensktoppen och dansbandssvängen.

Visuella och ljudmässiga kriterier

Huvuddelen av de visuella attribut som på skivomslagen signalerar att det rör sig om country har kopplingar till västerns cowboys och ranchliv. Viktigast är den bredbrättade cowboyhatten, tätt följd av den utsmyckade skjortan, den färggranna scarfen, jeansen och bootsen. Även ett stort bältesspänne och en tunn ”stringtie” hör till sammanhanget. Hästar och nötboskap hör även hit liksom sadlar och andra ridtillbehör. Andra tydliga signaler kan komma från amerikanska flaggor, långtradare, flaskor med bourbon som Jim Beam, eller skjutvapen som revolvrar och gevär. Instrumenten har en dubbel funktion såtillvida att de förutom att avbildas även ger karaktär åt ljudbilden. Akustiska stränginstrument som stålsträngad gitarr, dobro, banjo, mandolin och fiol tillhör alla countrymusiken. Av elektriska gitarrer är det främst en Fender Telecaster som passar in i bilden. En steelguitar utgör en mycket stark markör, då detta instrument som regel endast ingår mer permanent i band verksamma inom countryn.

Då en stor andel av den svenska countryn bygger på coverversioner av amerikanska låtar är andelen sådana spår på ett album ett viktigt kännetecken. Vi gör här ingen skillnad mellan om det är låtarnas originaltext som framförs eller om texterna representerar svenska översättningar. Försvenskade versioner av countryhits är vanliga även inom angränsande genrer som schlager (svensktopp) och dansband, något som bl a Stickan Andersson och hans musikförlag Sweden Music satte i system. Som regel förekommer de dock oftast mer enstaka på album inom dessa genrer, såtillvida inte artisten har en mer uttalad förkärlek för countryn.

Angränsande genrer

Vår förteckning har utgått från en bredare uppfattning av countrymusik, omfattande även undergenrer som bluegrass, oldtime och hillbilly. Då countryn åtminstone fram till 1960-talet benämndes ”country & western” måste den i våra ögon även omfatta tidigare sångare av westernkaraktär, som t ex Cacka Israelsson. ”Country and western” återkommer som beteckning på en del skivomslag, ända fram till 1982 och det jämtländska bandet Kentucky. Vi har valt att differentiera listan genom att förutom den mer renodlade countryn ta med även underavdelningar med starkt countryinfluerade album inom angränsande genrer som dansband, folkmusik, gospel, rock och schlager (inkl. pop och svensktopp). Vi har dock medvetet försökt utesluta mer renodlade former av rockabilly och countryrock.

Gränserna mellan rock och country är många och flytande. Den tidiga 50-talsrocken, idag bevarad som rockabilly, uppstod ur countryn och har

därför många gemensamma artister och låtar. Senare sökte sig en rad etablerade rockartister, främst på amerikanska västkusten, tillbaka till countryn och den s k countryrocken med stjärnor som Byrds och Neil Young växte sig stor. Den första svenska rockvågen inföll i Sverige under andra halvan av 1950-talet, och resulterade i mängder av 45-varvs vinyl med alla våra inhemska rockkungar. Senare artister som Rockfolket anknyter till denna första svenska rockvåg, medan svensk rockabilly bygger mer direkt på de amerikanska förebilderna från 50-talet och därmed kan sägas ligga närmare countryn, eller hillbillyn som dess samtida form ofta kallas. De svenska LP:n med countryrock och rockabilly, som vi tyckt legat närmast countryn, har vi listat under en gemensam rocksektion. Denna lista kan lätt göras mycket längre, men vi lämnar den uppgiften till de som känner de aktuella genrerna bättre än vad vi gör.

Flera av våra svenska dansband har en starkt countrypåverkad framtoning och det är legio att musiker som steelgitarristen Janne Lindgren medverkar vid deras inspelningar. Trots detta är dansbandens val av låtmaterial som regel mycket blandat, varför endast ett litet fåtal av dem återfinns i vår förteckning. Det räcker inte med westerninspirerade skivomslag, som t ex på Lasse Stefanz album *Marie Marie* och *Mot nya mål*, om det inte återspeglas även i låtvalet, och här har vi krävt att åtminstone hälften av låtarna ska vara av countryursprung eller skrivna och arrangerade i samma tradition. Benämningen ”svensktopp” omfattar förutom dansband även schlager, vilken som regel sjungs av en soloartist till ett mer anonymt orkesterkomp. Precis som dansbanden har schlagerartisterna hämtat delar av sitt material från amerikanska countryhits försedda med svensk text. På flertalet schlageralbum är dock låtarna med countryursprung i minoritet, och här har vi velat lyfta fram de album som bryter mot den regeln. Närliggande genrebeteckningar är vispop och pop i allmänhet.

Mycket av den svenska kristna musiken är starkt inspirerad av amerikanska förebilder, vilka där delvis ingår i det som benämns ”country gospel” och kan sägas utgöra del av countrymusiken i USA. Ordet ”country” återfinns återkommande i titeln på svenska kristna LP:n och vårt urval bygger här huvudsakligen på låtvalet, med tonvikt på användandet av melodier från kända countryhits, i kombination med instrumentval och arrangemang. Som kan utläsas bl a från äldre årgångar av *Kountry Korral Magazine* finns en tradition att låta delar av den svenska kristna musiken räknas in under begreppet ”country”. Men avgränsningarna är här mycket svåra att göra och vi är väl medvetna om att vår gospelsektion lätt kan utökas avsevärt.

Countryns rötter omfattar många gamla fiollåtar och brittiska ballader vilka även har framförts av band med en bredare förankring i folkmusiken än strikt oldtime eller bluegrass. Det samma gäller cajunmusikens mer franskättade rötter och även till viss del afroamerikansk blues. Några av de svenska band som blandat in amerikansk folkmusik av dessa slag på sina album listas under en egen sektion benämnd folkmusik.

Vi är mycket tacksamma för all tänkbar hjälp med att förbättra listan. Tips om skivor vi missat emottages tacksamt, liksom synpunkter på våra genremässiga avgränsningar. I nuvarande form rymmer vår lista totalt 450 LP-skivor. Av dessa representerar 417 svenska artister medan 33 är utländska artisters album inspelade i Sverige. Av de svenska albumen har 281 räknats som country medan de övriga 136 listats som starkt countryinfluerade album i närliggande genrer. Den senare gruppen fördelar sig mellan schlager och svensktopp med 40, gospel med 38, rock med 27, dansband med 25 och folkmusik med 6 album.

Källor

Anonym, 1972-1973: ”Svensk C & W”. *Kountry Korral Magazine* 1972(5): 17-19, 1972(6): 6-7 & 1973(2): 15.

Nilsson, Anders N. 2008: *It’s Hard to Be a Cowboy So Far from the West. Trender i sångtexternas språkval, tematik och författarskap i Mats Rådbergs och Rankarnas skivutgivning 1969–2002.* Umeå: C-uppsats i litteraturvetenskap. (Digitalt publicerad i DIVA).

Nilsson, Anders N. 2010: *Jag önskar det fanns nåt att säga. En studie av sångtexternas förhållningssätt till jaget, samtiden och de amerikanska originalen i artisten Alf Robertsons skivutgivning 1968–2009.* Umeå: D-uppsats i litteraturvetenskap. (Digitalt publicerad i DIVA).

Olofsson, Claes-Håkan, 2003: ”Countrypionjär med många strängar på sin lyra”. *American Music Magazine* 98: 12-22.

Olofsson, Claes-Håkan, 2012: ”Hillbilly Five. ’Puttin’ on the Style’ ”. *American Music Magazine* 131: 4-13.

Country Five, 1976, *Still Young and Country.*

Country Masarna, 1974, *Country Masarna.*

Country Minstrels, 1972, *Music for a Country Girl.*

Country Road, 1978, *Alfred & Country Road.*

Freetown Highway, 1989, *Freetown '89.*

Hank Edwards, 1987, *I'm So Lonesome I Could Cry*.

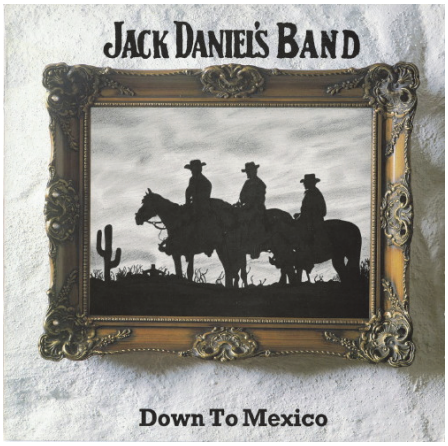

Jack Daniel's Band, 1985, *Down to Mexico.*

Kenth Larsson, 1976, *Midnight Sun Express.*

Romin, Ole, 1977: ”Svensk country LP-disco.” *Kountry Korral Magazine* 10(6): 20-23.

Wiker, Per, 2012: *Gunnar Wiklund. Försök till diskografi*. www.obladoo.se.

Skivlista

I listan ges följande information: (1) artistens namn, (2) produktionsår, (3) skivans namn, (4) etikettens namn, (5) skivnummer, (6) antal spår på sida A och B, samt (7) språk sångtext som (B) blandat, (D) danska, (E) engelska, (I) instrumental eller (S) svenska. Inom varje genre är skivorna sorterade efter artist och årtal, och artisternas bokstavsordning utgår från hela namnet och inte i förekommande fall efternamnet. Förutom den mer renodlade countryn omfattar vår lista även separata sektioner för dansband, folkmusik, gospel, rock samt schlager och svensktopp med stark countryinfluens. Allra sist listas de LP:skivor vars innehåll utländska artister spelat in i Sverige.

COUNTRY inkl. bluegrass och oldtime, 281 st.

Agaton Band, 1983, *Apparaten,* Trucker Club, HELL-TRUCK 83.0, 6/6, B
= 1983, *Truck Drivin' Man,* Trucker Club, HELL-TRUCK 83.1, 7/7, E
= 1984, *Party Band,* JAB, AGLP 1003, 6/6, S
= 1985, *Minnen,* Gazell, GMG 1260, 6/6, S
= 1987, *Tiden läker alla sår,* Gazell, GMG 1262, 5/5, S
= 1989, *Ett hjärta av guld,* Skåneton, SLP 007, 6/7, S
Alf Robertson, 1968, *En liten fågel flög…,* RCA, LSP 10218, 5/6, S
= 1970, *Möt Alf Robertson,* Camden, CAS 10290, 5/5, S
= 1972, *Närmast till att leva,* RCA, LSA 3096, 5/5, S
= 1974, *Alf Robertson in Nashville,* CBS, CBS 80210, 6/6, E
= 1974, *Alf Robertson i Nashville,* CBS, CBS 80211, 6/6, S
= 1977, *Hundar & ungar och hembryggt äppelvin,* GMP, GLP 7701, 6/5, S
= 1977, *Några få minuter,* Telestar, TRS 11187, 6/6, S
= 1978, *Ibland är det som i en himmel,* GMP, GLP 7801, 5/5, S
= 1979, *Help the Cowboy Sing the Blues,* GMP, GLP 7901, 6/6, E
= 1980, *Mitt land,* Mariann, MLPH 1259, 6/6, S [Pressning 1 utan ”Hundar, ungar & hembryggt äppelvin”]
= 1981, *Symfoni,* Air, AIRLP 1001, 7/6, S
= 1982, *Emily's foto,* Mariann, MLPH 1510, 6/6, S
= 1982, *Solsken,* Mariann, MLPH 1533, 8/8, B
= 1983, *Det kommer från hjärtat,* Mariann, MLPH 1534, 6/6, S
= 1983, *Vår värld,* Mariann, MLPH 1555, 6/6, S
= 1984, *Tellus,* Mariann, MLPH 1578, 6/6, S
= 1985, *Liljor,* Release, RRLP 101, 6/6, S
= 1985, *Sån'a som ja',* RCA, PL 70909, 7/6, S
= 1989, *Tacka vet jag vanligt folk,* TMC, TMCLP 105, 7/7, S [Pressning 1 med stavning ”Robertsson” på konvolutets framsida]
= 1991, *Country Classics,* Traccer, CHLP 004, 6/6, E
= 1991, *I väntan på Dolly,* Mariann, MLPH 1684, 7/7, S
Alfred Hansen & Daltons, 1984, *Final Touch,* Mill, MILL 5018, 6/6, E
Anette Blomquist, 1980, *Mot jul,* Wisa, WISLP 596, 6/6, B
Anna-Lena Löfgren, 1979, *Lev som du lär,* Polydor, 2379 171, 6/6, B
Ann-Christine Bärnsten, 1976, *Ann-Christine Bärnsten,* Toniton, TONLP 5515, 6/6, B
= 1977, *Country Style,* T-Bone, TBLP 1013, 6/6, E
Anne Kihlström, 1984, *Förgät mig ej,* Scranta, SALP 1040, 6/6, S
Annika Paulsson, 1976, *Annikas Country,* EMI, 4E 062-35235, 6/5, S
Ann-Louise Hansson, 1978, *You Ought to Write Yourself a Love Song,* GlenDisc, HGP 3009, 5/6, E
= 1979, *Comin' Home,* GlenDisc, HGP 3012, 5/6, E
= 1980, *Waves of Love,* GlenDisc, HGP 3017, 5/5, E
= 1981, *Mina bästa country-pop-låtar på svenska,* GlenDisc, HGP 3020, 6/6, S
= 1982, *California Rose,* GlenDisc, HGP 3023, 6/6, E
Benkt Åscar, 1984, *Några ord till minne,* Egen, BALP 055, 7/6, S
Benny Borg, 1979, *The Nashville Collection,* Polydor, 2922 046, 5/5, E
Berra & Roger, 1988, *That's the Steel,* BRB, BRB LP 003, 6/6, I [Berra Karlsson & Roger Ohlsson]
Bison Brothers, 1975, *Bison Brothers at High Chaparral,* Egen, Saknas, 5/5, E
Björn Afzelius, 1980, *Globetrotter,* Nacksving, 031-31, 4/4, S
Björn Alriksson, 1981, *Harpin' for John and Charlotte,* Electra, PL 40234, 6/7, E
Björo Håland, 1986, *En vän,* Frituna, FRLP 224, 7/7, B
Blue Grass Swedes, 1973, *Midnight Cowboys,* Rondo, RON M 102, 6/5, E
= 1975, *Blue Grass Swedes,* GMP, GLP 755, 6/5, E
= 1978, *Mystery Train,* GMP, GLP 7712, 5/6, E
= 1979, *Drivin' Nails in My Coffin,* AMR, AMR 27916, 5/4, E
= 1979, *The Blom Brothers with The Blue Grass Swedes,* Old Homestead, OHS 90122, 6/6, E
Blue Rangers, 1981, *Poliskören Halmstad - Blue Rangers,* Kaskgram, KGLP 811006, 0/7, E [Sida A med Poliskören Halmstad]
= 1983, *My Rocking Country Soul,* Phonus, PHLP 830014, 7/7, E
C.T. Country Band, 1986, *Move On,* Zenit, ZEN 101, 6/6, E
Cacka Israelsson, 1971, *Country med Cacka,*

Cupol, CLPL 1001, 6/6, S
= 1979, *50,* Hendrix, NSLP 66, 7/7, S
Carina Wessman, 1979, *Ta mej med,* Intersound, ISO LP 111, 6/6, B
= 1980, *Don't Speak Bad About My Music,* CM Records, CMLP 813, 5/5, B
= 1982, *I'll Need Someone to Hold Me,* Mariann, MLPH 1512, 6/6, B
Carl Axéll and his Temporary Riders, 1988, *Cowboy,* Liphone, LILP 3097, 6/6, E
Christina Lindberg, 1985, *Christina Lindberg,* Tab, TAB-LP 8502, 6/6, B
Christopher, 1978, *Lucille,* Mariann, MILP 1303, 5/5, E [Christer Södermark]
= 1980, *Storms and Thunder,* Rainbow, RLP 2007, 6/6, E
Claes-Göran Hederström, 1983, *Lite' hästjazz och så …,* emu, ER 9019506, 6/6, B
Conniption Country Band, 1979, *Conniption Country Band,* CM Records, CL-778 -007, 6/6, E
Couggies, 1975, *The Sheriff's Inside,* Couggie, COG 2001, 8/8, E
Country Comfort, 1979, *Country Comfort,* DUC, SLP-1001, 6/6, E
= 1982, *Square Dance,* Bokmalen, 76 26310/ LP-8201, 7/7, E
= 1985, *Comfortable,* Aktiv, HEJ LP 006, 7/7, E
Country Family, 1972, *Songs We Love,* GMP, GLP 728S, 6/6, E [Återutg. 1975 som *Ride with Us* Moondisc ARD 1706]
= 1973, *Loving Her Was Easier,* GMP, GLP 732, 6/6, E [Återutg. 1975 Moondisc ARD 1666]
= 1974, *Country Family,* GMP, GLP 744, 6/6, E
= 1975, *Country Family 4 - Ramona,* GMP, GLP 752, 6/6, B
Country Five, 1974, *Country Five,* GMP, GLP 747, 5/5, E
= 1976, *Still Young and Country,* GMP, GLP 7510, 6/5, E
Country Masarna, 1974, *Country Masarna,* GMP, GLP 743, 6/6, E [Återutg. 1975 Moondisc ARD 1704]
= 1975, *Country Masarna 2,* GMP, GLP 753, 6/6, E
Country Minstrels, 1971, *Country Minstrels,* Haparanda, LP 7119, 6/6, E
= 1972, *Music for a Country Girl,* Haparanda, LP 7135, 6/6, E
= 1974, *Sommarön,* Haparanda, LP 7134, 6/6, S
= 1983, *Country Minstrels,* SOS, SOSLP 111, 7/6, E
= 1984, *Country Palace,* CM Records, TEX 001, 6/6, E
= 1987, *Country Minstrels & Michal Tucny,* SGM, SGM 001, 2/2, E
Country Road, 1973, *Something New and Different,* Viking, VIL 3000, 5/6, B
= 1974, *Rhinestone Cowboy,* Viking, VIM 4008, 6/6, E
= 1975, *Here We Go Again,* Viking, VIF 5008, 6/6, E
= 1976, *On a Foggy Misty Morning,* Electra, YSPL 1-588, 6/6, E
= 1978, *It's Country Music Time with Country Road,* Telefunken, 6.23338 AF, 6/6, E
= 1978, *Alfred & Country Road,* Sun Music, SLP 498, 7/7, D
= 1978, *Somebody's Gonna Do It,* Scranta, SALP 1013, 7/6, E
= 1979, *Alfred & Country Road Vol. 2,* Sun Music, SLP 648, 7/6, D
= 1980, *Ramblin Fever,* Scranta, SALP 1022, 6/6, E
= 1981, *Country Road is Back,* Electra, PL 40218, 6/6, E
= 1982, *On the Road Again,* Mill, MILL 5007, 6/6, E
= 1984, *Too Hot to Handle,* Mill, MILL 5017, 6/5, B
Elisabeth Andreasson, 1981, *Angel of the Morning,* Mariann, MLPH 1297, 7/7, B
Eric Brunström, 1976, *Me and Sally Brown,* Nugget, NLPS 1304, 6/6, E
Eva Eastwood & The Major Keys, 1999, *Good Things Can Happen*, Tail, T-10-23, 6/6 E [10-tums LP]
Freetown Highway, 1985, *Country Sunshine,* BRB, BRB LP 001, 6/6, E
= 1989, *Freetown '89,* Tab, TAB-LP 8904, 6/7, E
Getingarna, 1984, *Lite' av varje,* Aktiv, HEJ LP 005, 7/7, B
Growing Grass, 1971, *Growing Grass,* MCA, MAPS 4725, 6/6, E
= 1972, *Flyktförsök,* Ljudspår, EFG 7101, 4/4, S
Gunilla Åsell, 1987, *Love Is a Winner,* Great Country Music, G-CMC-LP 8708, 6/6, E
Göran Högström, 1971, *Another Man,* GMP, GLP 711, 6/6, E
Göran Sand, 1975, *Göran Sand at High Chaparral,* Marilla, MA-SBLP 1010, 5/5, E [Göran Sandquist]
= 1976, *Göran Sand at High Chaparral 2,* High Chaparral, HCRLP 70001, 6/6, E
Hank Edwards, 1987, *I'm So Lonesome I Could Cry,* Sunjay, SJLP 576, 6/6, E [Roland Edvardsson]
= 1989, *The Real Thing,* Sunjay, SJLP 586, 6/6, E
Hasse Andersson, 1984, *Med lånade låtar och vänner till hjälp,* Sonet, SLP 2762, 5/5, B
= 1987, *Mellan himmel och jord,* Sonet, SLP 2792, 5/5, S [BRIAB]
= 1987, *Collection,* Kaktus, KAKLP 17, 10/10, S [2*LP]
= 1989, *En halvdansk,* Sonet, SLP 2822, 5/6, S
= 1991, *Från mitt fönster,* Slowfox, FOXLP 1234, 6/5, S
Hasse Andersson & Kvinnaböske Band, 1980, *Du ska inte kasta sten,* Sonet, SLP 2658, 5/6, S [Alt omslag]
= 1981, *Annat var det förr,* Sonet, SLP 2702, 5/6, S
= 1982, *Änglahund,* Sonet, SLP 2722, 5/5, S
= 1983, *Höstens sista blomma,* Sonet, SLP 2742, 5/6, S

Loka Mountain Boys, 1980, *Our Last Request*.

Magnus, 1977, *Country 2.*

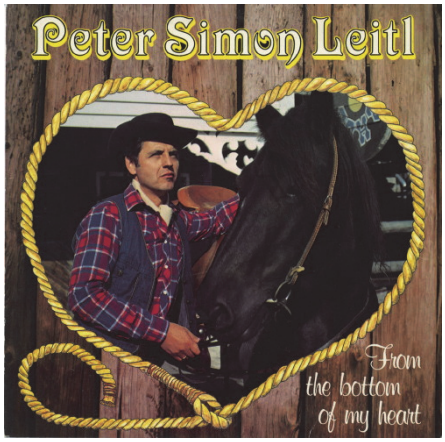

Peter Simon Leitl, 1983, *From the Bottom of My Heart.*

Pildahls, 1976, *Some Country Songs.*

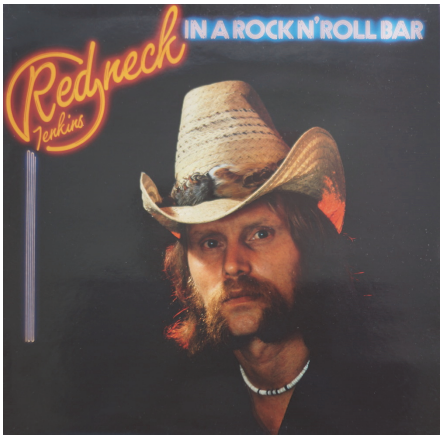

Red Jenkins, 1982, *Redneck in a rock n'roll bar*.

Roger Brusberg and His Westerneers, 1969, *Country & Western Guitar, My Way.*

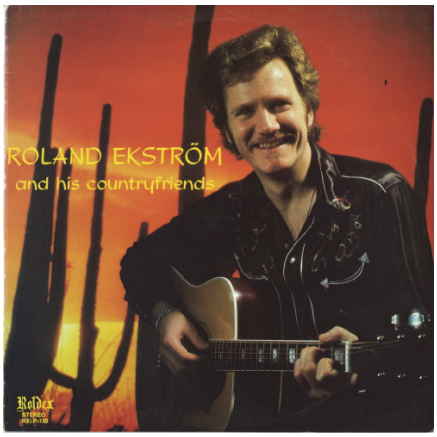

Roland Ekström and His Countryfriends, 1978, *Roland Ekström and His Countryfriends.*

Rosén Lindgren Band, 1979, *Green Rose Rag.*

= 1984, *Sonets guldskiveartister,* Sonet, GULD 5, 5/5, S
= 1985, *Tie bilder,* Sonet, SLP 2772, 5/5, S

Hasse Roséns Orkester, 1972, *Country & Western på svenska,* SR, RELP 1153, 6/6, I

Hill Mellis & Co, 1970, *Hill Mellis & Co,* Polydor, 2379 010, 6/6, E

Hillbilly Five, 1964, *Go Hootenanny with the Hillbilly Five,* SWE DISC, SWELP 12, 6/6, E [Återutg. 1969 Interdisc ILPS 106]
= 1965, *Waiting for a Train,* SWE DISC, SWELP 34, 6/6, E [Återutg. 1969 Interdisc ILPS 116]
= 1967, *Go West with Hillbilly 5,* SWE DISC, SWELP C61, 6/7, E [Återutg. 1970 Interdisc ILPS 134]
= 1976, *Hillbilly Five,* Liphone, LILP 3015, 6/6, E
= 1987, *The Best of Hillbilly Five,* Triola, LP 6012, 8/8, E

Honky Tonk Angels, 1982, *Country Music,* GSM, GSM LP 82/01, 7/6, E

Honky Tonk Heroes, 1976, *Jolene,* Polydor, 2379 109, 7/7, E

Inger Nordström 'n' her Rhinestone Band, 1991, *Cimarron County,* Star Music, 91021, 5/5, E

Jack Daniel's Band, 1983, *Whiskey's Got Control,* Aktiv, HEJ LP 004, 7/7, E
= 1985, *Down to Mexico,* Aktiv, HEJ LP 007, 7/7, B

Janne & Thomas, 1977, *Country på vårt sätt,* Europa Ton, STSM 8-EU, 6/6, E [efternamn okända]

Janne Lindgren, 1975, *Janne Lindgren & Country Minstrels,* GMP, GLP 754, 6/6, I

Jesper Lindberg & Hounds of Heaven, 1975, *Saturday Nite Special,* SMA, SMA 3006, 8/8, E

John Bee, 1985, *Don't Keep the Candle Burning,* MGC, MGC LP 501, 6/6, E [Bengt Johansson]

Johnny Öst, 1976, *Johnny Öst sjunger Jim Reeves,* Rondo, 4E 062-35301, 7/7, S

Kenth Larsson, 1976, *Midnight Sun Express,* RCA, YSPL 1-583, 6/6, E

Kentucky, 1982, *Kentucky,* Jämtängen, JMP LP 016, 7/7, E
= 1983, *Just Another Cowboy Song,* Jämtängen, JMP LP 021, 6/7, E
= 1985, *Two Points West,* SR, SRLP 1433, 6/7, B

Kikki Danielsson, 1984, *Midnight Sunshine,* Mariann, MLPH 1576, 6/6, E

Kjell Andersson, 1976, *Lite' av varje,* Liphone, LILP 3006, 7/7, S

Kjell Hedén, 1971, *Tribute to Johnny Cash,* Haparanda, LP 7120, 6/6, E

Lennart Grahn, 1971, *Square-dans på svenska,* Polydor, 2379 030, 5/5, S

Lillian Askeland, 1971, *Country på mitt sätt,* Amigo, AMLP 809, 6/6, S [Återutg. 1981 Arne Bendiksen C 509]

Loka Mountain Boys, 1980, *Our Last Request,* SM, SMLP 801, 6/6, B
= 1981, *Together Again,* SM, SMLP 811, 7/7, B
= 1982, *Loka Mountain Boys,* LMB Records, LMBR-82101, 6/6, B

Magnus, 1976, *Country 1,* Platina, PALP 3065, 6/6, E
= 1977, *Country 2,* Platina, PALP 3087, 6/6, E

Mareld, 1978, *Mareld,* Opus 3, 78-03, 8/8, E

Marike Johnsson, 1981, *Horsepower,* Erge's, JS-LP 001, 6/6, E
= 1984, *Det som sker …,* Boothill, BLP 1010, 6/6, S
= 1985, *Missing You,* Wasa, DBLP 311, 6/6, E

Mats Christoffersson, 1972, *Sunday Morning Christian,* GMP, GLP 721S, 5/5, E

Mats Rådberg, 1980, *I'm the Singer, You're the Song,* Mariann, MLPH 1267, 6/6, B
= 1981, *Some Broken Hearts Never Mend,* Mariann, MLPH 1296, 6/7, B
= 1982, *Mamma, låt inte din grabb växa upp till en cowboy,* Mariann, MLPH 1525, 7/7, B

Micky Moose String Band, 1976, *Älgspår,* Toniton, TONLP 5510, 10/8, B
= 1977, *Root Moose,* T-Bone, TBLP 1011, 8/8, B

Nashville Train, 1977, *ABBA in Our Way,* Noon, LP-N 077, 6/6, I [Återutg. 1977 som "ABBA Our Way" på Polar POLS 278]

New Strangers, 1972, *Country Grass,* EMI, E 062-34682, 6/6, E [Återutg. 1972 EMI:s Stjärnserie E 054-34682]
= 1974, *Back to the Mountains,* EMI, E 062-35000, 7/6, E
= 1976, *Come Closer,* EMI, 4E 062-35240, 6/6, E

Parson and The Freaky Mountain Boys, 1975, *First Day in Town,* Hendrix, NSLP 58.40-1, 6/6, E

Paul Bogart, 1977, *Paul Bogart at High Chaparral,* High Chaparral, HCR LP 70002, 6/6, E
= 1978, *Paul Bogart at High Chaparral 2 "Summerfeelings",* High Chaparral, HCR LP 70003, 6/6, E

Per Christophersson & Thomas Haglund, 1990, *Appomattox Banjo,* Copper Creek, CCLP 0104, 7/7, I

Per Fäldt, 1982, *Goda vänners lag,* Raka Rör, RR 821, 6/6, I

Peter Simon Leitl, 1983, *From the Bottom of My Heart,* Mummel, MUM-LP-02, 6/6, E
= 1984, *I'm a Cowboy,* Egen, LP-01, 6/6, E
= 1985, *I'm Travelin' On,* Egen, PL-LP-03, 6/6, B
= 1987, *Country and Lovesongs,* Midland, PL-LP04, 7/7, B

Pildahls, 1976, *Some Country Songs,* GMP, GLP 761, 6/6, B

Ragnhild, 1983, *Ragnhild,* Tab, TAB-LP 8301, 7/7, E [Ragnhild Tyrfors]

Ramadam, 1983, *T for Texas,* Air, AIRLP 1010, 7/7, E

Rank Strangers, 1969, *Country Our Way,*

Polydor, LPHM 46270, 6/6, E
= 1970, *Rank Strangers Featuring Mats Rådberg,* Polydor, 2379 011, 6/6, E

Rankarna & Mats Rådberg, 1971, *Well-known Strangers,* Polydor, 2379 021, 6/6, E
= 1972, *Snus i motvind,* Polydor, 2379 042, 6/6, S
= 1973, *Back from Nashville,* Polydor, 2379 063, 6/6, E
= 1974, *I'm a City Cowboy,* Polydor, 2379 076, 6/6, E
= 1975, *We Weren't Born in Tennessee,* Polydor, 2379 090, 6/6, E
= 1976, *Six Guys Twelve Songs,* Polydor, 2379 124, 6/6, E
= 1976, *The Best of,* Polydor, 2379 114, 8/8, E
= 1977, *Special Delivery No. 10,* Polydor, 2379 148, 6/6, E
= 1978, *Silver Eagle,* Polydor, 2379 170, 6/6, E
= 1979, *It's Hard to Be a Cowboy so Far from the West,* Polydor, 2379 180, 6/7, E
= 1980, *The Best of. Vol. 2,* Polydor, 2379 190, 8/8, E
= 1981, *Pickin'n Steelin',* Mariann, MLPH 1287, 6/7, E
= 1981, *All-time Country Favorites,* Mariann, MLPH 1291, 7/6, E
= 1983, *Take Me to the Country,* Mariann, MLPH 1541, 6/7, B
= 1983, *Det är inte lätt att va' ödmjuk,* Mariann, MLPH 1556, 7/7, B
= 1984, *Familjens svarta får,* Mariann, MLPH 1580, 7/7, B
= 1986, *Full fart mot gryningen,* Mariann, MLPH 1606, 7/7, B
= 1987, *Country Cookin',* Mariann, MLPH 1643, 6/6, B
= 1990, *Mats Rådberg & Rankarna,* Mariann, MLPH 1674, 7/7, B

Red Jenkins, 1974, *Neon Playboy,* GMP, GLP 746 S, 6/6, E [Björn Raita]
= 1975, *A Texas Honky Tonk,* GMP, GLP 757, 5/5, E
= 1979, *King of the Honky Tonks,* GMP, GLP 7907, 6/6, E
= 1981, *Highway Cowboy,* Shannon, SMTE 5007, 6/6, E
= 1982, *Redneck in a Rock n' Roll Bar,* Shannon, SMTE 5012, 6/6, E
= 1983, *Red Jenkins in Nashville,* Sonet, SLP 2734, 6/6, E
= 1983, *14 Greatest by Red Jenkins,* Mariann, MILP 1328, 7/7, E

Red Jenkins & The Rednecks, 1977, *Glasses of Beer,* Mercury, 6363 013, 6/6, E

Roger Brusberg and His Westerneers, 1969, *Country & Western Guitar, My Way,* Jay Dee, JD 701, 7/6, I

Roland Cedermark, 1982, *In Country,* Mariann, MLPH 1519, 6/6, I

Roland Ekström and His Countryfriends, 1978, *Roland Ekström and His Countryfriends,* Roldex, RXLP 120, 6/6, B

Rosén Lindgren Band, 1979, *Green Rose Rag,* Mariann, MLPH 1257, 7/6, I

Samling, 1969, *The Tennessee Travelers and The Old-Timey String Band,* Blue Horizon, LP 500, 6/6, E
= 1970, *Country, a New Swedish Hit Sound,* KK, KLP 501, 6/6, E
= 1970, *Første Skandinaviske Western-Festival Live Stavanger 1970,* Country, C 1002/1003, 6/6 + 7/7, E [Dubbel-LP; Tennessee Five C3-4, Tennessee Travellers C7 & D1]
= 1971, *Midnight Cowboys/Kenneth Swanström Jamboree,* Cisco, KSP 502, 5/5, E [Återutg. 1983 som "Red Jenkins and the Midnight Cowboys" på Shannon SMLP-5013]
= 1974, *Country Jamboree,* GMP, GLP 748, 6/6, E
= 1980, *Country Songs,* Mariann, MLPS 2008, 6/6, E
= 1981, *The Country Show,* Mariann, MLPH 1295, 7/7, B
= 1982, *Country Circus 1,* Air, AIRLP 1004, 6/6, B
= 1982, *Countryfest,* Scranta, SALP 1029, 6/6, B
= 1982, *The Country Show Vol. 2,* Mariann, MLPH 1508, 7/7, B
= 1982, *The Country Show Vol. 3,* Mariann, MLPH 1521, 7/7, B
= 1982, *The Country Show Vol. 4,* Mariann, MLPH 1531, 7/7, B
= 1983, *The Country Show Vol. 5,* Mariann, MLPH 1536, 7/7, B
= 1983, *The Country Show Vol. 6,* Mariann, MLPH 1551, 8/7, B
= 1983, *Country Circus 2,* Air, AIRLP 1009, 6/6, B
= 1983, *Country Time,* Mill, MILL 4501, 6/6, B
= 1983, *Lone Star,* Sonet, LSLP 1, 6/6, B
= 1983, *Country Extra!,* Reader's Digest, S 83004SS-9, 7/7, B
= 1983, *Country!,* Reader's Digest, S 83004SS-10, 7/7, B
= 1984, *Country på svenska 1,* Reader's Digest, S 83004SS-1, 7/7, B
= 1984, *Country på svenska 2,* Reader's Digest, S 83004SS-2, 7/7, B
= 1984, *Country på svenska 3,* Reader's Digest, S 83004SS-3, 7/7, B
= 1984, *Country på svenska 4,* Reader's Digest, S 83004SS-4, 7/7, B
= 1984, *Country på svenska 5,* Reader's Digest, S 83004SS-5, 7/7, B
= 1984, *Country på svenska 6,* Reader's Digest, S 83004SS-6, 7/7, B
= 1984, *Country på svenska 7,* Reader's Digest, S 83004SS-7, 7/7, B
= 1984, *Country på svenska 8,* Reader's Digest, S 83004SS-8, 7/7, B
= 1984, *The Country Show Vol. 7,* Mariann, MLPH 1567, 8/7, B
= 1984, *The Country Show Vol. 8,* Mariann, MLPH 1577, 8/8, B
= 1985, *Country Time. Vol 2,* Mill, MILL 4502, 6/6, E
= 1985, *Lone Star Special Vol. 1,* Eagle, ELP

Samling, 1970, *Country, a New Swedish Hit Sound.*

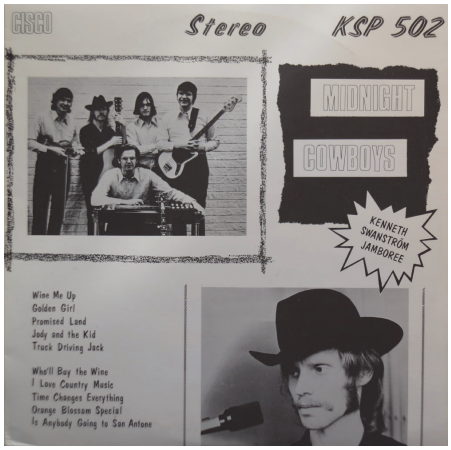

Samling, 1971, *Midnight Cowboys/ Kenneth Swanström Jamboree.*

Spring, 1980, *Springtime.*

Stellan, 1983, Midnight Train.

Tennessee Five, 1972, *Twelve New Tracks.*

Thorstein Bergman, 1966, *Have You Ever Been Lonely.*

Tomboola Band, 1987, *Skyrider.*

Travellin' Band, 1982, *Travellin' Band.*

100-3, 7/7, B
= 1986, *Country Time. Vol 3,* Mill, MILL 4503, 6/6, B

Spring, 1980, *Springtime,* SM, SMLP 803, 6/6, S

Steamboat Entertainers, 1979, *Steamboat Entertainers,* Heritage, 26, 7/7, E

Stefan Sjöholm, 1979, *Country My Way,* SM, SMLP-791, 6/6, E
= 1980, *Let's Go Find Some Country Music,* SM, SMLP 802, 6/6, B
= 1981, *Country på svenska,* SM, SMLP 812, 6/6, S
= 1983, *Country på svenska 2,* SM, SMLP-831, 6/6, S

Stellan, 1983, *Midnight Train*, CESS Musik AB, CESS-LP 8308 B1, 6/6, B [Stellan Olofsson]

Sten Carlsson, 1982, *Spelaren,* SOS, SOSLP-070, 6/7, B

Sören Skarback, 1980, *Ur led är tiden,* GMP, GLP 8002, 6/6, B

Tennessee Five, 1971, *Tennessee Five,* GP, GLP 712, 6/6, E
= 1972, *Country...,* GMP, GLP 731S, 6/6, E [Återutg. 1975 Moondisc ARD 1667]
= 1972, *Twelve New Tracks,* GP, GLP 714, 6/6, E [Återutg. 1975 som "Again" Moondisc ARD 1707]
= 1973, *Travelin' Light,* Polydor, 2379 057, 6/6, E
= 1976, *Wasted Money,* Moondisc, BLP 3327, 6/6, B
= 1977, *Truck Drivin' Man,* T-Bone, TBLP 1012, 6/6, E
= 1983, *Joseph and Tennessee Five,* Apollo, SMLP 5015, 6/6, E

The Winston Brothers, 1982, *Trucker Songs,* Reader's Digest, SBI 82009, 7/7, E

The Winter Country Band, 1974, *The Bottle Me and Joann,* Four Leaf, EFG 501 3 074, 6/6, E

Thomas Haglund, 1990, *Stråkglädje,* Eagle, ELP 025, 6/6, I

Thorstein Bergman, 1966, *Have You Ever Been Lonely,* His Master's Vioce, SCLP 1046, 6/6, E

Tomboola Band, 1987, *Skyrider,* RECA, RLP 4545, 6/6, E
= 1989, *Nashville in My Mind,* RECA, RLP 4547, 6/6, E

Tord Torderup, 1984, *Tord Torderup,* Hawk, HAWKLP 2102, 5/5, B
= 1984, *Angelina,* Mariann, MLPH 1584, 5/6, B [Hawk LP-2102]
= 1988, *Tillbaks till mina rötter,* ScanAd, SRLP 501, 6/6, B

Travellin' Band, 1982, *Travellin' Band,* Svenska Media, SMTE 5011, 6/6, E

Törner, 1985, *Ashes of Love,* Tab, TAB-LP 8501, 6/6, E [Per-Erik Törner]

Wells Fargo Pickers, 1970, *Way Down Town,* Polydor, 2379 013, 6/6, E
= 1976, *Weeds,* Polydor, 2379 122, 6/6, E

Western Express, 1980, *Late Nights,* KAWI, KALP 8004, 6/5, E
= 1981, *Countryfield,* Wisa, WISLP 600, 6/6, E
= 1986, *To be Continued,* A Disc, ADI 3020, 6/6, E

Wheels Fargo, 1984, *The First Cargo*, Hellrec, HLP 2048, 6/6 E

Wickström, 1980, *Vänner för livet ... och andra,* KAWI, KALP 27912, 5/4, S [Håkan Wickström]

Viking Truckers, 1983, *Love on the Road,* TMC, TMC 8005, 6/6, E

Wildwood, 1987, *Dawn,* WCB, WCBLP 101, 6/6, B
= 1989, *Deep Eyes,* WCB, WCBLP 102, 6/6, B

Örjan Englund, 1980, *Mamma, låt inte din grabb växa upp till en cowboy,* Election, ELOLP 1101, 5/5, B
= 1983, *I allting jag gör,* Hawk, HAWKLP 2101, 5/5, S

DANSBAND med stark countryinfluens, 25 st.

Börje Franzén, 1981, *De' é någe visst me' de',* Falk, 8117, 7/7, B

Christina Lindbergs, 1991, *Vid flodens strand,* Frituna, 0258 1, 7/7, S
= 1992, *Gyllene år,* Frituna, 0270 1, 7/7, S

Goldmen, 1976, *Goldmen,* GMP, GLP 762, 6/6, S

Gunillas, 1981, *Gunillas,* Click, CLICK LP 8181, 6/6, B

Hobsons, 1976, *Säg, får jag lov,* Platina, PALP 3061, 6/6, B

Kent Ingelsson, 1979, *Country - Dragspel - Boogie,* GMP, GLP 7906, 7/7, I
= 1980, *Orritons,* GMP, GLP 8006, 7/7, I
= 1982, *Red River Valley,* Svenska Media, SMTE 5010, 7/7, I

Kent Rogers, 1985, *Mogna låtar 1,* Smalland, SMALP 8501, 7/7, B

Kikki Danielsson, 1981, *Just Like a Woman,* Mariann, MLPH 1279, 7/8, B

Liljedahls, 1985, *Här igen,* Liljedahls, LP 850410, 7/7, B

Lill-Ingmars, 1972, *Lill-Ingmars*, Platina, PALP 3014, 6/6, S

Mona Gustafson, 1977, *Mona Gustafson,* Koster, KLPS 103, 6/6, B

Monte Carlo, 1979, *Monte Carlo,* GMP, GLP 7910, 6/6, B

Paul Dennis, 1972, *Paul Dennis,* Moondisc, ARD 1609, 6/6, B

Rhytmics, 1983, *Har du aldrig varit ensam,* Egen, RHYLP 01, 6/6, S

Streaplers, 1970, *Här är Streaplers,* Columbia, E 062-34182, 6/6, S
= 1981, *Evelina,* Mariann, MLPH 1506, 7/7, S

Tage Östs Fyrklang, 1982, *Blandat II,* Mariann, MLPH 1523, 7/7, B
= 1983, *Blandat III,* Mariann, MLPH 1552, 7/7, B

Thom Anderzz, 1984, *Borta bra men hemma bäst,* Skiv & kassettlagret, TA 1001, 7/7, S

Thor-Erics, 1971, *Försök att vara lite vänlig,* Platina, PALP 3013, 6/6, S
= 1973, *En tidig sönda' morron,* Platina, PALP 3023, 7/6, S

KOUNTRY KORRAL MAGAZINE

KOUNTRY KORRAL MAGAZINE HAR SKRIVIT OM COUNTRYMUSIK SEDAN 1968, DET TYDER PÅ VISS UPPSKATTNING FRÅN LÄSARNA.

Gå med nu för 2014 för 185 kr till pg 41 00 49-1 så får du även resterande två nummer för 2013 på köpet. Men du kan också rekvirera gratis provex.

E-mail:

kountrykorral@hotmail.com

Postadress: Kountry Korral
Box 6031 791 06 Falun

Välkommen!

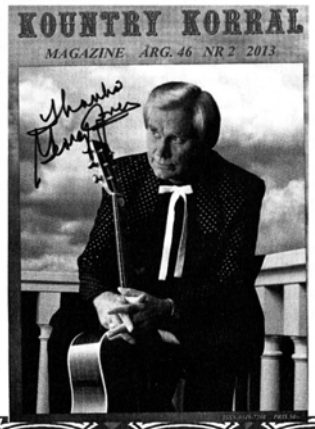

KK nr 1 från feb 1968

KK nr 194 från juni 2013

CM & MC

HARLEY-DAVIDSON FÖRENAR MUSIKEN OCH MOTORCYKLARNA

ANDERS N. NILSSON

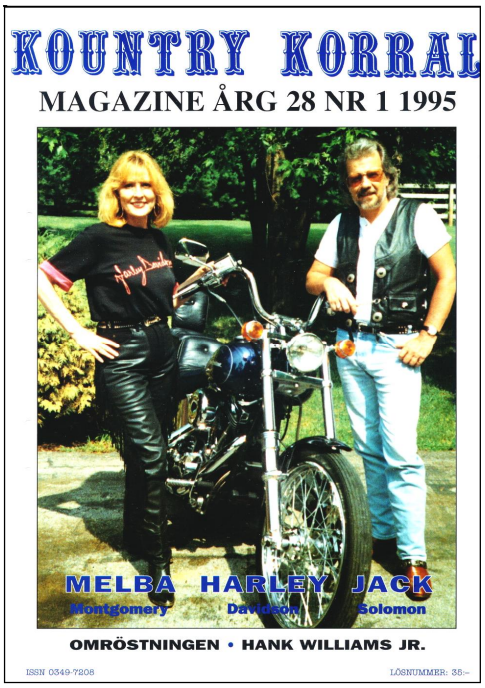

En blonderad Melba Montgomery i svarta skinnbrallor och Harley-Davidson T-shirt med en blänkande HD motorcykel mellan sig och sin lika bikerklädde man Jack Solomon. Ja, omslaget på KK nr. 1 1995 sticker verkligen ut då motorcyklar inte riktigt hör hemma i countrysammanhang – eller gör de det?

Inga bågar på skivorna

Motorcyklar är i vart fall inget vanligt inslag på countryns LP-omslag. Av de fler än 250 amerikanska omslag som

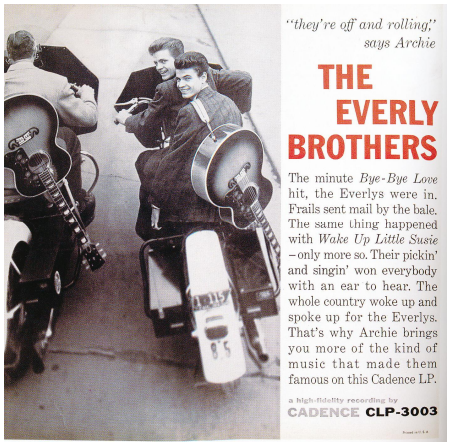

presenteras i Paul Kingsburys bok *Vinyl Hayride* från 2003 är det endast tre som har med en motorcykel på bilden. The Everly Brothers sitter på en HD med gitarrerna på ryggen på sin självbenämnda LP från 1958 (Cadence CLP-3003). Barhuvade och klädda i kavajer ser de dock verkligen inte ut som några bikers.

Det gör förstås inte heller Minnie Pearl där hon sitter på en polis-HD i sin gula klänning på omslaget till LP:*n Lookin' fer a Feller* från 1969 (Nashville Records).

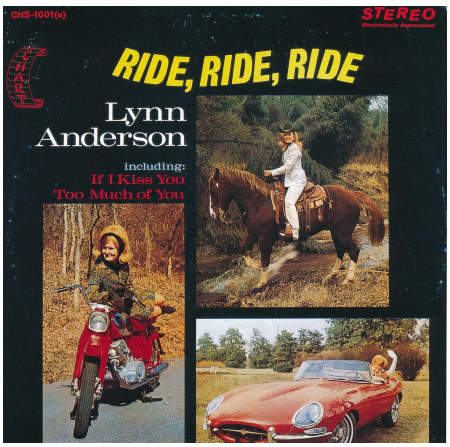

Lynn Anderson halvligger på en röd MC, som definitivt inte är en HD, på omslaget till LP:n *Ride, Ride, Ride*, där hon på andra foton även sitter på en häst och i en röd sportbil (Chart Records, 1967).

Hur låter bikermusik?

En snabb sökning på nätet ger vid handen att bikermusik huvudsakligen handlar om klassisk rock, 80-tal och metal. Man kan skönja en motsättning mellan de som menar att låtarna främst ska handla om motorcyklar textmässigt eller främst ska matcha åkandet mer genom själva musiken. Den senare tanken stöds bland annat av bloggen Leatherup som menar att: ”Biker songs should not necessary depict motorcycles. There are many other themes related to the culture like speed, freedom, patriotism, rebelliousness, and the music genres hard rock, rock, and heavy metal.” Tankarna glider här lätt in på kultfilmen Easy Rider från 1969 vars soundtrack domineras av Steppenwolfs megaklassiker ”Born to Be Wild”, även om en del countryrock och hippiecountry också kan höras i filmen. Läder, muskler och vibrerande hästkrafter som dånar; ja, bikerkulturen saknar sannerligen inte symboler för vild och otämjd maskulinitet, vilka rockmusikerna inte varit sena att utnyttja.

The Black Rebels inflytande

MC-kulturen har djupa amerikanska förebilder där en ung Marlon Brando i rollen som Johnny Strabler, ledare för The Black Rebels, i filmen The Wild One från 1953 är en viktig milstolpe. Filmen fick det svenska namnet Vild ungdom och dök upp på våra biografer i maj 1954. Polisonger och svarta skinnjackor blev plötsligt väldigt inne och bakades även in i den spirande rockkulturen. Oamerikanskt nog körde Brando i filmen en engelsk Triumph istället för en äktamerikansk Harley-Davidson (OK, även en Indian hade

Marlon Brando på Triumph i "The Wild One" från 1953.

Klassisk bild ur "Easy Rider" från 1969 med Dennis Hopper och Peter Fonda.

platsatt!). Just Harley-Davidson har kommit att symbolisera Amerika på samma nivå som Jack Daniel's och Cadillac. Symbolvärdet ligger här inte främst i det geografiska utan mer i identitet och livsstil nära kopplade till begrepp som frihet, självförverkligande och rörlighet. Charlie Daniels har tagit fasta på just friheten i MC-åkandet i sin låt "Feeling Free", skriven av Barry Barnes, från Daniels klassiska 1974 album Fire on the Mountain, där han bland annat sjunger:

Jamming down the highway, feelin' no pain
Thanks to Mother nature, two wheels and a chain
It's good to be alive and the Sun is shinin' brighter
Whisper in my ear, girl, hold on a little tighter

Outlaw Country och Harley

Det är egentligen inte överraskande att det inom countrymusiken främst är den s k outlawrörelsen som kan uppvisa de starkaste kopplingarna till Harley. På ol' Waylons sista album The Last Recordings från 2012, och inspelad 2002 just före hans död, återfinns till exempel låten "If My Harley Was Runnin' ". Waylons aktuella sångjag saknar jobb och är därmed beroende av sin kvinnas inkomster. Hans manlighet är därmed hotad, men kommer att återupprättas bara han får igång sin HD: "If my Harley was runnin, honey I'd show you who's boss". Och visst har Waylons W-formade logo rätt mycket av MC-stuk

över sig? Även outlaw-ikonen Willie Nelson kan ofta ses grensla en HD och hans Country Throwdown sommartur 2011 utfördes i nära samarbete med bolaget Harley-Davidson. Samarbetet kommenteras på följande sätt av en HD -representant: "Harley-Davidson and Country Throwdown represent the true essence of the American spirit, one that is deeply rooted in freedom and self-expression with a rebel spirit that never dies." Mindre officiella är kanske David Allan Coes kopplingar till Harley-Davidson. Hans kanske mest kända bikerlåt "Panhead Forever" återfinns på hans inte helt rumsrena album Underground från 1982. Ett album som såldes huvudsakligen via postorderannonser i MC-magasin och i anslutning till hans shower. Det förhållande till sin HD han här målar upp påminner mycket om cowboyens förhållande till hästen, och textrader som "There's no other woman standing between her and me" ligger nära sånger som Roy Rogers "Six-Legged Friend". Panhead betecknar den typ av motor som HD använde sig av 1948 till 1965, föregådd

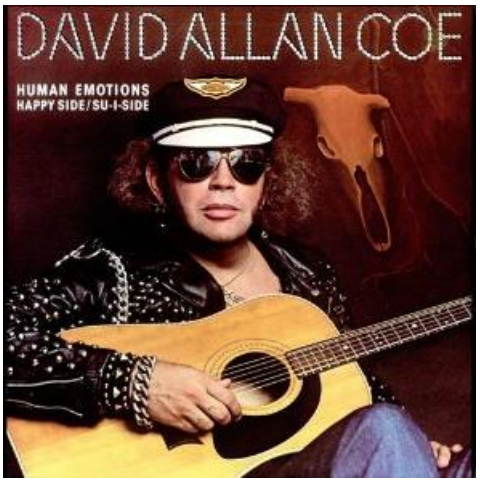

På det suveräna albumet "Human Emotions " framträder David Allen Coe i full biker utrustning.

Panhead motor 1948-65.

av ”knucklehead” och efterträdd av ”shovelhead”.

Country Road Songs

Etiketten The Right Stuff gav 1996 ut en serie samlings-CD:n med Road Songs med Harley-Davidsons logga på omslagen. Vid sidan av rock, blues och countryrock finns en samling i serien med bara country benämnd *Country Road Songs* (B000002U2L). Kanske inte så många rena MC-låtar utan snarare ett urval låtar med koppling till livet på vägarna, som t ex Willies ”On the Road Again” och Merle Haggards ”White Line Fever”. Tanya Tucker med ”The Thunder Rolls” får ensam stå för det kvinnliga inslaget på de totalt 30 spåren.

I Love America

Sambanden mellan Harley-Davidsons motorcyklar och countrymusik tydliggörs fint i den svenska filmaren Carl Myréns dokumentärfilm *I Love America* från 2007, gjord i samarbete med Kristian Pohl (DVD, Folkets Bio & Noble Entertainment, CINED8373). De båda deltog med egen HD i festligheterna kring företagets 100-årsjubiléum 2003, vilka kulminerade i dess hemvist Milwaukee den 31:a augusti samma år. Firandet inleddes med en internationell ”Open Road Tour” följd av karavaner av HD-åkare som sammanströmlade i Milwaukee från fyra olika håll i USA. Vägen till Milwaukee var full av arrangemang av olika slag och de svenska filmarna följer karavanen från Baton Rouge via Memphis och Nashville där vi bjuds på linedance-uppvisning och storheter som Garth Brooks och Reba McEntire skymtar förbi. Den timslånga filmen domineras av HD-glidande och intervjuer i en lång road trip som känns bara så amerikansk som nånting kan bli.

Knucklehead motor 1936-47.

Sångtexterna skrev sig själv

Filmens musik är egenproducerad, huvudsakligen med blues- och country-stuk, med duktiga instrumentalister och bland annat medverkar den nyligen och allt för tidigt bortgångne Janne Lindgren på steelguitar. I extramaterialet från inspelningsstudion får vi en bild av studiomusikern Lindgren, och får bl a se hur han drar på sig sina orm-skinnsboots inför en session. Sjunger gör Louise Hoffsten och Carl Myrén själv, och det märkliga är att alla låtarnas texter hämtats direkt från filmens intervjuer. Först lägger alltså den intervjuade ut texten inför kameran och sen kommer uttalandena åter i form av sjungen text i de egna låtarna. Förfarandet har en märklig effekt på orden och meningarna och gör att de verkligen sjunker in och tilldelas en större tyngd än annars. Och det låter verkligen bra och fungerar verkligen bra som låttexter, och hela tillvägagångssättet känns riktigt innovativt. Jag upplevde filmen som verkligt fängslande trots det långsamma tempot och frånvaron av action. Filmmakarna lyckas verkligen visa upp den dubbelhet man kan uppleva inför det riktigt amerikanska, väl fångad i texten på DVD-askens baksida: ”inställningen till det fria livet och den amerikanska drömmen. Men under ytan döljer sig också en kultur genomsyrad av inbitna värderingar, politiska konflikter och patriotism …” Filmens titel tycks återspegla en slags hatkärlek till det stora landet i väster, som här får tala för sig själv utan pekpinnar eller analytiska kommentarer. Resultatet är fascinerande!

Svensk country i stort sett MC-lös

I Sverige har kopplingarna mellan countrymusik och MC inte varit alltför synliga. Visst dyker det upp MC-åkare bland festivalpubliken, men inte i några större mängder. Många festivaler har genom tiderna haft motorinslag av olika typer, som yankee cruising och veteranbilar, och HD Club Sweden var ett stående inslag på Lida-festivalen åtminstone från och med 1997. Det var nog ingen slump att det var just HD-klubben som var med då märkets koppling till det amerikanska är så stark. Svenska band med uttalad MC-profil, som örebroarna Kenneth and the Knutters, spelar rock och inte country, även om just detta band har sina rötter i ett popband som hade det västerninfluerade namnet Colt45. En av våra mer kända MC-körande sångare är förstås Jerry Williams, vilket märkts i hans shower. Nej, vid sidan av hästen är det nog pick-up-trucken och långtradaren som varit svensk countrymusiks viktigaste transportmedel. Man kan tänka sig att bilkulturens koppling till vissa musikgenrer varit starkare än motorcykelns just genom att bilen redan från början erbjöd en möjlighet till att lyssna till musik. Något som långt senare utvecklades för motorcyklister med lite modernare teknik, och då hade 50-talets rockvåg redan passerat så det fick bli musik av modernare snitt i hjälmlurarna. ☺☺☺

HD med Shovel head motor, 1966-84.

OM COUNTRYMUSIK, SKÖNLITTERATUR OCH KJELL E. GENBERG

ANDERS N. NILSSON

Amerikanska countryromaner

I en tidigare artikel visade jag på hur Rodney Crowells låt òEven Cowgirls Get the Bluesò byggde på en amerikansk roman av författaren Tom Robbins. Nu vill jag vända på steken och titta närmare på romaner som inspirerats av countrymusik eller handlar om countrymusiker. Det finns förstås massor av amerikanska romaner som utspelar sig i miljöer där countryn har en

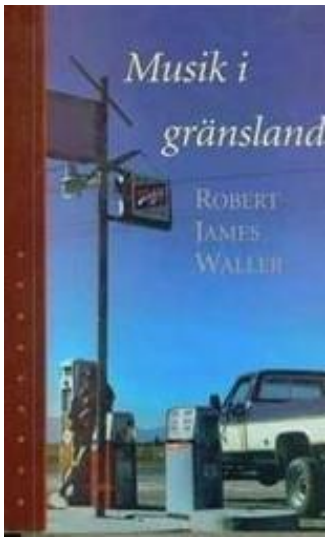

central plats, och några av dessa har även översatts till svenska. Ett bra exempel är här Robert James Wallers *Musik i gränsland* från 1996, även om författaren i Sverige kanske är mest känd för *Broarna i Madison County*, en roman som filmades 1995 med Meryl Streep och Clint Eastwood i huvudrollerna. En annan, hos oss kanske lite mindre känd, amerikansk författare är Daniel Woodrell (f. 1953), vars böcker ofta utspelar sig i småstäder eller mer backwoods i Missouris Ozarkberg bland riktiga rednecks eller hillbillies. Minst fyra av hans böcker har översatts till svenska, varav *En helvetes vinter* (orig. *Winter's Bone*) även legat grund till en mycket sevärd film från 2010. Filmen följer boken väl, även om filmens inslag med folkmusik dock helt saknas i boken. Mindre vanligt tycks det vara med romaner som handlar om countrymusiker, men ett bra och aktuellt exempel är här Thomas Cobbs *Crazy Heart* som kom på svenska 1988 och även låg till grund för den film som visades på svensk bio våren 2010 med Jeff Bridges som den

alkoholiserade sångaren Bad Blake, vars namn i boken inte helt klockrent översatts till Typen Blake, och som sägs bygga huvudsakligen på artisten Hank Thompson, 82 år gammal vid sin död 2007. Många har dock tyckt att

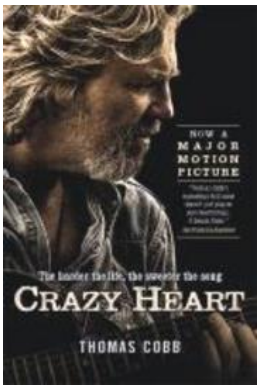

Bridges i filmen gör allt han kan för att likna Waylon Jennings. Ingen dålig förebild i så fall. Inte helt oväntat lämnar filmen publiken med en strimma av hopp medan bokens slut är rätt dystert.

En svensk countryroman

Det skrivs alltså en hel del romaner inom countrygenren i USA och några av dem dyker upp hos oss i svensk översättning. Betydligt ovanligare är det med svenska romaner om countrymusik, och jag vill här lyfta fram Kjell E. Genbergs thriller *Sikta mot stjär-*

Kjell E. Genberg

norna från 1997, nu aktuell som e-bok på Exilium förlag med den nya titeln *Döden på turné*. Då *Sikta mot stjärnorna* på titelbladet uppges vara en thriller finns det även ett spänningsmoment i den, med såväl lik som poliser. För att inte förstöra läsningen för er säger jag dock inte mer om detta, men spännande är det.

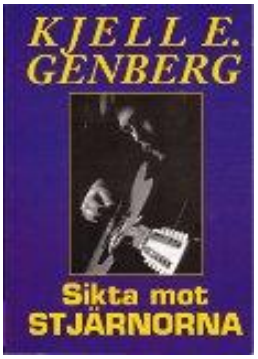

Med tanke på Genbergs omfattande romanproduktion med uppåt 250 titlar (se lista i Genberg 2005) är det inte förvånande att han även fått med en roman om ett svenskt countrybands öden och äventyr. Genberg jobbade innan han började skriva i musikbranschen och var bl a manager för popbandet The Panthers från Ljusdal och turnerade 1966 i folkparkerna med Lee Kings och engelska The Hollies. Han utnyttjade sin branschkännedom redan i romanen *Bandet* från 1978, som handlar om popbandet Diamonds från Hudiksvall och deras förvandling till dansbandet Diamanterna, och i *Sikta mot stjärnorna* har han placerat det countryband han där skriver om, Country Hicks, i Ljusdal. Det är från början fyra killar på steel, gitarr, bas och trummor som tillsammans med två tjejer som körar utgör bandet. Det är ett typiskt hobbyband som spelar covers som òOkie from Muskogeeò och òBattle Hymn of the Republicò på dåligt be-

talda spelningar på mindre lokaler som folkparker ute på landsbygden och dylikt. Men så dyker Bert Carlén upp och erbjuder sig att vara deras manager. Han dömer genast ut bandets repertoar som unken: òSamma låtar som varenda countryband lirar ï och i samma arrangemang dessutom. Plankat från platta, alltsåò (s. 10). Carlén är en riktig fixare med massor av kontakter och en karaktär som kan sägas kombinera drag av Genberg själv med självaste Skara-Bert. Bandet får en ny sångare med soulkänsla och en ny gitarrist, klassiskt skolad och som sägs vara i klass med självaste Albert Lee, och deras karriär leder spikrakt uppåt. Bokens tema kan sägas kretsa kring kompisgängets trivsel kontra framgångens krav på effektivitet och kommersialism, dvs framgångens pris.

Hälsingland i blickpunkten

Genberg förlägger gärna handlingen i sina böcker till för honom kända trakter. Det är mycket Hälsingland i boken då han föddes i Hudiksvall och även hann med en sväng som lokalredaktör för Hälsinge-Kuriren i Ljusdal. Han låter bandet göra sina första inspelningar i en studio i Forsa, vilket det även fanns i verkligheten. I samband med att bandet håller till hos skivbolaget i Stockholm får han även med lite interiörer från Bromma, där han bott sedan länge. Man kan säga att fiktionen vilar på stadig grund hos Genberg. Även böckernas persongalleri uppvisar ofta drag hämtade från människor som Genberg mött under årens lopp och det finns ofta likheter i namnsättningen. I *Sikta mot stjärnorna* kan man t ex tänka sig att Bert Carléns efternamn hämtats från Genbergs kollega Håkan Carlén i firman International Artists Ltd som de drev tillsammans under något år i slutet av 1960-talet. Skivbolagsdirektören Ivar Morgren påminner om svenska EMI/Odeons direktör Ivan Nordström, osv. Det kan här noteras att medan Genberg lät många aktörer framträda under sina rätta namn i *Bandet*, har han genomgående använt sig av konstruerade personnamn i *Sikta mot stjärnorna*. Genberg använder en del tidstypisk musikerslang som t ex òPark-Ivarò för föreståndaren för en folkpark. En Ivar avsåg en lite bakom mansperson och noteras kan i sammanhanget att Genbergs första bok, den halvpornografiska *Nästa nummer,* gavs ut 1966 på det egna förlaget Svenska Ivar och under pseudonymen Kurt Ehrling.

Från country till pop

Bert Carlén är helt klar över att Country Hicks måste framföra egna låtar för att kunna slå sig fram i konkurrensen. De behöver även fräscha upp sin stil och som inspiration visar han en färsk video med Garth Brooks scenshow, innan hans rykte nått Sverige. Bandmedlemmarna tycker att Brooks musik låter mer som rock eller 60-talspop men låter sig ändå influeras och satsar även på en scenshow med liknande inslag som Brooks, fast i något mindre skala. Med utgångspunkt i deras nye sångares sätt att sjunga, som karakteriseras som en blandning mellan Willie Nelson och Sam Cooke, dras de även mot en soulinfluerad typ av country. Bandet får byta namn till Fat Daddy and the Skinnie Minnies, vilket verkligen inte har någon doft av country. När deras första album blir populärt skriver en recensent att det låter som en òmusikalisk blandning av amerikanska landsbygdens musik, Alleghenybergens låtar, storstadscountry, sjuttiotalssoul och blues.ò Genberg, som tycks ha ett horn i sidan till kritiker av olika slag, tillfogar att kritiker nog måste skriva obegripligt för att inte göra bort sig bland de sina.

A Can of Beer and a Little Sin

Bandets första singelhit òA Can of Beer and a Little Sinò är faktiskt en låt som Genberg själv skrivit och han har även en egen demo på den. Texten, som återges nedan, kan sägas ha inspirerats av truckerstilen i Sam Peckinpahs film *Convoy* med Kris Kristofferson i huvudrollen som gick upp på svenska biografer 1978.

Kjell E. Genberg, KEG Music 1985

My diesel's roaring up the road
Low gear in, it's a heavy load
Hammer down, think the truck will croak
Exhaust pipe blowing black, black smoke
Ten more miles and then we'll fly
Downwards on the Great Divide
When I'm down on level ground
I'll ponder on what can be found
At Truckstop Mama's Grill and Inn
I'll stop the truck and walk right in
For a can of beer and a little sin

But there is still a while to go
Over the hill and way down low
I can't afford to make mistakes
The grade is steep and I'll burn the brakes
But down there on the desert floor
I'll hammer down and speed up more
And when I see the parking lot
I'll press the brakes and find a spot
At Truckstop Mama's Grill and Inn
I'll stop the truck and walk right in
For a can of beer and a little sin

A can of beer and a little sin
Is what you get at Mama's Inn
You meet the mates and talk some shop
The way you do at every stop
But as you are a simple man
You take a walk to the caravan
A dame will greet you with a smile
And ease your pain for a little while
At Truckstop Mama's Grill and Inn
I'll stop the truck and walk right in
For a can of beer and a little sin

I'm calling on my old CB
To find out if the coast is clear
To find out if the smoky bear
Is on the ground or in the air
But there is no one along this road
I hammer down to lift my load
I smell the heavy diesel fumes
And I hum a song far out of tune
At Truckstop Mama's Grill and Inn
I'll stop the truck and walk right in
For a can of beer and a little sin

Även om Genberg inte är särskilt känd som låtskrivare skrev han några av de låtar som The Panthers spelade in. I kölvattnet efter Johnny Bodes *Bordellmammas visor* från 1968 skrev Genberg texter till de båda LP-skivorna *Bordellmammas julvisor* och *Gammeltjo med bordellmamma*, båda från 1972, med musiken arrangerad av ingen mindre än Lasse Holm, senare bland annat medlem i Rankarna. Skivorna var bland de första som kom att spelas in i den för svensk country och dansband klassiska KMH-studion på Hornsgatan i Stockholm. Genberg ligger även på ett flertal egna kompositioner som drar åt

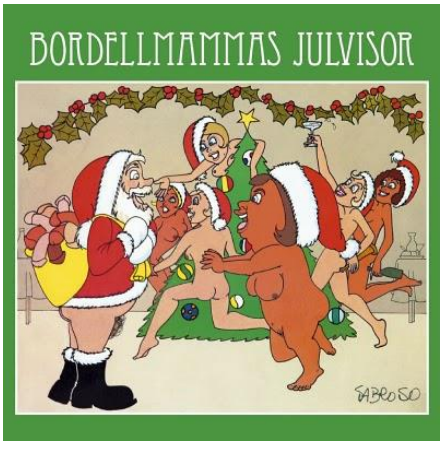

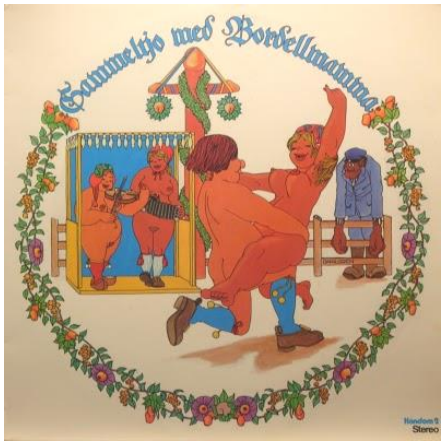

countryhållet, och en skiva som òMats Rådberg sjunger Kjell E. Genbergò är nåt man ibland kan sakna. För Alf och Cacka är det ju tyvärr för sent.

Ben Hogan

Till sist får vi inte glömma bort att Kjell E. Genberg under pseudonymen Matt Jade under åren 1972 till 1977 skrev 56 västernböcker om Ben Hogan, bördig från Delsbo i Hälsingland. Hogan kan sägas vara vår motsvarighet till norrmännens Morgan Kane, skapad av norrmannen Kjell Hallbing under pseudonymen Louis Masterson. Men medan Kane fick sig en ballad tillägnad av Benny Borg, och som blev en stor hit i Norge, har Ben Hogan aldrig fått någon egen sång i Sverige, trots att Lasse Holm en gång lär ha föreslagit Genberg detta. Det är inte för sent än, och ska den bli en hit får vi nog hoppas på att Fat Daddy and the Skinnie Minnies tar sig an den!

Källor

Cobb, Thomas, 1988 (1987): *Crazy Heart*. Stockholm: Bonniers. [Orig. *Crazy Heart*, svensk övers. Lars Hansson.]

Genberg, Kjell E. 1978: *Bandet*. Stockholm: Bokförlaget Plus.

Genberg, Kjell E. 1997: *Sikta mot stjärnorna*. Bromma: Mälaröbörsen Förlag AB.

Genberg, Kjell E. 2005: *Ur min skottvinkel. Baserad på en sann historia*. Eslöv: Gondolin.

Nilsson, Anders N. 2012: òEven cowgirls get the blues. Kultboken som inspirerade både till sång och filmò. *Kountry Korral Magazine* 45(3):12-16.

Waller, Robert James, 1996 (1995): *Musik i gränsland*. Stockholm: Norstedts. [Orig. *Border Music*, svensk övers. Hans Berggren.]

Woodrell, David, 1990 (1988): *Inkräktarna*. Malmö: Winther. [Orig. *Muscle for the Wing*, svensk övers. Wåge Andersson.]

Woodrell, David, 2005 (2001): *Gryningen kommer aldrig åter*. Stockholm: Natur & Kultur. [Orig. *The Death of Sweet Mister*, svensk övers. av Eva Johansson.]

Woodrell, David, 2007 (1998): *Fel sida av järnvägen*. Stockholm: Natur & Kultur. [Orig. *Tomato Red*, svensk övers. av Eva Johansson.]

Woodrell, David, 2008 (2006): *En helvetes vinter*. Stockholm: Natur & Kultur. [Orig. *Winter's Bone*, svensk övers. av Eva Johansson.]

THE WRECK ON THE HIGHWAY
NÄR INGENS BÖN INTE HÖRDES

ANDERS N. NILSSON

Bilar, booze och countrymusik

Till skillnad från tågen och långtradarna har personbilen inte gett upphov till någon egen undergenre inom countrymusiken. Amerikanaren hör som symbol mer hemma i rockmusiken, som i Chuck Berrys ”Maybelline” eller Gene Vincents ”Race with the Devil”. Det är dock allmänt känt att många moderna artister inom countryn, som t ex Alan Jackson och George Jones, vurmat för lite snabbare bilar, även om det egentligen är pick-up-trucken som är countryns fordon nummer ett. Artisternas eviga kuskande på vägarna mellan olika spelningar utgör en viktig del av countryns historia och har tilldelats ett stort symbolvärde genom Hank Williams död i sin rullande Cadillac på väg till sin sista inställda spelning. Men kanske är det vägen, ”The Lost Highway”, som fått det största symbolvärdet genom sin lockande möjlighet till resan bort; oftast från landet till staden. Tänk bara på familjen Joads gamla trotjänare som totalt nedlastad fraktar utfattiga okies till möjligheternas land, Kalifornien, i Steinbecks *Vredens druvor*. Men vägarna kräver sina offer och i skuggan av de mer spektakulära flygolyckorna kan nämnas Ira Louvins dödliga bilkrasch 1965 i Williamsburg, Missouri, orsakad av en berusad förare, som även tog Iras frus liv. Johnny Horton var besatt av tanken på sin kommande död i en bilolycka, och tränade till och med på att köra av vägen. Trots detta dog han 1960 i bilen på väg från Texas till Nashville. Även om bilolyckor inte är så frekvent förekommande i countrymusikens texter finns det några undantag, varav denna artikels fokus ligger på ”Wreck on the Highway”, en av Roy Acuffs populäraste låtar från början av 1940-talet, och hans sista riktigt stora hit. I samma veva bildade han tillsammans med Fred Rose musikförlaget Acuff-Rose, vilket kom att få en stor betydelse för countryartisternas möjligheter till inkomster från sin musik. Trots sitt vurmande för kompositörernas rättigheter hade Acuff snott ”Wreck on the Highway” rätt av från Dorsey Dixon, och anges ha sagt att han inte kunde minnas varifrån han fått sången. Så trots att sången blev en nationell hit fick Dixon varken pengar eller erkännande. På sin familjs inrådan stämde Dixon då Acuff varefter de gjorde upp i godo 1946. Dixon tillerkändes rätten till låten och fick en tredjedel av de 5000$ som fanns i royalties plus en okänd andel av framtida intäkter. Trots detta står Roy Acuff felaktigt kvar som kompositör på många senare skivutgåvor av låten.

Bild ur filmen ”Vredens druvor”

The Dixon Brothers, Dorsey och Howard

Dorsey Dixon

Dorsey Dixon föddes 14 oktober 1897 i Darlington, South Carolina. Han var ett av sju syskon som alla, precis som deras far, från unga år arbetade på den lokala textilfabriken. Hemmet var fyllt av musik och Dorsey kunde traktera såväl fiol som gitarr redan vid 14 års ålder. Han arbetade ett tag vid järnvägen men flyttade därefter runt bland några olika fabriker för att 1927 stanna i East Rockingham, North Carolina. Även hans föräldrar och några av hans syskon flyttade dit, och Dorsey gifte sig och fick fyra barn. Han började skriva lite låtar, varav många handlade om fabriksarbetet och sjöngs bl a vid lokala strejker under början av 1930-talet. Tillsammans med sin bror Howard började han uppträda. Dorsey spelade gitarr och Howard fiol, som sen byttes ut mot en hawaii-gitarr efter att de hört Jimmie Tarlton spela. Från och med 1934 uppträdde The Dixon Brothers regelbundet på J.W. Fincher’s Crazy Water Crystals Saturday Night Jamboree på WBT, en radiostation i Charlotte, North Carolina. RCA Victor spelade in bröderna i Charlotte 1936 och

på några år spelade de in ett 50-tal sånger. Deras lite oslipade coverversioner sålde dock inte särskilt bra. Dorseys egen låt ”I Didn’t Hear Anybody Pray” spelades in i original 25 januari 1938, och släpptes på skiva tillsammans med ”Down With The Old Canoe” samma år. Dorsey Dixons son, pastor Dorsey M. Dixon Jr. har följande att berätta om sångens tillkomst:

> My father wrote this song in 1936 when the ‘36 Fords came out with a V-8 engine and began to kill people all over the nation. The wreck took place at the Triangle Filling Station in Rockingham, North Carolina. Dad went down and seen the wreck, seen the whiskey, blood and glass on the floor of the car. One of the cars was from out of town, and the other was from Rockingham. So he knew some of the people in the crash. He named the song ‘Crash On The Highway.’ Roy Acuff changed the title to ‘Wreck On The Highway’ when he recorded it. [Horstman 1976: 99 f.]

Dorsey Dixon drog 1947 med sin familj till New York där han ett tag jobbade på en rayonfabrik. De flyttade dock snart tillbaka och han slutade arbeta 1951 pga nedsatt syn. Han flyttade då med frun till Baltimore där de skiljdes, varefter han själv återvände till East Rockingham. Brodern Howard blev kvar på samma fabrik fram till sin död 1961, orsakad av en hjärtattack. Intresset för Dorsey Dixons musik ökade under 1960-talets uppsving för folkmusiken. Han fick då spela in några skivor och han introducerades av Pete Seeger vid Newport Folk Festival 1963. Efter några hjärtattacker flyttade han därefter till sin son i Plant City, Florida, där han förblev intill sin död 18 april 1968. Vid sidan av ”Wreck on the Highway” är nog ”Babies in the Mill” hans mest kända sång, vilken skildrar det barnarbete som förekom i amerikanska södern på 1920-talet.

Det är symptomatiskt att ”Wreck on the Highway” skrevs i North Carolina som gjort sig känt som den amerikanska nykterhetsrörelsens bastion nummer ett med många fler ”dry” än ”wets”. Man antog här ett delstatligt förbud mot rusdrycker redan 1908, dvs långt innan införandet av hela USA:s förbudstid 1919. Likaså vägrade man i North Carolina med överväldigande majoritet acceptera det nationella upphävandet av förbudet som beslutades i Washington 1933. Än idag är man mycket restriktiv med alkoholförsäljningen som främst sker i kontrollkommissionens butiker till högt pris och inte på söndagar. Många countyn är helt torrlagda.

Refräng från gospellåt

Uppenbart hade Dorsey Dixon hämtat namnet på sin sång liksom texten till refrängen från den gamla gospellåten ”I Couldn’t Hear Nobody Pray”, vilken finns inspelad redan 1910 med The Bethel Jubilee Quartet, en synonym till The Fisk Jubilee Quartet som debuterade i Cincinnati redan 1871. Sången finns i många olika inspelningar och The Fairfield Five uppkallade även ett album från 1997 efter den. Denna grupp finns även med i filmen *Oh Brother, Where Art Thou* där de framför sången ”Lonesome Valley”. Gruppen startade som en trio i Nashville redan 1921. Låttiteln ”I Couldn’t Hear

Nobody Pray" upprepas i sången varvad med korta strofer som beskriver den ensamma människans död och resa över floden Jordans kalla vatten. En tolkning är att sången beskriver hur tung den färden kan vara när ingen ber för en.

Inspelningshistoria

Enligt Horstman & Horstman (2010:293) har minst 45 olika artister spelat in "Wreck on the Highway". Mellan Dorsey Dixon och Roy Acuff lär det finnas en inspelning från 1940 med Karl and Harty, en radioduo från Chicago. Förutom Acuff är det endast Wilma Lee & Stoney Cooper som lyckats få in den på countrylistan, vilket de gjorde 1961 då den låg där i sju veckor och som bäst på åttonde plats. De amerikanska inspelningar jag studerat tyder på ett förnyat intresse för sången kring 1960 då många olika artister tycks ha spelat in den. Roy Acuff medverkade även på en version från Nitty Gritty Dirt Bands klassiska trippel-LP *Will the Circle Be Unbroken* från 1971. Den enda svenska inspelningen av sången jag känner till står jämtländska bandet Kentucky för, och de har med låten på en LP från 1982.

En viktig inspirationskälla

På sitt album *The River* från 1980 har Bruce Springsteen en egen låt med det redan använda namnet "Wreck on the Highway". Precis som i originalet ser sång-jaget en krockad bil på en väg. Blodet och det krossade glaset finns där, men whiskyn saknas. Istället tycks det som om föraren av den bil som orsakat olyckan har smitit sin kos i det ihållande nattliga regnet. En ensam ung man ligger i vägkanten och skriker på hjälp. Sång-jaget fixar dit en ambulans men föreställer sig ändå att ynglingen kommer att avlida. Springsteen säger inget om några böner, men tanken på den olycka han blivit vittne till gör att han oroar sig för sitt eget barns framtid. Döden lurar bakom varje hörn.

År 1995 släppte det svenska alternativcountrybandet Nashville Neurotics albumet *When Whiskey and Blood Runs Together*. Titeln på albumet är hämtad från en rad i "Wreck on the Highway", och på albumet finns även en titellåt med samma namn. Det numera nedlagda bandets sångare, Morgan Hellman, säger sig ha låten i Roy Acuffs 1942 version från samlingsskivan *Columbia Classic Country Vol. 1, The Golden Years*, utgiven 1990. Morgan var sedan med och bildade det flitiga bandet Trailerpark Idlers, för vilka han skriver huvuddelen av de sånger de framför, och det tidigare bandet las ner kring 1998. Enligt Morgan så tillkom albumets titel innan han skrev låten med samma namn. Det var någon av de övriga bandmedlemmarna som tyckte att det måste finns en låt med samma namn som albumet skulle ha. Man tror ju annars att ett planerat albums titel väljs från en av de låtar som ska vara med, men i detta fall var det tydligen tvärtom. Det är en väldigt stark form av intertextualitet när man utifrån en rad från en befintlig låt skriver en helt ny låt. Troligen är fenomenet dock rätt ovanligt. Det händer att Trailerpark Idlers har med "Wreck on the Highway" i sina live-set, och på YouTube kan man nu se bandet framföra låten på Ingelstorps café 29 juni i fjol med Miss LisaLee på sång. Man kan säga att blandningen av blod och whiskey i Dorsey Dixons låt sker utanför kroppen, medan Morgan Hellman istället låter blandningen stå för alkoholens inträngande i blodådrorna och vidare transport till hjärnan. Blandningen är i detta fall inte dödlig, men leder ändå till livstids frihetsberövande efter förlust av jobb och familj samt ett begånget mord. Sången framstår därmed som ett varningens ord från far till son efter en livets läxa av det tyngre slaget. Det är i detta fall inte helvetets lågor utan det misslyckade livet som får fungera som varningsflagga för bruket av alkoholen.

Vid sidan av de rent låtmässiga kopplingarna har "Wreck on the Highway" med största sannolikhet även inspirerat Robert Duvall till en inledande scen i hans film *The Apostle* från 1997. Filmen behandlar förhållandet mellan synd och nåd med fokus på den pentecostala pastorn Eulis "Sonny" Dewey, spelad av Duvall själv. Åkande i sin bil med sin mor bredvid sig, spelad av ingen mindre än June Carter Cash, stannar de vid platsen för en allvarlig olycka. Med sin bibel i högsta hugg rusar Sonny ut till den kvaddade bil som hamnat ute på en åker nära vägen. Ett ungt par befinner sig i bilen och medan den blödande flickan är medvetslös sitter pojken till synes paralyserad bakom ratten med blod sipprande ur näsan. Sonny sträcker sig in i bilen och lägger flickans hand på pojkens arm. Han frågar därefter om pojken är redo för att låta sin själ lämna kroppen och ber honom ta emot Jesus Kristus som sin frälsare. Tårar kommer fram i pojkens ögon och han nickar svagt bejakande. Då kommer en polis och försöker få bort Sonny från bilen, vilket han fysiskt motsätter sig tills han är klar med sin gärning.

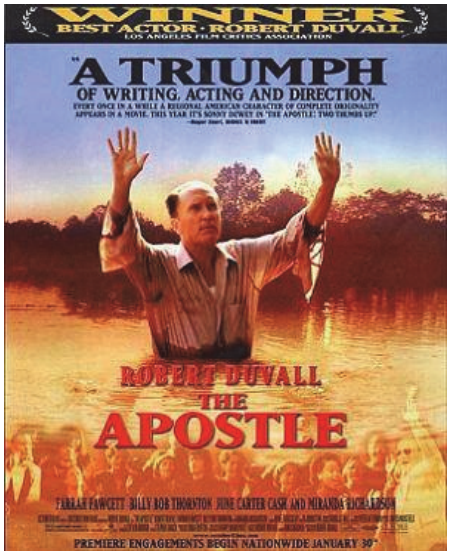

När de sedan tillsammans går bort ifrån bilen säger polisen: "I 'spose you think you really done somethin' here." Varefter Sonny svarar: "I know I did. Let me tell you something. I'd rather die today and go to heaven, then live to be a hundred and go to hell." Jag håller med David Cantwell och Bill Friskics-Warren (2003:142) när de skriver: "Acuff's 'Wreck on the Highway' is precisely that scene, minus the happy ending." När Sonny och hans mor åker iväg i sin bil börjar hon sjunga på Terry Smiths låt "The Far Side Banks of Jordan", vilken först släpptes som duett med Johnny Cash på en singel 1976 och även finns i en känslosam nyare version på Junes album *Press On* från 1999, bara fyra år innan hon själv fick ta sig över Jordan för att vänta på Johnny på andra stranden i fyra månader. Tunga puckar!

Men Duvall har i en annan roll själv drabbats hårt av rattonykterhet. Jag tänker här på hans roll som den förspupne sångaren Mac Sledge i filmen *Tender Mercies* från 1983, där hans dotter omkommer i en bil framförd av den onyktre man hon just rymt iväg och gift sig med. Han påminns därmed om att han själv en gång på fyllan kört av

Robert Duvall i filmen "Tender Mercies"

vägen och voltat ordentligt, men överlevt mot alla odds. Gud kan inte ge honom något svar på varför hon dog och han fick leva vidare.

Textvarianter

Originalversionen med The Dixon Brothers innehåller åtta verser och en refräng som upprepas efter varje verspar. I Roy Acuffs version saknas verserna 2, 7 och 8, och refrängen sjungs endast tre gånger. Denna förkortade struktur följs av flertalet andra artister, som alltså tycks ha utgått från Acuffs populära version. New Lost City Ramblers anger på sin skivas texthäfte att de sjunger sången direkt efter Acuffs version från 1942. Bill Haley har i sin version från 1949 tappat bort fjärde versen, men sjunger istället refrängen en extra gång. Wilma Lee & Stoney Cooper gör en egen variant där fjärde versens första halva fogats ihop med den sjätte versens andra halva, och de sjunger därmed endast fyra verser, varav en modifierad. Ännu kortare är Jean Ritchies version med sina tre verser, varav en modifierats på samma sätt som hos Coopers. Dessutom har första versens andra halva bytts ut mot refrängens. Därmed är det endast tredje versen som behållit sin ursprungliga ordalydelse, men istället placerats sist i Ritchies version, vilken förefaller bygga på en mer muntlig tradition inom folkmusiken.

Även om sångtexten saknar tydliga könsmarkörer frammanas en bild av en man som berusad förare, men med ett okänt antal ej könsfixerade passagerare. Ej heller sång-jaget, observatören, är könsfixerat varför texten utan ändringar kan sjungas av artister av båda könen. Trots detta domineras inspelningarna av manliga artister, kanske mest pga Roy Acuffs starka förebild. Stämmorna i refrängen lämpar sig uppenbart väl för brödraduon.

Tolkning av texten

I kronologisk ordning innehåller texten följande händelser: bilförare dricker whiskey, kör bil och krockar; bilförare skadas; whiskey och blod blandas i bilen; berättaren hör krocken och går till olycksplatsen; bilförare stönar, dör och hamnar i helvetet. Berättaren relaterar hela tiden händelseförloppet till en "nobody" som inte ber i en dubbel negation. Denna "ingen" avser troligen bilföraren som fungerar som avskräckande exempel. Sensmoralen förtydligas i det sista versparet som varnar alla syndare för att döden kan drabba dem så plötsligt att någon tid för bön och förlåtelse inte finns. "No prayer means no forgiveness; no forgiveness means you burn", som David Cantwell & Bill Friskics-Warren (2003:142) så bra formulerat sångens kärna. Dorsey Dixon använder sig helt enkelt av den krock han observerat i Rockingham 1936 till att via denna melodram med dess avskräckande exempel uppmana alla syndare till snar bättring. Man måste här lägga till att Dixons tro var av det äldre frikyrkliga slaget med ett fasansfullt helvete och en aktiv djävul där det finns en dubbel utgång från jordelivet; himmel eller helvete. En absolut förutsättning för att undgå helvetet var synderas förlåtelse och bekännelsen på tron på Jesus Kristus, vilket måste ha klarats av före dödens inträdande för att vara giltig. Som Jesus säger till Marta i Joh. 11:25: "Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig, han skall leva, om han än dör; och var och en som lever och tror på mig, han skall aldrig någonsin dö." Sångens whiskeypimplande bilförare är däremot dömd att invänta den yttersta domen för att därefter pinas i helvetets eld i evig tid. "Where You Gonna Hide Sinner, Where You Gonna Hide", som det heter i en annan country gospel.

Min tolkning av texten bygger på en del mer teologiska antaganden kring förhållanden mellan bönen, döden, frälsningen och helvetet. Synen på hur dessa fenomen hänger ihop är dock ingalunda enhetlig eller statisk. I Sverige har främst Ingemar Hedenius ägnat kraft åt att visa på det orimliga i tron på helvetet och den eviga pinan, särskilt i boken *Helvetesläran* från 1972. Straffet står liksom inte i proportion till en outtalad tro på frälsaren, satt i relation till en Gud som anses förlåtande. Viss modern mer liberal teologi kännetecknas bl a av universalism, dvs tron på att alla människor till slut når frälsning. Frågan om himmel eller helvete kan därmed ses som öppen till förhandling även efter dödens inträde. En annan variant av synen på de förtappades straff är annihilationsläran, som menar att de själar som hamnat i helvetet där utplånas, varför straffet är tidsbegränsat. Själens odödlighet sätts därmed ur spel. Men bl.a. Stefans Swärds färska bok *Efter detta* visar att det inom de svenska frikyrkorna fortfarande finns de som förfäktar den traditionella synen i Dorsey Dixons anda, om än i lätt modifierad form. Bibeln kan som bekant läsas på många olika sätt.

I och med att Roy Acuff i sin version av "Wreck on the Highway" opererat bort det sista versparet med dess tydliga sensmoral kan man tänka sig att hans version öppnar upp för andra tolkningar. Det känns inte längre lika säkert att det är just den förolyckade bilförarens egen bön som inte hörs i tystnaden efter kraschen. Här gör bilderna från Robert Duvalls film sig osökt påminda, där en medmänniska som bevittnar olyckan ber för de förolyckade syndarnas själar. En sådan tolkning introducerar medmänsklighet och omtanke som det centrala temat i sången istället för det sva-

velosande syndastraffet som varningsflagga. Genom att be för de förolyckade syndarna kan en medmänniska visa sin förlåtelse på ett konkret sätt. Varför inte välja en bön från Christine Morris lilla vackra bok *Böner vid en dödsbädd*?

> Åt dig, Herre anbefaller vi din tjänare
> Må han, död för världen, leva för dig
> Utplåna i din oändliga barmhärtighet och kärlek
> alla synder som han i sitt liv på jorden
> genom mänsklig svaghet har begått
> Hör vår bön genom Jesus Kristus, vår Herre
> Amen

Här får Dorsey Dixon besök av folksångsforskaren Archie Green

En annan berusad bilförare

Det centrala budskapet i ”Wreck on the Highway” återfinns säkert i flera andra sånger, som dock aldrig blivit lika kända. Ta bara dessa rader:

> Now listen here, drunken driver
> While here on earth you dwell
> You never know when the time will come
> When you’ll have to say farewell

Det är Ricky Skaggs som framför dem i Paul Westmorelands sång ”Drunken Driver”, från Rickys LP *Bluegrass Rules!* från 1997. Här kan vi tala om riktig melodram i klass med de värsta av våra skillingtryck när den berusade föraren som kör över två barn visar sig vara deras far, som tidigare övergivit dem. Som grädde på moset får vi även veta att barnens mor är död och att den döende pojken ber fadern hjälpa dem att komma till sin mamma medan flickan ligger död bredvid. Skaggs version, liksom alla andra, bygger på den som Molly O’Day sjöng in redan 1946. Minnesvärd är även versionen med Ferlin Husky från 1954, där han mer pratar än sjunger. ”Okie Paul” som skrev den hade säkert ”Wreck on the Highway” snurrande i sitt huvud.

Källor

Skivor

Acuff, Roy & His Smoky Mountain Boys, 1942: *The Wreck On The Highway / Fire Ball Mail*, 78-varv, Okeh, 6685 (insp. 28 maj 1942 i Hollywood).

Carter Cash, June, 1999: *Press On*, CD, Risk/Small Hairy Dog Records, RSK-4107 (“The Far Side Banks of Jordan”, 3, 02:47).

Cooper, Wilma Lee & Stoney, 1961: *Night After Night / The Wreck On The Highway*, singel, Hickory, 45-1147 (insp. 29 december 1960 i Nashville).

Dixon Brothers, The, 1938: *I Didn’t Hear Anybody Pray / Down with the Old Canoe*, 78-varv, Bluebird, B-7449 (insp. 25 januari 1938 i Charlotte NC).

Fairfield Five, The, 1977: *I Couldn’t Hear Nobody Pray*, CD, Warner Bros. (“I Couldn’t Hear Nobody Pray”, 6, 04:56).

Haley, Bill, 1984: *Hillbilly Haley*, LP. Rollercoaster Records, ROLL 2007 (“The Wreck on the Highway”, A2, insp. 1948 från WPWA Radio Station Studio, Chester, PE).

Kentucky, 1982: *Country and Western*, LP, Jämtänge, JMP LP 016 (“Wreck on the Highway”, B2, 02:50).

Louvin Brothers, The, 1967: *The Louvin Brothers Sing The Great Roy Acuff Songs*, LP, Capitol, T/ST-2827 (“Wreck on the Highway”, B3, insp. 21 juni 1962 i Nashville).

Nashville Neurotics, 1995: *When Whiskey and Blood Runs Together*, CD, Blind Dog, BDCD 004.

Ritchie, Jean, 1962: *Precious Memories*, LP, Folkways, FA 2427 (“Wreck on the Highway”, B7, 02:07).

Springsteen, Bruce, 1980: *The River*, 2LP, Columbia, PC2-36854 (“Wreck on the Highway”, 2B4, 03:54).

Wilburn Brothers, 1960: *Livin' In God's Country*, LP, Decca, DL-8959/DL-78959 (“Wreck on the Highway”, B1, insp. 14 september 1959 i Nashville).

Film

Beresford, Bruce, 2012 (1983): *Tender Mercies*, DVD, Studiocanal & Soul Media.

Duvall, Robert, 1997: The Apostle, DVD, Universal.

E-post

Morgan Hellman 2012-09-19

Litteratur

Cantwell, David & Bill Friskics-Warren, 2003: *Heartaches By the Number. Country Music’s 500 Greatest Singles.* Nashville: Vanderbilt University Press.

Hedenius, Ingemar, 1972: *Helvetesläran*. Stockholm: Bonniers förlag.

Horstman, Dorothy, 1976: *Sing Your Heart Out, Country Boy.* New York: Pocket Books.

Horstman, Dorothy & Fritzi Horstman, 2010: *America’s Best Loved Country Songs. An Encyclopedia of More Than 3,000 Classics Through the 1980s.* Jefferson NC: McFarland & Company.

Morris, Christine, 1993: *Vaka med mig. Böner vid en dödsbädd.* Skellefteå: Artos förlag.

Powell, William S. (red.) 1979-1996: *Dictionary of North Carolina Biography*. Charlotte NC: University of North Carolina Press.

Swärd, Stefan, 2011: *Efter detta. Om Guds kärlek och rättvisa, himmel och helvete.* Stockholm: XP Media.

Sångtexter

I Didn't Hear Anybody Pray – Dorsey Dixon

Som den sjöngs av Dorsey Dixon 1938.

(V1) Who did you say it was, brother?
Who was it fell by the way?
When whiskey and blood run together
Did you hear anyone pray?

(V2) The names I'm not able to tell you,
But here is one thing I can say:
Their whiskey and blood mixed together,
But I didn't hear nobody pray.

(R1) I didn't hear nobody pray, dear brother,
I didn't hear nobody pray.
I heard the crash on the highway,
But I didn't hear nobody pray.

(V3) When I heard the crash on the highway,
I knew what it was from the start;
I went to the scene of destruction
A picture was stamped on my heart.

(V4) Whiskey and glass all together,
Was mixed up with blood where they lay.
Death played her hand in destruction,
But I didn't hear nobody pray.

(R2)

(V5) I wish I could change this sad story
That I am now telling you;
But there's no way I can change it,
Somebody's life is now through.

(V6) Their soul has been called by the Master,
They died in a crash on their way.
I heard the groans of the dying,
But I didn't hear nobody pray.

(R3)

(V7) Please give up the game an' stop drinking,
For Jesus is pleading with you.
It cost him a lot in redeeming,
Redeeming the promise for you.

(V8) But it'll be too late if tomorrow
In a crash you should fall by the way,
With whiskey and blood all around you,
And you can't hear nobody pray.

(R4)

Roy Acuff

Wreck on the Highway – Dorsey Dixon
Som den sjöngs av Roy Acuff 1942.

(V1) Who did you say it was brother?
Who was it fell by the way?
When whiskey and blood run together
Did you hear anyone pray?

(R1) I didn't hear nobody pray, dear brother
I didn't hear nobody pray
I heard the crash on the highway
But I didn't hear nobody pray

(V3) When I heard the crash on the highway
I knew what it was from the start
I went to the scene of destruction
And a picture was stamped on my heart

(V4) There was whiskey and blood all together
Mixed with glass where they lay
Death played her hand in destruction
But I didn't hear nobody pray

(R2)

(V5) I wish I could change this sad story
That I am now telling you
But there is no way I can change it
For somebody's life is now through

(V6) Their soul has been called by the Master
They died in a crash on the way
I heard the groans of the dying
But I didn't hear nobody pray

(R3)

Wreck On The Highway – Bruce Springsteen
Som den sjöngs av Bruce Springsteen 1980.

(1) Last night I was out driving
Coming home at the end of the working day
I was riding alone through the drizzling rain
On a deserted stretch of a county two-lane
When I came upon a wreck on the highway

(2) Now there was blood and glass all over
And there was nobody there but me
As the rain tumbled down hard and cold
I seen a young man lying by the side of the road
He cried "Mister, won't you help me please"

(3) An ambulance finally came and took him to Riverside
I watched as they drove him away
And I thought of a girlfriend or a young wife
And a state trooper knocking in the middle of the night
To say "your baby died in a wreck on the highway"

(4) Sometimes I sit up in the darkness
And I watch my baby as she sleeps
Then I climb in bed and I hold her tight
I just lay there awake in the middle of the night
Thinking 'bout the wreck on the highway

When Whiskey and Blood Runs Together – Morgan Hellman
Som den sjöngs av Nashville Neurotics 1995.

I lost my job and my home,
my lady left me alone
That things go wrong,
ain't no wonder my son
When whiskey and blood runs together

Got drunk in Main, killed a man,
for life they sent me away
Ain't no wonder my son,
that things go wrong
When whiskey and blood runs together

Oh, young man don't end up like me
Oh, young man let that bottle be
Listen now onto my advice

SVENSK COUNTRYMUSIK

- EN DISKOGRAFI

DEL 2, 45-VARVS VINYLSKIVOR

ANDERS N. NILSSON & OLE ROMIN

Detta är andra delen av den diskografi över svensk countrymusik som påbörjades av Nilsson & Romin (2013). Den första delen behandlade LP-skivor medan föreliggande del tar sig an 45-varvs vinylskivor. De kriterier som redovisades i första delen avseende nationalitet och genreavgränsningar tillämpas även här med vissa modifikationer enligt nedan.

45 varvs vinyl

Det var i mitten av 1950-talet som vinylskivorna började ersätta de tyngre och skörare 78-varvarna och under själva övergångstiden kunde inspelningar ges ut parallellt på båda typen av skivor. Med få undantag kan 7-tums vinylskivor avsedda att spelas upp med 45 varv i minuten indelas i singlar, med ett spår på varje sida, och EP med två spår på varje sida. Medan singeln hade ett tunnare och ofta mer anonymt pappersfodral var EP:n som regel förpackad i ett tjockare fodral med mer påkostad design. Det senare gäller även den s k maxisingeln med en storlek på 12 tum. Även om Sverige var ett av de länder där EP-skivan fick stor framgång (Lundberg 2009), var den i stort sett redan passé och ersatt av LP-skivan när countryn fick sitt stora genombrott i början av 1970-talet. Singeln däremot förekommer mer frekvent inom svensk country och har huvudsakligen använts på två olika sätt. Dels för distribution av potentiella hits utvalda från LP-skivor till radiostationer och dylikt, och dels som en lågbudgetutgivning för mindre kända artister som inte mäktade med en hel LP. De senare kan sägas vara de intressantaste 45-varvs skivorna, då deras innehåll är unikt. Även kassettband kan ha fungerat på ett likartat sätt varför en framtida förteckning av dessa är varmt välkommen. I några enstaka fall förefaller det även som om någon artist gett ut en singel med låtar framförda på svenska riktade mot en eventuell placering på svensktoppen.

Till skillnad från LP-skivorna har 45-varvarna som regel inget specifikt namn utan namnges via de ingående låtarnas namn. Det är i detta läge svårt att namnge en viss skiva utifrån endast en av låtarna, varför vi konsekvent för varje skiva anger namnet på alla ingående spår. För de låtar som framförs översatta till svenska har vi även tagit med originaltiteln inom parentes.

Avgränsning utifrån genre

Det majoritetskriterium avseende alla spåren på en LP-skiva vi tidigare använt är svårt att översätta till 45-varvsskivor då antal spår är så litet. På en singel skulle det då i princip räcka med att en countrylåt översatts till svenska och framförs som schlager. För att undvika detta har vi här varit lite striktare och ställt lite högre grad på arrangemang och framtoning för att räkna skivan som country.

Vi är mycket tacksamma för all tänkbar hjälp med att förbättra listan. Tips om skivor vi missat emottages tacksamt, liksom synpunkter på våra genremässiga avgränsningar. I nuvarande form rymmer vår lista totalt 291 45-varvs skivor. Av dessa representerar 279 svenska artister medan 12 är utländska artisters skivor inspelade i Sverige. Av de svenska skivorna har 152 räknats som country medan de övriga 127 listats som starkt countryinfluerade skivor i närliggande genrer. Den senare gruppen fördelar sig mellan schlager och svensktopp med 84, rock och pop med 27 och dansband med 16 skivor.

Källor

Anonym, 1972-1973: ”Svensk C & W”. *Kountry Korral Magazine* 1972(5): 17-19, 1972(6): 6-7 & 1973(2): 15.

Lundberg, Börje, 2009: ”A Rare EP Is Magic”, s. 8-9, i: Roger Holegård, *The EP Book. Swedish Rock & Pop pressings 1954-1969*. Stockholm: Premium Publishing.

Nilsson, Anders N. & Ole Romin, 2013: ”Svensk countrymusik – en diskografi. Del 1, vinyl LP”. *Kountry Korral Magazine* 2013(2): 37-47.

Wiker, Per, 2012: *Gunnar Wiklund. Försök till diskografi*. www.obladoo.se.

Skivlista

I listan ges följande information: (1) artistens namn, (2) produktionsår, (3) etikettens namn, (4) skivnummer, (5) om EP så anges detta, (6) de ingående spårens namn med enkelt snedstreck mellan varje spår och dubbelt dito mellan sida A och B. Inom varje genre är skivorna sorterade efter artist och årtal, och artisternas bokstavsordning utgår från hela namnet och inte i förekommande fall efternamnet. Förutom den mer renodlade countryn omfattar vår lista även separata sektioner för dansband, rock och pop, samt schlager och svensktopp med stark countryinfluens. Allra sist listas de countryskivor vars innehåll utländska artister spelat in i Sverige.

COUNTRY inkl. bluegrass och oldtime, 152 st.

Agaton Band, 1984, Jambalaya, JABS-01: Älsklingsflickan // Tänk vad tiden går
= 1989, Skåneton, SKS-001: Ett hjärta av guld // Lilla Linn

Alf Robertson, 1968, RCA, FAS 817: Erik Hultbergs industrier (Somebody bought my old home town) // Tjenare John (The old one’s gone)
= 1969, RCA, FAS 826: Tycker du om mig så - skriv (The day the saw mill closed

down) // Riv inte vårt kvarter (Ode to the little brown shack out back)
= 1969, RCA, FAS 832: En liten femöres kola // Lev länge och lyckliga båda (Isn't it lonely together)
= 1969, RCA, FAS 834: En liten fågel flög … (A bird named yesterday) // Min gamla damm (They covered up the old swimming hole)
= 1970, RCA, FAS 836:En solig sönda' morgon (Sunday morning coming down) // Kontokort (Cowboy boots)
= 1970, RCA, FAS 844: Sa hon nånting om mej (Did she mention my name) // Vägen hem kan vara lång (Scheiden tut so weh)
= 1972, RCA, FAS 873: Jag är inte den jag var förut (I am not the boy I used to be) // Kan du gissa vem jag såg (Sweet thang)
= 1972, RCA, FAS 875: Lasse & Mari (Jody and the kid) // Vi står ändå bara still (Ain't gonna hobo no more)
= 1972, RCA, FAS 886: Jody and the kid // When I loved her
= 1973, RCA, FAS 893: Har du nånsin // Ett gräs som var så grönt (Good for nothin' blues)
= 1979, GMP, GMPS 7906: Polarna, ett härligt lag (Me and Bobby McGee) // Vi ska ta två poäng (Look what you've done to me)
= 1981, Air, AIRS 001: Louise (Lucille) // Olles bar och grill
= 1987, Mariann, MAS 2492: En sjömanshustrus ballad // Farsans far (I'm my own grandpa)
= 1991, Mariann, MAS 2522: Om du bryr dig om // Jag har spelat mina kort (Gentle on my mind)
= 1991, Mariann, MAS 2527: En afton vid Mjörn // Jag önskar jag var 18 år igen (I wish I was eighteen again)

Annika Palm, 1967, High Ball, H-B-M-s 301: Tillsammans igen (Together again) // Lämna inte kvar några minnen

Ann-Louise Hansson, 1977, Columbia, CBS 5673: Don't darken my doorstep // Feast or famine
= 1978, GlenDisc, HGP 138: Låt inte din skugga falla här (Don't darken my doorstep) // Fly your Jolly Roger
= 1978, GlenDisc, HGP 141: Räck mig din hand (You ought to write yourself a love song) // Try to see the lighter side
= 1978, GlenDisc, HGP 142: La ikke din skygge bli igjen (Don't darken my doorstep) // I've gotta get back to dreamin'
= 1979, GlenDisc, HGP 146: Låt natten bli min (Sleep late tomorrow) // Don't slam the door
= 1981, GlenDisc, HGP 153: Ensam i natten (Hey Mr Lonely) // Moonlight
= 1982, GlenDisc, HGP 155: Kärleken lever // Du ska inte låta dig luras av vad andra säger

Benny Borg, 1973, Polydor, 2052 053: Balladen om Morgan Kane // Balladen om Morgan Kane [instr.]

Bert Deivert, 1984, Tab, TAB-ES-401: Hot love on the side // Macho ramblings

Blue Grass Swedes, 1974, Rondo, RON 308: Gammal kärlek rostar aldrig // Tack för allt

Blue Rangers, 1982, Blue Rangers, BRS 38: San Antone // A cowboy's lovesong

BMG, 1977, E. Mann, EMS 139: Två små röda rosor // Old home place

Bus Stop, 1985, Tab, TAB-ES-504: It's so hard // Klondike

Carina Wessman, 1980, Concert Music, CMS 804: Hey mister, don't speak bad about my music // Come a rose

Chilly Bay Band, 1989, Hurry Up, HUP 001: Stekenjokk // I don't want to be reminded

Christina Lindberg, 1982, GlenDisc, HGP 158: Blue eyes don't make an angel // Honey don't you look back when you leave
= 1986, Tab, TAB-ES-604: Night by night // Where in heaven on earth (Have you been)

Christopher, 1977, Rainbow, R1A: If I wanted you to be // ?

Couggies, 1976, CAM, CMS 1921: I morgon lyser åter solen // Mitt i Minnesota

Country Express, 1969, Odeon, SD 6068: Snälltåg till Halmstad (Last train to Clarksville) // Brilliancy

Country Family, 1973, GMP, GMPS 7301: Det finns en sång (Distant drum) // Jag är inte den jag var förut (I'm not the boy I used to be)

Country Five, 1973, Arac, SEP 153, EP: Okie from Muskogee / Tommy's doll // Pass the booze / Do what you do well

Country Friends, 1983, Morning Records, CFM S 8901: Mama oh mama // Under loved and over lonely

Country Gentlemen, Hol, HOL 1: Summer will be here to stay // The letter

Country Masarna, 1974, GMP, GMPS 7402: Lyckans ros // Säg nu förlåt

Country Minstrels, 1966, Sonet, SXP 4088, EP: Jag har en tiger i min kåk (I've got a tiger by the tail) / Förlåt mig (Excuse me, I think I've got a heartache) // Vad hjälper tårar (Look who's cryin') / Kom igen i morgon (Better times a comin')
= 1967, Sonet, T-7692: Hur ska det sluta (Love's gonna live here) // Löften är som vindar
= 1984, CM Records, CM 101: Take me back to Tulsa // It's a cowgirl lovin' night
= 1988, SGM, SGMS 101: Below the border // Hälsningar från Country Minstrels
= 1988, SGM, SGMS 102: Äntligen jul // Vinternatt

Country Road, 1973, Viking, VIS 1006: Mona Lisa // Sweedish steel
= 1973, Viking, VIS 1004: Never been to Spain // Daddy Frank
= 1985, Mill, MRS-1015: Pico // Wieder auf Achse

Daltons, 1979, DSI, DSI-9501: Storsta'n (Sin City) // Okie from Muskogee

Don Curtis, 1983, Mariann, MAS 2391: Truckin' Jack // Come on let me know

Elisabeth Ravstis, 1987, ER, ER-Music-001: Leaving you // Country music and good ole rock'n'roll

Growing Grass, 1970, MCA, MCS 2100: Livin' the blues // You ain't going nowhere
= 1971, MCA, MCS4724: Alligator man // I'll be your baby tonight

Gunilla Åsell, 1987, GCM, GCMC-S-001: I've been asking mama // Personal love song

Hasse Andersson, 1987, Sonet, T-10238: Måsen // Sommardansen
= 1988, Sonet, T-10279: Slåtter hos Nils Mats' // Bjäreland
= 1990, Sonet, T-10334: När regnet föll // Så länge jag lever
= 1990, Sonet, T-10357: Änglahund // I november

Hasse Andersson & Kvinnaböske Band, 1979, Philips, 6015 196: Eva-Lena (Ravishing Ruby) // En ballad om ett barn
= 1980, Sonet, T-10000: Du ska inte kasta sten // A fools prayer
= 1981, Sonet, T-10048: Skomagare Anton // Var é natten
= 1982, Sonet, T-10072: Dans på Vejby ängar // Vinterepos
= 1983, Sonet, T-10107: Den stora sanna kärleken // Ponnies
= 1984, Sonet, MJÖLK-1: Tacka vet jag mjölk och mackor // Arrendatorns

klagan
= 1985, Sonet, ETI-1: En ballad om ett barn // Psalm 355 (Till Kalle)

Hasse Andersson & Östen Warnerbring, 1985, Frituna, FR-1184: Ät aldrig korv // Höllvikens frivilliga brandkår

Hillbilly Five, 1963, SWE DISC, SWEP 105, EP: Excuse me / She's just a whole lot like you // Midnight in heaven / The eyes of love
= 1964, SWE DISC, SWEP 133, EP: I feel better all over / Honky tonk girl // Don't worry 'bout me / What am I living for
= 1964, SWE DISC, SWES 1060: The great snowman // Alabam
= 1965, SWE DISC, SWES 1107: Scarlet ribbons // Thanks a lot
= 1966, SWE DISC, SWES 1176: Big daddy // Mister lonesome
= 1967, SWE DISC, SWES 1195: Den store snömannen (The great snowman) // Tommy
= 1967, SWE DISC, SWES 1196: The girl in the wood // Devil woman
= 1968, SWE DISC, SWES 1234: Du kommer säkert att bli en vacker kvinna // Virginia

Homesick Band, 1970, Knoxie, OTM-01, EP: Kiss me now, Cindy / Goodbye, M. Durcan // Ragtime Cotillion / Whoa, Mule / Soldiers Joy

Hootenanny Singers, 1967, Polar, POS 1038: Mrs. O'Grady // The fugitive

Hubbas & Kicki, 1987, Tab, TAB ES-703: Glidin' apart // One step behind you

Inger Nordström 'n' her Rhinestone Band, 1992, Comstock, 2036: I saw you look at her // Falling fast

Jack Daniel's Band, 1982, Egen, JDB-EP-001, EP: Fraulein / Diesel cowboy // International blues / She's just complaining

Jan Andersson, 1970, Columbia, 4E006-34287: Ditt och datt // En solig sönda' morgon (Sunday morning coming down)
= 1970, EMI, E006-34126: Lisbeth du litar väl på mej? (Ruby, don't take your love to town) // Älskar dig
= 1972, Columbia, 4E006-34693: Guitar man // Det tar tid
= 1990, John's, JRS 91-011: Möt mig i Norrland (Meet me in Stockholm) // Green, green, grass of home

Kentucky, 1982, Jämtängen, JMP-S-020: Watchin' Scotty grow // Do it like your daddy told you to
= 1988, Ken, KES-001: Singel med truck i // Landsvägsliv

Kikki Danielsson, 1979, Mariann, MAS 1206: Lay your love on me // Talking in your sleep
= 1980, Mariann, MAS 1231: Sometimes when we touch // U.S. of A
= 1985, Mariann, MIS 2429: Right night for loving // Love can hurt
= 1988, TMC, TMCS 016: Let them walk in the sunshine // Waiting for the morning

Kjell Fredriksson, 1990, Egen, KF 001: Hovslagar Per // Ett gammalt ordspråk

Lasse Sundberg, 1989, Egen, LSS 1: Country blues // Take these chains

Lena Ljung, 1987, Eagle, ES 10-21: Om du kommer lite närmare (Let's have a good time tonight) / Let's have a good time tonight // En känsla

Lisbeth Bodin & Henry Lindblom, 1957, Cupol, CEP 123, EP: Den gröna dalen (Red river valley) / Cowboy potpurri // Prärieмånen / Måsarna

Marike Johnsson, 1982, Erge's, GS 100: Turn away // Let me be there
= 1983, Erge's, GS 102: Jag hoppas jag glömde en del // Vad är mammas namn (What's your mama's name)

Mats Rådberg & Elisabeth Andreasson, 1980, Mariann, MAS 2283: I'm the singer, you're the song // Let somebody love you

Midnight Cowboys, 1972, Kountry Korral, 45-1501: Lasse och Marie (Jody and the kid) // Ragtime Annie
= 1972, Kountry Korral, EP-1502, EP: When the bluegrass is covered with snow / Born to be wild // Sitting on top of the world / Love please come home

New Strangers, 1973, Columbia, 4E006-34808: Snowbird // Walk a mile in my shoes
= 1973, Columbia, 4E006-34848: Take me home country roads // I don't mind

Oklahoma Boys, 1965, Pye, 7N 306: Dead man's place // Six days on the road
= 1966, Fontana, 271 255 TF: I betcha didn't know // Gonna have love

Paul Boogart and Country Fools, 1969, Olga, SO 98: Hey look at me // Tell me why I'm left alone

Rank Strangers, 1969, Polydor, 2053 005: Early mornin' rain // Fly on the baby's nose
= 1970, Polydor, 2053 019: Ruby, don't take your love to town // Rank stranger
= 1970, Polydor, 2053 027: Ribbon of darkness // That place called the country
= 1971, Polydor, 2053 031: Me and Bobby McGee // Gentle on my mind
= 197?, Stranger, BCRS-101: Fox on the run // Rocky top

Rankarna & Mats Rådberg, 1971, Polydor, 2053 043: Help me make it through the night // Autumn feeling
= 1971, Polydor, 2053 084: It just don't take me long to say goodbye // Bus stop
= 1973, Polydor, 2053 145: Diggy Diggy Lo // If you got it
= 1973, Polydor, 2053 179: Linda // If you got it
= 1982, Mariann, MAS 2373: Mamma, låt inte din grabb växa upp och bli en cowboy (Mamas don't let your babies grow up to be cowboys) // In my dreams
= 1986, Mariann, MAS 2465: If you miss me at Christmas // Vita duvan
= 1989, Mariann, MAS 2500: Kär och galen // Kom och klia mig på ryggen
= 1990, Mariann, MAS 2510: Grabbar och tjejer // Kär och galen
= 1990, Mariann, MAS 2515: En sjömanshustrus ballad // Kär och galen
= 1991, Mariann, MAS 2528: En kärleksaffär // Kär och galen

Red Jenkins, 1988, Sonet, T-10278: Jag har alltid klarat mig // A violin that never has been played
= 1989, Sonet, T-10296: Hembränt och årgångsvin // Natten är vår

Roland Ekström, 1970, Butler, BUS 396: Idag sköt jag ihjäl en okänd man (Today I killed a man I didn't know) // Tillsammans igen (Together again)
= 1970, Butler, BUS 395: Kommer dag kommer regn (Early morning rain) // Vi skall leva länge än

Ronny Carlsson & Marike Johnsson, 1983, Erge's, GS 104: Lonely love // You said goodbye

Rowing gamblers, 1967, Polar, POS 1039: Delia's gone // I can't make your way

Shotgun, 1986, ?: Cowboys life ain't easy // Pancho and Lefty

Stefan Holm, 1972, California, 45-507: Catching the sun // Bitter green

String Strike Pickers, 1983, Roldex, RXEP-75, EP, *Gräjtesst Hitts*: Hängselstropp (Salty dog) / Hönslåten (Mei Bibi Hendi) // Det är jag som går vägen uppför stegen / I'll fly away

Ted Orison [= Sandstedt], 1988, Ton Produktion, TP-TBLJ-998: A lonely heart // It's time

Ted Sandstedt, 1986, Ton Produktion, TP-TBLJ-999: Ensam i ett regn // En annan

väg
Tennessee Five, 1970, Greenlight, 39S: Anita, du drömmer (Anita, you're dreaming) // Ännu finns en dröm
= 1972, GMP, GS 721: Six days on the road // Put your hand in the hand
= 1974, Polydor, 2053 199: Sången om dej // Kom och sjung en countrysång
= 1977, T-Bone, TBS 152: Stranger // Wasted money
Tennessee Travelers, 1968, Blue Horizon, 1000: Devil's dream // Hamilton County
The Gunsmokers, 1960, Joker, JEP 8000, EP: The Gunsmokers' arrival / Jumpin' with the Gunsmokers // The Gunsmokers' serenade / The Gunsmokers' goodbye
The Honky Tonks, 1982, Sunrock, SR-010, EP, *Rockin' and Rollin' with the Honky Tonks*: Honky tonk mind / Eager boy // Weary blues / Mean mean women
The Nightdrivers, 1984, Rainbow, RMS 101: Outlaw // Golden sunburst
The Travellers, 1960, Artist, AEP 1083, EP: Bonanza / The trail of the lonesome pine // Nola / Quartermaster's stores
Tom & Wallis, 1976, TW Produktion, PP1: High Chaparral // Jag sitter i sadeln
Tord Torderup, 1987, Wasa, DS 014: Tiden läker inte alla sår // Marcus sång
Warberg Brothers, 1987, High Chaparral, HCS B701: I alla fall på Chaparral (Shall we gather at the river) // Captured
Washboard Wilma, 1999, Yodeler, EP-001, EP: Any old time / Blue moon of Kentucky // The strangest gal / Washboard Wilma
West & Jons Band, 1987, Vemus, CLL-203133: Spring is here // Gun fight saloon
Western Express, 1982, Mas Media, MAS 452: Gärdevisan // Following a mas
Western Four, 1971, Rondell, SLA 1006: Utvandrarvisan // Gamle Svarten (Ole Faithful)
Western Trails, 1969, PopHat/ Jay Dee, JD 7125: Hårda tider // Grabben
Wilda Wästarna, 1964, Polar, POS 1006: Wästern express // Arkansas
Wildwood, 1985, Mill, MRS-1013: Could it be love // I'll be right there loving you
Örjan Englund, 1980, Concert Music, CMS 805: Ingen kan nå'nsin gå upp mot dig // Flight 69
= 1982, Election, ELO 1003: Mamma, låt inte din grabb växa upp och bli en cowboy (Mamas don't let your babies grow up to be cowboys) // Arvslös

DANSBAND med stark countryinfluens, 16 st.

Bodil Hovenlid, 1991, GoodWill, 1281 7: Han // Blå rosor (Blue rose is)
Bosses Team, 1974, Anette, AS 208: Har du nånsin // Älskling jag längtar hem (Don't it make you want to go home)
Brogrens, 1985, Trivs mé Brogrens, TMB 1086: Jag har betalt skatten // På vägen igen (Back in the saddle again)
= 1987, Trivs mé Brogrens, TMB 1089: Sommardansen // Sommarchans
Christina Lindberg, 1990, Frituna, 1258 7: Dit vägarna bär // Att fånga en vind (Saddle in the wind)
= 1990, Frituna, 1271 7: Vid flodens strand // En kväll i veckan (One night a week lovers)
= 1991, Frituna, 1283 7: Om du vet // Du får tro vad du vill (Don't tell me what to do)
Dannys, 1983, Mercury, 814 048-7: Möt mig i Malmö (Meet me in Stockholm) // Oh, en sån underbar dag
Jörgens orkester, 1967, HB Artist, HBS 1004: The great snowman // Can't help falling in love
Kent Hedes, 1989, New Music, NMS-17: Gotländsk sommarnatt // Save the last dance for me
Lasse Stefanz, 1989, Frituna, 1247 7: Mot nya mål // En slant i min jukebox (Jones on the jukebox)
Maltes, 1970, Efel, SE 21: Det är skönt att vara hemma igen (Home on the range) // Loppan
Sten & Stanley, 1980, Scranta, SAS 124: Min blåaste blues (Singing the blues) // Finns det en himmel?
Streaplers, 1980, Polydor, 2053 307: Låten om Linda // Kungälv, Bohuslän (Nashville)
= 1984, Viking, VIS 1034: Vägen till paradiset // Hangin' on
Wells Fargo, 1979, GMP, GMEP 7902, EP: Black is black / Sol regn och snö // Crossfire / Big bad wolf

ROCK & POP med stark country-influens, 27 st.

Blue Cock, 1983, Pang, PSI 071: Why should I give you a chance // Red carpet treatment
Caretakers, 1966, Jay Dee, JD7111: Tonight // Act naturally
Day Warren, 1978, Rock & Country, R&C 501: I'm walking // Gold dust
Dottie & The Dukes, 2001, TAIL, TEP 2001, EP: That's Joe / Little Jonah // Good love / Bigelow 6200
Eva Eastwood & The Major Keys, 2001, TAIL T-1007: Tack, men nej! // Wendy's wedding
Hank C Burnette, 1969, Seagull, SG-101: Wildwood flower // Together again
Hubbas, 1985, Tab, TAB-ES-9851, EP: Do you wanna rock and roll tonight / Burning love // Please, be mine again / Johnny B Goode
Jerry Williams, 1965, Sonet, T-7640: Runaround Sue // Last date
= 1972, Sonet, T-7904: Cotton Jenny // Turn on your love light
Jerry Williams & The Violents, 1962, Sonet, T-7524: Darling Nelly Grey // Nobody's darling but mine

Shanes, 1967, Columbia, DS 2359: Save the last dance for me // Talkin' to myself
Spotnicks, 1961, Karusell, KFF 340: The old spinning wheel // Ghost riders in the sky
= 1961, Karusell, KFF 347: Orange blossom special // The Spotnicks theme
= 1962, Karusell, KFF 384: Ol' man river // My old Kentucky home
= 1962, Karusell, KFF 405: Hey, good lookin' // What'd I say
= 1964, SWE DISC, SWES 1071: Blues stay away from me // Divided city
= 1964, Karusell, KFF 577: Last date // Le dernier train de l'espace
= 1964, Karusell, KFF 589: Gamle Svarten (Ole Faithful) // Joey's song
Sten & Stanley, 1965, Decca, F44447: Hur ska de' sluta (Love's gonna live here) // Min kära
= 1966, Decca, F44511: Girl // Jambalaya
Streaplers, 1961, Telefunken, UX 4988, EP: En sliten grimma (There's a bridle hanging on the wall) / You got what it takes // Four little heels / Kentucky waltz
= 1963, Telefunken, U 5427: Kentucky waltz // En sliten grimma (There's a bridle hanging on the wall)
= 1964, Columbia, DS 2236: Mule skinner blues // Handy man
= 1965, Columbia, DS 2250: Pistol packin' mama // Laughin' the blues
Teddy Hill, 1979, Star-Club JAN 45-010, EP: Rock-a-Billy is back / Yeah, yeah, yeah // Tore up / Gonna rock this bop tonight

Teddy Hill & The Sun Rhythm Section, 1991, Teddy TRS001: Pioneers of rock-n-roll / Greenback Dollar

The Wild Boys, 1990, Haircut, CTR-784, EP: Rock Billy Boy / Rock & Roll baby // Rock it / Lover's dream

SCHLAGER & SVENSKTOPP med stark countryinfluens, 84 st.

Anita Lindblom, 1980, Club Trocadero, H 680: You can have him // Sixteen tons

Anne Kihlström, 1978, GlenDisc, HGP 144: Jag önskar att jag kunde flyga // I min dröm (When I dream)

= 1978, GlenDisc, HGP 143: Pröva mina vingar (Another weekend) // Du kunde smeka

Ann-Kristin Hedmark, 1970, Karusell, 2108 009: Du får mig dit du vill (Gentle on my mind) // Det man tror det vill man gärna

= 1972, Decca, F 44575: Jag ska' vara hos dej ikväll (I'll be your baby tonight) // Donna Donna

= 1975, RCA, Yspbo-715: Old Milwaukee [Lee Hazlewood sång] // Please come to Boston [Lee Hazlewood sång]

Arne Bendiksen, 1957, Triola, TSEP 1035, EP: Cowboy / Cowboys frikväll // Idag har jag bränt mina kärleksbrev / Timmer Jon

= 1957, Triola, TS 7047: Cowboy // Cowboys frikväll

Bengt Andersson, 1963, Polydor, 10948: Halvljumma kyssar (Warmed over kisses, left over love) // Stanna min kära

Benny Lawin, 1980, tab, T-ES-8001: Ge mej musik // Basket-sången (Lover please)

= 1981, tab, T-ES-8101: Mademoiselle Cathrine // Dina ögons varma glans (The shelter of your eyes)

Bertil Englund, 1964, Interdisc, IPS 1051: Adios amigos (Adios amigo) // Rök rök rök (Smoke! Smoke! Smoke! That cigarette)

Cacka Israelsson, 1955, Odeon, GEOS 23, EP: Tro lilla hjärta / Kullerullvisan // Billy Boy (Billy Boy) / Balladen om Davy Crockett (Ballad of Davy Crockett)

= 1955, Odeon, GEOS 2, EP: Tennessee wig walk (Tennessee wig walk) / Home on the range // När det våras i bland bergen (When it's springtime in The Rockies) / Gamle Svarten (Ole Faithful)

= 1955, Odeon, GEOS 4, EP: Sugar blues / Gone fishin' // Johnny Guitar / Sh-boom

= 1955, Odeon, GEOS 8, EP: Capri / Far dansar mambo // Min idol (This ol' house) / Sheriffens sång

= 1955, Odeon, GEOS 11, EP: Flickan i Smala gränd / Det kvittar mej - vals eller tango // Månen lärkan och rosen / Låt inte stjärnor blända dig (Don't let the stars get in your eyes)

= 1955, Odeon, GEOS 24, EP: [Britt-Inger Dreilick] / [Britt-Inger Dreilick] // Väck upp hela sta'n! (Wake the town and tell the people) / Min gula ros i Texas (The Yellow rose of Texas)

= 1956, Odeon, GEOS 43, EP: Tro och kärlek / Zambesi // Sexton ton (Sixteen tons) / Åh, vilken tjej

= 1956, Odeon, GEOS 56, EP: Hon och han / Jag ska' troget vänta // Röda präriens vind (The Wayward wind) / Love, love, love

= 1957, Odeon, GEOS 62, EP: Min blåaste blues (Singing the blues) / Giddy-up-a ding ding // Kärlek utan gräns / Den stängda dörren

= 1958, Odeon, GEOS 83, EP: Jul i vilda västern / Jamajka-rom // Luna-Lu / Kärleksbrev i sanden

= 1958, Odeon, GEOS 90, EP: Jambalaya (Jambalaya) / Boken om mitt liv (The story of my life) // I kväll, i kväll / Skiffel, skiffel

= 1958, Odeon, GEOS 98, EP: Hokus-pokus / Säg måne, säg // Purple people eater / Sail along silvery moon

= 1958, Odeon, GEOS 151, EP: En sliten grimma (There's a bridle hanging on the wall) / Sheriffens sång // Tom Dooley / Röda präriens vind (The Wayward wind)

= 1960, Cupol, CEP 267, EP: Sommarvän / La Bella // Han måste gå (He'll have to go) / Kärlekens land

= 1962, Cupol, CS 107: Adios amigo (Adios Amigo) // Djupt inne i skogen (Wolverton Mountain)

= 1962, Cupol, CEP 349, EP: Gamle Svarten (Ole Faithful) / Djupt inne i skogen (Wolverton Mountain) // Gamle Joe (Old black Joe) / En sliten grimma (There's a bridle hanging on the wall)

= 1962, Cupol, CEP 359, EP: Minnet av Svarten / Ditt hjärta - var är det (orig. av Floyd Tillman, men vilken låt?) // Dina tårar biter inte på mej / Vinden ger svar (Blowing in the wind)

= 1963, Cupol, CEP 379, EP: Silvermåne över bergen (Shine on Rocky Mountain moonlight) / När ungkarl jag var // Jingle-jangle-jingle (Jingle jangle jingle) / Ingen annan är som du (I keep wishing for you)

= 1963, Cupol, CEP 382, EP: En främling kom (Stranger on the shore) / Jo minsann // Adios Amigo (Adios Amigo) / Sommarvän

= 1964, Cupol, CEP 387, EP: Amerikabrevet / Hålla färgen (Puttin' on the style) // Cigaretter, whisky och vilda kvinnor (Cigareetes, whusky, and wild, wild women) / Gamla Ohio (Banks of the Ohio)

= 1965, Cupol, CEP 414, EP: Den första gång jag såg dig / Det är lögn att jag ljuger så // I ungdomens år / Oklahoma

Carl-Erik Thörn, 1971, Gazell, C-251: Det finns ingen annan (I won't forget you) // Jag hade tur som mötte dej (I walk the line)

Carli Tornehave, 1968, Olga, SO 66: Timmer-Annas äldste son (The son of Hickory Holler's tramp) // Nathalie

Charlie Norman, 1955, Metronome, J 45 394: När månen skiner och skojar // Min gula ros i Texas (The yellow rose of Texas)

= 1955, Metronome, J 45 382: Pepita dansar // Balladen om Davy Crockett (Ballad of Davy Crockett)

Gunnar Wiklund, 1956, Karusell, KSEP 3031 EP, *Cowboy romantik*: Ödets flod / Tror du nu att jag skall sörja (There'll be no teardrops tonight) // Jag frågar, men vill ej ha svar (I really don't want to know) / Jambalaya

= 1960, BFB, BFB 1041, EP: Romantica / Han måste gå (He'll have to go) // Midnatt / Partners

= 1961, BFB, BFB 1060, EP: Minns du den sommar / Livet är härligt (Let's think about living) // Alaska (North to Alaska) / Ökenryttare

= 1963, Scan Disc, SCD 18, EP: Ann-Margret / Jag går min väg // Min soliga dag / Akta dig för indianerna (Don't go near the indians)

= 1964, His Master's Voice, HMV 7EGS 308, EP: En gång i vårt sommarland / Tystnad säger mer än ord // Jag får inget svar från dig (Have I stayed away too long) / Mest av allt (I love you because)

= 1964, His Master's Voice, HMV X 8652: Jag får inget svar från dig (Have I stayed away too long) // En gång i vårt sommarland

= 1965, His Master's Voice, HMV 7EGS 320,

EP: Nu reser jag hem (Detroit City) / Jag saknar dig (Come back to me) // När våren står i blom / Ta mig som jag är (Welcome to my world)
= 1965, His Master's Voice, HMV X 8663: Det känns så fel (It hurts so much to see you) // Solsken kan man alltid finna
= 1965, His Master's Voice, PRH 3003: Nu reser jag hem (Detroit City) // Mest av allt (I love you because)
= 1967, His Master's Voice, HMV 7EGS 341, EP: En serenad till dej / Just en sån sång // Ensam i stora sta'n / Gringos gitarr (Gringo's guitar)
= 1967, His Master's Voice, HMV 7EGS 348, EP: Den flickan skall bära mitt efternamn / Jag ger dej kärleken (I can't stop lovin' you) // Vi ska gå hand i hand (Dunja, du) / Vi ses igen
= 1968, Columbia, DS 2394: Snart så kommer åter ljusa tider (Oklahoma hills) // Drömmer om dig (I'm walking behind you)
= 1969, Columbia, DS 2441: Kan jag hjälpa att jag älskar dig ännu? (I can't help it, if I'm still in love with you) // Jag ser tillbaka (Jealous heart)
= 1970, Columbia, 4E006-34141: Hälften så kär (Half as much) // Sol, sång och glada miner (Dear hearts and gentle people)
= 1972, Columbia, 4E006-34607: Det är härligt att leva (Kiss an angel good mornin') // Om världen var min

Hasse Edler, 1968, Gazell, C-226: Timmerannas äldste son (The son of Hickory Holler's tramp) // Hej Jude (Hey Jude)

Helena Salo, 1977, tab, T-ES-701/702: Vi ska gå på matiné // Det finns ingen far som min (Cowboy yodel)

Hootenanny Singers, 1970, Polar, POS 1092: Ring ring - här är svensktoppsjuryn // Lev som du lär (Stand by your man)

Inger Öst, 1971, Metronome, J 27 081: En dans på rosor (Rose garden) // Sol, sol kom igen

Jailbird Singers, 1964, Metronome, MEP 9126, EP: Laredo (The streets of Laredo) / Mördar-Anders (Sam Hall) // Rulla på, rulla på / En öl till

Jan Andersson, 1970, Columbia, 4E006-34164: Kalle Dussin // Värmen från din hand

= Columbia, 4E006-34459: Första andra tredje // Ro ro ro

= Columbia, 4E006-34409: Sov sött du lilla // Visst är det skönt

Jan Höiland, 1969, Polydor, NH 59778: Du tillhör mej (Stand by your man) // Du är den jag älskar mest

Jerry Williams, 1967, Sonet, T-7682: Ave Maria no morro // En sång en gång för längesen (Green green grass of home)
= 1967, Sonet, T-7710: Du finns i mina tankar (It keeps right on a-hurtin') // Dags att ta farväl

Johnny och gänget, 1969, SvenskAmerican, SAS 1040: Om vi hade en dag // Jag ger dig kärleken (I can't stop lovin' you)

Johnny Öst, 1973, Rondo, RON 301: Röda sandens dal (The shifting whispering sands) // Vår lilla tjej

Kerstin & Greger Limited, 1969, Olga, SO 99: I'll be your baby tonight // I shall be released

Kjell Andersson, 1966, Metronome, J 45 702: Ett gatans barn (Wildwood flower) // Tack och lov för det (The easy way)

Lalla Hansson, 1971, Columbia, 4E006-34447: Anna och mej (Me and Bobby McGee) // Vyssanlull, lilla Marie (Sweet baby James)

Lasse Göransson, 1971, Intersound, IS 11: Tills i morgon // Skyll på Rolling Stones (Blame it on the Stones)

Lennart Duvsjö, 1970, Rondell, SLA 1002: Sjung om kärlek // Mellan dröm och verklighet

Liliane Håkansson, 1970, MCA, MCS 2102: Frihet (Me and Bobby McGee) // Sol och regn

Lisa, 1978, TOR, TORS 171: Kärleken är ingen lek min vän // Just en fin dag att sticka min vän (Lucille)

Lisbeth Bodin, 1957, Cupol, CS 4518: Cowboy-Willy // Prärie-Mary

Mats Rådberg, 1988, TMC, TMCS 010: Kom och klia mig på ryggen // Precis som jag är
= 1988, TMC, TMCS 011: Jag väntar vid min mila // Brooklandsvägen
= 1988, TMC, TMCS 017: Sissi // Brooklandsvägen

Nilos, 1969, Karusell, KFF 751: Fågel röd // Jag har en tiger i min kåk (I've got a tiger by the tail)

Ola Neegaard, 1969, Decca, F77512: Låt det vara som det alltid har varit // Det känns så härligt igen

Olle Matjes, 1970, Butler, BUS 397: Tro mig (Wabash Canonball) // Viveka

Staffan Broms, 1956, Metronome, J 45 412: Tårar // Röda sandens dal (The shifting whispering sands)

Sten & Stanley, 1968, Decca, F77007: Mitt westernland // Röd var din mun

Tommy Halldén, 1959, Casino, C998EP, EP: When the moon comes over the mountain / Cowboy // Button and bows / Home on the range

Tosse Bark, 1959, RCA, EPS 121 T.B., EP: Långt bort i Minnesota (The battle of New Orleans) / Waterloo (Waterloo) // My ukulele / My darling Clementine

Tre stämmor, 1981, Pop studio, Pop 8109-001: Take me home country roads // Morgon på Kungsholmen

UTLÄNDSKA countryartister inspelade i Sverige, 12 st.

Björo Håland, 1986, Frituna, FR-1187: Tre magiska sekunder // Welcome to my world

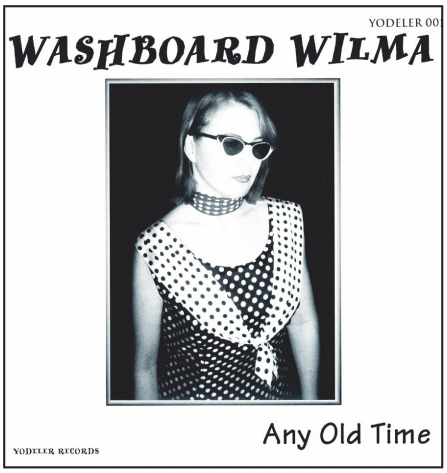

Larry Finnegan, 1965, SvenskAmerican, 1001: Good morning, tears // Shutters and boards
= 1966, SvenskAmerican, SAEP 501, EP: Good morning, tears / Shutters and boards // Seven days / Songs for an unknown soldier
= 1966, SvenskAmerican, 1006: Bound for Houston // The house where love used to live
= 1966, SvenskAmerican, 1003: Seven days // Song for an unknown soldier

Lee Hazlewood, 1970, LHI Records, LHI 1002: Hej cowboy // Vem kan segla
= 1970, Bell, 927 Hej cowboy // Pray them bars away
= 1970, LHI Records, LHI-28: No train to Stockholm // What's more I don't need her
= 1976, RCA, YSPX 0-730 [12-tums singel]: Indian summer // Whole lotta shakin' goin' on
= 1977, Polydor, 2 053 265: I've got to be moving // Mother country music

Rhett Sanborn, 1971, Spark, SP 5037: Ghost riders in the sky // Green back dollar

Wanda Jackson, 1985, Tab, TAB-ES-505: If I could take Sweden home // Meet me in Stockholm

Särtryck ur:

KOUNTRY KORRAL

Magazine

Anders N. Nilsson

Tryck: KBC-tryckeriet, Umeå universitet, januari 2014